הארץ

0.64 ש"ח, יום א' ל בשבט תשמ"ו, 9 בפברואר 1986 VOL. 69/20298 FEBRUARY 9 1986
כולל מע"מ

חבילה לחו"ל תוך 24 שעות ?
BURLINGTON AIR EXPRESS שיגור אקספרס
★איסוף מסירה לכל משלוח. לפי דרישה
★רשת טלקס ממוחשבת למעקב.
התקשר: 03-375211, 373075
משלוח מכתבים וחבילות קטנות ל-8000 יעדים בעולם תוך 24-48 שעות בלבד
טרנס כלל - תשגיר בע"מ
נמנה על קבוצת כלל

משקיפים של התנועה הלאומית לבחירות חופשיות לאחר ספירת 35% מהקולות

קורזון אקינו מובילה בבחירות במאנילה בקרב צמוד עם מרכוס

האופוזיציה מאשימה את תומכי מרכוס בזיופים ★ מרכוס: יתכן שהבחירות יבוטלו

נשיא הפיליפינים, פרדיננד מרכוס, מסמן בידו לאות ניצחון לאחר שהטיל את פתק ההצבעה שלו. משמאל — המתמודדת של מרכוס במירוץ — קוראזון אקינו. (צילום: איפי)

מאנילה (איפי, ע"ד וע"צ). כשכל אחד משני המועמדים לנשיאות מכריז על ניצחונו, ותוך האשמות גוברות על זיוף התוצאות על ידי תומכי הנשיא מרכוס, נמשכת ספירת הקולות בבחירות הכלליות בפיליפינים, שנערכו ביום שישי.

על פי תוצאות בלתי רשמיות על הבחירות כפי שנמסרו מטעם "התנו־עה הלאומית למען בחירות חופ־שיות" מובילה מועמדת האופוזיציה, קורזון אקינו, לפני הנשיא היוצא פרדיננד מרכוס.

לדברי משקיפים מטעם התנועה הלאומית למען בחירות חופשיות, הובילה אקינו אתמול אחה"צ עם 4.3 מיליון קולות, לפני מרכוס שצבר 3.4 מיליון קולות, לאחר שנספרו 35% מן הקולות.

אולם, לפי תוצאות בלתי רשמיות, כפי שנמסרו על ידי ועדת הבחירות הממשלתית לאחר שנספרו 8.4 אחוזים מן הקולות צבר שני

(סוף בעמוד 2, טור 3)

בחסות ההסתדרות

עובדי המספנות יפגינו היום מול משרדי ממשלה בי־ם

הבטחותיו של פרס לא סיפקו אותם

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

עובדי מספנות ישראל יפגינו היום בחסות ההסתדרות מול משרדי הממשלה בירושלים, לאחר שהבטחותיו בשבוע שעבר של ראש הממשלה, שמעון פרס, בדבר המשך קיומן של המספנות לא סיפקו אותם. העובדים מאיימים להמשיך במאבק עד שיתבעו כי התקציבים הדרושים להמשך קיומן של המספנות יוחזרו. במקביל יביעו סיעות המערך, הליכוד ורצ בה־סתדרות, במסיבת עיתונאים, את תמיכתם המשותפת בעובדי המס־פנות, ויתבעו ליישם תוכנית הבראה שהותוותה על־ידי ישראל ליבר־סובסקי, מוותיקי ענף הספנות בארץ.

ביום שישי אמר פרס לעובדי המספנות, בנוכחות מזכ"ל ההסתד־רות, ישראל קיסר, כי הוא מבטיח למסור היום בישיבת הממשלה הודעה על המשך פעילותן של המספנות. פועלי המספנות תבעו מראש הממשלה להבטיח מיד את משכורותיהם. הוא השיב כי לא הוא משלם את המשכורות, אך הבטיח לפעול בנושא. הצהרת הכוונות של פרס לא שכנעה את העובדים.

(סוף בעמוד 2, טור 6)

מת ישראל גלילי

(ע). ישראל גלילי, מראשי ומנהיגי תנועת העבודה, נפטר בשבת בקיבוץ נען, לאחר מחלה ממושכת. בן 75 היה במותו.

הלווייתו של ישראל גלילי תיערך היום בשעה 15.00 בקיבוץ נען.

(על תולדות חייו ראה עמ' 2)

ישראל גלילי הניח אשה, צפורה, בן שלמה ושלושה נכדים. ביום א' בשעה 1.30 יוצב הארון בחדר האוכל של קיבוץ נען, שם יספידוהו ראש הממשלה, שמעון פרס, ושר הקליטה, יעקב צור, מטעם התק"ם ולאחר מכן ייטמן המנוח בבית העלמין של הקיבוץ.

גלילי חלה לפני כשנתיים ולקה בשיתוק. אושפז בבי"ח קפלן, עבר טיפולים בבית לוינשטיין וחזר לקיבוץ נען שם נמשכו הטיפולים בו. עם זאת היה עירני ועקב אחר הנעשה במדינה ובעולם.

בעקבות איומי קדאפי ליירט מטוסי נוסעים ישראליים

2 נושאות מטוסים של ארה"ב מול חופי לוב להגן על קווי אל־על

ארה"ב הטילה וטו במועצת הביטחון לגינוי ישראל על יירוט המטוס הלובי ★ חיל האוויר והצי הלוביים פתחו אתמול בתמרונים ב"אש חיה" ליד חופיהם

מאת ראובן פדהצור
וסוכנויות הידיעות

שתי נושאות מטוסים של ארה"ב, שיצאו מבסיסים באיטליה, הגיעו לאגן המרכזי של הים התיכון מול חופי לוב — לאחר ששליט לוב, מועמר קדאפי, איים ביום ו' ליירט מטוסי נוסעים של ישראל, הטסים מעל הים התיכון. אור ליום ו' הטילה ארה"ב וטו במועצת הביטחון על הצעה לגנות את ישראל בשל יירוט מטוס הנוסעים הלובי בשבוע שעבר.

חיל האוויר והצי של לוב פתחו אתמול בתמרונים "באש חיה" שיימשכו משך שמונה ימים ליד חופי לוב, מסרה סוכנות הידיעות הרשמית של טריפולי.

בשידור לא נמסרו פרטים בדבר מספר הכלים שישתתפו בתמרון, אך אמרו שהוא ייערך "בתחום בקרת האוויר של טריפולי".

הגעתן של נושאות מטוסים של הצי השישי אל מול חופי לוב, תאפשר, באופן תיאורטי, לסכל נסיון שיעשו מטוסי קרב לוביים ליירט מטוסים אזרחיים ישראליים.

נתיבי הטיסה הבינלאומיים שבהם משתמשים מטוסי אל על והאר־קיע עוברים בין יון לישראל. לדברי קדאפי יבצעו מטוסיו את היירוט בקטע זה מעל הים התיכון. הצבתן של נושאות המטוסים האמריקאיות נותנים מדייקים מנושאות המטו־סים המצויידות במכשירי מכ"ם משוכללים, בעוד המטוסים הלוביים ימצאו מחוץ לטווח תחנות הבקרה הלוביות. בקרב אוויר שנערך בשע־תו בין מטוסים אמריקאיים ללוביים בשמי מפרץ סידרה הופלו שני מטו־סים לוביים.

במסיבת עיתונאים בטריפולי ב־יום ו', אמר קדאפי, כי הורה לחיל האוויר שלו ליירט כל מטוס אזרחי ישראלי הטס מעל הים התיכון כל עוד המטוסים האלה טסים בטווח בסיסי האוויר הלוביים.

קדאפי אמר כי המטוסים הישר־אלים יובאו בכוח לנחיתה בלוב ובין הנוסעים ייערכו חיפושים אחר

(סוף בעמוד 2, טור 6)

תשלום מע"מ עבור פרוייקט הלביא יידון היום בממשלה

צפוי דיון נוקב בין שר האוצר לבין שר הביטחון

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ" לענייני כלכלה

תביעת האוצר, שמשרד הבי־טחון ישלם מע"מ בסך 32 מי־ליון דולר עבור פרוייקט הלביא, תובא היום לדיון בפני הממשלה. נראה כי צפוי דיון נוקב בין שר האוצר יצחק מודעי לבין שר הביטחון, יצחק רבין, לאחר שבשבוע שעבר לא הגיעו להסכמה בפגישה שקיימו עם ראש הממשלה.

משרד האוצר דורש שמשרד הביטחון ישלם סכום זה, כפי ששילם בעבר מע"מ עבור הלביא. באוצר אף טוענים, כי לא יקשה על משרד הביטחון לשלם את הסכום, מכיוון שתוס־פת הסיוע האמריקאי, בסך 50 מיליון דולר, ניתנת להמרה לשקלים.

גורמים בכירים באוצר הזהירו בסוף השבוע מפני אישור הממ־שלה לתוספת תקציב ולחריגות מתקציב המדינה. הם הזכירו, כי הממשלה אישרה בשבוע שעבר תוספת של 5 מיליון דולר למשרד החינוך, וציינו כי שרים רבים עלולים לאמץ את שיטת "התוספה לתקציב" באמצעות פניה לממשלה.

סופר "הארץ" מציין בהקשר זה כי על שולחן הממשלה מונחת זה מספר שבועות בקשת שר העבודה והרווחה להקצות כספים עבור הכשרה מקצועית לחיילים משוחררי צבא. שר האוצר, יצחק מודעי, ביאות בעבר להקצות למטרה זו 3.3 מיליון דולר, שיועברו למשרד החינוך. עתה, כאמור, גם שר העבודה והרווחה מבקש לקבל משאבים לעניין.

שר האוצר, יצחק מודעי, גם יבקש מהממשלה שמשרד האנרגיה יעביר לאוצר המדינה 70 מיליון דולר, שהצטברו כעודף בתקציב קרן ההשוואה של הדלק. שר האנרגיה, משה שחל, מתנגד לתביעת מודעי ומבקש לייעד את הסכום לקרן עבור מפעלי תעשיה ולחידוש הצי־מיות.

בכנס הליגה נגד השמצה של בני ברית:

מקפארלן: אין עדיין תנאים אובייקטיבים לשלום במזה"ת

חוסיין וערפאת יגיעו בקרוב במועדים נפרדים לקהיר לדון עם מובארק על המאמצים המדיניים באזור ★ רה"מ ירדן — לדמשק לדון בתהליך השלום

מאת צבי בראל, עודד זראי ועקיבא אלדר

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). "אין כרגע תנאים אובייקטיביים לש־לום במזרח־התיכון" — אמר ביום ששי רוברט מקפארלן, יועצו ל־שעבר של הנשיא רייגן לביטחון לאומי. דבריו של מקפארלן, המשקי־פים את דעת הבית הלבן ואת דעתו של שר החוץ שולץ, נאמרו בכנס של הליגה נגד השמצה של בני ברית, בה היה מקפארלן אורח הכבוד. מקפארלן לא הבהיר מדוע אין עתה תנאים לשלום, אך הוסיף כי למרות זאת על ארה"ב להמשיך במאמציה, כיוון שבכמה מקומות במזה"ת בכל זאת יש רצון לשלום "ובמיוחד בישראל". בהמשך דבריו אמר מקפארלן כי הוא בטוח, שה־ממשל יעמוד בהתחייבותו כלפי

(סוף בעמוד 2, טור 6)

פרס: שיחות חוסיין—ערפאת נכשלו סופית

"הכישלון הוא ירדני"

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

שלשום התברר סופית, כי שיחות חוסיין—ערפאת, על מו"מ עם ישר־אל נחלו כישלון חרוץ. על כן עליהם לשאוף למסור לערבים לנהל את חייהם בעצמם, עד שיימצא פיתרון אחר — אמר אתמול ראש הממשלה, שמעון פרס, בערב שנערך לכבוד הוצאת הספר "בין־ערביין העברים" שכתב שבתאי טבת.

ראש הממשלה הדגיש, כי הכישלון בשיחות חוסיין—ערפאת הוא הפעם כישלון ירדני: חוסיין, מנהיג ערבי מוכשר ורציני, נתן לערפאת הזדמנות והיה משוכנע שילך לשלום. "אני מראש לא האמנתי ולא העדכתי כל מילה שאמר ערפאת. שוב התברר שיאסר ערפאת איננו פרטנר למו"מ לא לישראל ולא לחוסיין".

ערכה את העמוד: עדה ארשטיין

גורבאצ'וב: סחארוב לא ייצא מבריה"מ בחילופים הצפויים

"שאלת היהודים בבריה"מ — תוצר מלאכותי של מלחמה פסיכולוגית פרועה" ★ רעייתו של אנאטולי שצ'אראנסקי מצפה לשחרור בעלה במזרח ברלין במקום לא ידוע

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). מנ־היג ברית־המועצות, מיכאיל גורבאצ'וב אמר כי לאנדרי סחארוב "המחזיק בסודות מדי־נה" לא יורשה לצאת מבריה"מ. גורבאצ'וב שב ותיאר את "שא־לת היהודים" בברית־המועצות כ"תוצר מלאכותי של מלחמה פסיכולוגית פרועה", שמנהלים אויבי בריה"מ במערב.

בראיון מפורט שהעניק לבי־טאון המפלגה הקומוניסטית הצרפתית "ל'הומאניטה" נמנע גורבאצ'וב מלהתייחס כלל לש־אלת הגירתם של יהודים סובייטים והדגיש, כי בארצו "לא נשפט איש בשל דעותיו".

גורבאצ'וב תיאר במונחים חיוביים את תנאי חייהם של היה־ודים בברית־המועצות והדגיש, כי "בניגוד לארה"ב או צרפת, אין להעלות על הדעת בבריה"מ חילול קברים יהודים בבתי עלמין, פעילות של קבוצות ניאו־נאציות או הטפה לשנאת היהודים בעיתונות".

המנהיג הסובייטי הטעים, כי לדעתו אין מקום "בחברה תרבו־תית" לתופעות דוגמת הציונות או האנטי־ציונות, ובמונחים כל־ליים יותר — לאומנות, שוביניזם או גזענות. בהקשר זה פיתח גורבאצ'וב את טיעוניו, תוך הסתייעות בדוגמת של משטר האפרטהייד בדרום־אפריקה.

דניאל דגן, סופר "הארץ" באירופה, מוסר: עשרות עי־תונאים וצוותי טלוויזיה מקי־מים חוזים במערב ברלין עוס־קים בחששים קודחניים אחרי אביטל שצ'אראנסקי, אשתו של לוחם הנפש הסובייטי והאסיר ציון, אנאטולי שצ'אראנסקי. לפי שמועות עקשניות במערב ברלין, שוהה אביטל בעיר הוצאה בציפייה לשחרור בעלה ביום שלישי הקרוב.

ידידים ירושלמים של אביטל אמרו לעיתונאים, כי היא שוהה בקיבוץ בצפון הארץ. אבל עי־תונאי ברלין מאמינים, כי אבי־טל הגיעה לעיר הוצאה, ומס־תתרת שם לבעלה במקום בלתי ידוע.

במערב ברלין שוהה גם שגריר ארה"ב בבון. בואו לעיר עודד את השמועות, כי חילופי המרגלים והאסירים בין מזרח למערב צפויים בקרוב מאד.

יתכן שהחילופים ייערכו בגשר גליניקה המפריד בין מערב בר־לין לבין פוטסדאם שבמזרח גרמניה. הגשר נבדק בסוף השבוע על־ידי שוטרי גבול אמריקאיים, כנראה במטרה לוו־דא שלא הנחו בו מטעני חבלה.

לפי הידיעות שהתפרסמו כאן בימים האחרונים, אנאטולי ש־צ'אראנסקי יהיה בין האסירים שיורשו לעזוב את בריה"מ במסגרת החילופים הצפויים. אולם עד כה לא היה אישור רשמי לידיעות אלה.

שעות ספורות לאחר בריחת דובלייה לפאריס

ממשלה חדשה בהאיטי בראשות הרמטכ"ל נאמפי

שוחררו 26 אסירים פוליטיים ★ פאביוס: שהיית הרודן המודח על אדמת צרפת לא תארך יותר מדי

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת ובתבי
סוכנויות הידיעות

שעות ספורות לאחר בריחתו מהאיטי של הנשיא ז'אן־קלוד דובלייה יחד עם רבים מבאמניו, הוקמה בשבת לפנות בוקר ממשלה חדשה, ונמסר רשמית כי 26 אסירים פוליטיים שוחררו.

הממשלה מורכבת מ־13 שרים ושישה מזכירי־מדינה. 4 משרים אלה כבר היו חברים במועצת הממשלה, שתפסה את השלטון לאחר בריחתו של "בייבי דוק". מועצה זו מורכבת משישה אנשים — שלושה אנשי צבא, שני אזרחים ויועץ, גם הוא איש צבא. בראש המועצה עומד הגנרל הנרי נאמפי, רמטכ"ל צבא האיטי, הממלא תפקיד של ראש מדינה.

בטקס השבעתו כראש ממשלה זמני הכריז הקולונל הנרי נאמפי, בן ה־51, כי לממשלתו "אין שאיפה פו־ליטית". הוא אמר כי אנשי הצבא נטלו את השלטון לידיהם "בשל המצב החמור במדינה". נפילתו של הרודן, ששמה קץ ל־28 שנות של־טון של משפחת דובלייה, התקבלה בהתפרצות של שמחה, מלווה מעשי אלימות, בעיקר נגד אנשי "טון טון מאקוט", המיליציה הפרטית האכז־רית של המשטר המודח, שהתפרס־מה במעשי הרצח שלה נגד האוכ־לוסיה. אחרים מאנשי המיליציה, שלא הספיקו לנטוש את מדיהם או להסתתר, הוצאו להורג בלינץ'.

המונים גם חיללו את קברו של פרנסואה דובלייה, אביו של ז'אן קלוד, מייסד ה"שושלת", והרסו חנויות ומעונות רבים השייכים למקורבי המשפחה.

מעשי אלימות אלה הניעו ביום שישי את השלטונות החדשים להכ־ריז על עוצר, ומשקיפים בהאיטי מעריכים כי מועצת הממשלה תעשה כל אשר ביכולתה, כדי להסדיר את בעיית אנשי "טון טון מאקוט".

ראש ממשלת צרפת, לורן פאביוס, הבהיר אמש, כי אין להעלות על הדעת ששהותו של הרודן המודח של האיטי ז'אן־קלוד דובלייה, על אדמת צרפת "תארך

(סוף בעמוד 2, טור 6)

הנשיא המודח של האיטי, ז'אן קלוד דובלייה (34) ורעייתו עם הגיעם לצרפת בשבת לפנות בוקר. (צילום: איפי)

עם פתיחת השיחות בנושא הנורמליזציה

שר החוץ המצרי: הוסרו כל ההגבלות על הסחר עם ישראל

שרי התיירות של שתי המדינות ייפגשו בקרוב כדי לסכם על הקמת לשכות תיירות בקהיר ובתל־אביב

מאת עקיבא אלדר

שרי התיירות של ישראל ומצרים ייפגשו בעתיד הקרוב, כדי לשפר את יחסי התיירות בין שתי המדינות ולסכם על הקמת לשכות תיירות בקהיר ובתל־אביב. סיכום זה הושג בשבוע שעבר עם פתיחת השיחות בקבוצת העבודה המשותפת לישר־אל ולמצרים בנושא הנורמליזציה. במקביל הודיע שר החוץ המצרי, איסמת עבדול מגיד, לראשי משלחות המגבילים מישראל, כי על פי הוראת הנשיא מובארק הוסרו כל הגבלות הסחר בין ישראל ומצרים.

מגיד ביקש מהשגריר, משה ששון, להביא לידיעתו כל מקרה שבו הערימו שלטונות מצרים קשיים על בקשות ליבוא מוצרים מישראל. נודע כי בשיחה עם מגיד נדון גם נושא הסחר האש"פי ושר החוץ המצרי העיר, כי מצרים תומכת במאבק בסחר, אך הזהיר את ישראל, בהזכירו את יירוט המטוס הלובי, מהפרת החוק הבינ־לאומי.

נודע כי בשיחות בנושא הבוררות על טאבה הועלתה הצעה, שהבוררים יתכנסו ברומא ולא בז'נבה, כפי שסוכם תחילה. לאחר שהתברר כי קיום הבוררות בז'נבה יעלה סכומי כסף גדולים, הוחלט לבדוק אפשרות להשתמש בשירותי מפקדת הכוח הבינלאומי ברומא. בין הצדדים הושגה הבנה, כי מספר הבוררים יהיה שלושה, כפי שסוכם בשיחות הרצליה.

המשלחת הישראלית הפיגה את חששות המצרים מפני מספר סעי־פים בהחלטת הקבינט. בין השאר הובהר, כי הזיקה בין הבוררות לבין הנורמליזציה לא תגובר בסטר הבוררות. המצרים הבהירו כי בימים הקרובים יחתום שר ההגנה, הגנרל אבו גזאלה, על פסק הדין במשפטו של רוצח הישראלים בראס־בורקה והמסמך יועבר לידי ישראל. סוכם כי אם לא תמצא שם ישראל תשובות לכל שאלותיה, היא תוכל לפנות למשרד החוץ המצרי ולבקש הבהרות.

מחרתיים יימשכו השיחות בין המשלחות במלון דניאל בהרצליה. הפערים בין הצדדים מתמקדים עתה בדרישה מצרית לצמצם את הליך הפישור בעניין טאבה לתחומים מוגדרים — ההסכם שדורשת ישראל בעניין זכויות הצד המפסיד לגישה חופשית לשטח והגדרת השאלה שתוצג בפני הבוררים.

חדשות הארץ

שיחת היום
עם: ח"כ רפאל איתן, הרמטכ"ל לשעבר
על: הפסקת גיוסם של "נערי רפול" לצה"ל (עמ' 2)

★

ישראל גלילי תולדות חיים (עמ' 2)

★

עלי עטאס נבחר לנשיא דרום תימן (עמ' 5)

★

משרד הבריאות הקפיא פרסום מוצרים המכילים אתילן כלוריד (עמ' 6)

★

סירת דיג עתיקה התגלתה במי הכנרת (עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). ממטרים פזורים, אשר ייפסקו במשך הלילה. ירושלים 6—11, הגולן 6—12, נהריה 9—15, צפת 4—8, חיפה 10—15, טבריה 8—16, נצרת 8—12, עפולה 7—15, השומרון 7—13, ת"א 10—16, נתב"ג 8—17, יריחו 9—17, עזה 11—16, באר־שבע 8—15, אילת 12—22.

בסונסטה
השמש זורחת היום!
חם ונעים — 22 מעלות
אביה סונסטה אילת
חוף טאבה 059-76191

שערי הדולר

	שער הדולר בש"ח	שער השטר
יציג	1.4856	—
נוסעים	1.7782	—
שחור	1.6800	—

בגליון זה 12 עמודים

יש רק בנק אחד שבו לא תשלם דמי ניהול חשבון
(למעט משיכת שיקים)

כאן פותחים חשבון
עו"ש משופר

הבנק הבינלאומי

בחשבון עו"ש רגיל, כמעט כל פעולה שאתה מבצע עולה לך כסף.
בחשבון עו"ש משופר, רק עבור פעולת משיכת שיקים ומשיכת מזומנים ליד הדלפק, אתה משלם. עבור כל יתר הפעולות בחשבונך לא תשלם דמי ניהול.
... וגם 1,000 ש"ח (1,000,000 ש"י ישנים) משיכת יתר בריבית יותר נמוכה. בעו"ש משופר בבינלאומי, לקוחות פרטיים כולל "מקבלי משכורות" זכאים לקבל 1,000 ש"ח משיכת יתר בריבית מועדפת. ללא עמלות אשראי נוספות וללא ריבית חריגה.
עו"ש משופר בבינלאומי חוסך לך עשרות ש"ח (עשרות אלפי שקלים ישנים) כל החודש.
פרטים נוספים בסניפי הבנק הבינלאומי הראשון ובנק פועלי אגודת ישראל.
* מתן האשראי מותנה בקבלת בטחונות כנהוג.

פתחתי חשבון גם בבינלאומי

הבנק הבינלאומי הראשון

مكان الأصل

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

כסף קטן
דני אגבל, יו"ר הנהלת מועדון המנהלים והבכירים בבירה, שאל שלשום את ד"ר משה מנדלבאום, שהופיע בפני המועדון, כיצד מתקדמות ההכנות לקראת הוצאת שטר בן שקל חדש, לאחר שאת המטבע הקטן של השקל החדש, המכונה בפי העם "גזוז", מרבים לאבד. ד"ר מנדלבאום השיב, כי בנק ישראל בכבייך בהכנות להנפקת שטר שקל חדש, שיוכנס למחזור בקרוב, וישמש במקביל למטבע. האולם, הוסיף הנגיד, "נרמה לי שהקהל התחיל להתרגל, ואולי אף לחבב את המטבע הקטן. כך שאני לא בטוח שעם הנפקת השטרות תרצו להיפטר מהגזוזים שלכם".
כשנשאל הנגיד מדוע בכל זאת הגזוז הוא קטן כל־כך, השיב לקול צחוקם של הנוכחים "הוא המדיניות הכלכלית היא להקטין את אמצעי התשלום, ולפיכך הקטנו את המטבע".
צבי זרחיה

מחווה ידידותית ממלטה
שגריר ישראל בקנברה, בירת אוסטרליה, יששכר בן־יעקב, דיווח על ביקור קצרה שהיתה לו עם נשיאת מלטה, אגטה באבארה, בעת ביקורה שם. היא ביקשה ממנו למסור דרישת שלום לראש הממשלה, שמעון פרס. האמרה כי היא זוכרת את ביקורו במלטה ואת תמיכתו בהכנת עצמאותה. השגריר דיווח, שנשיאת מלטה רואה בישראל מדינה ידידותית הראויה להיות בתנאי שלום.
א.לם

מנסים להציל את "סדלרס וולס"
להקות מחול שכמון ותולדותיהן קשור לאולם הידוע של תיאטרון "סאדלרס וולס" בלונדון, יתגייסו היום למען הצלתו. עם ביטול ה"גרייטר לונדון קאונסיל" במסגרת רפורמות מוניציפאליות של ממשלת תאצ'ר, איבד האולם את התמיכה התקציבית בפעולתו והוא נמצא בסכנת סגירה.
סגירת ה"סאדלרס וולס" אינה סגירת עוד אולם אחד. מלבד המסורת הקשורה בו, משמש האולם כמרכז מחול בינלאומי, ומתארחות בו להקות מחול זרות מחו"ל. סכנת הסגירה מעמידה בספק את אירוח להקת מחול מסין באוקטובר, במקביל לביקור המתוכנן של מלכת אנגליה בסין.
הערב, באולם של בית האופרה המלכותי בקובנט גארדן, יופיעו הבאלט המלכותי, הבאלט של סאדלרס וולס, באלט רמברט, הלהקה הלונדונית למחול בן זמננו, לונדון פסטיבאל באלט, ורקדני מייקל קלארק וגם האמנים המופיעים בהפקת סאדלרס וולס הנוכחית, "צ'ארלי ובית החרושת לשוקולד". הכרטיסים, לטובת האולם, נמכרים במחירים שבין 5 ל־25 ליש"ט, ונינט דה ואלואה, הבכורה הראשונה של הבאלט בלונדון, תפנה לקהל מעל הבימה.
ב.ש.

45 מלאו לבימאי
שחקני הרווי המוסיקלי "כחול לבן בצבעים", לא משתתפים בערבים המופעים במופעים. ביום חמישי האחרון בילו במסעדת בימאי המופע, צדי צרפתי, במסיבת הפתעה שערכו לכבודו במלאת לו 45 שנה. מאיר סוויסה בישל מאכלים בנוסח מרוקאי, שאותם למד בבית אמו, והפגין חוש אסתטי וטעם למופת גם בסידור הכיבוד בביתם של השחקנים יונה אליאן ושושי קשת.
לצדי סיפור "סיפור" — ששי קשת מקבץ בימים אלה שירים לתקליט שהוא אומר להוציא בקרוב. הוא הזמין את צרפתי לביתו, כדי להתייעץ עימו יעוץ מקצועי באשר לטיב השירים. צרפתי, המוכר כמי שמוכן לסייע ולייעץ — הגיע, וחגג עם הכל את 45 שנותיו.
ש.נועה

שבוע הסרט הישראלי בדנמרק
סרטי קולנוע ישראליים יוצגו בדנמרק במסגרת שבוע הסרט הישראלי. בחסות מכון הסרטים הדני. בין הסרטים, שיוקרנו בשלוש ערים החל ב־10 בפברואר, "עד סוף הלילה", "עתליה", "עירית, אירית" ו"חמסין".
הבימאי איתן גרין, ("לנה", "עד סוף הלילה"), הוזמן להשתתף באירוע, הנערך במסגרת הסכם התרבות בין ישראל לדנמרק. בחירת הסרטים נעשתה בשיתוף עם מכון הסרטים הישראלי.
קופנהאגן
אליהו זהבי

כדאי להיות כבאי (בבריטניה)
קציני משטרה ומכבי־אש בבריטניה הם ממקבלי המשכורות הגבוהות בבריטניה, מגלה פרסום ממשלתי בריטי אחרון. בראש סולם מקבלי המשכורות הגבוהות עומדים הרופאים, ששכרם השבועי הממוצע מגיע ל־400 ליש"ט. אחריהם באים מומחים בפיננסים, ביטוח ומיסים, ומיד אחריהם קציני המשטרה ומכבי־האש.
בתחתית הסולם של מקבלי השכר נמצאות זבניות, ששכרן לעיתים אינו עולה על 85 ליש"ט בשבוע.
יהושע גלבוע

בעריכת עירית רוזנבלום

הרצוג דחה הזמנה לטקס הפתיחה של ועידת "כך"

היום ידון ביהמ"ש בערעור הסוכנות על חיובה לאפשר קיום הוועידה בבנייני האומה

מאת גדעון אלון

נשיא המדינה חיים הרצוג דחה את ההזמנה להשתתף בטקס הפתיחה של ועידת תנועת "כך" שתתקיים ביום רביעי בירושלים. במכתב ששיגרה לשכת נשיא המדינה אל יו"ר תנועת כך, ח"כ מאיר כהנא, נאמר כי הנשיא לא ישתתף בטקס. בלשכת הנשיא הביעו אגב תמיהה על עצם ההזמנה ששוגרה לנשיא, משום שלפני זמן מה הודיע כהנא במברק, ששלח לנשיא, שהוא שולל את הכרתו בהרצוג כנשיא המדינה.
היום ידון ביהמ"ש המחוזי בירושלים בהרכב של שלושה שופטים (גועם, ברנר וטל) בערעור, שהגישה הסוכנות היהודית, על החלטת נשיא ביהמ"ש המחוזי בירושלים לחייב את חברת בנייני האומה (שהיא חברת בת של הסוכנות) להעמיד לרשות תנועת כך את האולם הקטן (אולם פינקס) לצורך ועידתה השביעית. בערעור שהוגש שלשום לביהמ"ש המחוזי לא הועלה כלל הנימוק, ש"כך" היא תנועה גזענית ולכן אין מקום, שאולם, המשמש קונגרסים ציוניים ושייך להסתדרות הציונית, יועמד לרשותה. לעומת זאת הודגש, כי האולם המכיל 350 מקומות בלבד לא יוכל לקלוט את 1500 המוזמנים לטקס הפתיחה.
ארגון הסטודנטים של מפלגת העבודה דרש אתמול במברק ששיגר אל יו"ר הנהלת הסוכנות לפטר את מנכ"ל בנייני האומה יעקב טירצקי, משום שחתם על חוזה עם תנועת כך להשכרת אולם בבנייני האומה. כן הודיע יו"ר ארגון הסטודנטים אופיר פינס, כי בכוונתם ליזום הפגנה גדולה בחזית בנייני האומה, אם תתקיים בו ועידת כך.

אקינו מובילה
(סוף מעמוד 1)

המוערכים עד לשעה 18.00 לפי שעון ישראל כל אחוז קצת יותר ממיליון קולות, כאשר מרכוס מקדים את אקינו בכעשירית האחוז.
"התנועה למען בחירות חופשיות" מסרה כי סיכומיה מבוססים על התוצאות שהתקבלו מ־30 אלף קלפיות מתוך 86 אלף.
ועדת הבחירות הממשלתית לא מסרה על כמה קלפיות מבוססים הסיכומים שלה. משקיפים ציינו, כי כל התוצאות החלקיות אינן כוללות את התוצאות במספר מאזורים של הנשיא מרכוס.
הנשיא מרכוס אמר בשבת, כי הוא עשוי לבטל את הבחירות. ההודעה באה שעות ספורות לפני שועדת הבחירות הרשמית מסרה, כי הוא מוביל בתוצאות החלקיות.
הסנטור האמריקאי ריצ'רד לוגאר, העומד בראש המשלחת האמריקאית המפקחת על הבחירות, האשים את שלטונות הפיליפינים בעיכוב מכוון של מסירת התוצאות, כדי שיוכלו לזייפן.
מרכוס אמר כי הוא עשוי לבטל את הבחירות, אם ארה"ב תגיע למסקנה, כי ההצבעה לא התנהלה כתיקנה.
מועמדת האופוזיציה, קורזון אקינו, הכריזה על ניצחונה בבחירות בלילה שבין יום שישי לשבת, אולם סגן נשיא המפלגה שלה, ארנסטו מאסדה מסר לסוכנות הידיעות הצרפתית, כי אין הוא אופטימי לגבי סיכויי הצלחתה של האופוזיציה, בשל הזיופים והחריגים הרבים שציינו את הבחירות ואת ספירת הקולות.
הוא אמר כי לפחות 20 עד 30 אחוז מבין 26 מיליון בעלי זכות הבחירה לא הצליחו להצביע, בשל מניפולציות ברשימות הבוחרים.
יתר על כן, אמר מאסדה, 2.5 מיליון מהקולות אבדו. בין היתר, בשל היעלמותן של הקלפיות.
הגב' אקינו דרשה ממרכוס להכיר בתבוסתו וקראה לארה"ב ללחוץ על נשיא הפיליפינים. היא גם הביעה את החשש, כי הקלפיות הרבות שנעלמו הוחלפו באחרות, שבהן פתקאות לטובת מרכוס.

אם יעמדו היבואנים בכל התנאים:
מודעי מוכן לאשר התייקרות הרכב

מאת מיכאל גרמי
סופר "הארץ" לענייני תחבורה

שר האוצר יצחק מודעי מוכן לאשר את התייקרות המכוניות אם יבואני הרכב יעמדו בכל התנאים שהציב באשר להגבלה מרצון של מכסות היבוא והתחייבות לייצוא גמליק. כמה יבואני רכב, לעומת זאת, מאיימים לעבור לשיטת הספקה אחרת למכוניות, העלולה להביא לייקורן בכדי 40 אחוזים.
בשיחה עם "הארץ" אמר אמש שר האוצר כי האישור הסופי להעלאת המחירים ייעשה לאחר שמשרד התחבורה יעביר לידיו את פירוט המחירים החדשים. לדברי מודעי, מה שהוצג לפניו עד כה היא נוסחה, שלפיה יוחשבו מחירי המכוניות על־פי שערי המטבע שתמורתו הם מיובאים, בעוד מתוך השיווק יישאר מוקפא בשקלים.
עוד נודע אתמול כי כמה יבואני רכב, המייבאים מאירופה בעיקר תמורת מרקים גרמניים, נערכים ל"הספקה ישירה" של מכוניות, בדומה לייבוא רכב מיוחד ורכב לדיפלומטים. לדברי אותם יבואנים, נבדק נושא ההספקה הישירה עם יועציהם המשפטיים וכן נמסרה הודעה על כוונתם זו למשרד התחבורה.
בשיטת ה"הספקה הישירה", תובא המכונית לנמל בישראל ושם תימסר לידי הלקוח, שישלם תמורתה ישירות ליצרן, וישלם בעצמו את המסים. מחיר המכונית בשיטה זו דומה לזה של מכונית בייבוא אישי. מכונית מתוצרת גרמניה בנפח מנוע 1,600 סמ"ק, תעלה בכ־40% יותר ממחירה במחירון ההקפאה.
הידיעות אודות הייקור הצפוי הביאו בשבוע האחרון להקפאה כמעט מוחלטת בקבלת הזמנות לרכב חדש.

האוצר רוצה לתת הנחה במס לכ־56 אלף בעלי רכב צמוד
ח"כ אוריאל לין: הצעד אינו חוקי

מאת יהושע מאירי
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משרד האוצר מבקש להעניק הנחה במס — וכתוצאה מכך להגדיל את ההכנסה הפנויה — לכ־56 אלף בעלי רכב צמוד, וזאת באמצעות הגשת תקנות חדשות לוועדת הכספים בניגוד לפקודות מס הכנסה.
באוצר מתנהל מאבק בין חברי ועדת הכספים לממונה על הכנסות המדינה בדבר שווי השימוש ברכב צמוד, שאותו יש לזקוף לצרכי מס במשכורותם של הבכירים. משרד האוצר טוען, כי משכורות הבכירים נשחקו בכ־50 אחוז, ולכן יש להעניק להם הנחה במס בזמן עידכון שווי השימוש ברכב צמוד. על פי הצעות האוצר אין לזקוף לצרכי מס את מלוא שווי השימוש במשכורתם של הבכירים, אלא רק את חלקו.
ח"כ אוריאל לין, שהיה הממונה על הכנסות המדינה, טוען כי צעדי האוצר בעניין הרכב הצמוד לבכירים אינם חוקיים. לטענתו, פקודות מס הכנסה קובעות כי שווי השימוש יחושב על ידי נוסחה קבועה וכי הסכום שצריך להיזקף במשכורת, לצרכי מס, חייב להיות השווי האמתי של השימוש. "משרד האוצר פועל בניגוד להוראות החוק שהוא עצמו מופקד עליו כיוון שפקודות מס הכנסה אינן מעניקות לאוצר שום סמכות להביא שיקולים שונים בעת עידכון שווי השימוש ברכב צמוד" אמר לין.
אמש אי אפשר היה להשיג את תגובת הממונה על הכנסות המדינה או את תגובתו של דובר המשרד.

העיתון "יתד נאמן" המקורב לרב ש"ך:
"ח"כים רבים חייבים ב־4 מיתות בית־דין"
ח"כ מאגו"י: העיתון ירד מן הפסים

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ"

העיתון "יתד נאמן", היוצא לאור בחסות הרב ש"ך, הפלג הליטאי באגודת ישראל תוקף במאמר את שר החינוך לשעבר זבולון המר על נסיונו לציין בכנסת את יום הולדתו של הרמב"ם. העיתון כותב: "מה לרמב"ם ולכנסת. כנסת זו, שרובה גדול מחבריה הם מחללי שבת ומועדים, ובזה כל קודש ומגעלים במאכלות אסורות, וחלק גדול מחבריה חייב בכל ארבע מיתות בית דין (סקילה, שריפה, הרג וחנק — נ.ש.) לפי ספר היד החזקה להרמב"ם".
"כנסת זו — מבין כל חבריה, ספק אם ישנם בתוכם עשרה חברים, שמותר להם לחוקק ולקבוע תקנות ציבוריות לפי מצוות הרמב"ם". כותב המאמר הוא י. גליס. מעורכי "יתד נאמן". הח"כים באגודת ישראל אמרו בתגובה כי להערכתם אין המאמר משקף את דעת הרב ש"ך והביעו תמיהה על פרסומו. אחד מהם אמר: "העיתון ירד לגמרי מהפסים".

קניג עומד להודיע על נסיגה מהתפטרותו

מאת עטאללה מנצור
סופר "הארץ" בגליל

הממונה על מחוז הצפון ישראל קניג עומד להודיע על כוונתו לחזור בו מהתפטרותו. חוגים במגזר הערבי מנסים לארגן תמיכה ציבורית בו. נודע על כמה ראשי מועצות מקומיות ערביות שהביעו תמיכה באיש, ומבקשים משר הפנים להשאירו בתפקיד. בין השאר, תומך בקניג ראש המועצה המקומית דבוריה אסעד עזאיזה אשר כתב בזכות קניג בשמו ובשם ראש עיריית שפרעם אברהים נמר חוסין המשמש יו"ר הוועד הארצי של הרשויות הערביות. נמר הכחיש אתמול באופן נמרץ כי הסמיך אדם כלשהו לכתוב בשמו דברי תמיכה בקניג. עזאיזה אמר ל"הארץ", כי כתב את המכתב ביוזמתו, אבל על סמך שיחה שהיתה בינו לבין נמר. עזאיזה, אשר עבד קודם שנבחר לראש המועצה בכפרו, בתפקידים במשרד הפנים, אומר כי לדעתו קניג עדיף על כל המועמדים האחרים לתפקיד. עזאיזה טען, כי ראה במו עיניו את מכתב ההתפטרות של קניג, שהוגש לפני כחודש ימים לשר הפנים, ושבו אין קניג מזכיר את עניין הריסת מבנים בישובים ערביים. לדעת עזאיזה התפטר קניג בטענה, כי ההנהלה הראשית של משרד הפנים אינה נענית להצעות של קניג ומגבילה את צעדיו.
כמו כן חתם על מכתב תמיכה בקניג ראש המועצה המקומית (המזרעה) בכפר שיבלי, עלי שיבלי.

נכשל ניסיון להתנקש בראש אמל בדרום לבנון

מאת סופר "הארץ" לענייניים ערביים

האחראי על תנועת "אמל" השיעית בדרום לבנון, מחמוד פקיהה, ניצל בסוף השבוע מניסיון התנקשות בחייו באזור החוף הדרומי, הנתון לשליטת המפלגה הסוציאליסטית הפרוגרסיבית. פקיהה הודיע לאחר המקרה כי לוחמי "אמל" בדרום יפעלו נגד הגורמים הזרים במים עכורים והעוסקים ברצח ובפיצוץ בתים וחנויות בשעות החשיכה, כאשר בבירות מבהלים את המלוך מה באמצעות ההצהרות והודעות מלהיבות.

בכאב רב אנו מודיעים על פטירתה
של רעיתי, אמנו וסבתנו היקרה

אסתר מילר

ההלוויה תתקיים היום יום ראשון ל' בשבט תשמ"ו 9.2.86
בשעה 11.00 בבית העלמין כפר סמיר חיפה

המתאבלים: בעלה: צבי מילר
בניה: אמנון, יורם, יגאל ובו"ב
אחותה: בלה וכל בני המשפחה

המומים על פטירתו ללא עת של אהובנו

דוד לם

ההלוויה תתקיים היום, יום א', 9.2.86 ל' בשבט תשמ"ו
בשעה 2.30 בבית העלמין כפר סמיר, חיפה

המתאבלים: אשתו: גלינה
בנו: עודד
בנותיו: אודית וחלי
אחיו: ד"ר רמי ותמרה לם ובו"ב
אחותו: דרורה ומיכאל גלס ובו"ב
ומשפחת שפיגלגלס

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של יקירנו

רפאל ארוץ

בן ר' שמואל ז"ל

הלוויה תצא היום יום ראשון ל' בשבט תשמ"ו 9.2.86 בשעה 1.30 אחה"צ מבית הלוויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים

אבלים: אשתו: הרטה ארוץ
בתו וחתנו: אביבה ובנימין כהן
בנו וכלתו: יורם ואורית ארוץ
אחיו: רחמים ארוץ ובו"ב
אחיותיו: שמחה ארמוני ובו"ב
צפורה טפליצקי ובו"ב
נכדיו ונכדתו

יושבים שבעה ברח' שץ 5, ת"א

היקר לנו

הנס דה־האז

הלך לעולמו

הלויה תתקיים היום, יום א' ל' בשבט תשמ"ו 9.2.86 בשעה 15.00 בבית העלמין בצור שלום. אוטובוס יעמוד לרשות המלוים בשעה 14.30 ברחוב חניתה 2 קריית ביאליק

הכואבים: שמעון וליאורה דההאז
אירית ואבנר פניגר
גרשון ויפה דההאז ובו"ב נהריה
והנכדים

התנועה הקיבוצית המאוחדת

אבלה על מות

ישראל גלילי

חבר נבון עצה ומנהיג רב תושייה
מנהיגה ומפקדה של ה"הגנה",
ממייסדי "הנוער העובד",
ממעצבי הקיבוץ,
שליח תנועה נאמן בממשלה ובכנסת

מקפארלן
(סוף מעמוד 1)

ישראל ולא ינהל מו"מ עם אש"ף. נסתיימה שהות עראפאת בעמאן

המלך חוסיין ויאסר עראפאת יבואו בקרוב בשני מועדים נפרדים לקהיר, כדי לדון עם הנשיא חוסני מובארק על המאמצים המדיניים באזור. זאת מסר אתמול "אל־אהראם" הקהירי. במקביל סיים עראפאת אתמול את שהותו בעמאן שנמשכה שבועיים. לפני צאתו הביע את תקותו "להתקדמות נוספת מצד ארה"ב להבנת העמדה הפלשתינית". (ראה מאמרו של עוזי זראי בעמוד 9). מקורות פלשתיניים ברבת־עמון הודו וציינו אמש, כי עראפאת הגיש בפגישתו האחרונה עם המלך חוסיין ביום רביעי שעבר שלוש נוסחאות חדשות, העשויות להיות מקובלות על ארה"ב ויאפשרו את שיתוף אש"ף בוועידה הבינלאומית למזרח־התיכון. המקורות התייחסו בחיוב להצהרות דובר הבית הלבן אתמול, שלדעתם מדגישה את החשיבות שמייחסת ארה"ב לשיתוף אש"ף בכל שלבי המשא ומתן באזור.

רה"מ ירדן לדמשק
ראש ממשלת ירדן, זייד א־ריפאעי, ייצא ככל הנראה בימים הקרובים לדמשק להמשך השיחות עם סוריה בנושא תהליך השלום. בירושלים מעריכים, כי הנשיא אסאד לא יבוא בשלב זה לרבת־עמון ויעדיף לנהל את השיחות בדמשק עם ראש ממשלת ירדן. על פי הידיעות שהגיעו לירושלים, מוסיף המלך חוסיין לעמוד מאחורי העקרונות שהציב בפני יאסר עראפאת כתנאי לשיתופו של אש"ף בתהליך.

מספנות
(סוף מעמוד 1)

המאמינים כי עד שלא תתקבל החלטה חד־משמעית במשרד האוצר להזרים את הכספים הדרושים, המשך קיום המספנות אינו מובטח.
ביום חמישי ושישי קיימו פרס, שר הביטחון, יצחק רבין, והמנכ"ל קיסר שורת פגישות, בניסיון למצוא הסדר שיבטיח את קיום המספנות. באחת הפגישות, כבר ביום חמישי, סיכמו השלושה לעשות מאמץ מצד מערכת הביטחון להעברת הזמנות למספנות. פרס אף יזם התקשרות עם גורם במזרח הרחוק, שעמד במו"מ על מסירת עבודות למספנות לפני המשבר.

קורפו: מוצו האפשרויות
נורית בתנא, מתורת "הארץ" בחיפה, מוסרת: שר התחבורה, חיים קורפו, אמר ביום שישי, כי המפרק הזמני של מספנות ישראל, עו"ד עמרם בלום, הצליח להשיג הלוואה לתשלום משכורות העובדים לחודש ינואר ואלה יועברו אליהם בראשית השבוע. שר התחבורה מסר עוד כי מפרק המספנות הודיע לו כי כבר מיצה את האפשרויות להשיג כספים עבור המספנות, שלא באמצעות הרמה ממשלתית או בתשלום עבור הזמנת עבודות במספנות.

2 נושאות
(סוף מעמוד 1)

טרוריסטים המבוקשים ע"י בתי המשפט בלוב.
בהצבעה על הצעת החלטה במועצת הביטחון לגנות את ישראל בגלל יירוט המטוס הלובי, הטילה ארה"ב וטו ביום ו' לפנות בוקר.
סוריה שהביאה את התלונה נגד ישראל למועצה דרשה גינוי חריף ביותר, אך נציגי מדינות בלתי מזדהות הגישו הצעה בנוסח מתון יותר במגמה לזכות בתמיכה מירבית. אוסטרליה, בריטניה, דנמרק וצרפת נמנעו מן ההצבעה. 10 נציגים הצביעו בעד הגינוי.

היתר להמשך פעולה אמריקאית עסקית בלוב
צבי בראל שליח "הארץ" בארה"ב, מוסר: הממשל האמריקאי החליט לאפשר לחברות אמריקאיות להמשיך ולתפקד בלוב באורח מוגבל. בתדריך לעיתונאים הסביר פקיד במשרד החוץ כי הפסקה מיידית של פעולת החברות האמריקאיות בלוב, כפי שמתחייב מן הסנקציות הכלכליות שנכנסו לתוקף ב־1 בפברואר עלולה להביא לקדאפי רווחים בשיעור שבין מיליארד לשנה מיליארד דולר, משום שעם יציאת החברות הללו יחרים קדאפי את ציודן ורכושן ללא כל פיצוי.

ממשלה חדשה
(סוף מעמוד 1)

יותר מדי". הוא הסביר, כי צרפת, בתיאום עם ארצות־הברית, הסכימה להעניק לדובלייה "מקלט ארעי וקצר". כדי למנוע שפיכות דמים בהאיטי. במרוצת השבוע הקרוב אמורה שאלת המקלט הקבוע של דובלייה — כנראה במדינה אפריקאית — למצוא את פתרונה.

גולי האיטי מפגינים
פמליית דובלייה הגיעה לצרפת והשתכנה בבית־מלון סמוך לאגם אנסי באזור ההרים במזרח המדינה, במעטה סודיות ותחת אבטחה צבאית. סמוך למשכנו הארעי של הנשיא המודח נערכו כבר מספר הפגנות של גולים האיטיים שדרשו מממשלת צרפת להסגירו, כדי שאפשר יהיה להעמידו לדין בהאיטי. גם בפאריס נערכה אתמול לפנות ערב הפגנת מחאה על בואו של דובלייה לצרפת.
בוואשינגטון נתקבלה יציאתו של דובלייה בשמחה, והנשיא רייגן ומנהיגים אחרים אמרו, כי הם מקווים שקץ שלטון המשפחה יוביל לשיפור בתנאים הפוליטיים והכלכליים.
נשיא האיטי לשעבר ז'אן־קלוד דובלייה הגיע לצרפת ביום שישי, לאחר שנמלט מן האי בו שלט בים הקאריבי.
דובלייה, אישתו מישל, ופמלייה של 22 איש הגיעו לגרנובל שבאלפים הצרפתיים במטוס תובלה של חיל האוויר האמריקאי.
הוא ואנשיו הועברו באוטובוסים תחת שמירה כבדה לבית מלון בעיירה טאלוארי על חוף האגם אנסי, שהיא עיירה קטנה, דבר שיקל על המשטרה לשמור עליו. בינתיים נהרו כתבים ואנשי טלוויזיה רבים לעיירה הנמצאת במרחק של שעתיים נסיעה מגרנובל ושעת נסיעה מהעיר ז'נווה.

טא"ס מאשימה את ארה"ב
סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית טא"ס האשימה אתמול את ארה"ב בתכנון הפלתו של דובלייה. לדברי טא"ס ביקשה וואשינגטון להחליף את דובלייה בממשלה "שתשרת בנאמנות" את האינטרסים האמריקאיים.

כינוס אגודות ידידות ייפתח מחר בי"ם

מאת סופר "הארץ"

כינוס אגודות ידידות עם ישראל ברחבי העולם ייפתח מחר במלון לרום בירושלים מטעם המחלקה לקשרי חוץ בהסתדרות הציונית. בכינוס יטלו חלק נציגים של 100 אגודות ידידות עם ישראל ב־50 מדינות בעולם. חלק מן המדינות אינן מקיימות יחסים דיפלומטיים עם ישראל ורבים מהחברים באגודות אלה אינם יהודים.

שיחת היום / גדעון אלון

עם: ח"כ רפאל איתן, הרמטכ"ל לשעבר
על: הפסקת גיוסם של "נערי רפול" לצה"ל

הם שווים יותר מ־10 אף־16

גורם בכיר במטכ"ל הודיע כי בגלל האילוצים התקציביים של מערכת הביטחון לא יגויסו יותר צעירים משכבות חלשות שכונו "נערי רפול". מה דעתך?
זה בכלל לא עניין של מערכת הביטחון, אלא של המדינה כולה, כי הנערים האלה הם משכבת אוכלוסיה שנדחקה שלא באשמתה לשוליים והמדינה היא שצריכה לדאוג להם. אם למדינה יש תקציב ללימודים של ילדים בבתי"ס יסודיים, עליה להקצות גם משאבים לאותם ילדים שנפלטו ממערכת החינוך והצבא יכול לקיים בשבילם מערכת חינוך משנית.
בצה"ל טוענים כי הפרויקט הזה מהווה נטל כבד על תקציב הביטחון.
אני חושב שאילו פנו היום לעם והיו עושים תעמולה רצינית אפשר היה לגייס מימון לפעולה הזו במסגרת לב"י, אבל הממשלה הזו לא נוקפת אצבע. היא לא מוציאה אף מילה מהפה שלה בעניין הזה. מצד שני היא ממשיכה לבזבז כספים בצורה משוועת. אגב, שר הביטחון אמר לי לפני כמה חודשים שיש בלב"י 4.7 מיליון ש"ח וזה הרבה כסף.
אתה יכול להוכיח בנתונים שבשנות כהונתך כרמטכ"ל הפרויקט הוכיח את עצמו?
בהחלט. בשנה שהשתחררתי מן השורות 40 אחוז מהם הלכו לשרת ביחידות קרביות והיתר מילאו תפקידים מועילים בצה"ל כמכונאים, חשמלאים, טבחים וכו' ולא היו בכלא.

מהו הנזק שיגרם לאותם צעירים, אם לא יגויסו לצה"ל?
אינני רוצה להעלות זאת אפילו על הדעת. חלק מהם יתדרדרו הרחק לשוליים. הם עלולים להגיע לבתי הסוהר של תל־מונד, רמלה ומעשיהו ואז המדינה תשלם על כך כפל כפליים, כי אחזקתם שם תעלה פי כמה מאשר הפרויקט הזה העלה פרוטות.
מה יהיה עם הצעירים הללו, כיצד הם יגיבו על ההחלטה שלא לגייסם?
הם ירגישו עצמם כמי שאינם שייכים כלל למדינה, ואם 30 אלף בני הנוער האלה אשמים במה שקרה להם במערכת החינוך הרגילה או במשפחה? ממש מטריד אותי לחשוב איך תיראה המדינה שלנו בעוד 20 שנה, אם הצעירים האלה לא יגוייסו. אינני מבין איפה השכל של האנשים שמציעים להפסיק את גיוסם.
ההחלטה הזו מצביעה על עיוות בסדרי העדיפויות?
היא מצביעה על חוסר יכולת לראות את הנולד וחוסר ידיעה על מה שנעשה בשכבה מסויימת באוכלוסיה שלנו. יכול להיות שהם חושבים שזה עם אחר. בעצם אינני יודע בכלל מה הם חושבים.
יש לך הצעה היכן אפשר לקצץ במקום בפרויקט הזה?
אינני נמצא היום בצבא ואינני יודע איפה אפשר לקצץ. אבל אני יכול לומר לך שהילדים האלה שווים יותר מ־10 מטוסי אף־16 ו־50 טנקי מרכבה, כי הם בני אדם. מה שווה המרכבות בלי בני אדם?

רקע / נורית אמיתי

ישראל גלילי: מכרוזי הנוער העובד ועד למעמד בכיר בממשלות ישראל

ישראל ברנשקי היה שמו המקורי של ישראל גלילי, שנולד בפולין ב־1910. פרטים על ילדותו וצעירותו מעורפלים ואינם משופעים בפרטים רבים. ידוע כי עלה לישראל בהיותו בן 14 ובגיל 15 יצא לעבודה, כדי לסייע בכלכלת המשפחה. גלילי עבד כפועל בניין ולאחר מכן כסדר בדפוס "אחדות". שם גם החל בפעילותו הפוליטית — כאשר סידר, הדפיס ופרסם כרוזים אישיים לנוער העובד.
ב־1924 יסד את ארגון הנוער העובד וב־1927 התגייס להגנה והיה שליחו של אליהו גולומב. גלילי היה חבר המפקדה של אזור רחובות ומ־1935 חבר מרכז ההגנה ומנגנון הקבע לצידו של אליהו גולומב ושאול אביגור. הוא הופקד על מחלקת הרכש והדימוש וצורף למפקדה המצומצמת, שטיפלה בין השאר גם בנושאים מבצעיים. במלחמת העולם השנייה לקח חלק פעיל בהערכות היישוב בארץ ישראל לקראת פלישה אפשרית של הנאצים. הוא גם לקח חלק בבחירת לוחמים והדרכתם לשליחותם לארצות באירופה, שנכבשו על ידי הגרמנים.
ביוני 1946 מונה לראש המטה הארצי של ההגנה. בהחלטה על הקמת המטה הכללי חתם על פקודת הקמת שירות אוויר, שממנו קם מאוחר יותר חיל האוויר, ושרותים נוספים שברבות הימים הפכו לחיל שריון, ים ותותחנים. ב־3 במאי 1948 ביטל דוד בן גוריון את כהונת ראש המטה הארצי של ההגנה. בעקבות לחצים של ראשי אגפים במטכ"ל, שהתנגדו לביטול התפקיד הוציאו לבן גוריון תביעה אולטימטיבית כי גלילי יוחזר לתפקידו תוך 48 שעות, שב גלילי לתפקיד ב־9 במאי. ב־12 במאי השתתף בישיבת הממשלה הזמנית, שדנה בשאלה אם להכריז על הקמת המדינה ב־15 במאי. ביוני 1948 ניהל את המו"מ עם אצ"ל ולח"י על פירוקם והתגייסותם לצה"ל ובאותו חודש חתם עם מנחם בגין את ההסכם על פירוק אצ"ל.
ב־1965 כיהן כשר בלי תיק. ב־1969 היה השר הממונה על שירותי ההסברה ונטל חלק בהחלטות הקשורות במלחמת ששת הימים. גלילי גם היה שותף בניסוח עקרונות המצע המדיני והביטחוני של מפלגת העבודה מאז הקמתה. הוא חזר גם כוותיק השרים ללא תיק. בממשלות הקודמות היה שותף להחלטות המדיניות והביטחוניות החשובות ביותר ובממשלת גולדה מאיר ז"ל היה אחד משרי "המטבח". הוא גם לקח חלק בניסוח הודעות ממשלתיות שונות וכיהן כיו"ר ועדת שרים לענייני התיישבות. באחת מהכתבות שנכתבו על גלילי בתקופת כהונתו כשר ללא תיק נאמר כי למרות שגלילי נשאר בלי תיק, אין איש מערער על היותו שר בכיר המקורב לגולדה מאיר וראש המדיני, המעצב רשמי של הממשלה. היה לו מוניטין של מי שמכונה מילותיו ברקוקנות ובזהירות ושל המנהיג הבלתי מעורער של הניצים בקיבוץ המאוחד. בראיון אחר התנגד לחלוקה של יונים וניצים. היה פעיל בעידוד מדיניות הביטחון וביסוס עקרונות ההתיישבות על פי שיקולים אסטרטגיים מדיניים. אחד המסמכים הידועים שחיבר היה "מסמך גלילי", המתנגד לנסיגה מהשטחים ומצדד בהסכם שלום עם ירדן על בסיס של פשרה טריטוריאלית, בהקמת מדינה ירדנית פלשתינית, שתתפרס גם על חלקים צפופי אוכלוסיה בצד המערבי של הירדן ובהמשך ההתיישבות בבקע, בגוש עציון, במדבר יהודה ובדרום רצועת עזה. ב־1930 עלה עם חבריו על קרקע בקיבוץ נען ועד מהרה מצא עצמו בתפקידים במוסדות המרכזיים של התנועה, תחילה במרכז הנוער ואחר כך בהסתדרות וב־1947 הוא התמנה למפקד ההגנה, לאחר התפטרותו של משה סנה. לכנסת הראשונה נבחר כחבר מטעם מפ"ם. ב־1967 הצטרף לממשלת אשכול לראשונה כשר בלי תיק. בתפקידו זה שירת עד המהפך ב־1977. היה חבר קיבוץ נען עד יום מותו.

וכי
בישראל כל
מי צריך
להודיע קיסר
מישהו יגן
מפני המשך
על עובדי "אגא"
ומספנות ישראל"
מחר ימצאו עצמו
בזמנה המצב
נ"ב: קיסר, שמור על
המצב גם במחיר הנגר

המעלות של אל על

	מעלות מינימום	מעלות מכסי		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	−5	−2	שלג קל	−8	−2
אתונה	10	16	גשם	6	15
בוקרשט	−7	2	שלג	—	—
בריסל	−6	−3	שלג קל	−14	−2
וינה	−9	−4	שלג קל	−8	−6
ז'נבה	−6	−2	שלג	−2	0
לונדון	−3	0	שלג קל	−2	1
ליסבון	6	11	גשם	6	13
מדריד	0	4	גשם קל	−3	9
ניו יורק	−8	−2	מ"ח	−5	−4
פאריס	−4	0	שלג	−7	1
פרנקפורט	−10	−5	שלג	−13	−2
ציריך	−8	−4	שלג	—	—
קהיר	11	18	בהיר	13	18
קופנהאגן	−8	−4	שלג	−9	−7
רומא	7	12	גשם	−1	10
שטוקהולם	−12	−7	מעונן	−11	−7

הנוסע המאושר
אל על ELAL

מנהל מצליח!
להשיג עכשיו
בגמא תקשורת בע"מ
"אמרלד" של תדיראן
מערכת תקשורת חדשנית
גמא תקשורת (א. פולק) בע"מ.
רמת גן: רח' בצלאל 21, טל' 7512666 (10 קווים)

ועדת התשעה תסכם מחר נושא האיחוד עם הליברלים

תגיש המלצתה למרכז חרות שיתכנס בעוד כשבועיים

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ועדת התשעה של תנועת החרות, הכוללת את השרים וראשי המוסדות בחרות, עומדת להתכנס מחר כדי לקבל החלטה מסכמת בעניין האיחוד עם המפלגה הליברלית. על דעת כל שרי התנועה, תנסח הוועדה המלצה ותגישה למרכז חרות, שיתכנס בעוד כשבועיים לאישור פורמלי של האיחוד.

ועדת התשעה מתכנסת בעקבות החלטת מועצת המפלגה הליברלית מלפני כעשרה ימים שבה התקבלה כמעט פה אחד, הצעה לאיחוד עם חרות, הקובעת כי הליברלים יקבלו ייצוג של 33 אחוז במוסדות התנועה המשותפת וברשימת הליכוד לכנסת, למשך 4 השנים הקרובות. והצעת האיחוד הקודמת, שגיבשו דוד לוי ומשה ניסים קבעה כי יקבלו 36 אחוזים.

הליברלים הציגו אולטימטום לתנועת החרות, לאשר את הסכם האיחוד עוד לפני ועידת חרות שתפתח ב־9 במארס. הליברלים החליטו בשבוע שעבר, כי אם לא תכנס חרות את מרכז התנועה עד תאריך זה, יפרקו לאלתר את סיעת הליכוד בכנסת ויכריזו על סיעה ליברלית נפרדת.

היום יוחלט בחרות על מועד הדיון בערעורים של שרון ולוי

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

בית הדין העליון של תנועת החרות יחליט היום על מועד הדיון בערעור שהגישו ביום ו' דוד לוי ואריאל שרון, נגד החלטת מרכז התנועה מראשית השבוע שעבר. המרכז הכריע אז ברוב קטן בהחלטה הרב בדרישתם של שמיר וארנס לתת ייצוג לסקטורים ארציים בתנועה, על ידי מינוי, ובנפרד מהבחירות הפנימיות.

בערעור שהגישו בשמם של שרון ולוי עורכי הדין מיכאל קליינר וחיים רוגלר, מתבקש בית הדין לתת פסק הצהרתי כי לא ניתן ליישם את ההחלטה על מתן ייצוג לסקטורים לוועידת התנועה הקרובה, וכי להחלטת המרכז מהשבוע שעבר אין תוקף.

עו"ד קליינר מסר אתמול כי הבוקר לכל המאוחר יוגש לבית הדין עירעור נוסף, על ההחלטה הנוגעת להרכב ועדת האישיות. לדברי קליינר, יתבקש בית הדין לפסול את הצעתם של שמיר וארנס בגלל השתתפותם בהכרעה של חברי לע"מ, שעל פי חוקת התנועה, ועיקרון השיויון אסור היה להם להיות שותפים בה.

בסוף השבוע לא הצליחה הוועדה המכינה של תנועת החרות לגבש הכרעה בעניין הייצוג הסקטוריאלי. בוועדה, שבראשות עוזי לנדאו, הסתמן ניצחון לנציגי השרים לוי ושרון שביקשו לפסול את החלטת המרכז, אולם היו"ר מנע קבלת החלטה. הבוקר ומחר עומדת הוועדה המכינה להתכנס פעם נוספת כדי להכריע בעניינים נוספים לקראת הבחירות הפנימיות שיתקיימו מחרתיים בכמאה סניפי חרות ברחבי הארץ, ושבהן ייבחרו הצירים לוועידת חירות, ומועצות הסניפים, דבר שיקבע את השליטה בסניפים לשנתיים הקרובות.

בקבוק תבערה הושלך סמוך למחנה בלטה

(ע). בקבוק תבערה הושלך ביום ו' בצהריים לעבר משאית שהסיעה פועלים מקומיים במחנה הפליטים בלטה הסמוך לשכם. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. כוחות צה"ל סגרו את האזור ופתחו בסריקות וחיפושים.

ייתכן כי בקבוק התבערה נועד להיזרק לג'יפ של צה"ל שנסע לפני המשאית.

בעיות תכנון חמורות הצריכו באחרונה שינויים במטוס הלביא

בימים הקרובים תוגש הצעת המטכ"ל לקיצוץ בכספי הפרויקט

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

בעיות תכנון חמורות בנושא מרכז הכובד שהתגלו בתקופה האחרונה בלביא הצריכו עשיית שינויים של כמה בגוף המטוס. כך למשל נאלצו מתכנני הלביא להזיז את כני הנסע של המטוס מספר סנטימטרים לאחור. כמו כן נאלצו לשנות את צורתו של כנף המטוס ולהתכנס כחדש. הכנף שהגיעה לארץ לפני כשלושה שבועות מחברת גרומן האמריקאית היא הכנף בצורתה החדשה, לאחר השינוי בתכנון. השינויים בגוף המטוס גרמו גם לכך שמהירות ההמראה של הלביא גדלה במידה משמעותית, דבר שיש לו השלכות שליליות לגבי ביצועיו של המטוס. אחת הבעיות אותן מתמודדים עתה בתעשייה האווירית היא הפיגור הארוך יחסית באספקת מערכת בקרת הטיסה על ידי החברה האמריקאית ליר סיגלר. החברה האמריקאית אינה עומדת בלוח הזמנים המקורי וכבר עתה מדובר על פיגור בן חמישה חודשים.

בסוף השבוע הגיבו גורמים בכירים במערכת הביטחון על התוכנית המתגבשת במטה הכללי של צה"ל לפיה יקוצצו 80 מיליון דולר מתוכנית הלביא, ויועברו לצרכים שוטפים של צה"ל. לדברי אותם הגורמים לא תתכן פגיעה כזאת בפרויקט משום שפירושה מכת מוות ללביא. להערכתם, לא תתקבל לפיכך החלטה כזאת במשרד הביטחון.

נראה כי בימים הקרובים תוגש הצעת המטכ"ל לקיצוץ בכספי הלביא. את ההצעה צריך לאשר שר הביטחון. גורמים צבאיים בכירים הבהירו כי יופעל לחץ כבד כדי שתאושר התוכנית לקיצוץ בכספי הלביא זאת משום שכספים אלה הם המקור היחיד ממנו יכול צה"ל עדיין לקבל כספים.

מזרח גרמניה פתחה במסע הסברה נגד השימוש במלה "הולוקוסט"

כלי התקשורת מסבירים את "הנזקים הנובעים מהשימוש במושג הקפיטליסטי"

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" באירופה

בון. מזרח גרמניה פתחה במסע ממלכתי נגד השימוש הנפוץ במלה "הולוקוסט" (שואה). מורים בבתי־הספר הצטוו שלא להשתמש במלה בשום הקשר שהוא, וכלי התקשורת הממלכתיים החלו להסביר לציבור את "הנזקים" הנובעים מן השימוש במושג ה"קפיטליסטי".

השבועון "וולטבונה" המופיע במזרח ברלין הסביר לקוראיו כי המלה יוצרת חיץ בין מציאות העבר הנאצי לבין הכושר להבין את העבר הזה. "שואה", לדברי השבועון, "הוא מושג שנוצר במדינות קפיטליסטיות כמכשיר עזר פסול, שמטרתו להעניק ייחוד לפשעים של הנאצים נגד היהודים, ולמתוח קו הפרדה כוזב בינם לבין פשעים אחרים של הנאצים".

במזרח גרמניה לא מקובל להדגיש פשעים של הנאצים נגד היהודים, משום שהדבר עשוי לעורר רגשי אהדה כלפיהם, או אף כלפי ישראל. לעומת זאת, יש הדגשה מרחיקת לכת של פשעי הנאצים נגד פעילים קומוניסטיים, או נגד ברית המועצות.

המושג "הולוקוסט" חדר למזרח גרמניה בתחילת שנות השמונים בעקבות שידור סדרת הטלוויזיה האמריקנית הנושאת שם זה במערב גרמניה. מזרח גרמניה סירבה בתוקף לשדר את הסדרה. אך שידורי הטלוויזיה המערב־גרמנית נקלטים ברוב חלקי גרמניה הקומוניסטית.

ראש העירייה האנטישמי בגרמניה דוחה הדרישה להתפטר מתפקידו

התבטאותו "צריך לשחוט כמה יהודים כדי לאזן את תקציב העירייה" באה שבועות אחדים לאחר התבטאותו האנטישמית של הרמן פלנר חבר הבונדסטאג

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" באירופה

(בון). ראש עיריית קורשנברויך שבמדינה המחוזית צפון ריין וסטפאליה בגרמניה המערבית, אשר התבטא כי "צריך לשחוט כמה יהודים כדי לאזן את תקציב העירייה", דוחה בתוקף דרישות להתפטרותו. בעקבות הקהילה היהודית במערב גרמניה והמפלגה האופוזיציה הסוציאל־דמוקרטית, הצטרפה עתה לדרישה להתפטרות גם האגודה המערב־גרמנית לשיתוף פעולה נוצרי־יהודי. הקאנצלר הלמוט קוהל נמנע עד כה מלהתייחס לנושא.

בינתיים זורמים לביתו של פון שפאיי בקורשנברויך, ליד דיסלדורף במדינת צפון ריין וסטפאליה, זרי פרחים ומברקי אהדה מתושבי העיר והאזור. כן דיברו בזכותו עסקנים מקומיים של המפלגה הנוצרית הדמוקרטית השלטת. ספר עט כי התגובות על התפרצות האנטישמית של פון שפאיי "מוגזמות", ועלולות לגרום בעצמן לגל אנטישמי מחודש בגרמניה.

הקהילה היהודית בדיסלדורף הגישה תביעה משפטית נגד פון שפאיי בחשד של הסתה גזענית. התפרצותו של פון שפאיי באה שבועות אחדים לאחר שחבר בונדסטאג בכיר מן המפלגה הנוצרית דמוקרטית, הרמן פלנר, הבריז בראיון עיתונאי: "היהודים קמים ומופיעים את הפה בכל פעם שהם שומעים צלצול של מזומנים בקופות גרמניות".

עורך אל־פאג'ר: מסתמן שינוי ביחסה של ארה"ב לוועידה בינ"ל

מאת סופר "הארץ" בשטחים

חנא סניורה, עורך העיתון אל־פאג'ר שחזר בסוף השבוע מרבת עמון אמר אתמול כי במגעים המדיניים, שהיו בימים האחרונים בירדן, הסתמנו שינויים בעמדת ארה"ב ביחס לקיום הוועידה הבינלאומית בהשתתפות ברית המועצות ואש"ף, אך לדבריו, הוטו האמריקאי האחרון במועצת הביטחון והיחסים המיוחדים בין ארה"ב לישראל אינם מאפשרים לפלשתינאים לתת אמון בארה"ב. כן אמר שהמשא ומתן לא הביא עד כה שום תוצאה.

במשא ומתן ברבת עמון לא היו מגעים ישירים בין נציגים אמריקאיים לבין נציגי אש"ף, אולם השגריר האמריקאי וס קלוזרוז עוזרו של ריצ'רד מרפי, שוחח עם אישים פלשתינאים שונים ועם נציגים ירדניים, בניסיון למצוא נוסחה שתאפשר לחוסיין להצטרף מו"מ. סניורה השתתף במגעים המדיניים ברבת עמון יחד עם עו"ד פאיז אבו רחמה מעזה. שניהם נבחרו בשעתו כמועמדי הצטרף למשלחת המשותפת הירדנית־פלשתינית.

העיתון לא ייסגר

סניורה הכחיש אכן ידיעות על סגירת עיתונו אל פאג'ר, שנפוצו בשבוע שעבר מפי בעלי העיתון פול עג'לוני בניו־יורק. סניורה אמר כי הוא אפילו מתכוון להרחיב את אל פאג'ר והזמין ציוד דפוס חדש עבורו.

נכשל הניסיון להדיח את יו"ר מועצת חברת החשמל

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ" בחיפה

שר האוצר יצחק מודעי נחל ביום ששי הישג במאבקו עם שר האנרגיה משה שחל על השליטה בחברת החשמל. ברוב של עשרה חברי מועצת המנהלים של החברה נגד שלושה נדחתה הצעה להדיח את עמוס פרדון, המשמש כיו"ר מועצת המנהלים של החברה, ואשר מונה על ידי מודעי.

את ההצעה הגיש המנהל הראשי של משרד האנרגיה פנחס גליקשטרן, שהציע לבחור ביו"ר "אד הוק" לישיבה. בהצעתו תמכו גם דוד אוזן, נציג שני של משרד האנרגיה, ובנימין ג'יבלי, מועמד של האנרגיה לתפקיד. מודעי מנע משחל זה יותר משנה למנות את ג'יבלי לתפקיד היו"ר.

על פי הצעתו של ראש עיריית רחובות יחזקאל הרמלך, החליטה מועצת המנהלים להתריע בפני ראש הממשלה על כך ששחל ומודעי, השרים הממונים על חברת החשמל, נותנים לחברה הוראות סותרות, כתוצאה ממחלוקת ביניהם, ובכך מונעים ממנה ניהול תקין.

עריכת את העמוד: אודית גלילי

בגלל הירידה המתמשכת בעולם משרד האנרגיה ממליץ להוזיל מחירי הדלק ב־5—10 אחוזים

מאת יהודה שרוני ואלי אלעד

משרד האנרגיה ממליץ להוזיל את מחירי הדלק לצרכן בין חמישה לעשרה אחוזים נוכח הירידה המתמשכת במחירי הדלק הגלמי בעולם. המלצה זו יביא היום שר האנרגיה משה שחל לפני ראש הממשלה שמעון פרס שיתבקש לתמוך בה.

ההמלצה מתבססת על בדיקה שנעשתה במינהל הדלק ולפיה נצברו עד כה בקרן ההשוואה של מחירי הדלק שבעים מיליון דולר ועד אפריל יצטברו 120 מיליון דולר. באוצר תומכים בעיקרון ההוזלה אך מבקשים להמתין כדי לראות אם מגמת ירידת מחירי הדלק תימשך גם בחודשים הקרובים. השר מודעי מתכוון לדרוש בישיבת הממשלה היום את העברת הכספים שהצטברו בקרן ההשוואה לאוצר ושם ייעשה בהם שימוש במסגרת תקציב המדינה.

אם תתקבל הצעת משרד האנרגיה, צפויה הוזלת מחירי הדלק לסוגיו כולל הבנזין לרכב, הנפט, הסולר, המזוט, הגז ואולי גם החשמל. באחרונה הוזל מחיר המזוט לתעשייה בחמישה אחוזים ומחיר החשמל הוזל ב־3 אחוזים.

בדבריו, שכללו דברי התקפה קשים על משרד האוצר, ציין השר שחל ביום ו' במסיבת עיתונאים בחיפה כי יגיש לראש הממשלה תסריט למספר אפשרויות להוזלת הדלק. הנתונים יועברו גם לאוצר אולם על מנת לקצר את התהליך יוגשו ישירות לראש הממשלה.

שחל, שציין שגם במחירי הפחם המהווה מרכיב חשוב בייצור החשמל חלה ירידה, תקף את התנגדות האוצר למדיניות הוזלת מחיריו ומוצריו לרבות תעריפי החשמל. "האוצר בנוי מבחינה פסיכולוגית רק להוספה, ואינו מבין שישראל צריכה לנצל את המצב החדש, לטובת צמיחות המשק. המערכת שלהם מבולבלת. יושבים שם אנשים שלא למדו חומר. לוא היתה תגובתם מקצועית יכולנו להתווכח. אולם נמוקיהם ותשובותיהם אינם ברמה של דיון", אמר.

שר האנרגיה מסר כי סיכם עם שר המסחר והתעשייה לתת מעמד של אזור פיתוח א' לחיפה ולאשדוד — שבהם מרוכזות עיקר התעשייה הפטרוכימית. עוד אמר כי נטל על עצמו אחריות גדולה בכך שהורה להקטין למינימום את מלאי הדלק שנרכש בשעתו במחיר יקר. לשמחתו הכתירה הפעולה בהצלחה והדלק החדש שנרכש למלאי, זול בהרבה כך שנחסכו עשרות מיליוני דולרים. לוא היתה הפעולה נכשלת והמחירים היו עולים, היה מגיש את התפטרותו, כדבריו.

תעריפי ביטוח רכב יוזלו בקרוב ב־5 עד 10 אחוזים

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברות הביטוח יוזילו בקרוב את תעריפי ביטוח הרכב בשיעור חמישה עד עשרה אחוזים. הסכם עקרוני על כך הושג בפגישה שנערכה בשבוע שעבר המפקח על הביטוח במשרד האוצר יהודה דרורי, עם משלחת של ראשי חברות הביטוח בראשותו של אלפרד גולן יושב ראש איגוד חברות הביטוח.

ההחלטה התקבלה על פי המלצתו של המפקח על הביטוח, כפיתרון למצב שנוצר שבו חברות הביטוח מתחרות ביניהן על ידי הפחתת התעריפים, ובמקרים רבים אין החברות מכבדות את הסכם אי־האפליה.

נודע כי בבדיקות שנערכו בחברות הביטוח התברר שהתעריף הקיים מאפשר להן לצבור תנודות שמן שבאמצעותה הן יכולות להפחית את התעריפים. הדבר הוזיף את התחרות בין החברות והמפקח על הביטוח סבור כי הפחתת התעריפים תביא לכך שהתחרות בין החברות תיפסק.

חידוש בביטוח חיים
רק למבוטחים בקבוצות הביטוח
„מגדל" ו„הראל-שלוח"

ביטוח „מאבק בסרטן"

קבוצות הביטוח „מגדל" ו„הראל־שלוח" הן היחידות שהצטרפו לחברות הביטוח המתקדמות בעולם והרחיבו את פוליסות ביטוח־החיים שלהן.

ביטוח „מאבק בסרטן", המהווה חלק בלתי נפרד מפוליסת ביטוח־חיים נועד להקל ולעזור לחולי הסרטן בשעות קשות. הביטוח מעניק גיבוי כספי המאפשר את מיטב הטיפול הרפואי והסיעודי, במיוחד זה שאינו מכוסה ע"י הרפואה הציבורית ומכסה הוצאות גדולות הנגרמות עקב טיפולים רפואיים מיוחדים בארץ ובחו"ל ותרופות נדירות.

החידוש הנוסף— סכום הביטוח ישולם עם גילוי המחלה. במצב המשק כיום, ששרותי הבריאות מצטמצמים ורמת החיים יורדת – ביטוח „מאבק בסרטן" הוא פתרון חשוב מבחינה אנושית וכלכלית כאחד.

תמורת תוספת כספית קטנה, יוכל מעתה כל בעל פוליסת ביטוח־חיים בקבוצות הביטוח „מגדל" או „הראל־שלוח" להיות מבוטח בביטוח „מאבק בסרטן". כך נפתרת בעיה כספית נוספת פרט לזו הנגרמת עקב מוות, נכות או פרישה מעבודה.

לקבלת מידע נוסף פנה לסוכן הביטוח שלך בקבוצות הביטוח „מגדל" או „הראל־שלוח" והוא ישמח לייעץ לך.

קבוצת הביטוח הראל־שלוח
קבוצת הביטוח מגדל

חדשות המשק

התעשייה האווירית מכרה 15 מטוסי ווסטווינד בשנת '85

ייצורו נמשך במקביל לייצור מטוס המנהלים החדש — אסטרה

מאת מיכאל גרטי
סופר "הארץ" לענייני תעשיה

התעשייה האווירית מכרה עד כה 280 מטוסי ווסטווינד — מתוכם 15 בשנת 1985. ייצור מטוסי הווסטווינד נמשך במקביל לייצור מטוס המנהלים החדש שמפתחת התעשייה האווירית — האסטרה — שממנו נמכרו עד כה שמונה מטוסים. מנהל חטיבת ייצור כלי טיס בתעשייה האווירית, יעקב בן־שטן, אמר כי מכירות חטיבת ייצור כלי טיס הגיעו בשנת 1985/6 ל־200 מיליון דולר — גידול של 6 מיליון דולר לעומת השנה הקודמת. בן שטן ציין כי המשך קיומו של קו הייצור למטוסי הווסטווינד, במקביל לקו הייצור של מטוסי הערבה — הוכיח את עצמו כנכון מבחינה מסחרית, שכן להווסטווינד הוול יותר קיים קהל לקוחות "שאינו יכול להרשות לעצמו לרכוש קאדילק אך מעוניין בשברולט".

היקף הייצוא מכל המכירות של חטיבת הייצור הגיע לכ־150 מיליון דולר — נתון המסמן את המשך המגמה לצמצום הרכישות על ידי מערכת הביטחון בישראל והגדלת שיעור הייצוא מכלל המוצרים. לצד ייצור מטוסים עוסקת החטיבה בייצור מכללים למטוסים עבור יצרני מטוסים בחו"ל — כגון הגאי־כיוון וכנסי אוויר למטוסי אף־16, חלקים שונים לגוף ולמטען למטוסי תובלה קלים בשירות הצי האמריקאי וחלקים שונים למטוסים נוספים גדולים.

מנהל החטיבה ציין, כי למרות שמטוסי הכפיר נמכרו כמעט אך ורק לחיל האוויר הישראלי — למעט עסקת ייצוא אחת — הרי הטכנולוגיות, [illegible] צוד הכפיר הביאו כבר לייצוא [illegible] בסכום כולל של מיליארד דולר.

בתשובה לשאלת "הארץ" אמר בן־שטן, כי עד היום נמכרו 85 מטוסי ערבה ומפעלי התעשייה האווירית מצויים עתה פחות מעשרה מטוסי ערבה בשלבים שונים של הרכבה. עבור מרבית מטוסי הערבה שלא נמכרו קיימים לקוחות פוטנציאליים ונראה כי עסקות למכירת חמישה מהם יושלמו בקרוב.

תוצאות עסקיות שליליות מעכבות התפנית בשוק המניות

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

תוצאות עסקיות מדאיגות ביותר ויותר חברות הן בין הגורמים המעכבים התפנית בשוק המניות — כך נמסר בסקירה השבועית על שוק ההון באחד הבנקים הגדולים.

הבורסה תפסיק את המסחר במניות של חברות שלא יפרסמו עד סוף השבוע הבא את תוצאותיהן העסקיות התלת־שנתיות לספטמבר 1985. התוצאות העסקיות הצפויות להיות שפורסמו עד כה הביאו להמשך מגמת ירידות בשערים במרבית המניות הבנקאיות בבורסה. גורם נוסף שישפיע על התפתחויות בשוק ההון בתקופה הקרובה, הוא תוצאות הדיונים בין הממשלה, ההסתדרות והתעשיינים על הסכמי השכר החדשים במשק.

ירידות השערים שאפיינו את שוק המניות בשבוע שעבר מוסברות בשני גורמים נוספים: רמות התשואה לפדיון, הגבוהות יחסית, באפיקי ההשקעה החליפיים בשוק ההון; והקטנת פרופורציות ההשקעה של מנהלי תיקים במניות, על רקע מגמת הפדיונות המתמשכת בקרנות הנאמנות. מנהלי קרנות הנאמנות של בנק לאומי סבורים כי ברמת השערים הנוכחית במרבית המניות, לא צפויה תפנית כלפי מעלה ברמת המחירים.

להערכת כותבי הסקירה אין לצפות לשינוי דרסטי בשוק איגרות החוב בשבועות הקרובים להוציא תיקונים טכניים, וזאת מכיוון שלא השתנו הגורמים הכלכליים הבסיסיים העשויים להשפיע על אפיק השקעה זה.

מנדלבאום: יש לעצור בהקדם גידול החוב החיצוני של ישראל

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

לבנק ישראל מגיעות בקשות, לאחר נטילת הלוואות במטבע חוץ בהיקפים המתמכמים, במאות מיליוני דולר, ואולי אפילו במיליארד דולר. "זו מעמסה, שהמשק לא יוכל לשאת בה, וחייבים להפסיק" אמר בסוף השבוע, נגיד בנק ישראל ד"ר משה מנדלבאום.

הנגיד, שדיבר לפני מועדון המנהלים הבכירים של המרכז הישראלי לניהול בירושלים, הדגיש את הצורך לשים סכר בהקדם לגידול החוב החיצוני של ישראל, שהגיע ל־24 מיליארד דולר. הריבית ברוטו על החוב החיצוני של המשק, הגיעה בשנה שעברה ל־3 מיליארד דולר. "זהו סכום הגדול מהיקף הכספים של רכישות הדלק, או של הגירעון בחשבון המסחרי של ישראל", אמר.

הנגיד ציין כי על פי נתונים של המתנגדים להיטל של 6 אחוזים על הלוואות פיננסיות, במטבע חוץ בחו"ל, אין הוא בטוח, שמנגנון גדול הסכנה למשק, כתוצאה מרמת החוב החיצוני של ישראל.

בדבריו פסל את הדרך שלפיה, צמצום הגירעון במאזן המסחרי יהיה באמצעות נטילת הלוואות במטבע חוץ מחו"ל שרק הריבית עליהן גדולה מהגירעון עצמו. לדעתו, יש להתחיל בהכשרת הקרקע, לצמיחה כלכלית כבר השנה, וזאת על ידי הפניית 350 מיליון דולר לפחות מהתקציב המקומי לסקטור העיסקי. "מי שצריך לצמצם את פעילותו, זהו דווקא, הסקטור הציבורי" הדגיש.

הדולר התחזק באופן מתון

בשיעור של 2 אחוזים כלפי המטבעות האירופיים

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הדולר האמריקאי התחזק בשבוע שחלף באופן מתון כלפי רוב המטבעות העיקריים למעט היין היפאני. בראשית השבוע התחזק הדולר בשיעור של כ־2 אחוזים לעומת המטבעות האירופיים, אך בעקבות הודעה מהבית הלבן כי אין לעצור את ירידת הדולר. כדי לשפר את הגירעון המסחרי של ארה"ב. התחדשה מגמת הירידה בשוקי העולם. הירידה בשער הדולר נעצרה כאשר הודיעו פקידים בבנק המרכזי של גרמניה כי אינם מעוניינים בשער דולר נמוך יותר לטווח הקצר, וכי יפעלו לבלימת הירידה. ביום שישי שב הדולר האמריקאי והתחזק כאשר פורסם כי נרשם שיפור בשיעור חצי אחוז בשיעור האבטלה בארה"ב.

חברות כרטיסי האשראי חוששות מהפסדים בשל המעבר לחיוב חודשי

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

החברות העוסקות בהנפקת כרטיסי אשראי עלולות להפסיד מיליוני דולרים בשנה כתוצאה מחיוב לקוחותיהן פעם בחודש, כפי שהוחלט בשבוע שעבר, במקום פעמיים בחודש כפי שנהוג היום.

מבדיקות פנימיות שנערכו בימים האחרונים בחברות כרטיסי האשראי, שבבעלות הבנקים, עולה שעלות תוספת המימון הכרוכה במעבר כרוכה בהוצאות רבות. ההפסדים עלולים להיות אף גבוהים יותר מכמה מיליוני דולרים כתוצאה מיתר שימוש שיעשו הלקוחות בכרטיסים. עובדה זו לא נלקחה בחשבון בעת שנערכו החישובים הראשונים על עלות המעבר לאשראי לפעם בחודש החל מה־1.4.

לסופר "הארץ" נודע שהחברות לכרטיסי אשראי יתנו את הסכמתן למעבר בכך שבמקביל להארכת האשראי יוזלו הספקים באופן דומה לתקופת האשראי, כפי שהיה בעבר.

עסקים או בילוי,
אנחנו נותנים לך יותר.

טיסה יומית ללא חניות ביניים קופנהגן - בנגקוק.

יום יום אחה"צ, טיסה ללא חניות ביניים במטוסים רחבי גוף, עם קשר נוח להונג-קונג, טייפה, סיאול, סינגפור, טוקיו, אוסטרליה* וערי מפתח נוספות במזרח הרחוק.

בין אם אתה נוסע במחלקת תיירים, מחלקת עסקים או מחלקה ראשונה — תוכל להנות מן הקשר הקצר, המהיר והרגוע ביותר בין המערב למזרח. השירות המעולה במטוסי ס.א.ס. ו-תאי עושה את הנסיעה חלקה ונעימה עוד יותר.

עסקים או בילוי - טלפן אלינו, ותקבל יותר.

פרטים מלאים אצל סוכן הנסיעות שלך.

* 5 פעמים בשבוע.

SAS/Thai
בן יהודה 32, טל' 03-292233, תל-אביב

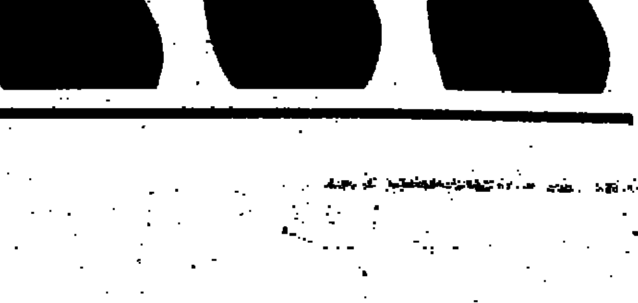

אבוקדו זן "האס" עד 1.79 ש"ח לק"ג

מחיר מכסימלי לצרכן. המבצע נערך בחנויות קו-אופ, שופרסל, היפרשוק - תנובה, היפרקואופ, היפרכל ובכל החנויות שיצטרפו למבצע.

יובל ה-25 למועצת הפירות

مكان الأصل

ספורט

מאת יחיאל ארדי

טבלת הליגה הלאומית

	קבוצה	משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
.1	הפועל תל־אביב (1)	16	10	5	1	13—31	35
.2	מכבי חיפה (3)	16	9	4	3	12—23	31
.3	בני־יהודה (4)	16	9	4	3	6—10	31
.4	בית"ר ירושלים (2)	16	9	3	4	18—28	30
.5	מכבי תל־אביב (5)	16	7	5	4	18—25	26
.6	הפועל באר־שבע (8)	16	6	5	5	11—15	23
.7	הפועל כפר־סבא (7)	16	6	5	5	20—23	23
.8	הפועל פתח־תקווה (6)	16	6	5	5	20—22	23
.9	שמשון תל־אביב (11)	16	4	8	4	22—20	20
.10	מכבי יבנה (9)	16	6	1	9	18—11	19
.11	מכ. פתח־תקווה (10)	16	5	3	8	24—21	18
.12	הפ. ירושלים (12)	16	5	2	9	27—19	17
.13	מכבי נתניה (13)	16	4	4	8	21—22	16
.14	הפועל חיפה (14)	16	3	5	8	25—9	14
.15	מכבי יפו (15)	16	3	4	9	24—13	13
.16	מכבי שעריים (16)	16	1	7	8	20—8	10

(במוסגריים — מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

ניתוק ולא פירוק

מן היציע

מיכאל קרון

על־פי הידיעות, היה הדיון בוועדת הספורט של הכנסת בשבוע שעבר סוער. ראשי מרכזי הספורט התלכדו כאיש אחד להגן על המוסדות שהם עומדים בראשם ולסכסך את חברי הוועדה בחשיבותם. "בלי המרכזים יתמוטט כל הספורט בישראל", אמר אחד מהם. בסופו של דבר הוטל על הוועד האו־לימפי להקים ועדה שתבדוק את הנושא.

אי אפשר לא לחייך לשמע החלטה זו. כנראה, שחברי הכנסת הנכבדים אינם מכירים את הרכב הוועד האולימפי: אחרת היו מקבלים החלטה שונה. בוועד האולימפי יושבים בכירי אותם המרכזים, שהוועדה אמורה לבדוק אותם. מה שיקרה הוא, שהם יבדקו את עצמם. את המסקנות הלוקחים אפשר לכ־תוב כבר היום.

את מנכ"ל הפועל ראיין בשבוע שעבר דן שילון בתכנית "נכון לעכשיו" בגלי צה"ל. שי־לון הזמין את יצחק אופק לאולפן, כדי להתייחס למה שקורה במחלקת הכדורסל של הפועל תל־אביב. אופק ניצל את הבמה כדי לסבר את אוזני המאזינים בכוחו העצום של הפועל: בכך שספורטאים של הפועל זכו במיטב התארים באליפות ישראל. שאתלטים מאגודות הפועל נתנו את הטון באליפות הלאומית ושהפועל תל־אביב מוביל בליגה הלאומית בכדורגל. הוא לא הסביר מדוע מרכז הפועל לא מנע את פי־רוקה של קבוצת הכדורסל עפולה/העמק בליגה הלאומית; את ההידרדרות בקבוצת הכדור־סל של הפועל רמת־גן ואת הפסקת הפעילות, זמנית, של קבוצת הכדורסל של הפועל תל־אביב. הוא גם לא התייחס לעובדה שקבוצת הכדורסל של הפועל חיפה ניצלה מגורל דומה לזה של עפולה/העמק רק בגלל יוזמה פרטית של כמה משוגעים לדבר בחיפה.

גם בצרפת, שוויץ, אוסטריה, דנמרק, בלגיה וארצות אחרות במערב־אירופה קיימים אירגוני ספורט של פועלים. הם עוסקים בעיקר בפעילות של ספורט עממי. אף אחד מאירגוני ספורט אלה אינו מעורב בספורט המקצועני או בספורט בדרג הלאומי. איגודי הפועלים באותן ארצות אינם חושבים שעליהם לשלם משכורותיהם של כדורגלנים, כדורסלנים, טניסאים וכו'.

נשאלת השאלה, מדוע צריכה מועצת פועלי תל־אביב לממן את משכורתם של אורל ויליאמס או כהה סתי. באחד שהפועל קשור בטבורו למועצת הפועלים, הן הופכות להכרח לאחר איחוד ל"מימון" של מחלקות שתקציבן העצום שלהן הוא למעלה מכוחן. את האחריות לכשלונות מטילים על מועצות הפועלים. אם הדבר כך, מדוע אין אותן מועצות מסוגלות לפטר את אלה האחראים באמת לכשלונות. אלה המנהלים את הקבוצות יום־יום, שעה־שעה?

ח"כ רייסר הציע לפרק את המרכזים. יתכן שזו הצעה קיצו־נית מדי. בסופו של דבר יש למרכזי הספורט תפקיד מרכזי בכל מה שקשור בספורט העממי ובדרג הנמוך. אבל אין ספק, כי יש לשנות את מיבנה של הספורט הישראלי. לנתק את המועדונים בליגות העליונות מהמרכזים ולאפשר להם לפעול בדרך עצמאית. כל מועדון יצטרך לדאוג למקורות המימון שלו ועל פיהם לבנות את תקציבו. מי שלא יוכל לעמוד בכך, יצטרך לשחק בדרג נמוך יותר.

במצב הכלכלי הדחוק, בו מצוי המשק שלנו, לא ייתכן שהציבור יממן את הפעילות באגודות הספורט. מי שיש לו שאיפות גדולות, שידאג למצוא מקורות מימון בשוק החופשי. הבעיה העיקרית של הספורט הישראלי נעוצה בניהול. היא מתחילה במרכזים. יש הרבה מה לתקן. אבל כל ועדה, שתכלול את נציגי אותם מרכזים, נדונה מראש לכשלון.

עודד מכנס שוב בנתניה, ושוב במדי מכבי פתח תקווה. כשהוא נלחץ מאחור על ידי ברוך חזן בתיקו 1—1. (צילום: עודד קרן)

מכבי ניצל כל ההזדמנויות

מאת רוני דיאמן

מכבי תל־אביב — הפועל ירושלים
(0—2) 1—3

השערים לתל־אביב: משה גריאני (7), מוטי איזוניר (44), אלון נתן (90). לירושלים: ריפעת טורק (86).

★ המצטיין: אבי כהן.

● מכבי תל־אביב: גינצ־בורג, קימור, אבי כהן, שמעונוב, א. לוי (פרץ), קריים, לולה, גריאני (בראל), נתן, איזוניר, דריקס. המאמן: שמעון שנהר.

● הפועל ירושלים: בולדנו, תא־שמע, טורק, נחמיאס, הרמה (נגה), מלכה, ועקנין, אסייג, דיין, אוחנה, בוגלה. המאמן: ניבו ברגיג.

שפט עובדיה צבי. 1500 צו־פים במיגרש ימק"א.

למרות היתרון הירושלמי במרבית שלבי המישחק, היה זה מכבי תל־אביב, אשר תוך כדי משחק מיגננה, ויציאה מהירה להתקפות מתפרצות, ידע לנצל עד תום את הכלים שבר־שותו ולזכות בצורה פשוטה בניצחון 3—1 אשר סיבך את הירושלמים במאבקי התחתית.

האורחים, שמלכתחילה התייצבו במערך נסוג, התבססו על הגבהות כדורים לעברו של אלי דריקס. האכן חלוץ מוצק וגבוה זה הוא שבישל בצורה מרשימה את שני השערים שכבשה קבוצתו עד להפסקה.

כבר בדקה השביעית השתלט דריקס בחזה על כדור גובה, חלף על פני שני מגינים, שלח את גריאני החופשי לעימות ישיר מול בולדנו כדי להבקיע מקרוב בכדור מסובב ומתוחכם.

היתרון התל־אביבי המוקדם המ־ריץ דווקא את המקומיים אשר עד לסיום המחצית הפעילו לחץ רצוף על רחבתו של גינצבורג ואת תוך כדי הפגנת יכולת משופרת, ומיש־חק לחימה נמרץ מעורר הערכה. אבל הם לא הצליחו לתרגם את יתרונם הברור להשגת שיוויון בגלל מספר החמצות משוועות. ובעיקר בשל יכולתו המעולה של הבלם אבי כהן.

לשיאו הגיע הבלם הבינלאומי בדקה ה־33 כאשר הצעיר הירושלמי ועקנין ניצב חופשי מול שער השוער, ובעט בחוזקה כדור שטוח שעשה דרכו פנימה. אולם כהן, שניצב בודד על קו השער, הצליח במאמץ עליון להדחיקו ולמנוע שיוויון.

דקה לפני ההפסקה הגדילו האור־חים את יתרונם. ושוב היה זה דריקס שסלל את הדרך לעבר שערו של בולדנו. הוא נגח לאחור כדור גובה לעברו של איזוניר, שמצא עצמו חופשי ופרץ לעומק הרחבה וסיים את המהלך בבעיטה שטוחה פנימה.

שער זה, שלא שיקף את האי־רועים בשדה, לא שבר את הירושל־מים אשר עם פתיחת המחצית השנייה המשיכו לשלוט במרכז המגרש ולהפעיל לחץ כבד על רחבתו של גינצבורג.

מי שסייע לאורחים היה דווקא הקשר הירושלמי מישל דיין. במקום לנווט בעצמו את מישחק קבוצתו במרכז השדה, ולאיים משם על שערו של גינצבורג. העדיף משום מה "לברוח" לאגפים כדי להמשיך ולהגביה כדורים מבוהלים ובלתי מסוכנים.

לא היה זה מקרי שאת השער לזכותה כבשה הפועל ירושלים ממצב נייח. היה זה ארבע דקות לסיום כאשר ריפעת טורק בעט כדור עונשין מסובב וחלש ממרחק של כ־18 מטר, שעקף את החומה והבקיע את גינצבורג. שהגיב באי־חור. דקה לאחר מכן זכו הירושל־מים לבעיטת 11 מטר, לאחר שכדור שיחוק בידו של אבי כהן בתוך הרחבה. אלא שהשופט צבי איפשר לקבוצה המתגוננת ליהנות מהספק.

החלטה זו איפשרה למעשה לתל־אביבים להגדיל את יתרונם בדקת הסיום. הפעם היו אלה נתן ופרץ שהחליפו ביניהם מסירות כפולות. במרכז המיגרש הירושלמי המופקר, ובסיום התקפה נאה חלף נתן בקלות על פניו של טורק ובעט שטוח פנימה.

החמצות היו יותר

מאת יגאל פלג

הפועל באר־שבע — הפועל חיפה 3—0 (2—0)

השערים להפועל באר־שבע: אלי ריצמן (11), יובל אוחנה (31), אפרים גבאי (שער עצמי) (48).

★ המצטיין: רפי בן־חמו.

● הפועל באר־שבע: זי־כוביצקי, דווירי, אילה, בן־חמו, אזון, דהן, עזרן (אבוגרידה), סולטן, שושני, ריצמן (אלמליח), אוחנה. המאמן: נחום סטלמך.

● הפועל חיפה: אנטמן, חוזה, לוי, ליפשיץ, בוחורגי (אלחדד), גבאי, שטיקר, בן־נון (מירז), קידשנר, רוזמן, בנאי. המאמן: פיטר לורימר. שפט: רחמים דיינאצי, 3000 צופים בבאר־שבע.

אינני זוכר משחק כדורגל שבו הוחמצו כל כך הרבה אפשרויות לכיבוש שערים, כמו במשחק זה. לו היו ההזדמנויות הללו מנוצלות היתה התוצאה אולי 4—12 לזכות באר־שבע. שתי הקבוצות פשוט איפשרו זו לזו לפתח משחק יעיל אבל באר־שבע היא שניצלה שלוש הזדמנויות לשערים. בהם יש להאשים את שוער חיפה גיורא אנטמן ואת הקשר אפרים גבאי.

לחיפה יש את החלוץ רונן רוזמן ואת הקשר שלומי שטיקר שידעו להגיע את חבריהם וגם הגיעו למצבי הבקעה מצוינים, בפרט במ־חצית הראשונה. אך חוסר תכליתיות פגע בהם. מנגד בולט בבאר־שבע חסרונו של מנהיג ומנווט מאחר שקשה להבין איך 6 שחקנים מצלי־חים להגיע לתוך רחבת היריב וכש־קם לבעוט לשער מעבירים את הכדור זה לזה. וכאשר מישהו בועט הוא מחטיא בצורה שלומיאלית.

בדקה הראשונה "צריך היה" להי־כבש שער ראשון לזכות באר־שבע: רפי בן חמו נגח מ־5 מטר לפינת שער ריקה, מאחר שהשוער ניצב בפינה השנייה. מי ש"הציל" את חיפה היה יובל אוחנה שחסם את הכדור שניתז מעל למשקוף ולחוץ.

בדקה ה־11 שלח שוער חיפה כדור למגינו. אבל רפי בן־חמו היה זריז, חטף את הכדור. המשיך במ־רוצתו עד לפינת הקרן ומשם שלח כדור שטוח בחצי גובה לאורך קו החמש. אנטמן זינק והחטיא את הכדור כשבפינת החמשה הנגדית צפה ריצמן שהחזירו לרשת.

בדקה ה־31 שלח סולטן כדור ארוך טווח לעברו של אוחנה. אנטמן יצא משערו וניסה לאגרף. אך אוחנה הקדימו, התרומם ונגח מעליו פני־מה.

בדקה ה־48 נכבש השער האחרון: אזון פרץ משמאל, קרב לשער חיפה ולפתע בעט מקרוב מזווית קשה. גבאי שהגיע במרוצה ניסה לעצור ברגלו אך במקום זאת הסיט את הכדור לרשת. יש לציין את שיפוטו המצויין של דיינאצי שנתן למשחק לזרום ללא איבוד הזמן.

מכבי חיפה שוב במצוקה: רק 1—1 ביתי עם מכבי יפו

התשובה הרועמת של ז'אנו: 2—0 בפ"ת

מוריס ז'אנו (מימין) מבקיע את השער השני לזכות הפועל תל־אביב בפתח־תקווה, כאשר הבלם איתן בודניוק יכול רק לחזות במבט עצוב את הכדור בדרכו. (צילום: אריה קנפר)

כבש שני שערים להפועל ת"א לפני שהספיק שוייצר להחליפו

מאת גיא צוקר

הפועל תל־אביב — הפועל פתח תקווה
(0—0) 0—2

השערים: מוריס ז'אנו (60, 70).

★ המצטיין: מוריס ז'אנו.

● הפועל תל־אביב: אלי־סה, הרשליקוביץ, אקהויז, זאנה (יאני), שוקרון, כהן, ז'אנו, עמר, סיני, לוי, לנדאו. המאמן: דוד שוייצר.

● הפועל פתח־תקווה: ג'רבי, יוסף, בודניוק, אלון, נהרי (בטון), סאבו, בן שאנן, חזן (מוספה), קייסי, לוין, הלל. המאמן: דרור בונה.

שפט חיים ליפקוביץ'. 4500 צופים בפתח־תקווה.

בדקה ה־50 של המישחק בין הפועל תל־אביב להפועל פתח תקווה הורה המאמן דוד שוייצר לאלי יאני להתחמם. שוייצר, מתוס־כל ממישחקה החלש של קבוצתו, התכוון להוציא את מוריס ז'אנו — אחד השחקנים החלשים במגרש. אולם ז'אנו הבחין ביאני, ושינה את מישחקו באופן קיצוני: הוא שפע לפתע מרץ. החל להילחם על הכדורים והזעיק את חבריו קדימה, אל שער פ"ת.

בדקה ה־60 פרץ משה סיני באגף הימני, הגביה כדור לרחבת פ"ת וז'אנו בעט בשמאלו כדור מצוין פנימה, כדי לקבוע 1—0. הפועל תל־אביב המשיך לתקוף ולאחר 10 דקות מסר לנדאו את הכדור לשבתאי לוי, באגף השמאלי. הלה הסיט את הכדור למרכז, וז'אנו בעט לרשת — הפעם בימינו — כדי להעלות את הפער ל־2—0. עד לסיום החמיצה תל־אביב כמה הזדמ־נויות נוספות להגדיל את יתרונה ומוריס ז'אנו היה, ככלות הכל, השחקן המצטיין במגרש.

הקבלה הזו, בין מישחקו של ז'אנו למישחקה של קבוצתו, היתה קיימת גם במחצית הראשונה. תל־אביב נלחצה פעמים רבות לשערה ולמרות שהשיגה כדורי קרן רבים וגם בעיטות עונשין, ירדו שחקניה לחדר ההלבשה מאוכזבים מיכולתם. פתח־תקווה התגברה על נחיתות במרכז השדה (חיים בן־שאנן היה גרוע מאוד), על־ידי כמה התקפות מתפרצות מסוכנות. ציון יוסף פרץ מן האגף הימני וגיל סאבו תמך היטב בחלוציו. אולם פתח־תקווה אינה יכולה להשתלב בצמרת ללא חלוץ טוב נוסף, לצידו של ניר לוין, וללא קשרים התקפיים יצירתיים. הקבוצה כולה מתפקדת לפי מצב הרוח של שחקניה, וזו גם הסיבה להתמוטטות המוחלטת ב־30 הדקות האחרונות.

בדקה ה־35 הוריד חזן כדור בראשו, לרגלי הלל, שבעט מקרוב לרוחב השער ולחוץ. בדקה ה־51 החמיץ בן־שאנן מקרוב, לאחר כדור עונשין של ציון יוסף. פתח־תקווה המוצלחה ואחר כך התגברה, שהנהגתה אינה עומדת בפני שחקני המובילה.

לאחר שני שעריו של מוריס ז'אנו "הצליח" גיל לנדאו לבעוט את הכדור לחוץ, לאחר שעבר גם על פני השוער רוני ג'רבי, וגם שבתאי לוי התמוטט בתוך הרחבה והחמיץ. אבל בסיום הכבוד, כי שתי בעיטותיו של ז'אנו היו כל מה שנדרש כדי לנצח.

נקודה מהגב של רוזנטל

מאת אברהם ציבין

מכבי חיפה — מכבי יפו
(1—0) 1—1

השער לחיפה: רוני רו־זנטל (76). השער ליפו: אלישע צ'יפרוט (30).

★ המצטיין: אלישע צ'יפ־רוט.

● מכבי חיפה: רן. קלינגר, ל. רוזנטל (מזרחי), כהן, אהרוני, גבעול, אוסמו הקטן, ממן (מל־כה), סלקטר, ארמלי, רוזנטל. המאמן: שלמה שרף.

● מכבי יפו: ליברמן, צדק, פרי, דניאל, סלימן, בוטביקה, מזרחי, אלקולומברה (לנארו), רמי לוי, דגמי (יוסי לוי), צ'יפרוט. המאמן: ברוך מזרחי. שפט: יוסף גרוסמן. 6000 צו־פים, באיצטדיון העירוני בקרית־אליעזר בחיפה.

מכבי חיפה נאלץ אתמול לעמול קשות להשיג שיוויון במישחקה הביתי מול מכבי יפו 1—1 לאחר שהיפואים הוליכו במחצית 1—0.

שער שכבש החלוץ רוני רוזנטל בגבו, 14 דקות מן הסיום, היקנה לחיפאים את התיקו. 6000 צופים באו אתמול כדי לעודד את הירוקים של חיפה מול היפואים הנמצאים מתחת לקו האדום. אבל לאלה שאינם מכירים את שתי הקבוצות ובאו אתמול לקרית־אליעזר, לא היה ברור מי האלופה ומי קבוצת התחתית. זאת מאחר שחניכיו של ברוך מזרחי היטיבו לשחק. הם התמקמו היטב על כר הדשא, יצאו להתקפות מתפרצות, סגרו היטב את חלוצי חיפה וחשפו את חולשתם.

החיפאים שיחקו ללא שלושה משח־קני ההרכב הראשון: הקפטן אברהם אבוקרט (חולה) ציון מרילי ורפי אוסמו הגדול (פצועים). חסרונם של שלושת שחקני ההגנה הורגש היטב.

מכבי חיפה של אתמול חסר גם מנהיג על המגרש. שחקניה התרוצצו וניסו לעשות משהו, אבל לא הצ־ליחו להשתחרר ולאיים ממשית על שער יפו. לקבוצה אין כבר אותה התלהבות שהביאה לה בשנתיים האחרונות את כתר האליפות. הכו־כבים כמו משה סלקטר, זאהי ארמלי ורוני רוזנטל, מצויים במשבר.

היפואים, שהבינו שהשער הירוק אינו כל כך מפחיד, השיגו שער יתרון בדקה ה־30: אלישע צ'יפרוט קלט מסירה של עופר דגמי ובעט חזק שטוח לפינה הרחוקה.

חיפה יצאה להתקפות נגד ובדקה ה־32 נגח רוני רוזנטל אבל השוער ליברמן, בכושר מצוין, הדף לקרן.

עם פתיחת המחצית השנייה ניסה המאמן החיפאי שלמה שרף לתגבר את התקפת קבוצתו. החלוצים עופר מזרחי וצדוק מלכה הוכנסו במקום ליאור רוזנטל וברוך ממן. אולם גם עם חמישה חלוצים לא סיכנו החי־פאים בצורה ממשית את שער יפו. הם הגביהו את הכדורים לתוך הרחבה ושם הצליחו היפואים, בהגנה צפופה, להדוף מאזור הסכנה. בדקה ה־49 נגח רוזנטל ושוב היה זה ליברמן שהדף לקרן. מנגד היה זה שלמה אלקולומברה שבעט מ־18 מטר כדור ששיפשף את משקוף השער החיפאי.

חיפה לא נואשה והמשיכה לתקוף. עד שבדקה ה־76 השיגה את השיוויון. ארמלי הגביה כדור מאגף שמאל אליו ניתרו עופר מזרחי הצעיר ורוני רוזנטל. החלוץ הבינ־לאומי דחק את הכדור פנימה בגבו.

רוני רוזנטל (מימין) ממכבי חיפה שולח את כדור המשווה לרשת מכבי יפו — 1—1 (צילום: מימל)

ויקי פרץ ה"זקן" נתן שיעור מאלף לצעירי ירושלים

מאת דרור מנר

שמשון תל־אביב — בית"ר ירושלים
(1—2) 1—2

שערים לשמשון: ויקי פרץ (34), אורי כהן (40). השער לבית"ר: ירון כהן (39).

★ המצטיין: ויקי פרץ.

● שמשון תל־אביב: לס־נר, עובדיה, אלי כהן, אורי כהן, שמעונוב, הלל, מלכה, (והרי), ארביב, שלום, פרץ, שוקרון (ארמוני). המאמן: מיכאל קדוש.

● בית"ר ירושלים: מזרחי, קדוש, אשש, ח. אוחלאי, כהן (שטון), ברהדוס, שמרק (בן אליהו), מלמיליאן, מלכה, י. כהן, אוחנה. המאמן: דרור קשטן. שפט יהושע לוריא. 4000 צופים במגרש מכבי נתניה.

לבית"ר ירושלים שני חלוצים צעירים ובעלי עתיד, אלי אוחנה וירון כהן. אך שניהם קיבלו אתמול שיעור מאלף מויקי פרץ — החלוץ ה"זקן" של שמשון. פרץ רץ כבער, לחם ללא הפסק, כבש שער והוביל את חבריו לניצחון שלישי רצוף, שני הניצחונות הקודמים. ושוער הרש, הישוד בשמשון ביטחון רב שכה חסר להם. הם הפגינו מישחק פשוט ויעיל, תוך לחימה עיקשת על כל כדור.

ההיפך קרה בבית"ר: מישחקו היה מסורבל ונרפה. בחזית ניצבו רק שני חלוצים, שנשמרו היטב, ולא זכו כלל לתמיכה מצד המגינים או שח־קני הקישור. אורי מלמיליאן היה חלש מאוד וכמוהו סמי מלכה. בית"ר אמנם תקף יותר במחצית השנייה, בניסיון להשוות: אך אי־ניצול האגפים, ואיטיות המעבר מהגנה להתקפה איפשרו להגנת שמשון לבלום ללא קושי התקפות לא מאורגנות ולא מדויקות — וגם לצאת להתקפות־נגד מתפרצות, שהעמידו לא אחת את שער בית"ר בסכנת כיבוש שלישי.

שמשון, כאמור, בלם כל התקפה בית"רית ואז הועבר הכדור במהירות אל אפרים ארביב, שבלט במרכז השדה — וממנו אל ויקי פרץ, יוסי טוב שוקרון או אבי מלכה. כך קרה בדקה ה־34: בית"ר יצא למיתקפה שנבלמה. הכדור נשלח ביד אל ארביב שהבחין בהגנת בית"ר הגלילה ושלח כדור ארוך. ויקי פרץ רץ ומצא עצמו מול השוער מזרחי היוצא מולו. פרץ הצליח לעקוף את השוער, ואז שלח הכדור אל השער הריק.

אך יתרון שמשון לא החזיק מעמד זמן רב, וכבר בדקה ה־39 בא השיוויון: סמי מלכה, באחת מפעולו־תיו החיוביות הבודדות, פרץ היטב בתוך הרחבה ושלח כדור קצר ומד־ויק אל ירון כהן, שהיטעה מגן זה כין לעצמו מצב בעיטה נוח כדי לבעוט שטוח פנימה ולהשוות.

אך שמשון הגיב מייד כבר בחלוף הדקה ה־40: ארביב הגביה מימין כדור עונשין ואורי כהן, שומרו של אלי אוחנה, ביצע גם עבודה של חלוץ — התרומם גבוה ונגח שער ניצחון מוצדק.

בן־טובים: אם צריך שניים — שיהיו שניים

מאת אפרים יונתי

בני יהודה — מכבי יבנה
(1—0) 1—2

השערים לבני יהודה: דוד גורדנה (81), עופר צעירי (88). השער ליבנה: יעקב רוקבן (19).

★ המצטיין: יעקב סגל.

● בני יהודה: אסייג, חדד קיה, סגל, אריב, עלה, ניסן כהן, אייל חיים (סלמן), רוני מאיר (צעירי), איזנברג, בן־טובים, גור־דנה. המאמן: יצחק שניאור.

● מכבי יבנה: יצחק לוי, אבי פרץ, אלקבץ, סלומון, בואזיז, זולפה, עלווה, ציון יוסף, ברשמעון, רוקבן, שמעון פרץ. המאמן: ליאון קונסטנטינובסקי.

שפט יצחק אדרגר. 1500 צו־פים, בשכונת התקווה.

"הוכחנו שכאשר אין לנו ברירה וכדי לנצח חייבים להבקיע לפחות שני שערים אנו עושים זאת" — אמר אחרי המשחק אהוד בן־טובים, קפטן החוזים משכונת התקווה, שלר־אשונה השנה הבקיע יותר משער אחד במשחק. בני יהודה ניצחו את מכבי יבנה בדרך הקשה, ואת לאחר פיגור של 1—0 עד לדקה ה־81. רק בסיום, תוך 7 דקות, הצליחו בני יהודה להבקיע שני שערים ול־העשיר את מאזנם ב־3 נקודות נוספות.

מכבי יבנה בא לשכונה במערך זהיר, כשבן־טובים ואיזנברג נשמרים אישית. בדקה הראשונה התנהל משחק גישושים. שחקני הקישור של יבנה היו טובים מיריביהם והש־ליטה במרכז השדה היתה של היבנ־אים. בדקה ה־19 השתלט רוקבן על כדור במרכז השדה, התקדם מעט ובעט כדור קשתי ומסובב מ־25 מטרים. הכדור פגע בקורה וחזר לרשת.

החל מדקה זו כמו התחלפו היוצרות במגרש ובני יהודה החלו לתקוף. יבנה הפעילה בהצלחה את שיטת הנבדל כדי ללכוד שוב ושוב את חלוצי בני יהודה. בדקה ה־40 ניצל שער יבנה כבס, לאחר הצלה מרהיבה של עלווה שעצר בחזה כדור חזק ששלח בן־טובים.

במחצית השנייה תיגבר המאמן שניאור את התקפת בני יהודה. הקשר מאיר יצא ובמקומו נכנס החלוץ עופר צעירי (הופעת בכורה בליגה הלאומית). בני יהודה החלו להסתער על שער יבנה ובדקה ה־53 בעט בן־טובים כדור חזק שנעצר בראשו של עלווה אשר נזקק לטי־פול. במחצית זו החלו האורחים מיבנה לבזבז זמן, על ידי השהיית הכדור, הרחקות סתמיות וגם ביום של פציעות.

כאשר נדמה היה כאילו יבנה תצ־ליח במשימתה, באה הדקה ה־81 ותרופה קלפיה. משה עלו הרים כדור קרן מימין וגורדנה נגח באמנות לרשת. שחקני יבנה מיהרו לשופט וטענו שנעשתה עבירה על שוערם. גם מאמן יבנה ליאון ק. התערב והורחק על ידי אדרגר מתחומי המגרש.

מכאן ואילך איבדו היבנאים את שלוותם, ומשחקם נהיה נוקשה יתר על המידה. בדקה ה־87 הורחק שמ־עון פרץ מיבנה — בגלל מהלומת אגרוף שהנחית בפניו של עופר צעירי מבני יהודה. דקה לאחר מכן כבשו בני יהודה את שער הניצחון: סלמן, שהחליף קודם לכן את חיים, הוציא כדור חוץ לירון אריב. זה הרים לרחבה ועופר צעירי נגח פנימה בזינוק אקרובטי והעניק את הניצחון לחובים.

שיפוטו של אדרגר היה הססני. הוא נאלץ לשלוף חמישה כרטיסים צהובים, כולם לשחקני יבנה, וכן כרטיס אדום אחד. גם הוא לשחקן יבנה שמעון פרץ. אחרי המשחק הטיחו שחקני יבנה האשמות כבדות כלפי השופט.

בושה, ממש בושה

מאת שמואל קליגר

מכבי נתניה — מכבי פתח תקווה
(0—0) 1—1

השער לנתניה: רוני לוי (49). השער לפתח־תקווה: דורון רבינזון (49).

★ המצטיין: חיים בר.

● מכבי נתניה: חביב, אלעד קרין, בר, חסן, חיים לוי (גבאי), לם, גואטה (רוזן), רונן לחוק, לביא, רוני לוי, ש. תקווה. המאמן: זאב זלצר.

● מכבי פתח־תקווה: מר־כוס, אליאספו, יחזיאל, פרסלני, ישראל כהן, בגלייכטר, נוריאל, ג. מכנס, ע. מכנס, רבינזון, שעשוע (רפי כהן). המאמן: משה מאירי.

שפט יוסף דיאמנט, 5000 צו־פים, בנתניה.

לפי משחק זה נזדקק אולי לחצי יובל כדי לבוא לנתניה, כדי לחזות שוב במשחק כדורגל בין מכבי נתניה למכבי פתח תקווה. אמרנו 25 שנים ולא בכדי: העיניים נשואות היו לעבר רגליים מדר־שות במה שקרוי משטח כדורגל, שהיה גם בעבר מתקן עלוב למדי. הנוסטלגיה דחפה אותנו בביקורנו בנתניה. כאן כן עתה ראינו תמו־רות בין פתח־תקווה לנתנייתים — במאבק השרדות בליגה הבכירה. זאביק כספי מול נחום בנך, שוער־עבר מפוארים, היו רק שמות מיצ־גים. נזכרים אנו בשמות כמו הר־דאס, היינה, שרגר. ואפילו חזינו שם בעבר שזה עתה עלה לקבוצה הבוגרת, כאחד משחקניו הראשונים. הנתנייתים הפסידו כמדומני 3—1 אם זכרוני אינו בוגד בי. גם נשרו בעיקבות זה לליגה השנייה. שער הכבוד הובקע מפנדל. המבקיע היה אותו נער צעיר — קצת מבוגר מ־16 אך בוודאי צעיר מ־17. בשמאלו הכניע את שוער פתח־תקווה. רק שכחנו לספר לכם, כי שמו היה מרדכי שפיגלר. אז שם אלמוני.

הרבינו לספר על הימים ההם, מפני שהיום — הלב ממש נצבט — אין הרבה מה לספר. נתניה ופתח־תקווה שוב בסכנת ירידה, אבל בזה נגמר כל הדמיון. השוער חביב אינו כל כך דומה לזאב כספי, כשם שהשוער מרכוס אינו בדיוק דומה לשוער בנך. שני מישגים בולטים שלהם הביאו לשני שערים תוך 30 שניות בדקה ה־49. בראשונה היה זה חביב שהדף לקורה כדור שבעט שעשוע מפתח־תקווה, והחלוץ רבי־נזון ניצל את ההזדמנות ודחק מקרוב פנימה. בתוך שניות ספורות שמט השוער האורח מרכוס כדור שבעט בני לם ורוני לוי החזיר את הכדור לרשת. אבל ההחמצה הגדולה שייכת לסיום, כאשר תקווה המקומי, בעיטות של אחד אחר, בעט לשער, אך השוער מרכוס הדף הזרה ומיד נשמעה שריקת הסיום.

פרט לזה היה הרבה אנטי־כדורגל. היו הרבה התרוצצויות אולי שאפתנות, בעיקר של אנשי נתניה (חסרו את האחים מנהם בסכ־סק), מנגד תצוגת נפל של האחים מכנס, אשר עודדו ציפוך בצורה בה ביקשו לנקום בנתניה. שחקנים שמ־קבלים כל כך הרבה כספי ותותנים תמורה כל־כך מעטה. ממש בושה. רק הבלם חיים בר, במיפגן אישי יוצא דופן בהגנה, תוך שהוא מוכיח כי הוא חוזר לכושרו הטוב, הזכיר לרבים מהצופים, כי פעם כיכבו בנ־תניה שחקנים מוכשרים וטובים.

אולי בזכותו נבוא בעוד 25 שנים למגרש בנתניה. כדי לחזות בקבוצות מכבי נתניה ומפתח תקווה, תיזכר בנוסטלגיה בימים הטובים שבהם כיכבו שחקנים גדו־לים, בזכותם היה כדאי לבוא למגרש הכדורגל.

מלך השערים

1. דורון רבינזון (מכבי פ"ת) — 9
—. מוטי איזוניר (מכבי ת"א) — 9
—. א. מלמיליאן (בית"ר י־ם) — 9
4. ניר לוין (הפועל פ"ת) — 8
—. דוד לביא (מכבי נתניה) — 8
—. זאהי ארמלי (מכבי חיפה) — 8

מינהג קבוע: הפתעה בכל שבוע

ליגה לאומית

מאת יהושע שגיא

המאבק האישי העיקש המת־משך זה שלוש שנים רצופות, בין מאמני הצמרת דוד שוייצר (העונה בהפועל תל אביב) ושלמה שרף (עונה שלישית במ־כבי חיפה), קיבל אתמול משמ־עות חדשה: התל־אביבים פתחו טווח ביטחון בן ארבע נקודות בראש הטבלה הלאומית. כשהם רומזים בבירור כי המבט שלהם לאליפות אינו קריצה נטולת משמעות, אלא מבט חומר בר־צינות.

המאזן של שני המובילים ברור עתה: הפועל תל אביב, בשני מישחקי חוץ רצופים צבר 4 מ־6 נקודות (66 אחוזים), בעוד האלוף מחיפה צבר בשני מישחקי בית רצופים רק 2 מ־6 נקודות (33 אחוזים). מי שמצליח לצבור אחוז כה גבוה במישחקי חוץ, כמו חניכיו של שוייצר, מצבו במירוץ לאליפות ודאי עדיף על מי שמסתפק במאזן ביתי דל כמו חניכיו של שרף.

הפועל תל־אביב יצא אתמול למישחק חוץ קשה בפתח תקווה והשיג ניצחון 2—0 על הפועל המקומי בזכות שני שערים של מוריס ז'אנו. עובדה זו באה להו־כיח, כי כושר ההפתעה של התל־אביבים אינו נגמר והוא משתנה ממישחק למישחק. כא־שר בכל 90 דקות שולפת המובילה הלאומית מבקיע־מפ־תיע אחר. כנגד זאת, שוב סיים האלוף החיפאי מישחק ביתי שני רצוף בתיקו וזה 1—1. כאשר גם מול מכבי יפו מתחתית הטבלה, (וכמו נגד הפועל תל אביב לפני שבוע), הצליחו החיפאים להשו־וות רק בשלבי הסיום. אבל מה שחמור יותר: הם לא הצליחו לממש יתרון איכותי ולחץ רצוף, כדי להשיג גם את הניצחון. זו הוכחה נוספת שהאלופים מחיפה במצוקה, כיון שעדיין לרשותם התלכיד המבריק האיכותי ביו־תר בליגה. אלא שבניגוד לשתי העונות הקודמות, שוב אין החי־פאים יעילים ובעלי מוחץ כבע־בר.

ההפתעה האמיתית של הליגה הלאומית היא קבוצת בני יהודה, העולה החדשה, המתמקמת שלי־שית בטבלה, לפני בית"ר י־רושלים. אתמול עשו בני יהודה ממש מנספה: מפיגור 1—0 מול מכבי יבנה, הצליחו להבקיע ב־9 הדקות האחרונות שני שערים ולנצח 2—1. זו הפעם הראשונה העונה שבני יהודה מבקיעים יותר משער אחד במישחק. זו גם הפעם הראשונה שהם מפגרים ומנצחים, מה שמוכיח, שהמאמן יצחק שניאור בנה שם תלכיד מרשים המצליח לממש את מעלותיו בצורה מפליאה.

בית"ר ירושלים נסוג לשלב הרביעי בדירוג בגלל כישלון חוץ לקבוצת התחתית של שמשון, שניצח 2—1 והגיע עד למקום התשיעי בטבלה, הישג מרשים לקבוצה התל־אביבית שלא מכבר התערכה באיזור הירידה. אגב, שמשון היא הקב־וצה היחידה מבין שמונה האחרו־נות שניצחה אתמול (במיגרשה הביתי בנתניה). מכבי תל אביב מדורג חמישי אחרי ניצחון־חוץ מרשים 3—1 על הפועל ירושלי־ם בימק"א. הפועל באר שבע עלה ממקום שמיני לשישי אחרי ניצחון ביתי מרשים (3—0) על הפועל חיפה שספג בשלושת המשחקים האחרונים עשרה שע־רים והידרדר למקום ה־14 ממנו מוליכה הדרך לליגה הארצית.

היפואים מקיימים את מכבי יפו במקום ה־15 (1—1 עם מכבי חיפה בקרית אליעזר) ואת מכבי שעריים שנותר אחרון אחרי שזכה במגרשו רק בתיקו 1—1 עם הפועל כפר סבא. כלב אחד מעל לאיזור הירידה מצוי מכבי נתניה שפיגר במגרשו 0—1 מול מכבי פתח תקוה אך הצליח להשוות 1—1 ולהשיג נקודה.

21 שערים הובקעו במשחקי המחזור ה־16. שבו הוכרעו כל שמונת המשחקים, ולא היה שום משחק בלי שערים. 14 קבוצות הבקיעו אתמול. השתיים היחי־דות שלא עשו זאת הן הפועל פתח תקווה (בבית) והפועל חיפה (בחוץ).

שעריים הניפה מוקדם מדי דגל לבן

מאת יעקב זמיר

מכבי שעריים — הפועל כפר סבא
(1—0) 1—1

השער למכבי שעריים: אהוד עידן (53). השער להפועל כפר סבא: משה בוארון (7).

★ המצטיין: אבי כהן (הירו־שלמי).

● מכבי שעריים: לדינגר, מרציאנו, אבי כהן, חימוביץ, טוקי נהבני, אבי כהן (מירוש־לים), יצחק צבי (מוטי נחמנית), קופר, עידן, שלום (גומברג), קהה. המאמן: אליהו עופר.

● הפועל כפר סבא: ששון, איינשטיין, מרגון, סייבון, עקנין, בוארון, ברדוים, מסיקה, יפה, מימוני, נוהד. המאמן: נסים בכר. שפט: יעקב שיינה. 1500 צופים ברחובות.

עם העובדה העגומה, שמכבי שעריים דוהרת בתאוצה מלאה לעבר הליגה הארצית, השלימו אפילו אוהדיה המושבעים. אך למרבה הצער, נראה גם כי שחקני שעריים עצמם הניפו דגל לבן, במיוחד אמורים הדברים לגבי מחציתו הראשונה של המישחק, מקבוצה שחרב הירידה מונחת על צווארה, ניתן לצפות ליותר לחימה ואפשתנות. נראה, שהקשר היחיד בין אוסף השחקנים מהכבאא בתל־בושת האחידה של הקבוצה. שוב הוכח, כי שעריים היא קבוצה ללא הגנה. ללא קישור והאתמול — גם ללא חלוצים (ויתון חולה וצפווה נד־פצוע).

כפר סבא, מנגד, היא קבוצה בעלת הגנה טובה, קישור נמרץ וח־לוצים קלילים וחרידים — מתבוננת בסוף להצלחה. הבדל חוותי נוסף בין הקבוצות: רוב שחקני כפר סבא היו מרוחים בבוץ, ולא לצרכי ריפוי, אלא בגלל מישחק ההקרבה. לעומ־תם, נראו מאוחזים כמו לבשו את בגדי השבת, והדבר היחיד שבא במגע עם הבוץ היו סוליות נעליהם.

אין תימה, איפוא, כי כבר בחלוף 7 דקות הוליכה כפר סבא 1—0 בשערו של משה בוארון, שבעט ממרחק והפתיע את הגנת שעריים. בהמשך נראו הכפר־סבאים כנחים על זרי הדפנה ונגררו לחוסר הבעת של מאוחדים. אולם עם פתיחת המחצית השנייה כמו הוליפה שע־ריים קבוצה: אבי כהן (הירושלמי), היחיד שבמישחקו הניח את הדעת, סחף את חבריו בהתקפה רבתי על שער אורחים. שהניבה שער בדקה ה־53. אורן עקת הגביה כדור משמאל ואהוד עידן קבע בנגיחה 1—1.

התוצאה זו, ככל הנראה, השביעה את רצון כולם, כי לא נראה היה כי השחקנים עושים מאמץ מיוחד כדי לכבוש שער נוסף — למרות סבירה, כי לפחות מבחינת שעריים היתה חשיבותו של שער כזה גדולה מאד.

כדורגל

קפריסין רוצה לבוא באפריל

מאת סופר "ספורט הארץ"

התאחדות הכדורגל של קפריסין ביקשה מישראל לארח את שתי נבחרותיה הייצוגיות בסוף אפריל. הכוונה היא לקיים כאן מיפגש כפול בין נבחרות ישראל וקפריסין, וכן מישחק מוקדם בין הנבחרות הצעי־רות עד גיל 21 של שתי המדינות. ההתאחדות לכדורגל בישראל תבחן את ההצעה.

הניחוש הנכון

1. ב. יהודה — יבנה 1
2. הפועל ים — מכבי ת"א 2
3. הפועל פ"ת — הפ' ת"א 2
4. מכבי חיפה — מכבי יפו x
5. הפועל ב"ש — הפ' חיפה 1
6. נתניה — מכבי פ"ת x
7. שמשון — בית"ר י־ם 1
8. שעריים — הפועל כ"ס x
9. הפ' הדרה — מרמורק 1
10. ר. עמידר — בית"ר ת"א 1
11. חולון — הפ' טבריה 1
12. הפ' ר"ג — הכח ר"ג 1
13. ר. השרון — בית"ר רמלה x

במחזור הבא

● שעריים — בני יהודה (0—0)
● כפר סבא — שמשון (3—3)
● בית"ר י־ם — נתניה (1—2)
● מכבי פ"ת — באר שבע (0—1)
● הפ. חיפה — מכבי חיפה (4—0)
● מכבי יפו — הפועל פ"ת (4—2)
● הפועל ת"א — הפ. י־ם (2—2)
● מכבי ת"א — מכ. נתניה (1—0)

● שלמה שפיר מחולון זכה בשבת באליפות ישראל באקדח צל־לית שהיתה במיטווח הלאומי בהרצליה, לאחר שצבר 571 נקודות. התחרות חנכה את מיתקני ירי האקדח בהרצליה.

● כ־6000 צועדים השתתפו בשבת בצעדת קרית־טבעון המסור־תית שהיתה במסלול של 11 ק"מ ואורגנה על ידי מרכז מכבי המר־תנ"ס המקומי. הפרסים הוענקו על ידי השופט יצחק בר־אל.

● קבוצת הכדורים של הפועל קרית־טבעון זכתה בשבת בשני ניצחונות בפתיחת ליגת החורף. היא גברה על עמק־הירדן/ אפיקים 10—0 ועל גשר־זבולון 14—7. האלופה הפועל גבעת חיים ניצחה את הפועל פתח־תקווה 16—4.

שבת שחורה למובילות הטבלה

שום בית"רית לא ניצחה

הליגה הארצית

מאת משה הר־געש

המוליך בית"ר נתניה אינו חייב לנצח, כדי לשמור על יתרונו בפיסגה ואף להגדילו — זאת הוכח אתמול פעם נוספת. במישחקי המחזור ה־16 בליגה הארצית, חניכיו של יהושע פייגנבוים סיימו רק בתיקו 1—1 את מישחק החוץ ביהוד, אך למרבה מזלם גם קבוצות הצמרת האחרות איבדו נקודות.

במישחק המרכזי ניצח מכבי רמת־עמידר 1—0 את בית"ר תל־אביב, והדיחו משלישיית הצמרת וטיפס למקום השני. בית"ר רמלה שהיה שני ערב המחזור סיים בתיקו 0—0 מישחק חוץ ברמת השרון ונסוג למקום השלישי. בדרבי של רמת־גן ניצח הפועל 1—0.

15 שערים הובקעו במחזור ה־16. חמש קבוצות ניצחו בבית, שלושה מישחקים הסתיימו בתיקו, שום קבוצה לא ניצחה בחוץ, חמש קבוצות לא הבקיעו. שחקן אחד הורחק.

הפועל יהוד — בית"ר נתניה 1—1 (0—1)

השער ליהוד: אהוד פוקס (6). השער לנתניה: ישראל פוגל (60).

★ המצטיין: אלי פרנקו.

הפועל יהוד לא פיגר אחרי המוליך. היה זה יריב שקול ואף הוביל ביתרון מפתיע בדקות הפתיחה, כאשר חלוץ הרכש אהוד פוקס הבקיע בדקה ה־5. ישראל פוגל הוותיק מנע הפסד בכורה לקבוצתו כאשר הישווה רבע שעה מפתיחת המחצית. שפט דאוד סואיל. 500 צופים, ביהוד.

מכבי רמת־עמידר — בית"ר תל־אביב 1—0 (0—0)

השער: אלי תגר (80).

★ המצטיין: רחמים שלום.

שיפור ניכר ביכולת שחקני עמידר הניב את הניצחון החשוב על בית"ר תל־אביב. שער הניצחון הובקע 10 דקות מהסיום: יובל קפר־טולניק הגביה כדור מימין, אלי תגר נגח ממטרים ספורים לשער. גם בסיומם של רב רמלר ויהודה רובב התיקים לא סייעו לבית"רים. שפט דוד יוסף, 400 צופים, ברמת־עמידר.

יוסף הכבס

הפועל רמת־השרון — בית"ר רמלה 0—0

★ המצטיין: רפי פלר.

המישחק היה חלש וחסר ענין. שני הקבוצות לחמו באופן מגומגם וקשוח. השופט גבי לוי שלף עשרה כרטיסים צהובים, חמישה לכל קבוצה. גם האוהדים תרמו לאווירה המתוחה הבלתי ספורטיבית. במהלך כל המישחק היו תגרות ביציעים. גם השחקנים התקוטטו ביניהם. בסיום ביצעה המשטרה מעצרים. 1,000 צופים חזו במישחק ברמת־השרון.

אפרים חזן

הפועל חדרה — הפועל מרמורק 2—1 (1—0)

השערים לחדרה: רונן שפירא (5), שריף מועסי (68). השער למרמורק: פנחס שכטר (81, מ־11 מ').

★ המצטיין: עופר בן־שמואל.

המנצחים הפגינו יכולת טובה. מישחק שוטף, אך גם האורחים ממרמורק תרמו לרמה הגבוהה של המישחק. רונן שפירא הבקיע שער ראשון לאחר ניצול שגיאה גסה של בלם מרמורק יורון רוזנטל. השער השני הובקע לאחר מבצע משולב של שני השחקנים בני המיעוטים, בג'די אבומך שהגביה לשריף מועסי, שבעט לרשת בנגיעתו הראשונה בכדור. הוא נכנס דקה קודם לכן. שכטר צימק מנקודת ה־11. שפט שלמה יוסף, 300 צופים, בחדרה.

דוד רוזנבלום

הפועל רמת־גן — הכח רמת־גן 1—0 (0—0)

השער: מרדכי בייטנר (50).

★ המצטיין: שמואל גילדדי.

מבצע אישי מרהיב של מרדכי בייטנר הכריע את הדרבי של רמת־גן. בדקה ה־50 הוא פרץ לבדו ממרכז המגרש, חלף על פני שני מגינים, נע ימינה ומול שוער הכח נודרמן גלגל לרשת 1—0. התוצאה מקפחת את הכח רמת־גן שנהנה מיתרון קל במחצית הראשונה והפעיל לחץ רצוף במחצית השניה, אך לא הצליח להבקיע את גילדדי שוער הפועל. שפט יאיר סיליגר. 1,000 צופים, באיצטדיון רמת־גן.

יצחק לביא

הפועל "צפרירים" חולון — הפועל טבריה 3—1 (2—0)

השערים לחולון: גיל זיתוני (17), יוסי עמרני (33), ליאון פנסו (53). השער לטבריה: עופר רז (85).

★ המצטיין: גיל זיתוני.

למרות ההפרש הגבוה היה המישחק חלש. הסרגנם של שלושה טבריינים, אייל רז, מאיר עמור ועמוס כהן והולשה מדהימה של השוער בר־שבעון גרמו להפרש הגבוה. החולונים שחסרו את החלוץ המורחק בני דמתי, לא היו טובים מאורחיהם. שפט שבתאי רווה, 100 צופים, בחולון.

מנחם כהן

הפועל בית־שמש — הפועל לוד 1—1 (0—1)

השער לבית־שמש: דוד מלכן (90), השער ללוד: בני סמריג'ה (44).

★ המצטיין: דוד מלכן.

עד לדקה האחרונה לא האמינו בבית שמש, כי יצליחו להשיג נקודה במישחק הביתי עם הפועל לוד. אבל בדקה ה־89 נקבעה בעיטת עונשין מ־20 מ', גבי סמטריה הגביה כדור מדויק לרחבה, דוד מלכן נגח לרשת ומנע יתרון לודאי מן המחצית הראשונה. בדקה ה־60 ספג שלמה אבוטבול מבית שמש כרטיס צהוב שני והורחק מהמגרש. שפט בני כהן, 400 צופים, בבית־שמש.

הפועל עכו — בית"ר חיפה 2—0 (1—0)

השערים: עופר רווה (10), דוד גנון (80).

★ המצטיין: מנחם עלי.

העכואים לא התקשו להשיג ניצחון "ביתי" חשוב על שוער הטבלה בית"ר חיפה שעדיין לא ניצח העונה. הבולט במישחק היה הקשר הצעיר בן המיעוטים, מוחמד עלי. שפט אבשלום כהן, 1,000 צופים, בעכו.

טבלת הליגה הארצית

1.	ב. נתניה	16	13—27	32
2.	ר. עמידר	16	9—16	29
3.	ב. רמלה	16	10—17	27
4.	בית"ר ת"א	16	16—21	26
5.	הפועל לוד	16	14—19	26
6.	הפ. חולון	16	15—18	25
7.	הפועל ר"ג	16	16—20	24
8.	הפ. חדרה	16	14—18	23
9.	הכח ר"ג	16	20—16	23
10.	הפ. טבריה	16	20—18	22
11.	הפועל עכו	16	13—15	19
12.	רמת־השרון	16	24—19	18
13.	הפ. מרמ.	16	21—15	15
14.	הפועל יהוד	16	14—7	12
15.	בית־שמש	16	26—12	10
16.	ב.חיפה	16	21—8	8

במחזור הבא

- ● רמת־השרון — הפועל חדרה
- ● בית"ר רמלה — הפועל ר"ג
- ● הכח ר"ג — בית־שמש
- ● הפועל לוד — הפ. חולון
- ● הפ. טבריה — הפ. עכו
- ● בית"ר חיפה — הפ. יהוד
- ● בית"ר נתניה — רמת־עמידר
- ● בית"ר ת"א — מרמורק

ליגה א'

● מחוז הצפון: הפועל "עליה" כפר־סבא — הפועל בית־שאן 1—2 (1—0). הפועל רעננה — הפועל נצרת־עילית 1—0 (0—0). מכבי עפולה — הפועל קרית־שמונה 0—0. מכבי טבריה — מכבי שעריים 0—3 (1—0). בית"ר נהריה — מכבי אור־עקיבא 2—2 (2—1). מכבי אחי־נצרת — מכבי חדרה 1—1 (0—1). הפועל קרית־אתא — הפועל טירת־הכרמל 0—0.

● מחוז הדרום: הפועל אשקלון — מכבי קרית־גת 0—0. הפועל ירוחם — מכבי רמת־השקמה 1—0 (0—0). בית"ר באר־שבע — הפועל ראשון־לציון 1—0 (0—0). הפועל דימונה — הפועל אור־יהודה 4—0 (0—0). הפועל קרית־מלאכי — הפועל אזור 1—1 (1—1). מכבי לודים חולון — הפועל בת־ים 1—1 (0—1). הפועל קרית־אונו היה חופשי.

האבקות

פולנים ורומנים בתחרות הי"א בבאר־שבע

מתאבקים מארצות הגוש המזרחי ישתתפו בטורניר האביב הבינלאומי בהיאבקות לזכר י"א חללי אולימפיאדת מינכן, שייערך בסוף השבוע הבא בבאר־שבע.

מפולין הודיעו ביום ד' על ביטול השתתפות מתאבקיהם למרות שכבר נשלחו לשם כרטיסי טיסה. אולם מתאבקים מהונגריה ומרומניה אישרו השתתפותם. מתאבקים נוספים יגיעו לבאר־שבע מארצות הברית, גרמניה המערבית, אוסטריה וצרפת.

בטורניר ישתתפו 80—100 מתאבקים, מהם כ־30 מישראל. חלקם הגדול תושבי באר־שבע, כולל מאמן נבחרת ישראל, דוד נמים. התחרויות המוקדמות תיערכנה באכסניית "בית יציב" בבאר־שבע ביום שישי הבא, תחרויות חצי הגמר והגמר — במוצאי־שבת. ראש העירייה, אליהו נאווי, נתן חסותו לתחרות.

אתלטיקה

השיא העולמי במוט באולם שוב של בובקה — 5.92 מ'

מוסקווה (אי־פי). בפעם החמישית בתוך פחות מחודשיים שופר השיא העולמי בקפיצה במוט באולם. שבוע אחרי שהאמריקאי ג'ו דיאל ניתר ל־5.91 מ', התרומם כאן סרגיי בובקה ל־5.92 מ' במיסגרת אליפות ברית־המועצות באולם. בובקה מחזיק גם בשיא העולמי במיגרש פתוח — 6.00 מ'.

בקוסמוס, אנגליה, הציבה זולה באד בת ה־19 שיא עולמי בריצת 3,000 מ' באולם. באד רצה יחפה וקבעה 8:39.66 ד', שיפור של שתיים וחצי שניות לשיא של הסובייטית אולגה בונדרנקו. ההישג נקבע בתחרות הבין־ארצית בין בריטניה והונגריה.

סבסטיאן קו ניצח בריצת 1500 מ' בזמן בינוני של 3:46.65 ד'.

קסטרו מזהיר: נחרים את סיאול אם לא ישותף הצפון באירוח

האוונה (אי־פי). הנשיא פידל קסטרו הזהיר כאן כי קובה תחרים את המישחקים האולימפיים בסיאול ב־1988, אם לא יוסכם על אירוח משותף של המישחקים ע"י דרום־קוריאה וצפונה. קסטרו התייחס לנושא האולימפי בנאום בן חמש שעות ו־40 דקות, שנשא בפני קונגרס המפלגה הקומוניסטית. נשיא צפון־קוריאה, פאק־סונג־צ'לל המשתתף בקונגרס, פנה למדינות אחרות להצטרף למאבק על זכותה של צפון־קוריאה להשתתף באירוח המישחקים. הוא העריך שמספר קטן של מדינות ישתתפו במישחקים, אם לא ישנה הוועד האולימפי הבינלאומי את החלטתו להעניק את האירוח לדרום־קוריאה בלבד.

ג'ק צ'רלטון — מנהל אירלנד החופשית

דאבלין (אי־פי). ג'ק צ'רלטון בן ה־50, בלם נבחרת אנגליה שזכתה בגביע העולמי 1966, מונה אתמול מנהל נבחרת הכדורגל של אירלנד החופשית. צ'רלטון הוא הלא־אירי הראשון שימלא תפקיד זה.

צ'רלטון, שימשיך לגור באנגליה, אומר כי לדעתו מוצדקת ההחלטה למנות אנגלי לתפקיד מאחר ובלאו הכי מופיעים מרבית שחקני הנבחרת האירית בקבוצות בליגה האנגלית.

צ'רלטון, כדורגלן לידס, הופיע 35 פעמים במדי נבחרת אנגליה.

בון (שרות "ספורט הארץ"). שני שחיינים מערב־גרמנים הציבו כאן שיאים עולמיים בבריכה קצרה. מיכאל גרוס קבע 24.59 שנ' במישחה ל־50 מ' פרפר ורולף ביאנשוטה 50 מ' חזה ב־27.27 שניות.

ההפסד 1—4 לאוכספורד מנע מצ'לסי מקום ראשון

32 מישחקים נידחו ★ היום: ליוורפול — יונייטד

ליגה אנגלית

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). צ'לסי החמיצה אתמול הזדמנות להוביל את הליגה האנגלית לראשונה מזה 21 שנים כאשר נחלה הפסד ביתי לקבוצת התחתית אוכספורד יונייטד 1—4. ניצחון היה מעלה את צ'לסי למקום הראשון מאחר ומישחקה של אברטון בווטפורד היה אחד מ־32 שנידחו בגלל מזג האוויר. בעוד שהמישחק בין ליוורפול ומנצ'סטר יונייטד, יתקיים רק היום. ניצחון של יונייטד יחזיר אותה למקום הראשון.

צ'לסי שיחקה ללא חלוציה הפצועים קרי דיקסון ודייוויד ספידי. אבל הבעיות היו דווקא בהגנה. שחקן צ'לסי לשעבר, פיטר האוסבראון, העלה את אוכספורד ליתרון בדקה ה־11 בבעיטת עונשין מרהיבה. בדמי צ'לסי קבע 2—0 חמש דקות לפני ההפסקה. כאשר הבקיע ג'ון באומסטר שער לצ'לסי בדקה ה־66, נראה היה כי יבוא מיפנה. אבל צמד שערים תוך 90 שניות מרגלי ג'ון אולדריג' ותרווה הבאורד הבטיחו את שלוש הנקודות לאוכספורד. רק עוד חמישה מישחקים נערכו בליגה הראשונה ולהוציא אחד הסתיימו בניצחונות חוץ. סיריל ריג'יס הביא ניצחון 1—0 לקובנטרי בלונדון על טוטנהאם. פיטר ברדסלי הבקיע את שני השערים בניצחונה של ניוקאסל יונייטד בנוטינגהאם (2—1). לוטון השלימה דאבל על סאוטהמפטון. אחרי שגברה עליה בסיבוב הראשון 7—0 עשתה זאת שוב בסאוטהמפטון 2—1 משעריהם של מייק ניואל ובריאן סטין. מרטין גנם הבקיע בניצחון 1—0 של ווסט ברומיץ' בברמינגהאם. מנצ'סטר סיטי ניצחה בביתה את קווינס־פארק ריינג'רס 2—0 משעריהם של פול סימפסון וגורדון דייויס.

המובילה בליגה השניה, נוריץ' סיטי, זכתה בניצחון חוץ 3—0 על שרוסברי ונוצלה את העובדה שמישחקה של פורטסמות נידחה כדי להגדיל את היתרון ל־6 נקודות.

בליגה העילית של סקוטלנד נערכו כל חמשת המישחקים. המובילה הארטס ניצחה את דאנדי 3—1 ולה 36 נקודות לפני דאנדי יונייטד 32, אחרי ניצחון 4—0 על היברניאן. לסלטיק 31 נקודות (תיקו 1—1 עם סנט־מירן) ולאלופה אברדין 30 נקודות אחרי ניצחון 4—1 על קלידבנק.

צמרת הטבלה

1.	אברטון	28	35—63	56
2.	מנצ'סטר יונ.	27	22—48	55
3.	צ'לסי	27	29—45	54
4.	ליוורפול	28	38—56	53
5.	ווסטהאם	26	24—42	51

כל הצמרת ניצחה

פיונטי לא שיחק בהפסד לברמן 2—0

ליגה גרמנית

בון (שרות "ספורט הארץ"). ארבע הראשונות בבונדסליגה ניצחו אתמול והתרחקו עוד יותר מיריבותיהן. המישחק המרכזי נערך במנשנגלאדבך בין השלישית בורוסיה, והחמישית האמבורג. האורחים הובילו בדקה התשיעית משער של שחקן ההגנה מיכאל שרדר. שתי הקבוצות התקשו לפתח מישחק טוב על מישטח קפוא. את המהפך הביא החלוץ הוותיק פראנק מיל שהבקיע בדקות ה־68 וה־73 את השערים שהביאו ניצחון 2—1 לגלאדבך.

לעיני 21,600 צופים אירחה המובילה ורדר ברמן, עדיין ללא רודי פלר הפצוע, את פ.צ. קלן ומאמנה החדש גיאורג קסלר שהחליף ביום חמישי את האנס לאוור. מאחר שקסלר עדיין אינו מכיר את שחקני קלן קבע החלוץ קלאוס אלופס את ההרכב. דוד פיונטי לא שותף כלל. ברמן ניצחה 2—0 משעריים של פראנק נויבארת (20) ותומאס שאף (78).

את הניצחון המרשים ביותר השיגה באיירן מינכן, 5—1 על סארבריקן לעיני 8,500 צופים בלבד באיצטדיון האולימפי. האורחים הובילו בדקה העשירית משער של מתסיבילה, הבדלאומי מאויר. הנס פפליגלר הישווה לפני ההפסקה ולאחר מכן הבקיעו דיטר הנס, רולאנד וולפארת, מיכאל רומניגה ולותאר מאתאוס, בבעיטת 11 מ'.

יתר התוצאות: לוורקוזן — נירנברג 1—0, שטוטגארט — האנובר 7—0, שאלקה — אירדינגן 2—0, דיסלדורף — דורטמונד 1—2, פרנקפורט — בוכום 1—0. המישחק מאנהיים — קייזרסלאוטרן נדחה בגלל מזג האוויר.

צמרת הטבלה

1.	ברמן	22	30—61	35
2.	באיירן	22	24—50	31
3.	גלאדבך	22	31—50	31
4.	לוורקוזן	22	37—45	27
5.	האמבורג	22	23—35	25

ניצחון משכנע על נבחרת בלגיה 24—15

כדוריד

ליסבון (שרות "ספורט הארץ"). נבחרת הכדוריד של ישראל זכתה בליל שבת בניצחון שני רצוף באליפות העולם דרגה ג', המתקיימת בפורטוגל. ישראל הביסה את בלגיה 24—15, לאחר שהוליכה במחצית 12—9.

הישראלים הפגינו יכולת גבוהה בהגנה, בראשות השוער יוסי סאמס, וכן מישחק טקטי נבון בהתקפה. זה היה המישחק הטוב ביותר של ישראל בתקופה האחרונה. אמיר גרא הבקיע 10 שערים לישראל. ביתר השערים התחלקו: אליעזר הד 4, יואב דרוקר 3, דן קושניר 3, אבי סומר 2, מירון רובינשטיין 1, דן בלדר 1.

הערב תתמודד ישראל עם סורקיה בשעה 20.45.

השמשוני ויקי פריץ נחלץ מניסיון בלימה של שני ירושלמים, חנן אזולאי (מימין) ומשה בן־הרוש, במישחק בנתניה שהסתיים בהסבר 2—2 של בית"ר ירושלים. (צילום: עודד קרני)

בעיטה חופשית

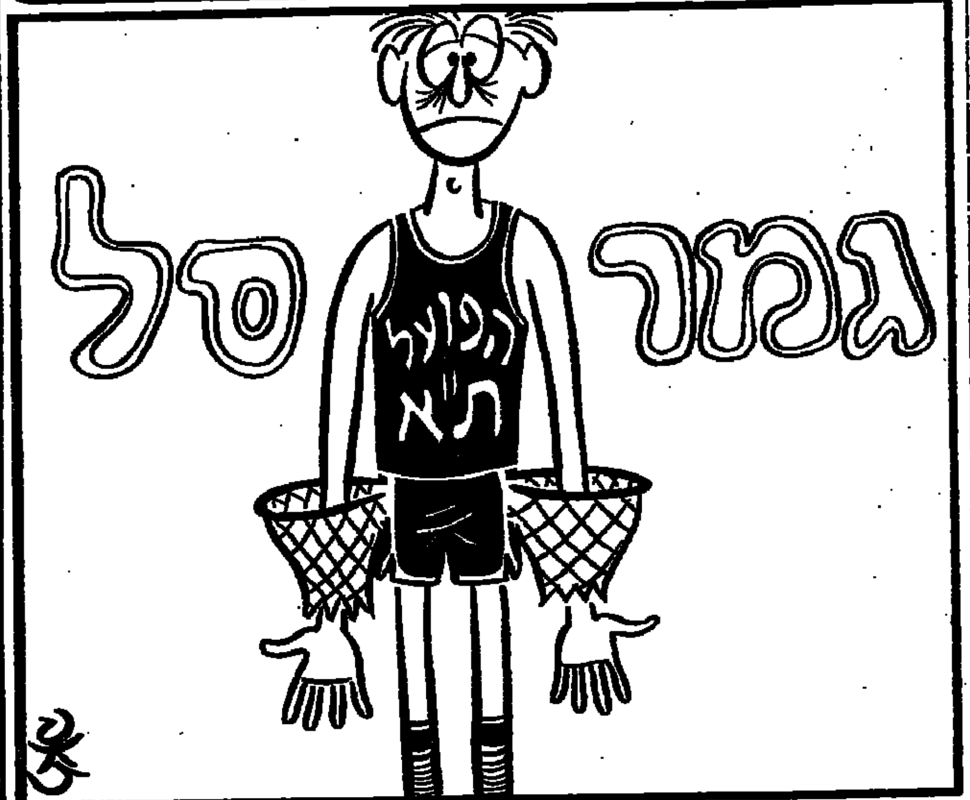

אלימלך מועמד לחמישיה הראשונה נגד צ'כוסלובקיה

ארואסטי בספק ★ הנבחרת גברה על בית"ר ת"א 93—71 ומכבי ת"א 95—94

מאת גיא צוקר, סופר "ספורט הארץ"

נבחרת ישראל בכדורסל זכתה בסוף השבוע בשני ניצחונות, במישחקי אימון נגד קבוצות לאומיות. ביום שישי גברה הנבחרת על בית"ר תל־אביב 93—71 (57—42). דורון שפט קלע 25 נקודות לזכות הנבחרת, ששיחקה ללא הקפטן מיקי ברקוביץ'. מוטי ארואסטי ניסה לשחק, אך נאלץ להפסיק בגלל כאבים בשרירי ביטנו.

אתמול ניצחה הנבחרת את מכבי תל־אביב 95—94 (45—48). מיקי ברקוביץ' שיחק במחצית הראשונה במדי מכבי וקלע 14 נקודות. הוא ולי ג'ונסון, שקלע במחצית 25 נקודות, הוליכו את מכבי ליתרון במחצית. במחצית השניה עבר ברקוביץ' לנבחרת, קלע 10 נקודות ותרם להשגת הניצחון. דורון ג'מצ'י קלע 31 נקודות לנבחרת, לאותן מרסר 18 וישראל אלימלך, שהיה מצוין, קלע 12 נקודות.

אם לא יחול שינוי קיצוני, יעלה אלימלך בהרכב הפותח, מול צ'כוסלובקיה, ביום חמישי, במישחק המכריע במוקדמות לאליפות העולם. כך אמר המאמן הלאומי, צבי שרף, כי הסיכויים שארואסטי ישחק — קלושים.

יתר הקלעים: שפע 7, שלכטר 7, הילים 5, רוזנבלום 4, לאסוף 4, רבליס 2. האחרי לאסוף נתקף במהלך המישחק בכאבים בגבו והיום ייבדק. לי ג'ונסון קלע 48 נקודות לזכות מכבי תל־אביב ששיחק ללא קווין מגי.

הנבחרת הצ'כית תגיע מחר לישראל.

כדורסל

נבחרת נוער היום לבלגיה

מאת סופר "ספורט הארץ"

נבחרת הנוער בכדורסל יוצאת היום לבלגיה, שם תקיים מחנה אימונים, שימשך שבוע ימים. הנבחרת תשחק מול נבחרת הנוער הבלגית שלוש פעמים, ותקיים מישחק נוסף, מול קבוצה בלגית מן הליגה הראשונה. נבחרת הנוער תשתתף, בתחילת חודש אפריל בטורניר הקדם־אירופי ביוגוסלביה שם תשחק נגד יוגוסלביה, פולין, יוון וקפריסין.

12 השחקנים היוצאים לבלגיה הם: ליאור אריטי (קפטן), הלל כהן, יצחק כהן, גלעד כץ (מכבי תל־אביב), תומר הנוך, אחיה מולכו, אבי בן זאב (הפועל חולון), אבי מזרחי (גליל עליון), סף ברנע (הפועל חיפה), איל חי (הפועל תל־אביב), ארזן שמר (הפועל גבת), תביב הנפלד (א.ס. רמת השרון). המאמן הוא אריה מליניאק ועוזרו אפי ברנפיס. מנהל הנבחרת הוא בני שופר.

גילברט ישחק בגביע דייויס אחרי ניצחון על קונורס

טניס

ממפיס, טנסי (שירות "ספורט הארץ"). שלושה שבועות אחרי שגבר על ג'ון מקנרו בתחרות "המאסטרס", ניצח אתמול בראד גילברט גם את ג'ימי קונורס, ברבע הגמר של האליפות הלאומית של ארה"ב באולמות. ניצח הטניסאי היהודי שזכה בטורניר רמת השרון, 6—3, 6—4, 4—6 את המדורג מספר אחד באליפות.

כמה שעות קודם לכן התבשר גילברט כי נבחר לראשונה לייצג את ארצות הברית בגביע דייויס. הוא נמנה עם הסגל האמריקאי ביחד עם אהרן קריקסטיין, ג'ימי אריאס ושחקני הזוגות קן פלאק ורוברטו סגוסו למישחק נגד אקוודור שיהיה בין ה־7 ל־9 במארס בגוואיקיל.

גילברט ישחק בחצי הגמר נגד השוודי אנדרס יאריד שגבר על האמריקאי פול אנאקון 7—6, 7—5. חצי הגמר השני יהיה כל־שוודי בין המדורג שני, שטפאן אדברג שניצח את יוהן קריק 6—3, 7—6 והשחקן המפתיע מיכאל פרנפורס. טניסאי זה, המדורג במקום ה־16 בעולם, הדיח את קווין קארן 6—4, 6—2.

במיפגש המסורתי בין כוכבי המזרח והמערב

ג'אבאר (בפעם ה־15) שוב מול ד"ר ג'יי (בפעם ה־10) — הערב בדאלאס

אן.בי.איי.

דאלאס (אי־פי). המישחק המסורתי בין כוכבי המזרח והמערב יתקיים כאן הערב. קארים עבדול ג'אבאר יופיע בפעם ה־15 בנבחרת המערב וג'וליוס (ד"ר ג'יי) ארווינג ישחק בפעם העשירית בנבחרת המזרח.

את החמישיה הראשונה של המערב ישלימו חבריו לקבוצת הלייקרס "מג'יק" ג'ונסון וג'יימס וורת'י, ראלף סמפסון (יוסטון) ואלווין רוברטסון (סן־אנטוניו). לצידו של הדוקטור ישחקו בחמישיה הראשונה של המזרח חברו לקבוצת פילדלפיה מוזס מאלון, לארי בארד (בוסטון), סידני מונקריף (מילווקי) ואיזאיה תומאס (דטרויט). מאמני הנבחרות הם קיי.סי. ג'ונס (מזרח) ופאט ריילי (מערב).

בינתיים ממשיכה פילדלפיה במסע ההתעוררות שלה וזכתה בשני ניצחונות רצופים — 111—103 על קליוולנד ו־142—107 על ניו־ג'רזי. בוסטון זכתה בניצחונה ה־13 ברציפות, 103—88 על וושינגטון, עם 26 נקודות ו־16 ריבאונדים של לארי באֶרד.

תוצאות נוספות: דטרויט — וושינגטון 111—109, דאלאס — פורטלנד 115—111, פיניקס — קליפרס 116—104, מילווקי — שיקאגו 117—97, דנוור — סן אנטוניו 100—95, אטלנטה — אינדיאנה 100—85, סקראמנטו — סיאטל 115—106.

● במשחק יחיד בליגה הלאומית ברגבי נפלה הפתעה כשהפועל כפר הנשיא ניצח את אס"א תל־אביב 13—6.

● שלושה פייסים ממכבי פתח תקווה זכו בשבת במקומות הראשונים באליפות הפועל במקצוע הוקי עד גיל 20. ראשון היה כרמי הלוזמי.

● מתעמלי הפועל חולון זכו בשבת באליפות הפועל לצעירים בהתעמלות, לאחר שצברו 219.8 נקודות. בדרוג האישי ניצח מרדכי אקרמן מחולון.

● בטורניר הנערה בכדורסל לנשים לשחקניות הוותיקות זכתה בשבת אס"א ירושלים שגברה על שרותיים 46—43 ועל מעגן־מיכאל 41—31.

● כל נשרי רמת־גן ניצחו בשבת במירוץ האופניים המסורתי לזכרו של מאיר עודן שהיה בלוד. במירוץ השתתפו יותר מ־100 רוכבי אופניים והוא נערך זו השנה השמינית ברציפות.

סגל לאומי

21 שחקנים זומנו לאימון לקראת אנגליה

מאת סופר "ספורט הארץ"

נבחרת ישראל בכדורגל תחדש מחר את פעילותה, כאשר תקיים אימון באיצטדיון רמת־גן עם תחילת ההכנות למישחק הידידות עם אנגליה ב־26 בפברואר.

המאמן יוסף מירמוביץ' הזמין לאימון 21 שחקנים. שוערים: אבי רן, בוני גינצבורג; שחקני הגנה: איתן אהרוני, רפי אוסמו, ציון מרילי, יעקב אקהויז, גבי לסרי, אבי כהן, מנשה שמעונוב; קשרים וחלוצים: משה סיני, נסים כהן, ריפעת טורק, אורי מלמיליאן, מוטי איוניר, אייל בגליינטר, אפרים דווידי, זאהי ארמלי, רוני רוזנטל, אלי אוחנה, ניר לוין, אלי כהן.

חדשות חוץ

עלי עטאס — נשיא דרום תימן במקום המודח עלי נאסר מוחמד

עם מינויו הכריז, כי לא יבצע כל שינויים בארצו

עדן, (עי"ד). מי שהיה בעבר ראש ממשלת תימן, חיידאר אבו באכר על־עטאס, מונה בשבת לנשיא דרום־תימן, במקום הנשיא המודח, עלי נאסר מוחמד.

הנשיא החדש הכריז, כי לא יחולל כל שינויים בדרום תימן, בה קיים שלטון מרכסיסטי קיצוני.

עלי־עטאס, מהנדס בן 47, קיבל את המינוי מטעם מועצת העם העליונה, הנחשבת לפרלמנט של מדינה זו. מינוי זה עשה אותו למנהיג הרשמי של דרום תימן, לאחר קרבות דמים בחודש שעבר, שהביאו להדחתו של הנשיא הקודם, נאסר מוחמד, שהיה בשלטון 6 שנים. הוא הודח מתפקידו לאחר קרבות שנמשכו שבועיים, בהם נהרגו 13,000 בני אדם, ונגרמו נזקים ברכוש במיליוני דולרים.

הנשיא החדש של תימן אמר, בין היתר, כי ארצו תמשיך להתמיד לקשרים ידידותיים עם המדינות השכנות בחצי האי הערבי ולהדק את קשריה האיסטרטגיים עם ברית"מ, עימה חתמה על חוזה ידידות ושיתוף פעולה.

מי שהיה סגן ראש הממשלה, יאסין סעיד נעמן, הועלה לתפקיד ראש הממשלה, תפקיד שמילא עטאס קודם לכן.

בסקר שנערך מטעם העיתון "אל־פאיי" במאדריד

הרוב בספרד יצביע במישאל עם נגד הישארות ארצם בברית נאט"ו

גונזאלס הכריז באחרונה, כי ממשלתו תנהג על־פי תוצאות מישאל העם

מאדריד (עי"ד). רוב המצביעים בספרד יצביעו נגד הישארותה של מדינה זו בברית נאט"ו במישאל העם שיתקיים ב־12 במארס — אלה הן תוצאות סקר, שנערך מטעם העיתון "אל פאיי", היוצא במאדריד ושהתפרסם אתמול.

הסקר הראה כי 39 אחוז של המצביעים הספרדים יצביעו נגד בעוד ש־21 אחוז יצביעו בעד הישארות ספרד בנאט"ו. אליה הצטרפה ספרד ב־1982. סקרים קודמים הראו תוצאות מעורבות עם רוב קטן בעד פרישה מהברית האטלנטית.

ראש הממשלה הסוציאליסטי, פליפה גונזאלס, הכריז בחודש שעבר, כי הממשלה תנהג על־פי תוצאות מישאל העם. עם זאת הזהיר את המצביעים במישאל, כי יהיה זה מעשה חמור מצד ספרד, אם תנטוש את בנות בריתה, בדיוק בזמן שהיא הצטרפה לשוק האירופי המשותף.

דייגים סובייטים באי סחלין מחלצים אנשים שנלכדו על גוש קרח גדול, שניתק ונסחף בים. (צילום: אי־פי)

תאצ'ר מכחישה האשמות בדבר הצעת תואר כבוד כשוחד לאיש־עסקים

אלן בריסטו, המחזיק ברוב מניות "וסטלנד" טען בראיון בטלוויזיה, כי הוצע לו "תואר אביר" בתמורה לכך שיפסיק להתנגד לתוכנית האמריקאית להצלת החברה לייצור מסוקים

לונדון, (עי"ד). ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, דוחה כאן טענה סנסציונית בפרשת "וסטלנד" הכחישה אישית טענה, כי מישהו משרי ממשלתה הציע תואר אביר כשוחד לאיש עסקים מיליונר.

אלן בריסטו, המחזיק ברוב מניות "וסטלנד" באורח פרטי, טען בראיון בטלוויזיה, כי הוצע לו תואר הכבוד הזה אם "יפסיק להביך את הממשלה" בהתנגדותו לתוכנית האמריקאית, שנועדה להציל את החברה לייצור מסוקים, שנקלעה לקשיים פיננסיים.

הוא אמר, כי קיבל את ההצעה הזאת משני חברים בבית הלורדים. מכיוון שכל התארים ניתנים כמתנה בידי ראש הממשלה, טענתו היתה בבחינת פצצה פוליטית.

על רקע של כותרות ענק בעיתונות "סנסציה של שוחד מצד המפלגה השמרנית", פירסמה תאצ'ר הכחשה נמרצת בה היא אומרת: "איש בממשלה ואיש בשמה לא הציע מתן תואר כבוד למר בריסטו... לא היה כל מגע איתי שיכול היה להביא לשיקול כזה. הייתי דוחה מגע כזה בו במקום כפגיעה חמורה ביותר בשיטת הענקת תוארי הכבוד".

בריסטו אמר כי אותם לורדים, שהוא סירב לנקוב בשמם, העלו את ההצעה בפגישה אישית ערב אסיפת בעלי המניות בחודש שעבר שעמדה להחליט בשאלת קבלת הצעת "סיקורסקי" האמריקאית להלץ את "וסטלנד" מקשייה.

סורים ולובי נעצרו בחשד שהיו מעורבים בפיגועים שהיו בפאריס

בנמל התעופה "אורלי" ביום ו'

פאריס (ע"צ ועי"ד). כמה זרים נעצרו לחקירה בידי משטרת צרפת, בחשד של מעורבות בפיגועים הטרוריסטים האחרונים בפאריס — על כך מסר אתמול דובר המשטרה.

לדבריו נעצרו הזרים בנמל התעופה של אורלי ביום שישי. הוא סירב לאשר שידור ברדיו הצרפתי, כי בין החשודים 3 סורים ולובי, והם נעצרו לפני שעלו על מטוס שהיה בדרכו לטריפולי, בירת לוב.

יצויין, כי 21 איש נפצעו בהתפוצצות 3 מטעני חומר נפץ במקומות ציבוריים הומים אדם בתחילת השבוע. המשטרה קישרה את הפיגועים האלה לגורמים מזרח תיכוניים. מטען רביעי נתגלה ופורק במיגדל אייפל.

ערכה את העמוד: רחל דנה

מנהל מרכז החלל הקנדי:

מעבורת אמריקאית תשוגר שוב לחלל בעוד כחודשיים

מקורות בנאסא: מעבורת תצא לחלל בסוף הקיץ

קייפ קנוורל (ע"צ ועי"ד). מנהל מרכז החלל הקנדי מסר כי תוכנית מעבורות החלל האמריקאית תופעל ומעבורות תישלח לחלל בעוד חודשיים או שלושה. "אני בטוח לחלוטין, כי אנו נשוב ונטוס הרבה יותר מהר מכפי שסבורים היום", אמר ריצ'רד סמית, מנהל מרכז החלל. "אנו יודעים שלא נטוס כמה שבועות, וייתכן אפילו 2 או 3 חודשים", הדגיש.

סמית קרא לסוכנות החלל האמריקאית ולמינהל החלל לתת אות ירוק לפתוח בהכנות לטיסות מעבורות חלל מאויישות בעתיד. הוא ביקש אישור לשתי טיסות כאלה לפחות. ממקורות מהימנים בנאסא, מדובר על גיחה של מעבורת לחלל בסוף הקיץ, אם לא תחייב החקירה לנסיבות אסון "צ'לנג'ר" שידור מערכות מלא בתוכנית החלל.

המראות ונחיתות

(ע). להלן המראות והנחיתות בנמל תעופה בן־גוריון ביום ראשון 9.2.86:

המראות

ב־0100 אל־על (001) לניו־יורק. ב־0430 אל־על (5323) לפריס. ב־0545 פאן אמריקן (115) לפריס ניו־יורק וסן־פרנציסקו. ב־0630 אל־על (387) לרומא. ב־0645 טי.וו.א. (811) לפריס בוסטון שיקגו וקנזס סיטי. ב־0645 טי.וו.א. (833) לפריס וניו־יורק. ב־0705 אל־על (337) לאמסטרדאם וכן. ב־0720 לופטהאנזה (607) למינכן. ב־0725 בריטיש איר וויס (577) ללונדון. ב־0740 אל־על (541) לאתונה. ב־0750 סוויס אייר (333) לציריך. ב־0805 אייר פרנס (139) לפריס. ב־0815 אל־על (363) למינכן. ב־0830 אל־על (015) ללונדון וניו־יורק. ב־0850 אולימפיק (302) לאתונה. ב־0900 אל־על (385) לרומא. ב־0905 אייר סיני (055) לקהיר. ב־0930 אל־על (347) לציריך. ב־1000 אל־על (357) לפרנקפורט. ב־1010 אריקיע (741) לפריס. ב־1030 אל־על (377) לקופנהגן. ב־1100 אל־על (363) לוינה. ב־1130 אל־על (323) לפריס. ב־1145 אל־על (315) ללונדון. ב־1205 אל־על (331) לבריסל. ב־1420 אוסטריין אייר ליינס (712) לוינה. ב־1520 האפאג לויד (866) למינכן. ב־1545 אייר פרנס צ'רטר (7951) לפריס. ב־1555 ק.ל.מ. (532) לאמסטרדאם. ב־1600 אל־על (321) למרסיי. ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט. ב־1640 קונדור (3195) לקובהו ומינכן. ב־1705 איבריה (889) לברצלונה ומדריד. ב־1705 אל־על (5051) לשטוטגארט. ב־1725 סבנה (204) לבריסל. ב־1820 אוסטריין אייר ליינס (1714) לוינה. ב־1825 אליטליה (747) לרומא. ב־1905 סייפרוס אייר וויס (429) ללרנקה. ב־2255 דן־אייר (1813) ללונדון.

נחיתות

ב־0205 אל־על (358) מפרנקפורט ולינץ. ב־0405 אל־על (324) מפריס. ב־0415 בריטיש איר וויס (576) מלונדון. ב־0435 אל־על (318) מלונדון. ב־0820 אייר סיני (054) מקהיר. ב־0850 אל־על (512) מיוהנסבורג ונירובי. ב־1330 אוסטריין אייר ליינס (711) מוינה. ב־1400 ק.ל.מ. (531) מאמסטרדאם. ב־1410 האפאג לויד (865) ממינכן. ב־1410 אל־על (008) מניו־יורק. 1425 אל־על (388) מרומא. ב־1425 אייר פרנס צ'רטר (7950) מפריס. ב־1505 אל־על (5324) מפריס. ב־1515 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט. ב־1525 טי.וו.א. (800) מסן־פרנציסקו ניו־יורק ופריס. ב־1525 טי.וו.א. (812) מסיקגו בוסטון ופריס. ב־1540 קונדור (3194) ממינכן. ב־1540 אל־על (608) מאילת. ב־1600 פאן אמריקן (114) מסן־פרנציסקו ניו־יורק ופריס. ב־1605 איבריה (888) ממדריד וברצלונה. ב־1615 סבנה (203) מבריסל. ב־1710 אליטליה (746) מרומא. ב־1730 אל־על (386) מרומא. ב־1730 אוסטריין אייר ליינס (1713) מוינה. ב־1740 אל־על (354) ממינכן. ב־1820 סייפרוס אייר וויס (428) מלרנקה. ב־1905 סוויס אייר (332) מציריך. ב־1910 אל־על (348) מציריך. ב־1920 אייר פרנס (136) מפריס. ב־2000 אל־על (358) מפרנקפורט. ב־2010 אולימפיק (301) מאתונה. ב־2020 אריקיע (742) מפריס. ב־2145 אל־על (364) מוינה ולוצבורג. ב־2155 דן־אייר (1812) מלונדון. ב־2200 אל־על (338) מבון ואמסטרדאם. ב־2200 אל־על (378) מקופנהגן. ב־2205 אל־על (324) מפריס. ב־2245 אל־על (334) מבריסל. ב־2305 אל־על (606) מעובדה. ב־2315 אל־על (316) מלונדון.

כל המראות והנחיתות הזמן אינו סופי. את המועד המדויק יש לוודא בשעתיים לפני המועד המצוין לעיל בטלפון 03-381111.

مكتبة الأصل

هكذا من الأصل

משרד הבריאות הקפיא פרסום המוצרים הכוללים מתילן כלוריד

הורה לסלק מהחנויות כל התרסיסים המכילים חומר זה

מאת יהודית קנלר ולאה פורת

משרד הבריאות מעכב את הודעתו לציבור על מוצרים הכוללים מתילן כלוריד, אך הורה לסלק מהחנויות את כל התרסיסים המכילים חומר זה. רשימת מוצרים המכילים מתילן כלוריד אמנם הוכנה במשרד הבריאות, אולם מחשש כי אינה מלאה, וכי הדבר עלול לגרור תביעות של יצרנים בשל אפליה, החליט להקפיא את ההודעה בשבוע נוסף, עד להשלמתה המלאה של הרשימה.

בשלב זה מעניק משרד הבריאות מידע לכל הפונים אליה, במספרי הטלפונים: 247418 — 02, ‎02—247221 ,02—247402.

הוראה לאסוף מיד מן החנויות את כל התרסיסים המכילים מתילן כלוריד וכן כל התרסיסים שאינם מסומנים כחוק, נשלחה בסוף השבוע לכל יצרני ויבואני התמרוקים בארץ. בחוזר שעליו חתום ראש אגף הרוקחות של משרד הבריאות, פרופ' אפרים מנצ'ל, נאמר כי משרד הבריאות החליט לאסור לאלתר שימוש בתרסיסים המכילים מתילן כלוריד או כאלה שאין עליהם פירוט כפי שנדרש בחוק.

פירוש הדבר, כי רוב התרסיסים המצויים כרגע על המדפים בחנויות ובמרכולים אסורים בשימוש, היות ואינם מסומנים כחוק. בבדיקה שערך "הארץ" בסוף השבוע שעבר, התברר שחלק קטן בלבד מן התרסיסים מסומנים כהלכה. בתשובה לשאלה, מסר דובר משרד הבריאות כי סימון שבו מופיעה המילה פרופילנטים (שהוא שם כללי לחומרי דחף המצויים בתרסיסים אשר רק אחד מהם נחשב למסוכן), במקום לציין במפורש את סוג הפרופילנט, גם הוא עבירה על צו סימון מוצרים.

מתילן כלוריד נאסר לשימוש בעקבות מחקרים שנעשו בארה"ב ושלפיהם החומר חשוד כמסרטן.

בארה"ב פותחה שיטה חדשה לטיהור הדם ממחוללי כולסטרול

מיושמת בהצלחה במרכזים רפואיים בניו־יורק, מוסקווה, קלן ואוסאקה ★ המטופל עובר טיפול טיהור במשך 3 שעות פעם בשבוע ושומר על דיאטה דלת כולסטרול

מאת ירח טל
סופר "הארץ" לענייני מדע

שיטה חדשה לטיהור הדם ממחוללי כולסטרול פותחה בארה"ב ומיושמת בהצלחה במרכזים רפואיים בניו־יורק, מוסקווה, קלן ואוסאקה ביפאן — על כך דיווח במדור המדע של ה"ניו־יורק טיימס" השבועון "טיים".

על־פי הדיווח, הביאה השיטה החדשה להיעלמם של כאבי תעוקת־לב ותסמונות אחרות של מחלות לב. בטיפול, שנמשך כשלוש שעות, עוברת כל אספקת הדם של המטופל מערכת טיהור, השואבת מהם ליפופרוטאינים בעלי שיעור עיבוי נמוך. חומרים אלה נושאים כולסטרול ומותירים אותו ברשתות העורקים. הצטברות כולסטרול בעורקים חוסמת מעבר דם בהם ועלולה לגרום התקף לב.

כדי לבצע הטיהור, מחובר החולה למערכת ניקוז והמו עובר צנטריפוגה, המפרידה בין תאי הדם לבין הפלסמה (החלק הנוזלי של הדם), שבו מצויים הליפופרוטאינים. החידוש בשיטה הוא שנוגדן, או מולקולת מגננה, שעוצבה כ"טורפת" ליפופרוטאינים, מאתרת את הליפופרוטאינים, מתנפלת עליהם וגורפת אותם מתוך הפלסמה. הפלסמה המטוהרת מתמזגת שוב עם תאי הדם, וחוזרת לגופו של המטופל. בכל זמן נתון, רק חלק קטן מאספקת הדם של המטופל נמצאת מחוץ לגוף. המטופל עובר טיפול טיהור פעם בשבוע, במשך שלוש שעות ומקפיד על דיאטה דלת כולסטרול. מחיר הטיפול הוא 20 אלף דולר. אך הרופאים מעריכים, כי אפשר היה להפחית את המחיר, אם רכיבי מערכת הטיהור יוצרו בייצור המוני.

הטיפול בניו־יורק נעשה במכון רוגוזין, המתמחה בדיאליזות.

מש' הפנים הוציא צו גירוש לצעיר שערק מהונגריה וכלוא בארץ

אם יוחזר לארץ מולדתו, הוא צפוי לעונש מוות ★ האגודה לזכויות האזרח: הוצאת צו הגירוש — מעשה לא הומאני

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ"

משרד הפנים הוציא באחרונה צו גירוש מהארץ לצעיר הונגרי שברח מארצו והכלוא בארץ. אם יוחזר להונגריה, צפוי לו שם עונש מוות על בריחתו. ביום ה' החל הצעיר בשביתת רעב.

סיפור חייו של ראולה כץ (35) פורסם ב"הארץ": בתקופת לימודיו באוניברסיטת בודפשט התבטא בגנות המשטר, גויס כעונש לצבא, ובסופו של דבר ערק למערב. שם לא היתה מוכנה להעניק לו מקלט מדיני, והוא נתפס לעיסוק בפשיעה. בהגיעו לארץ הבריח כלי רכב, ונשפט לארבע שנות מאסר, שמהן ריצה פחות משנתיים.

האגודה לזכויות האזרח והורות לפיד העוסק בשיקום אסירים, החלו לטפל בעניינו. עקב הפרסום אודותיו, יצרה עמו קשר צעירה תל־אביבית, נגה דרומי, והשניים מתעתדים להינשא בקרוב. בנישואים [illegible] אזרחיים.

ממשרד הפנים שהוציא נגדו את צו הגירוש, נמסר כי לפני הצעיר פתוחה הדרך לפנות לערכאות. גורמים באגודה לזכויות האזרח אמרו כי הוצאת צו הגירוש היא מעשה לא הומני.

עקב הוצאת הצו, מסרב שירות בתי הסוהר להוציא לחופשה את ראולה, אף על פי שלפי הכללים הוא זכאי לכך.

את תגובת משרד הפנים בנושא לא ניתן היה לקבל אמש.

הרבנות הראשית הרחיבה הפיקוח על בתי־המלון

תלונות על חילול שבת בבתי־מלון יוקרתיים בתל־אביב

תייר מארה"ב קבל, כי אחד מעובדי מלון (5 כוכבים) בעיר הדליק אור בחדר האוכל של המלון בערב שבת, כאשר שב עם קבוצת אורחים מבית־הכנסת ★ הרבנות הראשית תובעת להפסיק השימוש בבידוי מים קרים לאורחים בשבתות

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

הרבנות הראשית הדיקה את הפיקוח על בתי המלון בתל־אביב, בעקבות תלונות שהתקבלו באחרונה מתייר מארה"ב וממשגיח כשרות על מקרים של חילול שבת, לכאורה, בבתי מלון מהשורה הראשונה בעיר. אמש נודע, כי דרישותיו של המימסד הדתי, בעקבות הגשת התלונות, עוררו מורת רוח בקרב המלונאים והנושא נידון בישיבה סגורה של מועצת התאחדות המלונות סניף תל־אביב, שהתקיימה בסוף השבוע.

מדובר בתלונה של תייר דתי מארה"ב על־פיה הודלקו האורות ערב שבת בחדר האוכל של מלון מהשורה הראשונה (5 כוכבים) בידי אחד מעובדי המלון, לנגד עיניהם של קבוצת האורחים, ששבה מתפילה בבית הכנסת ועמדה להיכנס לארוחה. בדיקה של משגיח הכשרות העלתה, כי בבית המלון לא היה מותקן "שעון שבת". עתה דורשת הרבנות הראשית להקפיד על התקנת "שעוני שבת" בכל בתי המלון.

תלונה שנייה היא בעניין מים חמים במיתקן לשתייה חמה לאורחים, המוצב בשבתות בחדרי האוכל. במיתקני החימום החדשים במלונות מהשורה הראשונה, הוכנס לשימוש מיתקן, המתמלא באופן אוטומטי במים קרים מצינור נפרד. לטענת הרבנות הראשית, יש בכך משום חילול שבת, לכאורה, כיוון שמדובר בהרתחת מים. המימסד הדתי דורש להפסיק את השימוש בבידוי המים הקרים ולחילופין להכין לפני כניסת השבת, פלטות חימום, ועליהן מיכלים עם כל כמות המים הדרושה לשתיית האורחים במשך השבת.

יו"ר הוועדה המוניציפאלית בהתאחדות המלונות בתל־אביב, אהרון דינוביץ, אמר אמש בתגובה, כי אירגונו שואף להגיע להידברות ולהבנה עם נציגי הרבנות הראשית. לדבריו לא מדובר בדרישות, שציבור המלונאים בתל־אביב לא יוכל לעמוד בהן.

השחקן שרגא הרפז שוחרר בערבות לאחר ששוב גרם נזק לדלת בית גרושתו

בשבוע שעבר נדון ל־18 חודשי מאסר על תנאי בשל תקיפה וגרימת נזק לבית גרושתו

מאת נדית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח־תקוה

שלושה ימים לאחר שנדון השחקן שרגא הרפז למאסר על תנאי, למשך 18 חודש, בגין תקיפה וגרימת נזק לבית גרושתו בהוד השרון, הוא נעצר שוב בידי המשטרה, בשל אותן נסיבות.

ביום חמישי הגיע הרפז לדירת גרושתו, עידית הרפז, בהוד השרון, ולאחר שהיא הזעיקה את המשטרה, הוא נעצר והובא אתמול לבית משפט השלום בפתח־תקווה, להארכת מעצרו לחמישה ימים. בא כוח המשטרה, סמל ראשון ישראל אלג'ם, אמר לשופט ראובן ג'יגי, כי למרות שהחשוד התחייב בשבוע שעבר, בעת שנשפט, כי לא יחזור על מעשיו, שב גרם נזק לדלת בית גרושתו.

הרפז אמר לשופט כי עמד בכל התנאים שהוצבו בפניו בבית המשפט בשבוע שעבר, ואת הדלת שבר באירועים קודמים, עליהם כבר נשפט. "צלצלתי באינטרקום וביקשתי מאחת מבנותי שתוריד לי את הזוקמן שלי. הבת אמרה שאמא לא מרשה. לא עשיתי כלום", הרגיש השחקן הרפז בפני השופט. לבסוף החליט השופט כי המשטרה יכולה להשלים את החקירה ללא הפרעת החשוד גם כשהוא משוחרר ממעצר, והורה על שחרורו בערבות של 500 שקלים חדשים, תוך התחייבות כי לא יימצא בקרב מקום מגורי גרושתו ולא יצור עמה כל קשר.

ערכה את העמוד: רחל דנה

בית אבות
"נאות מרגוע"
היחיד במינו בארץ: אווירה ביתית, בריכת שחייה, 6 ארוחות מגוונות, טיפול ע"י אחיות מוסמכות, רופא ופיזיותרפיסטים.
אם באמת אכפת לך, בקר אצלנו לפני שתחליט
08-473561

סירת דייג עתיקה נתגלתה שלמה בכנרת

כנראה מהתקופה הרומית ★ ליד הסירה נמצא סיר בישול מהמאה ה־1 או ה־2 לספירה

מאת יהודה אריאל

סירת דייג שאורכה כשמונה מטרים, כנראה מהתקופה הרומית, נתגלתה בכנרת. לדברי המומחה לארכיאולוגיה תת ימית, ד"ר אבנר רבן, זוהי הסירה השלמה היחידה שנתגלתה מאותה תקופה. ליד הסירה נמצא סיר בישול מהמאה הראשונה או השנייה לספירה.

את הסירה העתיקה גילו אנשי קיבוץ גינוסר, הודות לנסיגת מי הים בקרבת מקום.

על הימצאותן של סירות גדולות בכינרת בימי קדם ידוע מסיפור הקרב הימי ליד מגדל נוניא, שגינוסר קרובה אליה, וגם מסיפורי דייגים בתקופת ישו.

גופת בן 76 כפות בידיו וברגליו נמצאה בלוד

מחקירה ראשונית עולה, כי רוזנר כנראה נשדד ונרצח

מאת נדית אמיתי
סופרת "הארץ" בלוד

גופת ישיש בן 76, כפות בידיו וברגליו, נמצאה ביום שישי בדירתו בלוד. הישיש, אליעזר רוזנר, מת ככל הנראה כתוצאה מחניקה. נעצרו שני חשודים, והם יובאו היום להארכת מעצר בפני שופט בית משפט שלום ברמלה.

ביום שישי לפנות ערב הודיעה שכנה, המתגוררת בבית הנרצח ברח' הרב איינשטיין בלוד, על גופת שכן, הכפות בידיו וברגליו. כוחות משטרה גדולים, שכללו, בין השאר, את מפקד מחוז המרכז — ניצב אבנר גבעתי, ומפקד מרחב השפלה — ניצב משנה אבי המזין, והמפקד תחנת משטרת לוד — רב פקד מרדכי נד בני הגיעו למקום, ומבדיקה ראשונית עולה, כי ככל הנראה מדובר בשוד ורצח. עדיין לא ברור אם ומה נגנב מהדירה, הנמצאת בקומה שנייה של בית מגורים בין שתי קומות.

לנרצח שלושה ילדים, שתי בנות, אחת מהן שוטרת, ובן. שכנתו של הנרצח סיפרה, כי בשעה ארבע לערך צלצלה בדירת שכנה, כדי להחליף עימו קלטות סרטי וידאו; כאשר לא ענה, פתחה את הדלת וגילתה את גופתו. השכנים סיפרו עוד, כי באחרונה נראה הישיש בשעות הבוקר, ובמשך יום שישי לא שמעו מדירתו קולות או רחשים חריגים. רוזנר הוא פנסיונר שעבד בעבר במחלקת התברואה בעיריית לוד.

צוות חקירה, בראשות פקד מרדכי מאיר, מונה לחקור את הפרשה.

הוגש כתב־אישום נגד מנהל בית־הספר לנהיגה "רז" בבירה

כתב האישום השישי שהוגש עד כה בפרשת השוחד במשרד הרישוי בי־ם ★ אלי רז חשוד כי שילם 50 ד' לבוחן בעבור כל מיבחן נהיגה שעברו תלמידיו בפעם הראשונה

(ע). לבית המשפט המחוזי בירושלים הוגש כתב־אישום, השישי במספר, נגד המעורבים בפרשת השוחד במשרד הרישוי בירושלים.

כתב־האישום הוגש נגד אלי רז בן 45 מירושלים, ששימש כמורה לנהיגה וכמנהל בית־הספר לנהיגה "רז" בבירה.

בכתב־האישום נאמר, כי מתחילת שנה שעברה, ביקש רז מהסוכן הסמוי, משה שקד, שעבד כבוחן במשרד הרישוי בירושלים, להגיע לביתו. כאשר הגיע הסוכן לביתו, נתן לו המורה אלי רז בקבוק ויסקי, והסביר לו, כי הוא מלמד נהיגה בקבלנות, וחשוב לו שהתלמידים יעברו במבחן הראשון. לטענת התביעה סיכמו השניים, כי בעבור כל מיבחן שיעברו תלמידיו של אלי רז, הוא יתן לבוחן 50 דולר. לכתב האישום נגד רז מצורפת רשימה של 17 תלמידים, שעברו אצלו את מיבחן הנהיגה, בזכות מתן השוחד.

שם טוב
לא בונים
ביום אחד
4
נגרים
45 שנות איכות בריהוט
פתוח בכל ימי השבוע
כולל בימי ג' אחה"צ
הירקון 321, ת"א, טל. 444932,450627

ב־4 במארס יחל משפט יערי וגרנות

פרקליטיהן יודיעו אז אם הן מודות ברצח התיירת מלה מלבסקי או כופרות באשמה

(ע). כרעד פתיחת משפטן של חוה יערי ואביבה גרנות, המואשמות ברצח התיירת מלה מלבסקי בחודש מארס אשתקד, נקבע להיפתח ב־4 במארס. הנאשמות ישמעו במעמד זה את כתב האישום שיוקרא בפניהן ופרקליטיהן יודיעו, אם הן מודות באשמה או כופרות בה.

המשפט נקבע להתנהל בפני הרכב של נשיאת בית המשפט המחוזי, חנה אבנור, והשופטים ישראל גלעדי ויוסף גולדברג.

יצויין, כי פתיחת משפטן של השתיים אינו קשור למועד הדיון בבקשת התביעה לעצור את הנאשמות עד תום ההליכים המשפטיים נגדן, שנקבע ל־10 במארס בפני השופט המחוזי אריה אבן־ארי.

"נוער נגד גזענות" נגד נסיעת "בת־שבע" לדרא"פ

פנו לנבון וביקשו ממנו לנקוט עמדה בדבר נסיעתה הצפויה של להקת המחול

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ"

חברי "נוער נגד גזענות" המאגדים בתוכם חברים בתנועות נוער שונות, פנו באחרונה לסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, ותבעו ממנו לומר את דברו בדבר נסיעתה הקרובה של להקת בת־שבע לדרום אפריקה.

חברי "נוער נגד גזענות" טוענים, כי נסיעת הלהקה עלולה לחזק מגמות גזעניות הקיימות, לטענתם, בקרב בני נוער בארץ. לדעתם על שר החינוך לקבוע עמדה חד־משמעית בנושא.

במברק אחר ששלחו בני הנוער לביל סטרים, מנהל להקת בת־שבע, הם תובעים כי הלהקה לא תצא לדרום אפריקה, שכן במעשה זה נותנת הלהקה לגיטימציה לגזענות.

מבצע לאיתור בעלי חוב לארנונה נערך ברחובות

מאת זוהר בלומנקרנץ

עיריית רחובות עורכת בימים אלה מבצע לאיתור בעלי חובות גדולים, שלא עמדו בפרעון תשלומי הארנונה, לקראת סוף שנת המיסים הנוכחית.

מבצע מיוחד לקוראי
הארץ
מחקר גרמני שבדק 17 מערכות אזעקה קבע:
מקטרון 3000 היא מערכת האזעקה הטובה ביותר!
טלפן לשרותפון 383838
ומקטרון 3000 בביתך
מקטרון 3000
מערכת אזעקה ביתית
סופר מתוחכמת
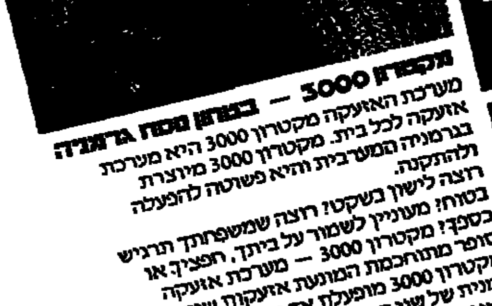
מקטרון 3000 — בטחון מכח גרמניה
מערכת האזעקה מקטרון 3000 היא מערכת אזעקה לכל בית. מקטרון 3000 מיוצרת בגרמניה המערבית והיא פשוטה להפעלה ולהתקנה.
רוצה לישון בשקט? רוצה שמשפחתך תרגיש בטוחה? מעוניין לשמור על ביתך, חפציך או כספך? מקטרון 3000 — מערכת אזעקה סופר מתוחכמת המונעת אזעקות שווא.
ניתן לקבל את מקטרון 3000 של מץ לשבועיים נסיון ללא כל התחייבות מצידך. אם אינך מרוצה תמיד תוכל להחזיר את המערכת. אנא סמוך על הארץ.
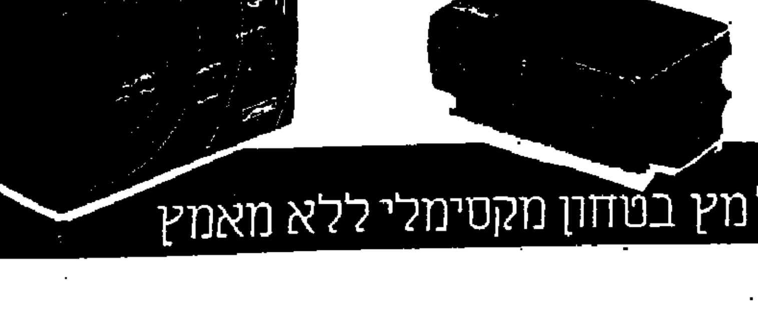
מקטרון 3000 מתאימה במיוחד לדירות ובתים, חנויות, מחסנים, מוסכים, קרוונים, סירות וחפצי ערך.
Metz
מקטרון 3000 של מץ בטחון מקסימלי ללא מאמץ

הברנו

ישראל גלילי

איננו

ההלויה היום יום ראשון ל' שבט תשמ"ו 9.2.86 בשעה 15.00 בנען
הארון יוצב בחדר האבילה ב־13.30
המשפחה
ובית נען

על מות

ישראל גלילי

מאבות ההגנה ומורי הדרך של ביטחון ישראל

אבל
יצחק רבין
שר הביטחון

לגלינה, עודד, אורית וחלי
ולמשפחות לם, גלס ושפיגלגלס
משתתפים בצערכם הכבד על מותו ללא עת של מנהלנו

דוד לם ז"ל

מרדכי פלוטניק וב"ב
בשם חברת לם־פלוטניק בע"מ
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אמנו, אחותנו וסבתנו היקרה

בוקס שחפ (לבית אלחסיד) ז"ל

ממייסדי המושבה רמתיים
ההלויה תתקיים היום, יום א' ל' בשבט, 9.2.86, בשעה 4.30 אחה"צ נפגשים ליד שער בית העלמין בהוד־השרון
נא להימנע מביקורי תנחומים
משפחות: שחף, אלחסיד, אדרת

בצער רב ובכאב אנו מודיעים
על פטירת בעלי, אבינו, אחינו וסבנו היקר

אינג' מרדכי פוליס ז"ל

שהיה בין מ"ג אסירי ההגנה
ההלויה תתקיים היום, יום ראשון, ל' בשבט, תשמ"ו 9.8.86
בשעה 14.00 בבית העלמין בכפר סמיר חיפה
המשפחה המתאבלת

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אמנו וסבתנו

רחל זמיר

פרטים על מועד ההלויה בטלפון 02-817317
המתאבלים: יהודית ויחיאל חדד
אביבה ושלמן וילברמן
אורה ואהוד זמיר
הנכדים והנינים

אנו מודיעים בצער רב על מותה של יקירתנו

ד"ר אליזבט ברנר ז"ל

ההלויה התקיימה בחוג המשפחה
נא להמנע מבקורי תנחומים
בעלה: ד"ר יעקב ברנר
בתה: אירית יעבץ
חתנה: פנחס יעבץ
נכדיה: גיל־שלום יעבץ
תום־צבי יעבץ

במלאת שנה לפטירת אמנו היקרה

רבקה זקס ז"ל

אלמנתו של יהודה זקס ז"ל

יתקיים טכס גילוי מצבה ביום שלישי, ב' אדר א' (11.2.86)
נפגשים בשעה 3.45 ליד השער בבית העלמין קרית שאול
המשפחה

לגב' לני ססובר
לגדי ולכל משפחת ססובר הנכבדה
אתכם באבלכם הכבד בהלקח יקירכם

יעקב (ג'ימס) ססובר ז"ל

יקיר חיפה
האיש הצנוע ורב הפעלים
משה ספקטור ומשפחתו

הארץ
יום א', ל' בשבט, תשמ"ו
9 בפברואר 1986
ירושלים: רח' הבצלאל 2 טל' 224245-6, ת.ד. 275 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רח' נורדוי 20 טל' 661166-8, ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052
בתל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001
המו"ל: הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: מתי גולן.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מתחייבת בתנייה.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel .824261

אין לסמוך על אינטואיציה

הצעת הגינוי של הערבים במועצת הביטחון הוכשלה הודות לווטו האמריקאי ומה שחשוב לא פחות — ארבע מדינות מערביות אחרות נמנעו הפעם מן ההצבעה. תוצאות אלה של הדיון מוכיחות כי אקלים האהדה כלפי אש"ף, התחיל להשתנות: צעד ישראלי שנועד לפגוע בכמה מארגוני המחבלים שוב לא נתקל בהתנגדות כה נמרצת כפי שהיינו רגילים לה בשנים האחרונות.

ואולם, אין לקבל את טענתו של שר הביטחון, לפיה הוויכוח על מה שהיה קורה, אילו הצליח המיבצע, איננו עניני. ספק רב ספק רב אם המבוכה בשורות הארגונים שמנהיגיהם היו נלכדים, היתה מחלישה אותם מבחינה אופראטיווית. יתכן אף שהיתה מדרבנת אותם להכפלת מאמציהם.

גם תשובתו של ראש הממשלה שהיינו מעמידים את הלכודים למשפט, אין בה כדי לסלק את הפקפוקים בדבר תבונת היירוט. נניח לרגע, כי לא עורכי דין מחו"ל, אלא פליציה לנגר ולאה צמל היו טוענות למענם בבית המשפט הצבאי — כלום נציגי העיתונות הבין־לאומית לא היו דוחקים את עצמם לתוך אולם בית המשפט? מן הנמנע היה לדון אותם מאחורי דלתיים סגורות, מאחר שישראל עצמה כינתה אותם, שלא במתכוון, אבל באופן בלתי־נמנע, כאישים חשובים ביותר.

מכל הטיעונים של מקבלי ההחלטה מוסיף להתקבל הרושם כי מיבצע היירוט אושר משום שנראה כבר־ביצוע מבחינה טכנית, והם מגייסים את נימוקי ההצדקה, כדי לתרץ מעשה שהוחל בו ללא שיקול מספיק.

ניתוח הפרשה חשוב גם בהתחשב בעתיד. מה יקרה אם, בתגובה, יצליח האויב במבצע חבלה זה או אחר ויכריח אותנו להנחית עליו מהלומה נגדית? כלום נבצל את ההזדמנות לעשיית חשבון יסודי ומקיף, תוך הסתכנות בהסלמה נוספת? ההחלטה על כך — כלום גם זו תתקבל "בלחץ של זמן", "תוך דקות ספורות", ומבלי שהאפשרות הזאת הועלתה אף פעם לפני הרגע הקריטי, לדיון בפורום מוסמך, על סמך ניתוחים שנעשו בנחת ובאווירה שקטה?

היכולת לקבל החלטות נבונות במצבים לא־צפויים ובלחץ של זמן היא אחת הסגולות שמנהיגי מדינה חייבים להיות מצוידים בה. אבל הניסיון צריך ללמדם כי אסור להם לסמוך רק על האינטואיציה שלהם.

אש"ף צובר רווחים

בעמאן מתנהל זה שבועיים משא ומתן משולש בין ארה"ב, אש"ף וירדן, במסווה של "כישלון שיחות חוסיין־ערפאת" ★ נציגי אש"ף למשא ומתן מאמינים, שאפשר יהיה להגיע לנוסחה מוסכמת

מאת עודד זראי

מלך ירדן וראש אש"ף — הכל במוסכם ביניהם מראש

ברבת־עמון מגיבים כיום בחיוך על שפע הידיעות, המתפרסמות תוך הסתמכות על מקורות ישראליים בכירים, והעוסקות בעמדות ומהלכים ירדניים צפויים בנושא השלום באיזור. פקיד ירדני בכיר בחצר המלוכה האשמית אף להתבדח בשיחה עם כתבים ערביים, באמרו כי כל מי שרוצה להתעדכן על הנעשה בזירה המדינית הירדנית, יפנה למקורות הישראליים בירושלים. אותם מקורות יצרו את הרושם, לפחות מאז מפגשי פרס—מרפי בבריטניה ובהולנד בחודש שעבר, כי המזרח־התיכון נמצא על סף פריצת דרך במאבקי השלום, וכי המלך חוסיין עשוי להסיע במבנת הוליכה למשא ומתן עם ישראל ללא אש"ף.

המקורות הירדניים טוענים, כי האחריות המלאה לציור תמונת־מצב שבה, והציפיות הנבנות עליה, העשויות לשרת צרכים ישראליים פנימיים — נופלת על ישראל, ויתכן שגם על גורמים אמריקאיים. לגירסתם לא אמר ולא רמז המלך חוסיין לאיש, כי בנסיבות הקיימות אפשר להעלות על הדעת קיום משא ומתן ירדני—ישראלי לשלום, שמשמעו ניתוק מאש"ף ומהעולם הערבי כאחד. אדרבא, כל ההצהרות הירדניות, לרבות ההודעות המשותפות הירדניות—סוריות, שניתנו מאז מפגש זיד אל־ריפאעי עם ד"ר עבד אל־ראוף אל־כסם בסתיו אשתקד בריאד, קבעו באופן הברור ביותר, כי ירדן דוחה על הסף משא ומתן ישיר ונפרד עם ישראל.

יתר על כן, המלך חוסיין נשאר נאמן ועקבי ליוזמה שהעלה במועצה הלאומית הפלשתינית ברבת־עמון בחודש 1984, ואשר בעקבותיה נולד ההסכם ה־11 בפברואר 1985 בין ירדן לאש"ף. מכאן, שהתוויה הירדנית מתבססת כיום על מציאת נוסחה מקובלת לשיתוף אש"ף בוועידה הבין־לאומית, בלי להותיר את סוריה מחוץ למשחק.

משא ומתן משולש

השוני בין הרושם הישראלי לבין המציאות מקורות המבט הירדנית עלולה להטעות, אך בו בזמן יש בה כדי לטשטש את מה שאירע בשבועיים האחרונים בארמון אל־נדווה ולשכת ראש הממשלה ברבת־עמון. עם יציאתו של יאסר ערפאת אתמול מירדן התברר, כי מה שאירע בשבועיים האחרונים ברבת־עמון היה יותר משא ומתן משולש בין ארה"ב, אש"ף וירדן מאשר שיחות ירדניות—פלשתיניות. שיחות העבר דה בארבע עיניים בין חוסיין לבין ערפאת, או בפורום מלא בין שתי המשלחות, שימשו לריכוך השקפות שני הצדדים ולגיבוש עמדה מוסכמת, שהוצגה במשא ומתן הממשי המשולש. השגריר ואם קליוורוס, עוזר של ריצ'רד מארפי לתפקידים מיוחדים באיזור, הוא אשר ניהל למעשה את המשא ומתן עם נציגיהם הבכירים של ערפאת וחוסיין.

לדברי המקורות הערביים "בטלה כבר מזמן" השיטה של תיווך ירדני בין נציגי ארה"ב לבין נציגי אש"ף ברבת־עמון. נציגי שלושת הצדדים ישבו, לפחות בשבועיים האחרונים, תחת קורת־גג אחת, וניהלו משא ומתן. אותם מקורות מציינים, כי הצהרות ערפאת מאתמול, שבה הביע את תקוותו כי "ארה"ב תגלה יותר הבנה לעמדה הפלשתינית", לא באה מתוך חלל ריק. במהלך המשא ומתן בשבועיים האחרונים, שבו עמד קליוורוס בקשר מתמיד עם מחלקת המדינה בוואשינגטון, הביעו נציגי אש"ף בשיחות סגורות סיפוק "מההתקדמות שחלה בעמדה האמריקאית".

יצויין, כי עצם העובדה, שמשא ומתן שכזה מתנהל על מציאת נוסחה מוסכמת שתהיה מקובלת על ארה"ב, ואשר תאפשר השתתפות אש"ף בוועידה הבין־לאומית, בלי שאף גורם באיזור ובעולם יראה את עצמו נפגע ויביע התנגדות כבעבר — מהווה הישג לאש"ף. יועצו הקרוב של יאסר ערפאת, האני אל־חסן, אמר אתמול לעיתון הכוויתי "אל־ותן", כי שניים מבין שלושת נושאי היסוד לעשייה המדינית באיזור כבר סוכמו עם ארה"ב.

מכשול החלטות האו"ם

ראשית, הוסכם על האמצעי לעשייה המדינית, והוא הוועידה הבין־לאומית. שנית, הוסכם על המסגרת, כלומר הצדדים המשתתפים: חמש המדינות הקבועות במועצת הביטחון וגורמי הסיכסוך באיזור, לרבות אש"ף. הוויכוח נמשך עדיין על הנושא השלישי, שהוא הבסיס לפעולת הוועידה הבין־לאומית. ארה"ב דבקה בדרישה, כי החלטות מועצת הביטחון 242 ו־338 יהוו בסיס זה, שהוא מקובל על כל המדינות שהשתתפו במלחמת יוני 1967. אולם אש"ף אינו יכול לקבל את החלטה 242, המתייחסת לבעיה הפלשתינית כאל בעיית פליטים, כבסיס יחיד, אלא אם כן הוא מוכן לוותר על "מה שנותר מפלשתין", ואת זאת אין להעלות על הדעת כלל. מכאן, שהמאמצים המשותפים של אש"ף, ירדן ומצרים, בעידודה של בריה"מ, מתרכזים במציאת נוסחה היכולה לבוא לצד 242, ובלבד שתבטיח את "הזכויות הלאומיות הקבועות" של הפלשתינים.

יש לזכור, כי מגע דומה של זכויות הפלשתינים כלול בנוסח הסכמי קאמפ־דייוויד, ולפיכך צופים נציגי אש"ף למשא ומתן עם קליוורוס, כי בסופו של דבר ניתן יהיה למצוא נוסחה מוסכמת. בינתיים ממשיך אש"ף לצבור רווחים מדיניים, בעיקר מול ארה"ב, תוך הבטחת המשך העשייה המשותפת עם ירדן, ובלי להיפגע מההתקרבות הירדנית—סורית.

שכר בצל הרוטציה

ההסתדרות אינה ממהרת לחדש את הסכמי השכר, ומבקשת להרוויח זמן כדי לגבש טאקטיקה שתמנע מהליכוד לשריין רזרבות כספיות עד לאחר ביצוע הרוטציה

מאת יהודית וינקלר

התפרצויות האלימות של פועלי המספנות ללשכת שר התחבורה, למועצת פועלי חיפה ולוועד הפועל של ההסתדרות, מסייעות בעקיפין לחיזוק טיעוניה של צמרת ההסתדרות לקראת חידוש הסכמי השכר. קיסר, הברפלד וזילוני מבקשים לשכנע את הממשלה בצדקת טענתם, כי כל עוד תקציב המדינה ל־1986 אינו מבשר שינוי בתמונת התעסוקה ושירותי הרווחה, אין בסיס למשא ומתן. המשבר במספנות והחלטת העובדים לצאת למאבק אלים, ממחישים, כך גורסים בקומה החמישית, מה עלול לקרות במדינה אם צמרת ההסתדרות תאלץ להעניק לגורמים סקטוראליים סמכות לניהול המשא והמתן.

הזירות הראשונות מכיוון האוצר וההסתדרות לקראת חידוש הסכמי השכר, מכוונות לקבוע את התזמון. בעוד האוצר מבקש ליצור אווירת דחיפות, נשמעים מהקומה החמישית קולות המצננים את המסורים מלישבעת של מודעי. צמרת ההסתדרות אינה ממהרת למשא־ומתן, מפני שהדיונים הפנימיים לגיבוש עמדת הפתיחה לא נסתיימו, אך גם מפני שראשי האיגוד המקצועי דורשים כמה תנאים מקדימים: שינוי מהותי בתקציב המדינה כדי להבטיח משאבי פיתוח ובלימת האבטלה; הקצאת משאבים גדולים יותר לשירותי הרווחה והבריאות; טיפול מיוחד באבטלה המחריפה בעיירות הפיתוח.

מזכ"ל ההסתדרות טוען כי שביתת האזהרה לשעתיים באמצע השבוע שעבר, נועדה להתריע בראש ובראשונה על עיוותי התקציב, ולא — כפי שטוען שר האוצר — להיות פעולת ריכוך לקראת המשא ומתן על השכר. למעשה אין לנתק את השניים זה מזה. למאבק על התקציב יש משמעות פוליטית רחבה בהרבה מזו שההסתדרות מצהירה עליו. בריתים פעמים הד עלתה בהסתדרות ובמפלגת העבודה הטענה, כי שר האוצר נועל רזרבות כספיות של כ־400 מיליוני דולרים, היכולות לבשר את ראשית הצמיחה במשק כבר עתה, כדי לשחרר אותן מיד לאחר ביצוע הרוטציה בראשות הממשלה. מכאן החשש, כי שר האוצר חותר להמשך המיתון והקפאת השכר כל עוד שמעון פרס מכהן כראש ממשלה, תוך תמרון פוליטי מתוחכם המונע ממנו לסייע בידי ההסתדרות לשפר את מצבם של השכירים. על פי תסריט החששות בוועד הפועל, מטרתו של מודעי היא עימות חזיתי עם ההסתדרות, כדי להבטיח את המשך תוכנית ההבראה, ובשמה לתבוע מראש הממשלה גיבוי מלא. הזיווג ממילא גם להמשך קיומה של הממשלה.

לא בכדי קרא ישראל קיסר בשבועות האחרונים לפרק את ממשלת האחדות. קיסר, ואחריו ראשי האיגוד המקצועי בהסתדרות, גורסים כי הממשלה מיצתה את יכולתה בתחום הכלכלי. גם הפורום ההסתדרותי במפלגת העבודה שהחל לפעול לאחרונה, מצהיר בגלוי על היעד המרכזי — לשכנע את מוקדי הכוח במפלגה כי אין עוד טעם בהמשך קיומה של ממשלת האחדות. אחרי הבלימה המוצלחת של האינפלציה, נוקט האוצר פוליטיקה שקופה של חלוקת המשאבים באופן שמפלגת העבודה תצא בסופו של דבר נפסדת.

ההסתדרות מבקשת להרוויח זמן כדי למצוא את השדולה בתוך מפלגת העבודה נגד המשך קיומה של ממשלת האחדות, וכדי לגבש טאקטיקה חדשה לסיכול תוכניתו של הליכוד לשריין את הרזרבות הכספיות עד לאחר ביצוע הרוטציה בראשות הממשלה. חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אומר כי אם צריך לבחור בין אינפלציה של 1־2 אחוזים עם אבטלה, לבין 5־7 אחוזים אינפלאציה ללא אבטלה גדולה, הוא מעדיף את האפשרות השנייה. בנוסף לכך, הבהיר כי אין בדעת ההסתדרות לחתום הפעם על הסכם לשנתיים, כי אם לשנה אחת בלבד. אם שר האוצר לא ייתן את הסכמתו להזרמת משאבי פיתוח, ייתכן שלראשונה לא יהיה המשא והמתן בדרג ארצי, כי אם יועבר לידי איגודים מקצועיים וועדים גדולים, היכולים להשיג הרבה יותר לשולחיהם.

הצוותים המקצועיים בוועד הפועל בוחנים בינתיים דגמים לשיטת תוספת יוקר חדשה שמציע האוצר. אחת ההצעות היא עיקור התייקרות חודשית בשיעור 2 אחוזים, אך פיצוי של 100 אחוזים על כל התייקרות מעל לשיעור זה. אפרים זילוני, סגנו של הברפלד, אומר כי ההצעה אינה מתקבלת על הדעת, שכן פירושה שחיקה של 25 אחוזים מהשכר. הצעה אחרת מדברת על פיצוי החל מ־6 אחוזים על פי סולם יורד הקשור לקצב ההצטברות של עליית המדד. זילוני גורס כי אין צורך לשנות את הסכם תוספת היוקר, שהרי הוא נותן רק בקיץ האחרון וחווה ירידה דראסטית בשיעורי האינפלאציה. השאלה, לדבריו, היא כיצד לפצות את השכירים על השחיקה בשכר לעומת 1984. כלכלני ההסתדרות אומדים אותה בכ־20 אחוז ברוטו ו־13 אחוז נטו בשירות הציבורי, ובמגזר העסקי — 12 אחוז ברוטו ו־7 אחוזים נטו. יש להניח איפוא על יסוד נתונים אלה, כי ההסתדרות תתבע תוספת שכר של 10־15 אחוזים, בנוסף להבטחות מנגנון בדיקה מחייב.

בהסתדרות מדברים על פתיחת המשא ומתן הרשמי בראשית מארס. התזמון הקודם שדובר בו היה אמצע פברואר.

מי שמסכיבים את תחומם בשכת הם דווקא האיגודים המקצועיים בשירות הממלכתי. הוועדה המרכזת, באמצעות מטה המאבק המיוחד בראשותו של חיים הברפלד, נתנה אור ירוק לעובדי המדינה למצות את פעולות המחאה במסגרת הסכסוך שהוכרז על נושאים שבשולי השכר — ביטול ההנחה על החזקת הטלפון, מינויים פוליטיים במשרדי ממשלה, אי־הקמת ועדות פריטטיות לדיון בסכסוכי עבודה. נציב שירות המדינה אברהם נתן נמנע לפי שעה מלהעריך את היקף הצמצומים במשרדי הממשלה במסגרת התקציב החדש. אולם על פי אומדן ראשוני לא יהיה מדובר השנה בפיטורים, כי אם באי־קבלת עובדים למשרות המתפנות עקב פרישה ויציאה לגמלאות.

המאבק לקראת פתיחתם של הדיונים על הסכמי השכר מקיף איפוא הפעם קשת פוליטית רחבה בהרבה וקשור בקונפליקט החוצה את מפלגת העבודה ואת המדינה כולה, בין המצדדים בסיכול הרוטציה לבין הגורסים כי יש לקיים הסכם גם אם משמעותו חמורה הן מבחינה מפלגתית והן מבחינה לאומית.

בסוגריים / מתי גולן

מדור ארידור אל דור מרידור

יצא עלי קצפם של הד"ר מאיר זת והח"כ דן מרידור על דברים שכתבתי במדור זה לפני שבועיים. "דור ארידור" היתה הכותרת, ותחתיה כתבתי שבאמצעות מדיניותו הכלכלית גרם יורם ארידור, שר האוצר לשעבר, להשחתתו של דור.

טענתם העיקרית של זת ומרידור כלפי היא, שלא ארידור הוא מקור הבעיה. הרי קדמו לו צור, ידלין ואישי שלטון אחרים שסרחו לפני שארידור התיישב על כס שר האוצר.

טענה זו לוקה מיסודה, מכיוון שאין כל דמיון בין הדוגמה לבין המקרה שהיא אמורה להוכיח. צור, ידלין ודומיהם היו אנשי שלטון מושחתים. כמותם נמצאים, ולמרבית הצער תמיד יימצאו, בכל מקום שיש בו שררה הטומנת בחובה כוח וממון ציבורי.

ארידור הוא סיפור שונה בתכלית, לדעתי חמור הרבה יותר. הוא נטל עם שלם ולימדו שמי שעובד הוא אידיוט, מכיוון שבבורסה מתגלגלים הכספים על הרצפה וצריך רק לבוא ולאסוף מלוא החופניים. אני זוכר את עצמי באותה התקופה. לא התפתיתי להצטרף אל המשחק הלאומי הזה. כל בוקר הייתי בא לעבודה ושומע כיצד עמיתים שכן שיחקו עושים מדי יום רבבות, מאות אלפים שקלים. חשתי ככסיל על שאני חי מיגיע כפי בלבד. גרוע מזה: הרגשתי שהסובבים אותי רואים בי פראייר, שוטה חסר־תקנה. כי מדיניותו של ארידור לא היתה רק מכשיר כלכלי. היא היתה דרך־חיים ויותר מאוחר משאת־נפש.

(האם אפשר לשכוח את המחזות של פועלים ופקידים שבמקום להתייצב במקומות עבודתם היו נחפזים אל הבנק לבדוק את ערך מניותיהם? החיילים שהיו עוזבים את משמרתם כדי לטלפן אל הברוקרים שלהם? ודף הבורסה שהיה העמוד הנקרא ביותר בעיתון, לעתים היחידי?)

לפני ארידור היו גנבים ואנשי־שלטון מושחתים, אולם לא היה סירחון של עם. והסירחון הזה היה מעשה ידיו של יורם ארידור. הווה יערי, מיקי אלבין, ריגר־פישמן, יורם גיל, עמוס אהרוני, האחים גינדי ועוד רבים כמותם הדומים להם הם אכן, כל אחד בדרכו, תוצר של דור ארידור.

ארידור: סירחון של עם

מרידור: הליכה עיוורת

*

אני יכול להבין את הקושי שיש לד"ר זת לקבל דעה זו. הוא היה באותה התקופה יו"ר הדירקטוריון של הבורסה וייתכן שהוא חש, אולי בצדק, שותפות לאחריות לסירחון הבורסה. כאשר הוא יוצא להגנתו של ארידור הוא למעשה מלמד סניגוריה גם על עצמו.

יותר מאכזבת הזדעקותו של דן מרידור להתייצב לצדו של ארידור. הליכה עיוורת בעקבות תיד של בעל־ברית פוליטי מאפיינת בדרך כלל פוליטיקאים ותיקים ששנות העסקנות הניבות היקהו את כושר שיפוטם ועירערו את שיקול דעתם העצמאי.

דן מרידור הוא אדם צעיר. פרשנים קושרים למצחו נזר של נסיך כתר, בנם של מייסדים, נעים הליכות, אינטליגנטי וכשר. מצער שכבר עכשיו, בתקופת ינקותו הפוליטית, אין הוא מסוגל להבחין בין שחיתותם של בודדים לבין השחתתם של הרבים. מאכזב שכבר בצעדיו הראשונים הוא מתקשה לפלס לעצמו נתיב־מחשבה משוחרר מקנאות מפלגתית ומחישובים פוליטיים. אולם בעיקר זה מדאיג, מכיוון שדן מרידור הוא פוליטיקאי שהכתבים המפלגתיים כוללים אותו, יחד עם אחרים כמותו, בקטיגוריה של "מנהיגות העתיד". אם איש צעיר זה הוא מאפיין של המנהיגות הזאת, הרי שצפוי לנו בעתיד דור מרידור העלול להיות העתק של דור ארידור.

הצעת תקציב בסכין שלופה

הצעתו של רייגן לכסות את הגירעון של ארה"ב על ידי קיצוץ בתקציב המדינה ובלי להעלות את המיסים, נתקלת בהתנגדות נמרצת של הקונגרס

מאת צבי בראל

ביום רביעי בבוקר, כשהגיש הנשיא את הצעתו לתקציב שנת 1987 היה כבר ברור לחברי קונגרס, רפובליקאים ודמוקראטים כי המסמך רב המספרים הזה איננו יכול לעבור. נקודת המוצא של הצעת הנשיא היא השאיפה, שלו ושל הקונגרס, לאזן תוך חמש שנים את תקציבה של ארצות־הברית המאופיין על ידי הגירעון הממשלתי־פדראלי העולה על 200 מיליארד דולר. מתוך שלוש האפשרויות המקובלות להשיג מטרה זאת — העלאת מיסים, קיצוץ בהוצאות הממשל, ושילוב שתי השיטות גם יחד — פסל רייגן, כחלק ממבצעו החזוני הכלכלי את העלאת המיסים כדרך להתגבר על הגירעון.

בירטוגו, המוצאת לה תומכים בחוגים כלכליים רפובליקאים אומרת, כי צמיחת המשק האמריקאי, וגידול בהיקף העסקים, יגדיל את נפחן של הכנסות המדינה מצינורות כמו מס הכנסה, מס עסקים, מס על הסכנות וקרנות נאמנות, ולא יהיה לכן צורך להגדיל את שיעור המיסים. זהו איננו רק עקרון כלכלי, זהו עקרון פוליטי־שמרני המהווה את אחד האושיות המוצקים של תורת המדינה של רייגן.

פסילה מוחלטת של העלאת המיסים, מותירה בפני הממשל דרך אחת בלבד: קיצוץ בתקציב המדינה. כאשר גודל הגירעון ידוע, וכאשר תקופת חיסולו נתונה, נותר לקבוע מה יהיה גודל הקיצוץ שיבוצע מידי שנה עד מועד היעד ובאילו סעיפים. חוסר ההבנה וההסכמה בין הממשל לקונגרס בבקורות אלה בשנה שעברה, הביאו לחקיקת חוק גרהם־רודמן־הולינגס (ע"ש יוזמיו) הקובע בעקרון כי תוך חמש שנים יחוסל הגירעון. הוא נוקב בסכומים בהם יקוצץ הממשל מידי שנה. את הסעיפים והתכניות שיקוצצו, ואת הסכומים שיקוצצו בכל תכנית ותכנית, החוק נותן לממשל ולקונגרס תקופת זמן מידי שנה להגיע להבנה ולפשרה באשר לפיזור הקיצוצים. (אך לא ביחס לסך הסכום שיקוצץ מידי שנה) אך אם עד תום המועד שנקבע, לא הגיעו הממשל והקונגרס להבנה, יופעל באופן אוטומטי סעיף הקיצוץ הקבוע בחוק זה.

בלי סובסידיות לשיכון

על אף שכבר השנה החל ביישום החוק, במסגרתו נדרשה ישראל באלגנטיות להחזיר 51 מיליון דולר על חשבון הסיוע הכלכלי שקיבלה, הרי הנתח שיקוצץ השנה, כ־11.5 מיליארד דולר, קטן בהרבה מן השארפת לשנה הבאה הנעות בין 60־70 מיליארד דולר, שבמסגרתו תיכנס ארה"ב לשנת 88' עם גרעון של 144 מיליארד דולר "בלבד". הצעת התקציב של רייגן העומדת על 994 מיליארד דולר מקיימת דרישה זאת, ואף מציגה שהיה תחזיתה הקטנה בכמה מאות מיליונים מדרישת חוק גרהם רודמן. הבעיה עם הצעתו היא הסעיפים בהם הוא מבקש לקצץ. בעוד החוק קובע קיצוץ של כ־9 אחוזים בתקציב הביטחון, הגיש רייגן הצעה המעלה את חלקו של משרד זה בכ־12 אחוזים ומעמידו על כ־312 מיליארד דולר. רייגן מבקש לקצץ לחלוטין בסובסידיות לשיכון בעוד החוק קובע קיצוץ של 13 אחוזים בלבד. בסיוע החוץ, הנוגע ישירות לנו בהיותנו הלקוחות הגדולים ביותר של ארה"ב, מבקש הנשיא להוסיף 8 אחוזים, בעוד

הפער בין הצעת הנשיא לחוק הוא כפער שבין הנשיא ליו"ר בית הנבחרים, בין המצע הרפובליקאי לדמוקראטי, בין מפקד טייסת למחוסר הדיור. מול כל אחת מאלה של קיצוץ עומדות קבוצות לחץ אירגוניות של תעשיינים, מורים, פנסיונרים, חקלאים ותלמידים המהווים את ציבור הבוחרים של חברי הקונגרס, ושל הנשיא הבא, אך בשלב הראשון יהיה זה בית הנבחרים שיקלע ללחץ שבין הבוחרים לקיצוצים. בשנה הבאה הולך בית הנבחרים לבחירות כאשר התקציב יהיה המצע העיקרי של מסע הבחירות של כל חבר וחבר. כאן גם נעוצה הסיבה העיקרית לחוסר יכולת ההסכמה והפשרה בין הקונגרס לממשל. לחברי קונגרס דמוקראטים נוח יהיה לרוץ עם חוק גרהם רודמן ביד, משום הקיצוצים הנוחים יותר שהוא מציע בתכניות רווחה, אך באותה עת יהיה להם קשה להיראות כמי שתומכים בקיצוץ בביטחון, ובעוצמתה של ארה"ב.

חיסול המורשת "אמריקה חזקה"

מנגד, קובעת אחת האסטרטגיות הדמוקראטיות, ראוי לטשטש את הדיון בתקציב המוצע על ידי הנשיא עד מועד הבחירות ואז להראות לציבור הבוחרים מה רוצה הנשיא הרפובליקאי הזה לעשות לציבור ולתכניות הרווחה, השיכון והחינוך שלו. אך הדמוקראטים לא יוכלו גם, משום אותה סיבה ליישם את מצע הבחירות שלהם הדורש העלאת מיסים. סיסמא כזאת, ודאי אינה קונה לה אוהדים רבים. הרפובליקאים, גם הם אינם מאושרים מהצעת הנשיא "שלהם". גם הם נמצאים בשנת בחירות, וקיצוץ עמוק בנושאים הכואבים לבוחרים אינם מהווים תעמולה טובה. ודאי לא בשנה בה הם מקווים לזכות בעוד כמה חברים בבית הנבחרים הנשלט על ידי הדמוקראטים.

הממשל מצידו, והנשיא במיוחד, יעשה כל מאמץ כדי למנוע את הפעלתו של חוק גרהם רודמן, שהסעיף המכאיב בו הוא הקיצוץ בתקציב הביטחון. מבחינתו של הנשיא הנמצא בכהונתו האחרונה, אין זה רק קיצוץ בכוחה של ארה"ב אלא חיסול המורשת אותה הוא מבקש להשאיר אחריו: "אמריקה חזקה המסוגלת להתמודד עם יריביה, תומכת בידידיה, ואינה מאפשרת לאיום הסובייטי להתפשט".

לכאורה אין מוצא מן העמדות המוצקות של כל צד, מן האמונה בצדקתו של כל אחד מצלעות המשולש הזה, ומלחצי הזמן. הגירעון התנאים אותם מכתיבים רצונו של הנשיא וחוק גרהם רודמן מנגד. אך כבר עתה מתחילים להישמע דיבורים על חזרה לשיטה הישנה והטובה של העלאת מיסים. לדמוקראטים תהיה בכך אפשרות לדבוק במצעם, ולטשטש את האני מאמין של נשיא הרפובליקאים. לרפובליקאים יעילו המיסים כדי לשמור על מסגרת גרהם רודמן, להוריד את הגירעון מבלי לפגוע בנושאים הקרובים להם. ואילו לנשיא תהיה זאת הדרך היחידה כדי להמנע מלהפעיל את החוק.

אך המקורות הפוליטיים הללו הם רק חלק מן הסיבה העיקרית אותה רואים כלכלנים כמניע שיוביל את הממשל "להחשיר". קביעת הנשיא כי לא יהיה צורך בהעלאת מיסים משום הצמיחה הכלכלית שתגדיל את נפחם, נשענת על ההערכה ששיעור גידול הצמיחה יהיה בערך של ארבעה אחוזים לשנה במשך חמש־השנים הבאות. אך כלכלנים פרטיים כממשלתיים, מעריכים כי זהו שיעור מוגזם ויהיה נבון לקבוע שיעור גידול ממוצע בין 2.5 ל־3 אחוזים. אחוז אחד פחות מן ההערכה הממשלתית יגדיל את הגרעון הצפוי בין 10 ל־15 מיליארד דולר "ומבין יכוסה הפער הזה בין קביעת גרהם רודמן לבין המציאות, שתיווצר" תשובת הכלכלנים הללו ברורה: "מיסים".

על רקע זה ראוי לזכור גם את תרומתנו "הצנועה" למערכת השיקולים והלחצים המופעלים על הממשל ועל הקונגרס. כך לדוגמה זהה הסכום הניתן לנו כסיוע שנתי כולל לסכום אותו מבקש הממשל לקצץ מהלוואות הניתנות לעסקים קטנים, או לסך הסכומים אותם הוא מבקש לחסוך בתכניות לביטוח יבול, סובסידיה לרכבת, סיוע לתשתית תחבורתית בערים, שירותי קהילה, הלוואות לחינוך, ועוד עשרות תכניות קטנות המתבטאות במיליונים בודדים כל אחת אך המתבטאות באלפי אזרחים אמריקאים.

מצב־רוח / ב. מיכאל

הצלחה מסחררת

המפ"ל בשדה־התעופה אישם היה אפוף עשן. מכשירי הקשר טרטרו, פקודות מורצות ריחפו בחן סביב השולחנות, מובאות ומוצאות מפות וטבלאות, קצינים המורי־טבר נוהרו על שולחנות־מלחמה המנוה קורים אדומים.

השר הממונה שאף עמוק אל ריאותיו את עשן הסיגריה וניתח באנליטיות את המהלכים. הוא היה שליו. שום דבר לא נשאר ליד האכזרית של המקרה. הכל תוכנן עד לפרט האחרון.

מפקד חיל־האוויר פרץ אל הבונקר ונופף בשדר שהגיע זה עתה: "המטוס מגיע! הם לא מתנגדים! זמן נחיתה משוער — 7 דקות". הנוכחים פרצו במחיאות כפיים. השר הממונה ניגש אל הרמטכ"ל וטפח על שכמו בידידות מסורבלת. על אף מאמציו הכנים להיות חמור ומחוקק, נראתה המחווה גולמנית משהו. הרמטכ"ל חייך.

שבע הדקות עד לנחיתה היו כבר רגועות הרבה יותר, אף כי השר ידע שהמבחן האמיתי יגיע כאשר תיפתחנה דלתות המטוס. נציג המודיעין הבהיק בפתח הקל ומיהר אל השר, לשוב ולהסביר לו כי אין כל מקום לפקפק ביעילות המודיעין. הדברים נבדקו שוב ושוב. לא תהיה טעות.

"הוא נחת", בישר פקיד־האוויר. אנשי השב"כ מיהרו אל המסלול. השר והרמטכ"ל, מתאמצים להפגין שלווה צוננת, הלכו לאטם. המטוס עמד במסלול צדדי, ג'יפים מקיפים אותו, הדלתות עדיין סגורות. כאילו עידן חלף עד שנצמדו המדרגות הנעות אל דופן המטוס, עד שנכנסו הקצינים (המחשים בריסקומיהם) עלו בכבש, עד שנפתחה הדלת, עד שנבלעו בתוכה. עוד עידן חלף עד ששבו והגיחו.

חיוך גדול, בתוך קורה להצלחה, פנים צחוקות: "ישר" לא יכול הקצין להתאפק מלקרוא, "הצלחנו! הם לא במטוס" באותת התפוגג המתח. הקצינים הקשוחים קפצו כילדים, מחבקים איש את רעהו, צוהלים וצוחקים ללא שליטה. נציג־המודיעין, בוכה עד בלי די, חש אל השר ולוחש לו: "אמרתי לך". השר חייך: "כל הכבוד". הנציג היסס שנייה ואז החליט לספר לשר את כל אשר על לבו. אין עוד טעם להסתיר: "עכשיו אני כבר יכול להגיד לך", הוא אמר לשר, "שהיתה דקה בה רציתי לבקש ממך לבטל הכל. האיש שלנו בגווילוי העביר ידיעה שעוד שני אנשים לא מזוהים עלו על המטוס ברגע האחרון, ועל פי מבנה גופם — לפחות אחד מהם יכול להיות ג'ורג' חבש, או אבו־מוסא. זה היה רגע קשה, אבל ידעתי שאני חייב לקבל החלטה. זה תפקידי". "כל הכבוד", שב השר ואמר, "כי אוצר המלים הגבורתי שלו הוי מצומצם משהו.

השר מיהר אל הטלפון הקרוב כדי לדווח לראש הממשלה על ההצלחה: "שימון, אתה יכול להירגע. הפעולה הצליחה מאה אחוז. שום מפקד אש"ף לא היה במטוס. אתה רואה? כמו שאמרתי לך לפני ההפצצה על תוניס — אתה יכול לסמוך עלי".

עד אל קצה־המסלול נשמעה אנחת־הרווחה שפרצה ממשרד ראש הממשלה: "יצחק היקר, העבר את איחולי הלבביים לכל האנשים שנטלו חלק במבצע. הצלתם אותנו ממצרה גדולה. אני אפילו לא רוצה לחשוב מה היה קורה אם היה מישהו מהם במטוס. שוב הוכחנו לעולם כי ידנו הארוכה מגיעה לכל מקום, וכי שיתוק המוחץ אותנו. פגע במידות מה ביעילותה, אך בשום־פנים לא באזרחים.

ובכל־זאת, אני עדיין סבור שעדיף היה להוסיף מטוס־צליינים בלגי, ולא לשקול סיכונים מיותרים בחטיפת מטוס לובי".

זהו, כך אומרים, הסיפור האמיתי. גירסה אחרת גורסת כי שר־הביטחון, הרמטכ"ל וראש הממשלה אכן רצו, במלוא הכוונה, למצוא במטוס הלובי את ג'ורג' חבש, את אחמד ג'יבריל, את אבו־מוסא, את אבו־ניזאל ואת אבו־עלי. ואם אכן זו, השנייה, היא הגרסה הנכונה — אין זו אלא עוד הוכחה ניצחת שיש אלוהים.

הצעה שאי אפשר לסרב לה
ברהיטי "דירון"

עדיין מוכרים במחירים מוקפאים
ובנוסף:
1. 15% הנחה עבור תשלום במזומן.
2. מחיר מוקפא (מ־1.7.85) ב־3 תשלומים שווים בלי ריבית.
3. אפשרות ל־6 תשלומים שווים בתוספת 10% על המחיר המוקפא.
דירון
תל־אביב: תל־אביב: אבן גבירול 30 טל. 03-252470
חיפה: פרומפלדור 54 מרכז נווה שאנן טל. 04-229238
ירושלים: שלומציון המלכה 18 טל. 02-222328
נתניה: נתניה: שמואל הנציב 30 טל. 053-42262
ניו־יורק: מדיסון 105 New York: 105 Madison
אביטל

مكان الأصل

هكذا من الأصل

השר שמתחיל לקיים

שר החינוך והתרבות הודיע על תוספת הקצבה לתיאטרונים. האם כבר רואים את חמורו של משיח?

שנתו הראשונה של יצחק נבון במשרד החינוך והתרבות עברה בהבטחות. לפחות בכל הנוגע ל־תרבות. הוא הכריז שוב ושוב שלא יפגע בתקציבי התרבות, ואף ה־תחייב במידת האפשר להעלות אותם. עתה, לקראת תקציב שנת 1986, שבו יש לשר יכולת להשפיע באופן ממשי יותר על סדרי העדי־פויות מתוך הכרת המערכת שעליה הוא מופקד, רואים את ניצני הגשמת ההבטחות.

בהודעה שהוציא דובר הודיו של המשרד, מדובר בשינוי סדרי העדי־פויות הפנימיים בתוך משרד החינוך (כדי להרגיע שלא מדובר בתוספת תקציב, חלילה) שיאפשרו את הגדלת ההקצבות בתחומי התרבות.

החינוך הבדעי והטכנולוגי וה־חינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום יהודי־ערבי. הסכום המוקצב לתיאטרונים הוא 300 אלף דולר, ולדברי ההודעה נמסר על כך למנהלי שש התיאטראות הציבוריים, בפגישה שהיתה לפני עשרה ימים.

אמנם מקובל היה לחשוב, מב־חינת היקף ההקצבות והיקף הפעי־לות, שיש לנו חמישה תיאטרונים ציבוריים: הבימה, הקאמרי, חיפה, באר שבע והחאן. בדבר החאן היו־דע שלמי היו לי לא פעם ספקות אם הוא ראוי מבחינת היקף הפעילות להימנות עם חמשת הגדולים. עתה מתברר שלחמשת אלה, לפי הודעת דובר משרד החינוך, נוסף בית ליסין, המקבל חלק קטן מתקציבו מן ההסתדרות. הול משנת התקציב הנוכחית יקבל הקצבה — גבוהה יחד סית לתיאטרונים האחרים — גם מתקציב אגף התרבות.

באותה פגישה נמסר למנהלי התיאטראות ש־150 אלף דולר יועברו לתיאטרונים בשנת הכספים הזו, ועוד 150 אלף בשנה הבאה. בהשוואה למיליונים של התקציב כולו, או לסכומים שהיו נחוצים לקונסולידציה של חובות התיאטרו־נים לא כל כך מזמן, זה אולי נשמע מעט, אבל כל דולר נוסף מתקבל בברכה.

באפריל 1985 היה מחיר הדולר 0.95 שקל חדש, וחמשת התיאטרו־נים קיבלו כ־3174 מיליוני שקלים. אפשר להתייחס למיליוני השקלים האלה כאל אלפי דולרים. אם כך, הרי התוספת שמבטיח נבון לשנה זו היא של כ־4.7 אחוזים, ואין לזלזל בכך. יש להניח שהתוספת הזאת תחולק בין התיאטרונים באופן פרו־פורציוני לגודלם וצורכיהם.

המשימה האמיתית אינה להעביר כספים מכיס לכיס בתוך משרד החינוך, אם כי גם בכך יש הישג. תקציב התרבות בתוך תקציב ה־חינוך לא קוצץ בשנים האחרונות, אף שהיו קיצוצים בתקציב החינוך כולו. אלא שתהליך כזה מגבל מטבעו. הבעיה היא למצוא מקורות נוספים של תקציבים לתיאטרונים ולתרבות בכלל.

בפגישה בדרג מיניסטריאלי בכיר עם מנהלי התיאטרונים הוסברה להם מצוקות המערכת, וגם שם נעשה שימוש בטיעון הנבון, שבארץ יש יותר קהל לתיאטרון מאשר ל־כדורגל, בלי כל פרופורציה ל־משאבים התקציביים הציבוריים של התיאטרון או הכדורגל, שלא לדבר על שכרם של שחקנים כאן וכאן.

קשה לדעת אם פגישה זו תביא שינויים משמעותיים וממשיים ב־הקצבה.

לפיכך יש לחפש מקורות אחרים. בשלוש או ארבע הודעות אחרונות של דובר משרד החינוך מצאתי ידיעה על כוונת המשרד לחפש תקציבים לתרבות אצל מפעל הפיס. לפי הודעות אלה, כמעט בכל מקרה שמדובר על בעיות תקציביות נאמר מייד ששר החינוך ייפגש עם יו״ר הדירקטוריון של מפעל הפיס. נראה שבמשרד החינוך מביטים על מפעל הפיס כעל החמור הלבן שעליו יבוא משיח הסיוע התקציבי המיוחל.

היוזמה נולדה בוועדת החינוך של הכנסת, אצל חברת הכנסת שולמית אלוני. משם עברה ההצעה ליו״ר הדירקטוריון של מפעל הפיס, חבר הכנסת גרשון גרות, וכן הגיעה פנה אליו גם השר נבון. מפעל הפיס מעביר תקציבים לחינוך ובריאות, ואין דרך להפנות תקציבים לתרבות בלי לשנות את התקנות. קשה לראות איך היום, כמבצן הידוע של החינוך והבריאות, ירצה מישהו להפנות תקציבים כאלה גם ל־תרבות. האפשרות להפנות כספים של מפעל הפיס לתרבות יכולה להתממש דרך תקציבי הפרסום של מפעל הפיס, ועל כך צריך הדירק־טוריון להחליט בקרוב. כסף זה יוכל אולי לסייע לתקציבי הפרסום של התיאטרונים ולפנות את התקציבים הללו לתחומים אחרים של פעילות.

לפוצץ הצגות

מן התופעות הידועות פחות של התמוטטות רפובליקת ויימאר: פיצוץ הצגות

מאת יצחק לאור

מאמר שפירסם לאחרונה ג׳יימס גרדון ב״ניו תיאטר קוואטרלי״ מביא לחוקרי התיאטרון סיכום ביניים לנושא שהיה מבוסס עד כה על ״ידע אישי״ של מי שעבר את חוויית התמוטטות רפובליקת ויימאר: פיצוץ הצגות.

פיצוץ הצגות תיאטרון וסרטים היה עיסוק כמעט בלעדי לקבוצות שונות של הימין הנאצי. השיטות היו מגוונות — שריקות, כדורי סרחן הפצצת אש, שילוח עכברים לבנים והטלת פצצות סירחון. המוציאים לפועל היו בעיקר נאצים, אך מי שהתעלם מן התפקיד שמלאו המרכיבים האחרים של המערכת התרבותית — עיתונים, מבקרים, מנהלי התיאטראות, עיריות, משטרה ובתי המשפט — עשה לעצמו מלאכה קלה מדי.

חלק מהפרעות היו על רקע גזעני טהור, כמו לביקור הוילנער טרופע בווינה ב־1923 או לביקור ״הבימה״ בברלין ב־1930. בעת ביקור ״הבימה״ בברלין שולבו כמובן סיסמאות סוציאליות: ״שוד קיבוצי רעבים ללחם ומוכתבים ואתם מביאים שחקנים יהודים־רוסים״.

להצגות מחזותיו של ארנסט טולר, שבילה את השנים הראשונות של ויימאר בכלא על חלקו במה־פיכה הבוארית, הפריעו בגלל יה־דותו של המחזאי ובגלל ״הפגיעה בכבוד הלאומי״ שחוללו ההצגות, בעיקר ״הינקמאן״ ראדם המכוער״. לצוקמאייר הפריעו משום ששמו היה יהודי וב״פולקישר ביאובאכטר״ הנאצי נכתב שהוא ״חצי־יהודי״.

הבטאונים הלאומניים הנאציים חזרו עד לעייפה על אותה נוסחה: ״אנחנו עושים את כל מה שכל גרמני שפוי היה עושה בין כך וכך, כדי להגן על פרח התרבות של המחשבה הלאומית, או כדי לשמור את המאוזן של הקהילה התרבותית העברית והסופר־בולסים הפרקטיסטים״.

לא כל הליברלים, ובוודאי שלא הפגעים השמרנים יותר, ששו להגן על חירות הבמה, שהרי בדרך כלל לא אהבו את מה שהתרחש עליה. היו ביקורות ״הגונות״ שנזפו בתיאטראות על העלאת ״חומר גרוע המזמין התפרעויות״. ב־1930 קרא ״דר רדיטשה וב״ להחגגת צנזורה בעקבות ההפרעות: ״כל עוד סבורה המדינה כי חופש של ליטראטים חשוב יותר מבריאותו המוסרית של העם, יהיו שערוריות תיאטרוניות״ — כתב העיתון באוקטובר 1930.

גורדון סבור שבין המבקרים רווחה הטענה כי רק הם ידעו מה היא אמנות, ולדעתם אמנות לא צרי־כה היתה להיות חדשנית או פרובו־קאטיבית. אחרי פיצוץ ״מהגוני״ של ברכט ווייל בפרנקפורט כתב ״גרמניה״ (שלא היה עיתון נאצי) כי ״חובתם של התיאטרונים להכיר ולהפיק רק את מה שיכול להבדיקה כלשהי להתבע לעצמו את השם אמנות״. ה״פראנקפורטר רונדשאו״ כתב בעניין ״האופרה הלא אמנותית הזאת״ ש״האשמה מוטלת על קהל התיאטרון הבורגני שוויתר על זכותו לביקורת ולגינוי לטובת האלמנטים הראדיקאליים״.

הנהלות התיאטרונים ניסו לעקוף את ההתפרעויות. כשתכנו אלה להצגתו של ״הקיסר״ קיסר ״קירות הפרש־טייך״ בתיאטרון הקאמרי של מינכן בשנת 1920, הירבה ההנהלה את הצופים לחתום על העתק של הכרטיס, אותו רכשו ועל הצהרה כה הם מודים כי הם מודעים לאופי הקונטרוורסאלי של ההצגה. ההפרעות נמשכו. עתה גם בטענה כי הן נועדו להגן על הרגשות שנפגעו קשות מן הצפוי להם בעת החתימה על ההצהרה.

המשטרה לא התלהבה תמיד להגן על ההצגות. גורדון טוען כי מדובר היה לרוב בהליך ציני בו הפריעו התולצות המוסות להצגה ואילו של־טונות החוק אסרו על קיומה מתוך דאגה לשלום הציבור. ב־1928 הועלה בהאמבורג ״פושעים״ של ברוקנר. חבר מועצת עיריית המבורג, היטמאן, תמך בגלוי בהפר־עות ובכל הנראה אף אירגן אותן כדי לתבוע במועצת העיר את איסור ההצגה.

מפקד משטרת מינכן אסר הצגתם של שני מחזות חשובים. אחרי עשר הצגות של ״המעגל״ מאת שניצלר ב־1921, שעברו תוך הפרעות קשות מצד החוליגנים הימניים, כתב מפקד המשטרה פתגה: ״מבלי להזניח תפקידים חשובים יותר, אינה יכולה משטרת מינכן להימצא בכוננות מתמדת, כדי לספק יחידה גדולה דייה וכדי להבטיח הצגה בטוחה של מחזה, אשר נועד לעג על הרגישויות הבריאות של העם, ואשר בצדק עורר רוגזו בחוגים רחבים של הציבור״.

בולצבורג נאסר אותו מחזה מסיבות של צניעות. ב־1920 נאסרה הצגה לאחר שמתפרעים יצאו מאולם התיאטרון בהאנובר והלכו להפגין לפני ביתו של מפקד המשטרה.

בתי המשפט לא יצאו מן הכלל הזה. בשאלה הזאת הוליט בית המשפט, שקריאתו של מנהל התיאטרון לסדר, אחרי פרוץ התפרעויות באולם התיאטרון הפכה את המעמד לטריבונאל, שבו היה הנאשם זכאי להתגונן בכל אמצעי שעמד לרשותו. ה״ברלינר טאגבלאט״ כתב על כך ש״אם הסצינות המבהילות של הפרעות, שאירעו בכמה ערים, זוכות לברכתו של בית משפט ידי־דותי, כי אז הבימה תהיה במהרה לזירת איגרוף ולא לטריבונאל״.

המקרה המעניין ביותר אירע בד־רזדן, ב־1924. בית משפט זיכה קבוצה ימנית, אחרי שחבריה שרו את ההימנון הלאומי בעת הצגת ״הי־נקמאן״ של טולר. בית המשפט קבע כי המפריעים היו חייבים להגן על כבודם הלאומי שנפגע. בית המשפט עמד על זכותו לקבוע את דעתו על המחזה וסבר ששירת ההימנון היתה מוצדקת ״נוכח העלבונות המפלצ־תיים שלא היו נסבלים על ידי חברי קהילת בריאים בירתרבות בכל אומה אחרת בעולם״. בעת דיון בער־עור בערכאה גבוהה יותר, לא זו בלבד שאושרה הזולכת בית המשפט בערכאה הראשונה, אלא שבית ה־משפט הכיר בהבללת ״אהבת המול־דת״ בין ״הטובין הרוחניים השייכים לאומה״ [illegible]

מה נון טרופו

קונצרט לכל המשפחה מס׳ 3 של התזמורת הי־קאמרית הישראלית. ״פור־שנות — כך או אחרת?״.

מנצח ומנחה: אריה ורדי.

אריה ורדי הוא רב־אמן לא רק בנגינה, אלא גם בהסברת המוסיקה השווה לכל גיל. גם בבחירת התוכ־נית וגם בדרך ההגשה הפשוטה והב־הירה שלו. אני משוכנע שכל מאזין צעיר יודע אחרי קונצרט כזה מה ההבדל בין נגינה על מיתר כלי הקשת עם ויבראטו או בלי, ועם שי־מוש בקשת השלמה או בחלק ממנה. המושג הטכני נהפך לצליל בעזרת נגני התזמורת והמלים הנבונות. השמעה כפולה של הרונדו מתוך ״נקמת המאורים״ של פרסל פעם כך ופעם אחרת, היתה המוחשה מוסיקאלית מצוינת וערך מוסף אסתטי של האזנה למוסיקה טובה.

אחת השאלות שהפנה ורדי ל־מאזינים התבססה על מה שכתב מוצארט מעל לרונדו שבסרנדת ״קרן הדואר״ ק. 320 — ״אלגרו מה נון טרופו״. פירושו, כך הסביר, ״אלגרו״, אבל לא כל כך. השאלה היא מה לא כל כך. לא כל כך עליז או לא כל כך מהיר? לצד השאלה הנבדה הזאת, שלא זכתה למענה של ממש, נוספה שאלת הכלי המבצע. מוצארט כתב תפקיד ל־פלאוטינו (ליתר דיוק סימן את התפקיד, אך לא כתב אפילו תו אחד), הסרנדה עצמה מכונה ״קרן הדואר״. היום כבר לא מנגנים בקרן הדואר, אבל חנן הדרי, נגן החצוצרה, הרגים היטב אלו צלילים יפים אפשר להפיק מן הקרן הזאת. נכון שבחצוצרה נשמע הסולו שלו מב־ריק יותר, אבל דווקא הצליל הראשוני יותר של קרן הדואר נשמע מתוק יותר.

פרשת הכלי הלא־ידוע חזרה גם בסונטה לארפג׳יונה — משהו בין ויולה, צ׳לו וגיטארה מתקופת שוברט. שוברט היה היחיד שכתב יצירה מפורסמת מאוד לכלי זה. המשפחות שבקהל שמעו שני ביצועים של פרק ג׳, בצ׳לו ובוויולה, כשהוויולה לוותה על ידי התזמורת, בעיבודו של זאב שטיינברג. דומה שבביצוע מוסיקה זו, היפה לכשעצ־מה, היתה חזרה על מה שנאמר כבר בפרשת הסרנדה של מוצארט: אופי הכלי משפיע על הפרשנות, והשאלה ״כך או אחרת״ תמיד מתעוררת ואין לה תשובה חד משמ־עית. בעצם, צריך היה לומר שאם השאלה מתעוררת אחרי הביצוע, משמע שמשהו בביצוע לא היה מושלם. לא מושלם, אין פירושו לא טוב. אולי טוב שיש מעט ביצועים מושלמים, המאפשרים לתהות הרבה על פרשנויות.

התגובה האמיתית היתה ביצירה המסיימת. שוב חזר הפלאוטינו, בקונצ׳רטו של ויוואלדי, ושוב חזרה לבימה סולנית בת 15, ברכה קול, המשתלמת עתה בנגינת חלילית בהולנד. האופי הדיאקטי של הקונצרט חייב להראות איך החלי־לית הומרית מכתיבה קצב איטי יותר מן הפיקולו של מרגלית שנאו בפרק האמצעי. מעל לכל היתה זו נגינה מרנינה של ברכה קול, שהקר סימה לא רק בווירטואוזיות שלה, אלא גם במימיקה ובחן של הופעה הבימתית שלה. תהיתי ביני לבין עצמי אם אלה שהלכו אחרי החלילן מהמליך הלכו שבי אחרי צליל חלילו, או אחרי קסם אישיותו.

לאמיתו של דבר נגע הקונצרט רק נגיעה ראשונית בעניין ה־פרשנות, שכן ורדי עסק רוב הזמן — אולי בשים לב לקהל הצעיר — בשאלות חיצוניות של פרשנות: מהו הכלי, מהי דרך הנגינה. הוא כמעט לא נגע בשאלות פרשנות הנובעות מן המוסיקה עצמה, אבל בוודאי הניח את הבסיס שעל פיו יוכלו המאזינים הצעירים לתהות על שאלות אלה. הקונצרט הזה עצמו הוגש בסיוע קרן תל אביב לספרות ואמנות גם לאנשי ״גיל הזהב״. [illegible]

אינטימיות ציורית

מאת יצחק ברום

קונצרט למנויים מס׳ 6 של התזמורת הסימפונית הישה. מנצח: אהרון חרל״פ. סולנית: מיכל שמיר — סופראן. בתכ־נית: יצירות של דביסי, מו־צארט, בריטן וברהמס.

דומה שהאווירה האינטימית־ציורית במוסיקה האימפרסיוניסטית של דביסי תואמת מאוד את אישיותו של אהרון חרל״פ המנצח, אם כי אין כל רמז לכך אצל אהרון חרל״פ המלחין. ביצוע ״הסוויטה הזעירה״ היה נקי ומאופק, מרומז ואפוף מסתורין אימפרסיוניסטי אמי־תי.

המוטט המבריק ״אכסולטטה יובי־לטה״ (שישו ושמחו) מאת מוצארט בן ה־17, נכתב במילאנו בשביל זמר סרים שמוצארט התרשם מאוד מקולו.

מיכל שמיר שרה את תפקיד הסולו בקול סופרן צלול ותרבותי, בדיקציה ברורה וטכניקה קולית מרשימה. אם תצליח לשפר את ההפקה הקולית ברגיסטר הנמוך, שעדיין אינה מבוקרת דיה, היא עשויה להיות לזמרת בעלת פו־טנציאל רציני.

שירתה במחזור השירים ״איל־מינציות״ של בריטן, המבוסס על שירים של ארתור רמבו, היתה מרשימה אף יותר מאשר ביצירתו של מוצארט. אין זה אשמתה אם הרושם הכללי מביצוע ה״אילו־מינציות״ היה מאכזב במקצת. יצירה יפהפיה יכולה להרשים רק כשהיא מבוצעת על ידי תזמורת הכוללת מספר רב מאוד של כלי קשת.

גופה של התזמורת היה קטן בשביל היצירה הגדולה הזאת.

גם ביצוע הווריאציות המפורסמות של ברהמס על נושא של היידן סבל מאותה מגבלה, ועל כן לא היה לקונצרט, שחלקו הראשון היה מצוין, סיום מרשים.

תמיכות

מאת ציונה שמשי

★ שר תרבותנו הבריז על כוונתו להנחיל את פרס ראש הממשלה ליוצרים גם לאמנים יוצרים בתחום האמנויות הפלסטיות. הכוונה היא לאפשר לנבחר להתפנות למשך שנה מהבלי מלחמת הקיום והעולם הזה ליצירה בלבד, ויהי מה.

הכוונה הטובה היא אמנם לתקן קיפוח של אמנים ״פלסטיים״ לעו־מת סופרים ומלחינים. אך האם אין כאן הברות מלחמה על חייו של האמן ״העושה עוד משהו״ חוץ מיצירתו? מה יהיה על הרעה המתורה שאדם לגודלו ולהחלטותיו על דרך חייו, ושהמדינה (מלבד לשכת המס) תשב בשקט? למה לא לממן רעיונות שאינם ניתנים לביצוע בכל דרך אחרת להגאת, שנאת, לימוד הרבים? מהו בכלל הקשר המחויבות בין אמן, מדינה ויצירה?

את כל השאלות האלה יצטרכו לפתור במשך השנה האמנים המו־בנים בהכנסת מרצה מובטחת.

★ המדור לאמנויות פלסטיות של משרד החינוך החליט להנך לאמנות. הוא עושה זאת בעידוד חדירת האמנות הישראלית לכל בית, קיר ומשרד, בעזרת ברוות המתעדות כל מיני יצירות.

ברוות אינן הדפסים, אין להן כל ערך אמנותי וגם אינן מתורה אמנו־תית. זהו תיעוד (ציורים, פסלים ומ־קומות כאחד) שהצלחתו מותנית בטיבו של הצילום ובאיכות המחזור. למחזר היה קושי רב לשכבע הוצאות לאור להדפיס את הברוות, אך הוצאת זמורה, ביתן נכבעה להצלחת הסיבוב הראשון שהודפס לפני שנ־תיים: 24 אלף יחידות, שרובן נר־כשו. במה זה משפיע על רגישות הקהל לאמנות ישראלית כלל לא ברור, אף על פי שבכל ברוה יש מידע טכני על היצירה.

ועדה שמונתה על ידי המועצה קבעה את הנבחרים. ההחלטה הפעם נפלה על מיני נציגים של מיני זרמים באמנות הישראלית, מאז ימי מגיל דוד, אופקים חדשים וכל מה שבא אחריהם. נשכחים ולהיטים כאחד: מרדכי ארדון, בתיה ליש־נסקי, ציונה תגר, שמואל חרובי, מנחם שמי, אביגדור סטימצקי, אבה טיכו, אהרון אבני, יחזקאל שטר־ייכמן, צבי מאירוביץ, פנחס לי־טבינובסקי ורודי להמן.

צופן העדיפויות במי לבחור לא ברור. הבחירה מהירה מאוד אך מוצדקת על ידי העובדה שאין קבוצת הברוות משמשת כקבוצה רעיונית או תצוגתית, אף על פי שמוסדות וצבא מקבלים את כל הסדרה, לתלות אותה ולהתענג בה. כל יוצר ואופיו, איכויותיו ובעיותיו הייחודיות, וזה גם מה שיקבע את הצלחת הברוות. משהו בין ״טעם הקהל״ ל״זה מה שיש״. ארץ קטנה ואמנים בה לא מעט. בקצב של 12 כל שנתיים, הם עוד יגיעו אלי.

★ בבצורת הכללית של הטלווי־זיה בעינייני האמנות, מטפטפים סרטי אמנות בסדרה ״מאה יצירות מפורסמות״ שנעשתה בטלוויזיה הגרמנית, בשעות מחורות של אחרי הצהריים.

זה לא מומלץ לילדים, אבל לנו מגיע גם מגיע, בשעות הקבועות גם לנו, צופי הלילה. מישהו שם במשרדי הקופסה שונא אמנות ואו־תנו. העיקר שיקליטו לנו.

★ קול עצום הרעב לעיצוב תמך במוזיאון תל אביב כשעמד בסבלנות בתור ארוך ומילא אולם צפוף במש־תך הקרנת סרטים על מעצבים (לא על עיצוב) של הטלוויזיה הגרמנית. אותו קהל לא תמך בסרטים עצמם. חלק מהצופים הלכו. הביתה הרבה הרבה לפני סוף ההקרנה.

★ בכנס הארצי של אגודת האמנים רעש מתמה. אגודת אמני חיפה אינה מאמינה באגודת אמני תל אביב, ושתיהן פולטות את אגודת אמני ירושלים הפעילה יותר.

זה מרהים יותר מליכוד הליכוד. הם מנהלים מלחמות, אבל הצילום הוא כן או לא חלק מהאגודה, בעוד העולם כבר הקליט מזמן שכן. אמנים, שהם כובד מתקדמי החברה ומתקביה, עוד מתווכחים אם לכלול או להזמין אמנים ערבים: כן או לא. התארגנות לפעילות משר־תפת? לא, לא ולא.

האמנים הפלסטיים הוכיחו את עצמם כשותקנים מעולים כשנושמו לתאורות הטלוויזיה. עתה חזרו להתרדמת קרב לשלוש שנים נוס־פות. אפף מה ההבנה? יושב לו בנר־צוחק בשמחה. הוא שוב ביצל מדרישות חוות מאורגנת. שקשה לעמוד בפניה.

מפגשים מן הסוג השמיני

מהשבוע אפשר ללמוד על תולדות הקולנוע ועל שפת הקולנוע מחוץ לבתי הקולנוע הרגילים.

מאת טובי ארבל

יש בארץ חובבי קולנוע רבים. רואים אותם בפסטיבאלים לסרטים ובסינמטקים, ובאחרונה יותר ויותר בהקרנות של לילות שבת. רבים מהם הם ידעני קולנוע שאינם מוצרים אקדמיים מהודרים.

ביום חמישי ניתנה הזדמנות לקהל חדש להצטרף אל שוחרי הקולנוע הללו. הסינמטק הירושלמי פתח קורס ״לקריאת קולנוע״, בהשתתפות יותר משישים תלמידים שימלאו את כל מקומות הישיבה באולם הקטן של הסינמטק, שהוא גם ארכיון הסרטים הישראלי ובו מבחר עצום של צלולויד ישן וגם חדש. זהו המחזור השני של הקורס, שהעמיד כבר 75 בוגרים, המטלפנים לסינמטק השכם והערב כדי לברר מתי תתחיל סדרת ההמשך ש־הובטחה להם.

לפני משתתפי הקורס, שיימשך עשרה שבועות (מפגש בשבוע), יתייצבו שלושה מרצים המייצגים שלוש נקודות מבט שונות: משה אינגבר — מבקר, מרצה ועיתונאי — ינתח את שפת הקולנוע וידבר על הקשר שלה לאמנויות אחרות תוך הדגמה בהקרנות. דני וולמן — בימאי קולנוע — יציג את היוצרים הקלאסיים וידבר על מקומו של הבימאי בקולנוע. דורון נשר — שחקן, תסריטאי ומגיש תוכנית הילדים ״שיישאר ביניינו״ בטלוויזיה — יתרכז בתסריט, בכתיבה לקולנוע, בשחקן ובדימויים קולנועיים.

נשר, תל־אביבי שגדל ליד בית הקולנוע היוזר ברעננה, אומר שלירושלמים הקורס הזה הוא לא רק גירוי אינטלקטואלי, אלא אירוע תרבותי. בקהל אפשר לראות ירושלמים צעירים עם סוודרים עניבה, צעיף ארוך ומשקפי ג׳ון לנון, ולצדם פקידים מעונבים ואנשי אקדמיה, המחפשים אירוע תרבותי היקבע ביומן הרבה זמן מראש.

אלון גרבוז, מנהל הסינמטק בתל אביב, אומר בציניות: ״קורס כזה יכ־ליח רק בירושלים. אצל קהל צמא תרבות שאף פעם לא מגיע לרוויה. בתל אביב, ספק אם קורס כזה היה מצליח״. נשר סבור שהקורס הוא לא לירושלמים בלבד: ״הכל התחיל בבית צבי״, הוא אומר. ״ביוזמתו של רנן שור. הקורס בירושלים הוא העתק של מה שקרה בקיץ בבית צבי, שאליו באו עשרות רבות של סקרנים בעלי מקצועות שונים, הרחוקים מאוד מיצירה״.

נשר, שהשכלתו הרשמית היא בפילוסופיה, מנסה לקשור את אהבת הקולנוע הישראלי לאפיי המדיום: אינטלקטואלי וגם זול, מהיר ועכשווי. הוא סבור שצריך ללמוד קולנוע, בוודאי בבית הספר. ״אם כדי להבין ספרות לא מספיק לדעת לקרוא, אלא יש להשתמש בכלים לניתוח והבנה, בוודאי שלא כל קונה כרטיס יבין את הסרט כמו מישהו שבידיו הכלים להבנה״.

תורם חשוב להבנה לאלטרנטיביות של המדיום הוא מוזיאון תל אביב. הוא מקרין סרטי איכות המוקפים דרך קבע לסרטי קופה, כמו למשל ״פורח פרדונה״, לצד סרטי אמנות וסרטי וידיאו. ביום חמישי התקיים שם, זו הפעם השנייה, מיתון סרטי וידיאו באמנות, בנושא ״עיצוב גופי ועיצוב תעשייתי״. ביימאת הסרטים ויבקה פרנבין, שהיתה אמורה להרצות, לא הגיעה.

היום ישוחזר, על במת אולם הסרטים במוזיאון, המבקר מאיר שניצר על ״המערבון שאחרי ה־מערבון״. באירוע שיימשך כחמש שעות יוקרן ״שוד הרכבת הגדול״, המערבון הראשון והסמוך ביותר לאירועים שהנציח המערבון ה־ליודי. יחד עם המערבון מ־1903 יוקרן גם ״שועל אפור״, סרט קנדי מ־1983 המספר על ביל מיינר, שודד שהשתחרר מהכלא ב־1904 ועתה הוא צריך להתרגל לנורמות פשיעה חדשות שהתפתחו בעת שרי־צה עונש מאסר ארוך: לא עוד שוד כרכרות, אלא שוד רכבות. ההשראה לסרט זה היא, כמובן, ״שוד הרכבת הגדול״ שקטעים ממנו משולבים ב״שועל אפור״.

שניצר, ועמו מומחה לתולדות אמריקה, הד״ר ארנון גוטפלד, ישאלו אם תמו ימי המערבונים. שניצר אומר שהוליווד פסקה ל־עשות מערבונים שכן התקופה מתוחכמת מדי. אבל האמריקאי אינו יכול בלי גיבורים מקומיים צודקים, פטריוטים ויפים. כך נולדו האר־המותם... ה״רמבו ורוקי. את האירוע ״יסיים מעליון״ נוסח 1985, ״סי־לברדו״ של לורנס קסדן, שיוקרן הערב בהקרנת בכורה במוזיאון תל אביב.

ממחר אפשר יהיה לראות ב־אוניברסיטת בר אילן סדרת סרטי תעמולה נאציים, בהמשך למה שהוקרן ב״מבט שני״ בשבוע החולף. 13 סרטים יוצגו במסגרת כנס שנושאו ״תעמולה בשירות גרמניה הנאצית״. הכנס, שבו יוצגו גם סרטים האסורים להקרנה בגרמניה, נועד לאנשי מחקר ואקדמיה, אבל יהיה פתוח גם לקוני כרטיסים.

מי שאין לו די בכך, יוכל לגלות בסינמטקים במארס ובאפריל כמעט את כל הקלאסיקה של הקולנוע. הסיבות מגוונות: 25 שנה לארכיון הסרטים הישראלי, 90 שנה לקולנוע ועוד הזדמנויות להקרין בירושלים את סרטי פריץ לאנג, פרנסואה טריפו, וסרטים כמו פוטיומקין, האזרח קיין, שמונה וחצי, לילות כביריה, הלון אוזורי, ילדי גן העדן, סרטי וודי אלן והאמפרי בוגארט.

ועדת משנה לתכנון ולבניה
עיריית באר־שבע
בעיריית באר־שבע, משרד מהנדס העיר

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ״ה/1965 ניתנה בזה הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה באר־שבע בקשה למתן הורגה מקוי בנין בתוכנית מפורטת.

מהות הבקשה: הורגה מקוי בנין המותרים לפי התוכנית הנ״ל בחלקה 7 בגוש 38041 רחוב דרך חברון. כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתוכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע מעניין ההורגה רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעתון.

ד״ר אהוד אביבי
יו״ר ועדת המשנה לתכנון והבנין עיר באר־שבע

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ״ה־1965
מרחב תכנון מקומי מחוז גליל עליון
תגליל מזרחי

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון וב־משרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מחוז הצפון שבבית הממשלה, נצרת עלית, גליל עליון שבמועצה האזורית גליל עליון שבקרית שמונה וגליל מזרחי שבחוף הגליל טבריה, הופקדה תכנית מפורטת הנקראת ״תכנית מפורטת מס׳ 4141 כביש עוקף תל חצור. ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:—
חלקי גושים — 13806 — 13808. 13815. 13816. עיקרי מטרת התכנית:—

א. יעוד השטחים המסומנים בצבע אדום לדרך ולסלילת כביש.
ב. יעוד שטח המותחם להקמת גשרים, גשרונים, תעלות, גדרות, קירות תומכים וכן לבצוע כל עבודות חפירה, מלוי והריסה הכרוכות בסלילת הכביש.
ג. סגירה ובטול דרכים כנדרש.
ד. הסדר התעופויות וצמתים.
ה. שמור תוואי דרך.
ו. הצית ואורי נחל חצור תעשה באמצעות גשר כמסומן עם אגף העתיקות.

כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, ובכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקו־מית לתכנון ולבניה האמורה.

ישראל קניג
יו״ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה — צפון

תאריך — ד׳ טבת התשמ״ו
19.12.1985

חוק התכנון והבניה, תשכ״ה־1965
מרחב תכנון מקומי שרונית
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ״ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, ב־אישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת / הנקרא: שינוי תכנית מפורטת / מס׳ בר/83/.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: ג׳ 3782 חלקות 26, 25, ג׳ 3508 חלקות 153, 154, ״פרדס״ מוצרי הדר בע״מ ליד תחנת הרכבת, יבנה.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת קוי בנין.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס׳ 3195 התשמ״ה, עמ׳ 2182 ובעתון בוקר שער מתאריך: 23.5.85 ובעי־תון ערב מעריב מתאריך 23.5.85 [illegible]

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתו־חים לקהל.

ד. שיש
יו״ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז המרכז

הארץ
מעריב
THE JERUSALEM POST
העיר
כל העיר

המרכז הישראלי לניהול
2.3.86
סוגיות בניהול בינלאומי
מחזור ג׳
קורס בן 15 פגישות למנהלים
* אסטרטגית שיווק ומתן שרות למוצרים בחו״ל
* ברטר; אופסט; F.M.S
* מכירה לממשלת ארה״ב - אזרחי וצבאי
* שוקי ההון בעולם וגיוס הון בחו״ל
* מיסוי בינלאומי; אמנות מס; תכנוני מס
* אמנות למניעת כפל מס
* רישום ותיפעול של חברות בנות בחו״ל
* השלכות מיסוי בישראל למשקיעי חוץ
* העסקת ישראלים בחו״ל
* היבטים משפטיים של סחר בינלאומי
* מימון בינלאומי
* ביטוח סיכוני סחר חוץ, ביטוח מטענים, ביטוח אחריות למוצר
* מציאת מקורות מידע על שווקים בינלאומיים
* סוגיות נבחרות נוספות במסחר בינלאומי
* תובלה ימית ואוירית
* למעלה מ-70 מנהלים בכירים שהשתתפו במחזורים הקודמים הדגישו את תרומתו הרבה של הקורס עבורם.
* המרצים בקורס הינם מאנשי המשק הבכירים ביותר.
פרטים להרשמה: המרכז הישראלי לניהול
04-640678 ;02-234863 ;03-257202
החטיבה הבינלאומית

בפחות מחצי מחיר
ביום ו׳ במקום 40.20 ש״ח עכשיו 19.80 ש״ח
ביום חול במקום 30.70 ש״ח עכשיו 12.20 ש״ח

הארץ הלוח החדש מעריב
בשיתוף ג׳רוסלם פוסט. העיר. כל העיר.
המשרד הראשי: רח׳ הנגב 4, ת״א, מיקוד 66186, ת.ד. 28233 ת״א. טלפונים למסירת מודעות: 371222 (רב־קווי) בלבד.

דירות
מכוניות
מכירה ושרותים
תל־אביב
עסקים
נרשמו לנישואין
המועצה הדתית
הצעות עבודה
[illegible]

דרושות
דיילות מכירה
★ 3-4 פעמים בשבוע
★ 4-5 שעות משמרת.
★ מתאים במיוחד לסטודנטיות
לפנות החל מיום ב׳
03-824271 שלוחה 540

חוק על הפרק / עמוס בן-דוד

זכות בחירה לאסירים

בהצעת חוק לעניין זה שהוחזרה לוועדת חוק, חוקה ומשפט, להכנתה לקריאה שניה ושלישית, מוצע שהקלפיות ועדות הקלפי ייקבעו על ידי ועדת הבחירות המרכזית — באישורו של שר המשטרה

הצעת חוק שבאה לאפשר לאסירים ולעצירים לממש את זכותם להצביע לכנסת, הוגשה מטעם ועדת החוקה חוק ומשפט. אחרי שדנה בה במשך כמה חודשים ועדת משנה מיוחדת לעניין חוקי הבחירות בראשות ח"כ דן מרידור מסיעת חרות. ההצעה נתקבלה גם בוועדת הכנסת וגם במליאת הוועדה פה אחד. גם במליאת הכנסת נתקבלה ההצעה בלי התנגדות בתום הקריאה הראשונה, וההחזרה לוועדה כדי שתכין אותה לקריאה שניה ושלישית.

יחד עם הצעה זו הגיש ח"כ מרידור הצעת תיקון לחוק הבחירות לכנסת, שסעיפיה בעיקר טכניים. היא קובעת שלושה דברים מרכזיים: אי משלוח "הודעה לבוחר" בכל שנה אלא רק בשנת בחירות; העלאת ההפקדה של רשימה חדשה לכנסת לסכום של 10,000 שקלים חדשים על פי מדד חודש מאי 1985; קיצור זמן ההצבעה בקלפיות בשעה. סעיף אחרון זה עורר התנגדות של ח"כ תופיק טובי (חד"ש), שאמר כי למרות השבתון ביום הבחירות יש בכפרים ערביים מי שעובד מחוץ לכפר, וסגירת קלפי מוקדמת (במקומות קטנים — ב-8 בערב) תמנע ממנו להצביע.

ח"כ מרידור ציין כי מאסירים — שלא כמו לגבי תושבי חו"ל שיכולים לבוא ולהצביע — נמנע בכוח הורע על ידי השלטון, בניגוד לחוק, לממש את זכותם. בית המשפט הגבוה לצדק כבר העיר על כך בעתירות, וקבע כי זו פגיעה חמורה בזכותו של האזרח.

השאלות שהתעוררו בוועדה התייחסו להתחשב של מי שיישבו בועדות הקלפי. האם יהיו אסירים, שוטרים, אנשים אחרים? נקבע שוועדות הקלפי ייקבעו על ידי ועדת הבחירות המרכזית, באישורו של שר המשטרה. הקלפיות ייקבעו גם הן על ידי ועדת הבחירות המרכזית, ומכיוון שיש בתי כלא ובתי מעצר קטנים, יהיו גם קלפיות ניידות. מי שמוחזק באסיר או בעציר יהיה אחראי בפני החוק לקיום הוראות החוק, המורות שיש לאפשר את הצבעתם של המוחזקים ברשותו.

ההצבעה תהיה במעטפה כפולה, כי היושבים בבתי הסוהר זכאים להצביע באזור הבחירה שלהם והם מופיעים בספר הבוחרים. תעמולת בחירות תיאסר, פרט לתעמולה בטלוויזיה וברדיו, וגם זו רק "במידת האפשר" — כלומר אם מישהו יושב בצינוק, לא יובא למקום שבו נמצא מכשיר הטלוויזיה. יש סכנה של התלהטות יצרים אם תותר תעמולה אחרת. הסביר יו"ר ועדת המשנה. בבתי כלא יוצגו גם תקצירים של המצעים ורשימות המועמדים, אך לא בבתי מעצר במשטרה, כי אלה קטנים מדי.

בלי לחץ והפחדה

בדיון על ההצעה נשמע חיוב כללי, תוך הסתייגות מכמה פרטים. ויקטור שם-טוב ממפ"ם אמר, שלכל הנושא יש "חשיבות אלקטוראלית וגם עקרונית". הראשונה מצומצמת, באשר מדובר בכ-4000 אנשים בלבד. אך בתיקון באה לביטוי הגישה המתקדמת של החברה לגבי האסיר — זה אמנם עבר עבירה אך לא חדל להיות אדם. הבעיה היא איך להבטיח הצבעה של אסיר בלי לחץ ובלי הפחדה. הוא הסתייג מן האישור הנדרש משר המשטרה, והציע להפוך את הסדר: אם שר המשטרה אינו מסכים לשמו של נציג כלשהו, יעביר הוא על כך בפני יו"ר ועדת הבחירות המרכזית — שהוא שופט — ואז "יוכל ללחוש באוזניו כל נימוק שיש לו, ביטחוני או אחר". היו"ר ישמע את הערעור ויחליט.

שם-טוב גם השיג על כך שנציג שר המשטרה ונציג שר הפנים, או השרים עצמם, יוכלו להיכנס למקום הקלפי. לאלה יש יותר עינות עם המצביעים, ובואם עלול להיות לחץ.

ח"כ שבח וייס מן המערך אמר כי בחוק הזה אמנם הושקע מאמץ, אך יש לפתור שאלות אחרות, הנוגעות לאנשים רבים יותר. בנמל התעופה בן-גוריון, למשל, אפשר להעמיד קלפיות, ובהן מעטפות כפולות, לאנשים היוצאים ביום הבחירות מן הארץ מוקדם בבוקר וכן לאנשים המגיעים מאוחר בערב מחו"ל. על ידי כך יתוספו עוד 10,000 עד 15,000 אנשים שיוכלו לממש את זכות הבחירה. גם לגבי הבחירות בחו"ל יש לשקול ולתקן. על פי חוק היסוד יש זכות לישראלים בחו"ל להצביע, אבל הסידורים לכך אינם נעשים. מדובר ביורדים, ואלה הם פרק לחוד, אבל יש גם עשרות אלפי ישראלים שאינם יורדים, העושים בחו"ל בתפקיד, בלימודים, בהשתלמויות, בעיסוק ממלכתי קבוע או זמני.

עוד אמר, כי יש דברים עקרוניים מבחינה חוקתית שאינם תקינים הדינמיים. מבחינת החוק הקיים, יכולה ממשלה שאין לה אמון הכנסת — ממשלת מעבר — לכהן דורות. אם התפזרה הכנסת מפני שהובע אי אמון בממשלה, ונבחרה כנסת חדשה וזו אינה מצליחה להרכיב ממשלה, ממשיכה הממשלה הקודמת לכהן. הדבר יכול אפילו לחזור על עצמו. עוד אמר, שיש לקצר את תקופת הבחירות כאשר אלה נערכות טרם זמנן. באנגליה, בבלגיה, באיטליה ובעוד ארצות יש סידורים לכך. אצלנו לא נעשה בעניין זה שום צעד קדימה.

גם למאושפזים

ח"כ תופיק טובי ביקש להוסיף על אוכלוסיית בתי הסוהר גם את המאושפזים בבתי חולים. גם לאלה יש לתת לממש את זכותם, במעטפות כפולות ועל פי סדרים דומים. ואילו לגבי בתי הסוהר — הוא מתנגד למלים "ככל האפשר" המתייחסות לתעמולת הבחירות. יש לנסח את הסעיף כך שתעמולת הבחירות המשודרת כן תוצג בפני אוכלוסיית בתי הסוהר.

ח"כ חיים רמון מן המערך אמר שאמנם התיקונים לחוק הם טובים, אך לא הם המכריעים החשובים שאותם יש לחוקק. לא ייתכן שבמדינת ישראל יוכל לקרות שראש הממשלה יתפטר יום אחד אחרי הקמת הממשלה — ואז תוסיף הממשלה לכהן במשך שלוש שנים ואחד-עשר חודש במעמד של ממשלת מעבר. יש להוקק גם חוק הקובע חד-משמעית כי מיום שהוחלט בכנסת על התפזרותה, יתקיימו הבחירות בתוך 30 עד 45 יום. ביחס לאוכלוסיית בתי הכלא — הוא מציע לדרג. אין דין מי שנכלא למאסר עולם, אדם שפגע בחברה בצורה אנושה ויכולתו להשפיע עליה היא שולית, כדין עציר או מי ששפוט לפרק זמן קצר יחסית.

תעמולת בחירות הוא מציע לקיים רק כמו במחנות צה"ל, והיינו פרסום שמות המועמדים ומצעי המפלגות.

בהשיבו למתדיינים אמר ח"כ מרידור, בין השאר, כי כניסת נציגים של שר הפנים ושר המשטרה למקום הקלפי מקבילה למה שאומר החוק לגבי קלפיות במקומות רגילים. אי אפשר שייכתב בחוק שבוועדת הקלפי חייב להיות נציג האופוזיציה: ייתכן שהאופוזיציה תהיה כל כך קטנה שלא תוכל לספק אנשים לכל התחנות, ועל פי החוק חייב הייצוג בוועדות קלפי להיות יחסי לגודל הסיעות בכנסת. זה יגרום קשיים ותקלות. לעניין זה יש לסמוך על ועדת הבחירות, שהיא המאשרת הרכבים של ועדות הקלפי.

באשר להצעות המרחיקות-לכת יותר — הצבעת תושבי-חוץ והגבלת זמן כהונתה של ממשלת מעבר — העיר כי זה עלול להיות בבחינת "תפסת מרובה לא תפסת". אם ינסו לכלול את כל התיקונים בחוק אחד, עלולה הוועדה לשבת ולהתווכח עד סמוך לבחירות, ואז באווירה הפוליטית המתוחמת לא יהיה אפשר לדון ולשקול אותם כיאות. הפתרון לגבי אסירי-עולם וכיו"ב צריך להיות קבוע בחוק לחוד, כך ששופט יוכל להטיל על אסיר שלילת זכות ההצבעה לכנסת, כפי הנהוג בכמה ארצות אחרות.

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

ישראל קניג "שומר החוק"

התפטרות הממונה על מחוז הצפון, ישראל קניג, הפנתה את תשומת הלב כלפי שאלה כאובה ורבת פנים: מדוע אין האזרחים הערבים נשמעים לחוקי הבנייה? התשובה לשאלה זאת אינה אחת: להפרת החוק ישנן סיבות רבות ומגוונות. בראש ובראשונה קיימת מצוקת הדיור בגלל הזנחת משרד השיכון אשר לא בנה שיכונים למגורים אפילו בתריסר מתוך למעלה ממאה ועשרים ישובים ערבים במדינה.

צפיפות הנפש לחדר במגזר הערבי, למרות הבנייה הבלתי חוקית, עודנה כפולה בהשוואה לצפיפות לנפש במגזר היהודי, ובכל זאת משרד השיכון עומד על כך שהערבים יבנו את בתיהם בכוחות עצמם. אותו ערבי הטוען כי הוא זכאי לסיוע, מוזמן להגיש בקשה, אבל בטרם יזכה לסיוע (המקוצץ בהשוואה לסיוע ליהודי), עליו להתחיל לבנות ואת הסיוע הוא מקבל לפי קצב התפתחות הבנייה בביתו. רק לערבים מעטים יש אדמות בשטח המותר לבנייה. במקום מושבם של הערבים אין בנייה ציבורית, עלכן פונה אותו ערבי לשטח שאינו מותר בבנייה. ניסיון של עשרות שנים ואלפי תקדימים לימדו את הערבי הממוצע כי הוא יתפש במוקדם או במאוחר ויובא לדין.

בתי המשפט נהגו להטיל על עבריין כזה קנס כספי בנוסף לפסיקה כי יש להרוס את הבית באם לא ישיג רשיון בנייה בזמן סביר (בתוך תקופה של שישה חודשים עד שנה). במקרים בודדים בלבד פסקו בתי המשפט כי יש להרוס את הבית מיד, או שיש לאסור את בעלי הבית עד אשר יסכימו להרוס את ביתם במו ידיהם. מתוך עשרות אלפים מבנים שהוקמו ללא רשיונות בנייה במחוז הצפון מאז מונה ישראל קניג לתפקידו, נהרסו רק עשרות בודדות. אי לכך רוב הציבור סובר כי הבונה בית ללא רשיון כמעט אינו מסתכן. להיפך, אדם כזה יוסף לעצמו סכום גדול מאוד בהשוואה לאזרח שומר החוק המחכה לעיתים שנים עד לקבלת הרשיון.

במשך עשרות בשנים נוצרה נורמה מעוותת שצמחה על רקע נהגים נפסדים של קיפוח והזנחה. בחוצפה מרהיבה בא כיום ישראל קניג לציבור בטענה כי "מונעים ממנו למלא את חובתו". בערבית אומרים על איש כזה "היכבי וכבכי", ועוד הקדימני בהגשת תלונה".

כבוד המשפחה

עאיד ועאידה הם צעירים ערבים ישראלים אופייניים. שניהם מוסלמים מכפריים שנולדו בראשית שנות השישים למשפחות מרובות ילדים. לכל אחד מהם שמונה אחים ואחיות. אביו של עאיד עבד כשומר בבית החולים המרכזי של קופת חולים בעפולה. אביה של עאידה נהג טרקטור חסר תעסוקה. שניהם מהכפר "ערב שיבלי" שלמרגלות הר התבור. עאיד סיים את בית הספר התיכון בכפר דבוריה ועבד כפועל בניין חסר קביעות ומקצוע. עאידה הסתפקה בתשע שנות לימוד "ולתאר" לעבוד במתפרה של מפעל טקסטיל. שניהם מאוהבים עד למעלה מראשם. בעצם הם גדלו יחד כאילו היו אחים. אמו של עאיד היא אחות אביה של עאידה.

אבל הורי הזוג לא התלהבו מרעיון הנישואין של ילדיהם ולכן נאלץ הזוג לברוח. לאן? המשטרה מסרה להורים המודאגים כי הם יצאו את הארץ דרך נמל התעופה בלוד. לעאיד אח המתגורר בשוודיה כבר עשר שנים. בני הזוג יצאו לשוודיה מצוידים באשרות תיירים לשלושה חודשים. ירח הדבש של הזוג הצעיר נמשך עד לפני שבועיים, שלפתע הגבירה בשוודיה הגיעו למסקנה כי על בני הזוג שרידה לעזוב את שוודיה ומיד. לשוודים בעיות מרובות של אבטלה ו"עובדים אורחים" ואין כל סיבה ששני הישראלים זרי הממון וההכשרה יפלו למעמסה על שירותי הרווחה של הממלכה הצפונית.

מעצר בני הזוג בעיר מאלמה הביא אותו שוודי לטלפן לעיתון הערב המקומי "פוסטון". ונראה כי ידיעות האורח לגבי הגיאוגרפיה הפוליטית במזרח התיכון מצומצמות. באותו ערב קיבלתי ידיעה טלפונית מהעיתון השוודי על שני צעירים מעפולה המצויים בגזרה המערבית וכו'. למטלפן האלמוני הסברתי כי עפולה מצויה בישראל וכי עליו לברר באם לא הטעו אותו. למחרת היום חזר האיש והתקשר וביקש לברר אם יש אמת בטענתם כי נשקפת להם סכנת חיים במקרה שישובו ארצה.

כל אדם בערב שבלי יאשר לשאול כי הורי בני הזוג יתנכלו להם על שנהגו בניגוד לרצונם, אבל הדברים לא שכנעו את שלטונות שוודיה. "פוסטון", העיתון השוודי המנסה להשיג עבור הזוג מקלט בשל היותם נרדפים על רקע רומנטי, שיגר ארצה את העיתונאי חולף בנגסון ואת הצלם אריאן — וכך הגיעו פגשתי את הורי בני הזוג. מוחמד שרידה, אבי הצעיר, אמר: "אני מוכן להתפייס עם בני רק לאחר שיגרש את אשתו וימסור את בנה לאימוץ. רציתי לשלוח אותו ללמוד באוניברסיטה — רפואה, משפטים, או סתם הנדסאי. הוא הסרה את פי. לא אסלח לו. אילו הייתי נתקל בו הייתי יורה בו".

שרידה האב שירת כגשש בצה"ל ובמשמר הגבול. אקדח אימתני משתלשל מחגורתו. איש קטן, שחום, שקט ומפחיד. הצלם השוודי הגיש לידו צילום של נכדו התינוק בין הוריו הצעירים. הסבא בן ה-50 זרק את הצילום כאילו הכישו נחש. גם אשתו סירבה לקבל לידיה את הצילום. "בעלי איים לגרשני אם אשמיע מלה בזכות בני הסורר. מה אעשה? האם יאמין לי איש כי איני אוהבת את בני". כתה הצעירה המודרנית מאיצה בנו למסור לאחיה כי מוטב לו שישאר רחוק ככל האפשר מערב שיבלי ומישראל "אני יורה בו אם יתקל בי".

הורי הנערה מציגים עמדה דומה. מוחמד סרהאן (43) אומר כי לא יסלח לבתו. אם ישוב הזוג לישראל "ייאלץ" סרהאן לרצוח את בתו ואת חותנה — כדי לטהר את כבוד משפחתו המחולל. שיבה כזאת תביא את האב לכלא, ואת הזוג לבית קברות. קיום משותף אינו אפשרי. אם יתעלם מהם האב, יביא על עצמו קלון וחרפה של מי שהשלים עם חילול כבודו.

האיש מדבר בשקט. הוא יושב על כורסה של ברזל ומסעד של פלסטיק. אשתו יושבת לידו ובוהה לעבר האורחים. רק לאחר שמגישים לאבי הנערה צילום של בתו בחברת בנה ובעלה היא מושיטה את ידה ומלטפת בעיניים דומעות את הצילום. בעלה מסרב לנגוע בצילום ומחזיר אותו לצלם. עלי שיבלי, ראש המועצה המקומית הצעירה, מתנצל בפני האורחים: "אני מצטער שיש בכפר אנשים עם דעות ומנהגים כאלה".

העיתונאים השוודים נסוגו מהצהרה על אשר ראו ושמעו בערב שיבלי. הם מקווים להשיג לבני הזוג אשרת כניסה לשוודיה ורשות לעבוד שם.

ל"בזק" — בעיות ערביות

קשה שלא לחוש באווירה החרדה הנושבת מכיוון חברת "בזק". לפני חמש שנים, היתה התקנת טלפון בכפרים הערביים קשורה בפעולת שתדלנות. עסקנים האמינו כי זוהי שיטה לגיוס מצביעים והבטיחו לזרז בקשות. כיום עובדים אנשי חברת "בזק" בכפרים ומזמינים את תושביהם להגיש בקשות, זאב מזור, מנהל יחידת שירות מינויים (יש"מ) בעפולה, אומר כי הארגון המעבר מאגף של הדואר לחברה ציבורית הביא למינוי מנהלים חדשים וצעירים, לאימוץ שיטות חדשות ולייעול. שהעלה את הספק עובדי איזור עפולה (065) מ-1500 טלפונים חדשים לשנה במשך חמש שנים ל-5000 טלפונים אשתקד. ו-7000 שיותקנו השנה.

באיזור עפולה 30,000 מכשירי טלפון ו-11,000 נוספים מחכים להתקנה. תוך שנתיים, הוא מקווה, יתחילו במילוי הדרישה השוטפת. בינתיים מחכים 450 אורחים למעלה מתשע שנים, ו-1600 מחכים למעלה משבע שנים. מזור אומר כי לחברת "בזק" בעיות מיוחדות עם האזרחים הערבים. בישובים הערביים, כולל נצרת, אין שמות לרחובות ואין מספרים לבתים. הדבר מקשה על הטכנאים לאתר את הבית בו קיים מכשיר טלפון, או את הבית המבקש להתקין טלפון. הבעלות הפרטית על הקרקע מסבכת את העניין. בעלי הקרקע מעכבים את הטכנאים הרוצים למתוח קו של רשת עילית לטלפונים. הדבר מסתבך והמשטרה מתמנת. השוטרים אינם נלהבים לאכוף את החוק ו"בזק" נדרשת לבקש סעד מבית המשפט. "טלפון שאינו מותקן אינו יכול להוסיף הכנסה לחברה". אומר זאב מזור.

חברת "בזק" מעוניינת בהתקנת טלפונים. על פי החוק היא חייבת להתקין מכשירי טלפון ציבוריים בכל ישוב. אבל היא לא תוכל לעשות זאת לגבי שני כפרים ערבים קטנים: דחי (על גבעת המורה מעל לעפולה) ומוקיבלה (סמוך לג'נין). בעלי חנויות המכולת שהתנגו על הסכם להתקנת טלפון ציבורי בחנותם חזרו בהם. הם חוששים מהטרדות של אנשים שירצו לטלפן בשעות בהן החנות סגורה.

תוכנית ממילא — בכייה לדורות

מאת זיוה שטרנהל

לתוכנית ממילא של ספדי יש מעלות, אך רבים גם חסרונותיה ★ יש לחשוף את הפרויקט לעין הציבור ולשיפוטו

בשבועות הקרובים יחל הקרב המכריע על תוכנית ממילא. אך דווקא עכשיו נראה הציבור אדיש ומשועמם. תהליך התכנון המתמשך, שהסתבך במשך 16 שנים, הצליח להרדים גם לוחמים ותיקים שהצליחו למנוע בעבר את מימוש התוכנית המקורית. הפעם טרחו רק מעטים ללמוד את התוכנית על בוריה, ומעטים עוד יותר מודעים להשלכות שיהיו לה על ההתפתחות האורבנית של ירושלים. רק פעילי האגודות הציבוריות, כמו המועצה לא"י יפה והחברה להגנת הטבע, ממשיכים במאבקם העיקש. לדעתם, גם אחרי כל השינויים והתיקונים עלולה התוכנית לגרום נזק כבד — בכייה לדורות.

פעילי האגודות המוסמכות על-פי החוק ליצג את הציבור הרחב בפני הוועדה המחוזית של משרד השיכון, אינם שוללים את כל התוכנית החדשה. הם מקדמים בברכה את מגמת המיתון הניכרת בה: את הקטנת מאסת הבנייה, את העובדה ששוב אין מדובר בהריסה טוטאלית של כל הבניינים הישנים, שמערכת הכבישים התת-קרקעיים ירדה מעל הפרק, ושבכוונת התוכנית להקים גן ציבורי מול שער יפו. כמו כן הם רואים בחיוב את הפיכת רחוב ממילא למדרחוב והעברת התחבורה לרחוב העמק. לחלקה הדרומי של התוכנית המיועד כולו למגורים, לא התנגדו מעולם. טענותיהם, המבוססות הן על נימוקים אורבניים וכלכליים והן על ערכים צורניים, מופנות כלפי תכנון האיזור המסחרי המרכזי סביב רח' ממילא וכלפי עיצוב הרחבה שלפני שער יפו.

שטחי מסחר מיותרים

בתזכיר שהגישה לחברי "הוועד לירושלים" מדגישה המועצה לא"י יפה, שהקמת מרכז מסחרי גדול בממילא סותרת את מגמת העירייה המנסה לכוון את התפשטות המרכז העסקי מערבה — אל איזור הכניסה לעיר. פיזור האזורים העסקיים על פני מרחקים גדולים כל-כך, ימנע יצירת "סיטי" המאפשרת לתושבים לנוע בה ללא שימוש ברכב (תנועה נוספת של רכב רצויה פחות מכל בסביבות העיר העתיקה). מאות אלפי מטרים מרובעים, המצויים כיום בשלב זה או אחר של תכנון או הקמה, יוסיפו לירושלים שטחי מסחר ומשרדים שהיא כלל אינה זקוקה להם. מה עוד שלא נמצא עדיין מי שיאכלס את כל המבנים שכבר קיימים (בניין כלל, למשל).

רבים מפעילי האגודות הציבוריות, וביניהם אדריכלים, גיאוגרפים וגיאולוגים, מביעים התנגדות חריפה להריסת הבתים. לדבריהם, גם אם בתים אלה אינם בעלי איכות יוצאת-דופן מבחינה אדריכלית, לרחוב כולו יש ערך כמרקם עשיר ומגוון, המשלב בנייה עתומנית ומנדטורית. ניתן לדעתם להפוך את המקום לאיזור מסחרי אלגנטי בלי להרוס את רוב בתיו. כוונת המתכננים להצר את הרחוב מעוררת גם היא חששות כבדים. הולכי-הרגל יחושו כמי שנקלעו לקניון צר וחשוך, כשבתים גבוהים מתרוממים משני עבריו. גם הבתים שנועדו לשימור יאבדו את אופיים אם מאחוריהם יוקמו בניינים חדשים גדולי-מידות.

טענות אלה, ונכונות אחרות נדחות על הסף על-ידי האדריכל משה ספדי. מאסת הבנייה החדשה ברחוב, אומר ספדי, תישאר זהה לזו הקיימת היום. הבניינים שיהרסו בצד הדרומי יוחלפו באחרים, קטנים מהם, ואילו בצד הצפוני ישומרו רוב הבתים והבנייה החדשה לא תעבור את גובה המגור. ספדי דוחה את החשש מפני תחושת הקניון. הצרת הרחוב בעשרה, רק בקטעים קצרים, ויצירת 4 פיאצות ברוחב קטן כמו ממילא, תקנה לו אופי מגוון ומעניין הרבה יותר מאשר רצועה אחידה ומרוצפת שהיא רחבה מדי לשימוש הולכי-רגל היכולים להתייחס רק לצד אחד של הרחוב, וצרה מדי ליצירת מוקדי פעילות האפשריים בפיאצות.

רק אחרי שבוחנים היטב את התוכנית מתברר שכל צד בוחר להתמקד בנתונים הנוחים לו. אחת הסיבות העיקריות לוויכוחים ולהיעדר מעורבות ציבורית, קשורה בעובדה שהפעם לא טרחו המתכננים להכין מודל מפורט, ולא נעשה שימוש באמצעים ויזואליים המקובלים כיום כדי להמחיש את הצעותיהם. האם נבהלו מהתגובה הנזעמת שעורר המודל של התוכנית הראשונה, והם מעדיפים להסתיר כמה נתונים מעורפלים?

הרישומים הגראפיים הבודדים שיצאו ממשרדו של האדריכל, מתארים כמובן את הצדדים האטרקטיביים של הרחוב, מנקודת התצפית הטובה ביותר. בלי ספק יש בתוכניתו של ספדי צדדים חיוביים. אין זו משימה פשוטה לעצב מחדש רחוב המורכב מאלמנטים שונים כל-כך, כאשר הטופוגרפיה מכתיבה צפיפות גבוהה. כמה מהפתרונות הם מוצלחים, אבל לעומת המעלות יכולה גם עין בלתי-מקצועית להבחין בכמה מגרעות חמורות.

שתי נקודות התורפה העיקריות מצויות בשני קצוות הרחוב: בכניסה המערבית עלולה הבנייה המאסיבית של גוש בניינים גדול להכביד על רחוב כה קצר. בין שני הבניינים הגבוהים הראשונים נותר רק מעבר צר, העלול ליצור תחושת מועקה אצל העוברים והשבים (קירוי מעבר זה אולי יפיג במקצת את "לחץ" הקירות הגבוהים. אך הוא עלול להפריד עוד יותר את הרחוב מסביבתו). מאידך גרמה הצרת הרחוב לחסימה של המבט לעבר העיר העתיקה. על-פי תוכניתו של ספדי תיעלם לחלוטין החזית הדרומית-המזרחית של מבט לעבר החומות. מוזר להיווכח שמקום האמור לשמש חוליה מקשרת בין שני חלקי העיר, תוכנן כמתחם סגור לשני הכיוונים.

יהיה זה חבל אם בשטח גדול כל-כך שנועד כולו לבנייה חדשה, לא תישאר ולו חוליה שלמה אחת שתקשר בין העבר להווה. אולם כיוון שאין מדובר כאן בפנינה ארכיטקטונית, הוויכוח צריך להתמקד בשאלה האם ספדי מציע לנו את החלופה הטובה ביותר. בתכנון מתחם המצוי במקום כה חשוב ורגיש, אסור להסתפק בפחות מזה. ספדי צודק כשהוא יוצא נגד הנטיות הסנטימנטליות המוגזמות להיאחז בכל אבן ישנה. כאדריכל המסרב לשחות עם הזרם ולהתאים את עצמו לרוח הריאקציה נגד המודרניזם הנושבת היום בעולם, ראוי ספדי למלוא הערכה. אבל לאחרונה מרבה ספדי להשתמש במושג "בנייה בקונטקסט", והוא מכיר בעובדה שכל בניין צריך להתאים לסביבה ולבני-האדם החיים בה. אולם אין דרך לבחון כוונות טובות אלה אלא תוך כדי מימושן. להתחשבות בקונטקסט הקיים יש חשיבות כפולה ומכופלת בעיר כמו ירושלים. בישיבת פורת יוסף נכשל ספדי לחלוטין בפענוח אופיה המיוחד של העיר.

נקודה חשובה לא פחות שבה ניכר הפער בין האידיאולוגיה שבה דוגל ספדי ובין מעשיו, קשורה בהתעקשותו להקים בממילא מרכז מסחרי גדול. בגישה זאת היה היגיון פנימי בתחילת שנות השבעים, כשאיחוד ירושלים נראה כמטרה בפני עצמה, וכשנדמה היה שבעזרת שינויים פיסיים ניתן למחוק את העבר וליצור שיתוף ערבי-יהודי. אבל כיום הוכח כבר (גם במקרים שנעשו באוניברסיטאות), ששתי הקהילות אינן מעוניינות כלל להתמזג. בספריו הוא קורא להתחשבות בבני האדם ולהגברת מעורבות הציבור בתהליך התכנון אך בממילא הוא מתעלם מרצון האדם ברחוב, ומנסה לכפות את רעיון האיחוד על שתי קהילות (בעיקר על זו הערבית), המבקשות לחיות כל אחת את חייה בנפרד.

גם אם התוכנית המובאת עתה לאישור טובה מקודמותיה, נותרו בה סימני-שאלה רבים כדי. ספדי, אולי יותר מכל אדם אחר, מעוניין בהצלחת התוכנית. כמי שהוכיח אומץ-לב והעזה בנושאים אחרים, ניתן היה לצפות שלא ידבוק בתוכנית שהוכנה ב-1973 ולא יסתפק רק בשיפורים ותיקונים, אלא ימחק את העבר וינסה לחשוב מחדש על הנושא כולו על-פי תנאי הזמן החדשים. אי-אפשר להשלים עם העובדה, שפרויקט בעל חשיבות כזאת יוצא אל הפועל מבלי שנערכו כל הבדיקות האפשריות ומבלי שנחשף כראוי לעין הציבור.

תוכנית ממילא: נקודות התורפה העיקריות — בשני קצוות הרחוב

"אירוח-יום" של חמישה כוכבים

מאת זהר בלומנקרנץ

רוב בתי המלון בארץ, מהמפוארים ועד לזולים, משכירים חדרים לשעות היום, לפגישות אהבים ולפגישות עסקים. התשלום נגבה במזומן ומקפידים על הדיסקרטיות

"אירוח יום" הוא מושג ידוע ומקובל במלונאות. שפירושו בדרך כלל השכרת חדר-מלון לזוגות לא נשואים, המבקשים להתייחד רחוק מעיניים סקרניות. אך יש לו גם פירוש תמים יותר: איש עסקים הבא מעיר אחרת וזקוק לפעמים לחדר כדי לנוח בין פגישות עבודה, ויש חברות גדולות המשכירות חדרים לשעות [illegible]. בחדרים המושכרים ליום נערכות לפעמים ישיבות עבודה עסקיות, כשאולמות הכינוסים תפוסים.

קבוצה שניה של משתמשים באירוח יום במלונות הם פרלמנטריסטים ואישי ציבור הנפגשים לישיבות עבודה ומפגשים שבועיים קבועים, ומנצלים את חדרי המלון למנוחה בין פגישה לפגישה או שהם מכנסים את פגישות העבודה בחדר המבוא של בית המלון. מרכז מפלגת העבודה ברחוב הירקון בתל אביב ממוקם מול שורה של בתי מלון. שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, נוהג להתארח דרך קבע בשעות היום במלון "דן" שמול מרכז המפלגה. כשרצה נבון לפגוש באחד משהותיו המאוחרות בתל אביב את שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג, חייב הדבר היערכות של המלון, ונציג בכיר מהנהלת בית המלון, המתין לאורח מארה"ב בשער הכניסה לבית המלון כדי ללחוץ את ידו.

אוכלוסיה מגוונת

קבוצה שלישית של אוכלוסיה העשויה לשמש באירוח יום במלונות היא, שקרי, "הקהל הרחב". לדברי שמואל ספסלפה, מנהל מלון שרתון תל אביב, זהו קהל שאינו רחב כלל ועיקר. מעטים מאוד הישראלים העושים "שימוש יומי" במלונות, והסיבה נעוצה במחירי האכסון. לא כאלה פני הדברים במלונות אחרים מאותה קבוצת איכות. מלון "דיף" בתל אביב משכיר מדי יום בין חדר אחד לשלושה חדרים לישראלים לשימוש יום. לבית המלון גרעין קבוע של חמישה עד שמונה לקוחות לאירוח יום. ככל שבית המלון מפואר פחות וצנוע יותר, רב מספרם של המתאכסנים בו בשעות היום. גורם מוסמך במלונאות ידע לספר על בתי מלון רבים שעיקר פרנסתם על השכרת חדריהם לשימוש יום. ואין מדובר בבתי מלון זולים המשכירים את חדריהם ליצאניות.

אוכלוסיית הישראלים הזקוקים לאירוח יום במלונות מגוונת למדי. בעלי אמצעים יכולים להרשות לעצמם לקיים את מפגשי האהבים שלהם עם הידידה או הפילגש בבתי המלון מהשורה הראשונה. [illegible] לא פעם לפגוש בבכבצעי השמוקות שלו כמה מכבריו עם ידידותיהם.

המשתמשים באירוח יום זכאים ליהנות מכל השירותים הניתנים ליתר אורחי בית המלון. במלונות היוקרה שיש בהם שירות חדרים, אפשר להזמין גם בשעות היום ארוחות מלאות לחדר, מה שמקל על ההסתתרות מפני עיניים סקרניות. אורחי היום יכולים להשתמש גם בשירותי בר המשקאות בחדרים. על שירותים אלה יש לשלם אחר כך בנפרד. ופקידי קבלה מספרים על בעיות מסוימות שבהקשר זה. אלה שאינם בעלי אמצעים מסתפקים בחדרים בבתי מלון זולים יותר.

בחצי המחיר

מחירי אירוח יום זולים, ככלל, ב-50 אחוז ממחירי האכסון ללילה. מחיר אירוח יום במלון הילטון בתל אביב הוא 59.5 דולר. במלון שרתון — 47 דולר. במלון דן — 35 דולר, ובמלון רמדה קונטיננטל 51 שקלים חדשים, לא כולל מע"מ. במלון דיפלומט בתל אביב מחיר אירוח יום הוא 61 שקלים חדשים כולל מע"מ. במלון פלזה — 45.55 שקלים חדשים, לא כולל מע"מ.

את החדרים שנשכרו לאירוח יום יש לפנות עד לשעה 6 בערב. זה תשלום — אך ורק בכסף מזומן או בכרטיס אשראי, אלא שהמשלם בכרטיס אשראי חייב לחשוף את זהותו. בכל בתי המלון שהוזכרו למעלה נאמר לי כי איש אינו נדרש לחשוף את פרטיו בכרטיס הקבלה של האורח וכי "זו לא צריכה להיות בעיה". מנהל קבלה באחד המלונות סיפר על אורחים אלמונים מסוג זה, העוזבים את החדר בלי שפרעו את חשבונותיהם בעבור שהייה בבר של החדר או בעבור שיחות טלפון. לדבריו, יש לבתי המלון "מערכות פיקוח ובקרה פנימיים" הדואגים למניעת מקרים מסוג זה.

במאזנם של בתי המלון נכללות ההכנסות מהשכרת חדרים באירוח יום בחשבון נפרד. ומתנקזות לחשבון "הכנסות מהשכרת חדרים", אך אינן נכללות בסטטיסטיקה הרשמית של מספר הלינות של בית המלון. לדברי גורם תיירותי מוסמך יש בתי מלון, במיוחד הקטנים שבהם, שבהם גובים אך ורק תשלום במזומן ולא רושמים את התקבול בספרים. בין בתי המלון המבוקשים לאירוח יום מונים את מלון רמת-אביב שבעבר הירקון של העיר, שבו הכניסה לחדרים נפרדת. מלון פופולארי אחר הוא מלון הקאונטרי קלאב שמחוץ לעיר, שיש בו גישה ישירה עם המכונית לחדר.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

תודת עולי-הרגל

לפני כעשר שנים, כאשר ארכיאולוגים ישראלים חפרו מתחת לכנסיית הקבר, פירסמו מקצת הגילויים. מתצבה ישראלית, חרסים ישראליים וכן ציור-קיר על אבן של ספינת עולי-רגל. בשבועות האחרונים זכה מחקר זה לפרסום מחודש וכפול. האחד פופולארי בדו-ירחון "עת-מול", והאחר פרסום מקצועי בשפה האנגלית ברבעון "איזראל אכספלוריישן ג'ורנאל", שם כותבים מגן ברושי והד"ר גבי ברקאי על החפירות בקפלה סנט-וורטן שמתחת לכנסיית הקבר. בפרסום זה כלולים גם תרשימים ותצלומים רבים לאיור המתואר בכתב. ביניהם גם תיאור של פיתוח אמנותי באבן מתקופת בית שני, חותמת הלגיון העשירי הרומי על גבי רעף חרס, והעיקר — תיאור ותצלום של ציור-קיר על גבי אבן מחולקת של ספינת מפרשים בשני צבעים, שחור ואדום. המפרשים מקופלים, התורן מוטל על צדו. עמוד הירכתיים של הספינה הוא בצורת ראש אווז, כנהוג בספינות רומיות.

ציורי אניות בקברים וגם במקומות של עולי-רגל, נמצאו כבר בירושלים ובמקומות אחרים בארץ ובעולם, כדי להביע את תודתם של עולי-הרגל על הגיעם למקום חפצם — ולהבדיל, כדי לסמל את הפלגה אל עולם האמת.

מתחת לספינה מופיעות שתי מלים בלטינית, שתרגומן: "אדוני, הלכנו". ברושי סבור שמדובר בעולי-רגל שהגיעו מהעולם המערבי (בעולם המזרחי כתבו יוונית) וביקשו להביע את תודתם בפסוק מתהלים או מהברית החדשה. אלא שבשני המקורים הכתוב אינו תואם בדיוק למקור. בתהלים פרק קכ"ב כתוב: "שמחתי באומרים לי בית ה' נלך". בברית החדשה (יוחנן ו' 68) כתוב: "אדוני אל מי נלך". מכאן שקשה לקבל את הסברי החוקרים. ציור הספינה על משוטיה וכל שאר הפרטים בשני צבעים מוכיחים שלציור וכתוב המלים היה די זמן להשלים את המלאכה. לכן אין לשער שהמדובר בקטעי דברים. מה גם שפרק תהילים קכ"ב היה מוכר היטב לכל עולי-הרגל הנוצריים ושגור על פיהם, והם נהגו לזמר אותו לעתים קרובות.

ניתן לקבל את הסברי החוקרים שצורת הספינה כמתואר עם מפרשים מגדים ותורן מוטל, מעידים כי אכן הנוסעים הגיעו ואין בכוונתם להמשיך לנסוע. אבל לעניין הכתובת, דומה שיש לחפש פרשנות אחרת.

תרבויות שקדמו לתל-אביב

בסוף ינואר יצא לאור כרך נוסף של "קדם", פרסומי המכון הארכיאולוגי של האוניברסיטה העברית. הפעם — כרך כפול על תל-קסילה מאת הד"ר עמיחי מזר והחבר עתידה, מוקדש לזכרו של הפרופ' בנימין מזר. בשנת 1980 יצא לאור כרך ראשון על תל-קסילה, שבו דנו בעיקר בפן הארכיטקטוני והפולחני של האתר. בכרך החדש ניתן פירוט מלא של הממצא הרב, עם השוואות לממצאים דומים באתרים שונים ומלוא הכלים.

מובא מידע על חפצי מתכת כגון גרזן וחנית, צמיד מברזל וסכין ברזל עם ידית שנהב, עגיל זעיר מזהב. אלבסטרונים, אבני בתישה, חפצי שנהב ובהם קופסת קוסמטיקה קטנה בדמות ציפור. באורך 15 ס"מ, דומה לאחרות שנמצאו באתרים שונים מתקופה הכנענית המאוחרת — תחילת התקופה הישראלית: מאות חרוזים ועדיים מצבעים שונים. חרוטקיות מפייאנס: מאות כלי חרס, רבים במיוחד באתר המקדש, לרבות מבגור של כדי מסגורה בתוך מוסך: כלים מתקופת הברזל (הישראלית) משכבות תל-קסילה 7 — 12 שהן המאה השישית המאוחרת ועד 1150 לפני הספירה: כלי חרס פלישתיים רבים ומעוטרים, לרבות קערות, פכיות וכדים, בעיקר כלי אוכל ומחזיקי נוזלים.

יצוין במיוחד כד פלישתי עם מגמת מעטור כולו ועליו צלב מלטזי, החוזר על כלי נוסף, בשחור ואדום. עוד נזכרות צפחות מעוטרות וצפחות כפולות ומשולשות וצפחות עם צלחת שתיה בפיה.

חלק ניכר של הכרך החדש הוקדש לתיאור סבכי מפורט של כלי החרס, מספרם, המשכבת והשכבה שבהם נמצאו וכו'. תוצאות בדיקת החומרים של הכלים ובדיקות נלוות אחרות. אמנם מצאנו אי התאמה בין לוח (3) ובין המיפרט בדף 13 מספר 3 ו-4. אבל כל קורא יעמוד מיד על הטעות, על פי מנוי הממצאים.

האומל הקלטי בתל-אביב

הד"ר זיוה קפלן מצאה במצודה הלניסטית שקדמה למצודה הביזנטית באתר תל-חשש בשכונת בבלי, שנפגע קשה משיני דחפורי הקבלנים, על רצפת האבן אומל ברזל באורך 20 ס"מ, בקצהו האחד פתח (חור) בגודל כ-3 ס"מ ובקצהו השני שיפוע, המצוי רק בצד אחד. על פי הגדרת המומחים מדובר באומל קלטי, כפי שנמצאו בתרבות לה-טן באירופה. באנטוליה הוא נפוץ מתקופת האימפריה החיתית. סיפרי הקדומים הם מנחושת.

במחקרה העומד לפני פרסום, מסיקה החוקרת שאת המצודה הקים תלמי השני פילדלפוס, במסגרת הכנותיו למלחמה הסורית הרביעית.

שכירי החרב הגאלאטיים ששירתו בצבאו השתתפו בקרב רפיח, וגויסו כנראה באסיה הקטנה, ישבו אחרי הקרב במצודה בתל-חשש ומכאן האומל הקלטי.

שיפוצים באתרי הגנים הלאומיים

רשות הגנים הלאומיים הולכת ברוח הזמן בעקבות משרדי פרסום. במקום הקשר האישי שהתקיים בין הרשות לעיתונאים. אולי בדרך זו לא יהיה עליהם להשיב על שאלות, פשוט מודיעים, שבשל הציפיות למבקרים רבים בשנת 1986 נערכו שיפוצים באתרים שונים. כך בקיסריה הורחבו את התצוגה, משפצים את החוף, משפצים גלריות ומסעדות ומתקינים שילוט חדש, ובקרוב יחלו בשיפוץ הכניסה הצלבנית המזרחית. ואנו שואלים, מה על המשך החפירות והשיפוץ באזור קיסריה, שם נהרסים אתרים על ידי המשך המעבר את הארמון?

צילומי אוויר מצביעים על אמפיתיאטרון, על היפודרום ועוד מתקנים עתיקים, ואיש אינו עושה לחשיפתם. ובתוך השטח הסגור לתיירים ולמבקרים משלמי-כרטיסים, שם כבר סימנו לחשוף? מדוע אין טיפול ממשי בשרידים הביזנטיים הכנסת של קיסריה ובתי היהודים בצפון העיר? האם קיסריה רק רומית וצלבנית?

כך גם מדווחים על שיפוצים לרווחת המבקרים בתל-מגידו, במעיין חרוד ובחורשת טל. עם קיסריה, ארבעה אתרים שמתם. לפחות לשלושה יש הכנסות נאות. קיסריה היא המבוקשת ביותר באתרי הגנים הלאומיים. האם הרשות רואה עיקר בנוחות השירותים למטייל ולתייר? מדוע לא שמים דגש על המשך החפירות והצגת ממצאים חדשים. כדי שאלה שכבר ביקרו פעם במקום יבואו שנית לראות את החדש.

מובטלים יחשפו האמפיתיאטרון

בבית שאן כאלף מובטלים. כדי ליצור מקומות עבודה ומציים עומדים בימים אלה להמשיך בחשיפת האמפיתיאטרון הרומי, שבגילויו החלו לפני חמש שנים. האתר מצוי במרכז העיר ונתגלה בבדיקת השטח לפני הקמת שיכונים. בגין הגילוי לא נבנו השיכונים, וכך מתאפשרת חשיפת האתר — היחיד מסוגו שהוא שלם. אף שנתגלו אמפיתיאטרון בשכם ובבית-גוברין. באתר נחשפו עד כה כניסות, מדרגות, ספסלי ישיבה וחלק מהזירה (הארנה) שבה התחלתו הזירות והגלדיאטורים בטרם הקרבות ביניהם.

העבודה נוצעה בזמנו על ידי אגף העתיקות והאוניברסיטה העברית בידי הד"ר גדעון פרסטר ויורם צפריר. הם חשפו גם מקצה של קאפריזו ואת הפודום בבית שאן. עתה ישובו לעיר להמשיך בחפירות בשיתוף עם המועצה המקומית, אגף העתיקות, החברה הממשלתית לתיירות ורשות הגנים הלאומיים.

אם אכן יעסקו עשרות או מאות מובטלים בפרויקטים בבית שאן, בצורה יעילה ולא כ"עבודת דחק" של שנות החמישים, אפשר יהיה לצרף את בית שאן לערי סיור תיירים, שיהנו מביקור. באתרי התל, הדרך, הרחוב העתיקה, הגשר ואתרים נוספים. הד"ר פרסטר בהרצאתו מטעם יד בן-צבי בחיפה, מסר שכבר נאסף מ"בית האבנים האכ"ב סטטוניות ולשחזור חזית בית התיאטרון הרומי בבית שאן. שחזור כזה יהיה יחיד במינו בארץ.

פרסטר הירצה על הארכיטקטורה הקלאסית והביזנטית. בארץ ישראל גציין, שרידי העמודים בהתחזותה של ארמון הורדוס במצדה הם חלק מחזר קבלתאוריים. הלניסטי טיפוסי, שנמצא שלם — רק בלי הגג מעל לעמודים. "זה חזר קבלה שלם שניתן לשחזר עם הגג. מבנות קורות, דבר שאין למצוא אפילו ביוון בצורה כה שלמה", אמר.

גרומיקו כחותמת גומי

מאת דומיניק דומברה

Le Monde

מיוחד ל"הארץ"

תפקיד נשיא המדינה בבריה"מ הינו ייצוגי בלבד ומרוחק מההכרעות הפוליטיות

מוסקווה

האם אנדריי גרומיקו שמח במנת חלקו? אחרי שתרם לעיצובה של אירופה שלאחר המלחמה ונפגש עם כל הנשיאים האמריקאים בלי יוצא מן הכלל מאז רוזוולט, היה לו תפקיד חשוב במינויו של יורי אנדרופוב כמזכיר כללי ותפקיד מכריע בעלייתו לשלטון של מיכאיל גורבצ'וב. האם הוא מסתפק כיום בטכסי הנחת אבן פינה, הנוכחות במפעלים ובחרי התרבות המוגשים לו? תפקידו של נשיא המדינה בברית המועצות הוא טכסי במהותו. גרומיקו ידע זאת כאשר — פנים אטומות כתמיד — עלה על דוכן הסובייט העליון ב-2 ביולי האחרון כדי להודיע בכמה משפטים קצרים כי הוא מקבל על עצמו את התפקיד עליו הטיל גורבצ'וב. אך האם היה מודע לכך, שכתוצאה מתפקידו החדש לא יהיה לו כל חלק בשני אירועים מרכזיים של מדיניות החוץ: מסעו של גורבצ'וב לפאריס (2-5 באוקטובר) ופגישתו עם הנשיא רייגן בז'נבה (19-21 בנובמבר)?

הניגוד הוא אכזרי בין פעילויות ההווה והעבר של גרומיקו. בחודש האחרון בתפקידו החדש הוא הסתפק בחתימה על ארבעים צווים, שבין השאר העניקו תואר "גיבור העבודה הסוציאליסטית" לצייר יאקשי, למנהל בית חרושת במוסקווה, לכורה בדונבאס, לחורש בבאשקיריה, למנהל בריגדת עבודה במפעל מתכת ול"במה פועלי מחץ" באלטאי. במשך שבעה חודשים המשיך גרומיקו להעניק עיטורים לאי אילו מבני ארצו שאין טעם למנותם. הוא גם חילק מדליות לאישים לא סובייטים, כמו למשל למדען וייסקאפ, שר החוץ הצ'כי, חבר המפלגה הקומוניסטית הקובאנית, יו"ר המפלגה הקומוניסטית הקטנטנה במערב ברלין, למזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הארגנטינאית, למזכיר המפלגה בגוואדלופ וכן לשר ההגנה הבולגרי.

מאז מינויו כנשיא המדינה הוא אירח את נשיא מלאגש ראטסיקארה, את אשת נשיא הפיליפינים אימלדה מרקוס, את יו"ר האסיפה הלאומית הצרפתית ואת שר ההגנה המונגולי.

השורה הארוכה של בני שיחו כאשר היה רק שר חוץ, כללה ללא ספק דמויות בכירות ודמות יותר בהיררכית השלטון למיניהן. הוא נהג לשוחח עם ראשי מדינה או ממשלה במדינותיהם בזמן ביקור. נפגש אתם שוב כאשר הללו ביקרו במוסקווה. ללא ספק פגעה בו העובדה שלא שהה בפאריס ובז'נבה. אך הגרוע ביותר בא רק אחר כך.

עריק סובייטי בדרג בכיר שהיה אחד מעוזריו המקורבים ביותר, ארקאדי שאווצ'נקו, מספר בספרו "התנתקות ממוסקווה" כי כף רגלו של גרומיקו לא דרכה אף פעם אחת על מדרכות הבירה מזה 25 שנים. כאשר היה שר חוץ, לא ירד אף פעם אחת ויחידה לרחוב. היתה לו מעלית אישית משלו שהובילה אותו היישר למשרדו בקומה השביעית של גורד השחקים הסטאליניסטי בכיכר סמולנסקיה. הוא נשאר שם יום שלם, נהג בדרך כלל לסעוד לבדו בחדר מגורים קטן שהיה מסתפח למשרדו, ותמיד הוסע חזרה הביתה במכונית השרד שלו מרגע זיל. הוא לא הכיר את מוסקווה ולא הכיר את חיי היום יום של בני ארצו אותם יכול היה לראות רק דרך חלונות של אותה לימוזינה שחורה, שהשימוש בה בלעדי לנכבדים הרמים ביותר של המשטר. היתה זו, איפוא, ללא ספק הפתעה רבה לקרוא בדיווח בפראבדה ב-14 בינואר כי גרומיקו "ביקר מה-7 עד ה-13 בינואר בכמה מוסדות שתפקידם לספק את הצרכים השוטפים של תושבי מוסקווה". מן הסתם אמר נשיא המדינה לבני ארצו שבעיותיהם "עומדות במרכז תשומת הלב של המפלגה".

האם גרומיקו ידע להעריך כראוי סיור זה החייב להיות חדש לגבורי עבודה? עד כה נראה שהוא משלים עם גורלו. אפשר כי סילוקו של ראש המדינה הרשמי מתחום הפוליטיקה הגבוהה מסביר את דבריו התקיפים מאד ב-13 בנובמבר בעיר גודקי. "מעל לכל אנחנו צריכים להראות עירנות ועמידה על המשמר, לחזק עד המכסימום את הגנת המדינה. מי שרוצה לדבר אתנו בשפת הכוח חייב לדעת שהוא טועה בטעות. אנחנו נשיב בצורה הולמת לכל איום שהוא". קריאה זו הפתיעה כאשר נשמעה כמה ימים לפני פגישת גורבצ'וב ורייגן בז'נבה. והנימה היתה שונה מנימתו הפייסנית יותר של האיש החזק בבריה"מ — גורבצ'וב בהתבטאויותיו הפומביות.

אך נראה כי איש לא ייחס לכך חשיבות רבה, ועובדה זו אומרת רבות על השפעתו הנוכחית של גרומיקו. האם הוא ממשיך להיות "המדריך" שאמרו עליו כי יהיה לגורבצ'וב? אפשר לפקפק בכך בצדק. "האיש הצעיר" מסטאברופול גדל ואינו זקוק יותר ל"סנדק". בעיקר לא בתחום אותו לקח כולו לידיו והוא היחיד המטפל בו באמת — מדיניות החוץ.

مطابق للأصل

هكذا من الأصل

מדע ויישום / ירח טל

האתגר אחרי אסון ה"צ'לאנג'ר"

אסון המעבורת האמריקאית לא יביא לביטול השיגורים המאויישים לחלל. בין המשימות השאפתניות המתוכננות להתבצע בחלל באמצעות מעבורות — הנחת טלסקופ ענק, בניית תחנות קבע, פיתוח תעשייה ועוד. לצרפת ולבריה"מ תוכניות לבניית מעבורות־חלל משלהן

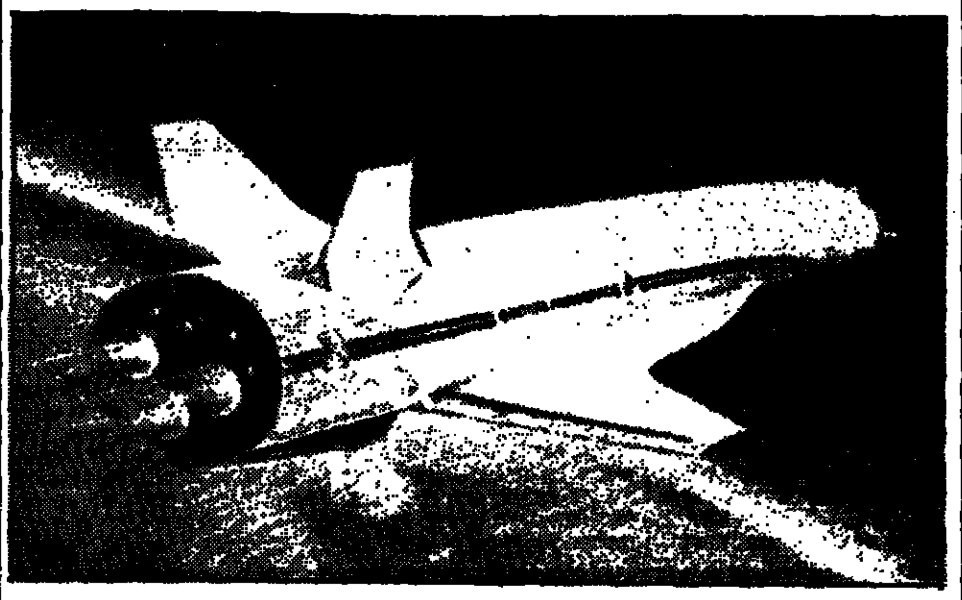

דגם עתידי של מעבורות חלל בריטית: אסון הצ'לאנג'ר יביא לרווח לא צפוי לאירופים

תכנית השיגורים לחלל באמצעות מעבורות החלל, היהלום שבכתר תוכניות החלל האמריקאיות, ספגה מהלומה קשה עם התפוצצות ה"צ'לאנג'ר". אולם, ראשי הממשל האמריקאי, ובראשם נשיא ארה"ב, מיהרו כבר להודיע כי יחודשו הטיסות האמריקאיות לחלל. על־פי ההערכה יתחדשו השיגורים בתוך חצי שנה עד שנה וזאת לאחר שתסתיים חקירת האסון ויוסקו ממנו כל הלקחים.

המשימות השאפתניות שעדיין עומדות בפני מעבורות החלל — הנחת טלסקופ ענק בחלל; בניית תחנות קבע בחלל; פיתוח תעשייה בחלל; ההתהפכות בפרוייקט "מלחמת הכוכבים" (על־ידי הנחת עמדות לווייני ביון ותקיפה בחלל) ועוד.

ה"צ'לאנג'ר" היתה אחת מארבע מעבורות־החלל שהיו עד היום ברשות נאס"א. האחרות הן ה"אנטרפרייז", ששוגרה לראשונה באוגוסט 1977 (אולם לא יועדה בתחילה לטיסות בחלל ורק מאוחר יותר הוסבה לכך); ה"קולומביה", ששוגרה לראשונה באפריל 1981; "הצ'לאנג'ר" ששוגרה לראשונה באפריל 1983 וה"דיסקברי" ששוגרה לראשונה ב־30 באוגוסט 1984. מעבורת חמישית, "אטלנטיס", אמורה היתה להיכנס לשירות בתקופה הקרובה.

משקלה של המעבורת ללא מטען הוא כ־70 טון. עיקר משקלה של המעבורת בעת ההמראה (יותר מ־90%) הוא הדלק. חלקו דלק מוצק, המיועד להפעלת המאיצים הרקטיים והלקו מימן נוזלי וחמצן נוזלי, המיועדים להפעלת מנועי הרקטה.

בכל מעבורות הותקנו שלושה תאים: תא ניהוג ופיקוח; תא עבודה ומגורים ותא המטען. שני התאים הראשונים ממולאים באוויר ואנשי הצוות יכולים לשהות בהם. תא המטען מופעל מתא הפיקוח באמצעות זרוע מלאכותית.

אורכה של המעבורת כ־40 מטר וגובהה כ־20 מטר. אורך כנפיה כ־25 מטר. גחונה של המעבורת ואחוריה מצופים באריחי צורן (סיליקון), המגינים בפני טמפרטורה של עד 1,500 מעלות צלסיוס. אריחים אלה מגינים על המעבורת ויושביה מפני קרינה ומפני החום העצום, הנוצר בעת השיגור ובעת החזרה לכדור־הארץ. בדרך־כלל אריחים אלה הם החלק היחיד שיש להחליף לאחר שובה של המעבורת ובטרם היא משוגרת לטיסה נוספת בחלל.

בעת ההמראה פועלת המעבורת כטיל; בחלל היא מטיסת כחללית ובחזרתה על כדור־הארץ היא פועלת כדאון. היא גולשת מטה בעוצמת כבדה ונבנה ולפני הנגיעה בקרקע יוצא מגחונה כמינותה גלגלי, בדיוק כמו במטוס.

ההערכה הרווחת באשר לתקלה שגרמה לאסון ה"צ'לאנג'ר" היא שדליפת דלק בטיל העזר הימני של המעבורת, אחד משני טילי העזר, בכל אחד מהם הוא בגובה של כ־... מטרים (כבית בן עשר קומות), ובהנעתו להגיע את המעבורת לחלל. חוללה דליקה שהציתה את מיכל הדלק הנוזלי של המערכת והשמידה את החללית. מיכל דלק זה מחזיק כשני מיליון ליטר דלק נוזלי — והוא מופרד בתוכו על ידי מחיצה לשני חלקים. בחלקו האחד כמיליון וחצי ליטר מימן נוזלי ואילו בחלק האחר — כחצי מיליון ליטר חמצן נוזלי. כשהמימן הנוזלי בא במגע עם אוויר או עם חמצן נוזלי צפויה התפוצצות ענקית. סדק בעטיפת המיכל או סדק בלוח ההפרדה במיכל יכולים להביא לריאקציה בלתי מבוקרת של שני הגזים שבתוך המיכל או לריאקציה שלהם עם האוויר ותוצאה מכך להתפוצצות.

מומחי נאס"א, כך מתברר עתה, לא הביאו בחשבון תקלה בטילי העזר של המעבורות. הם היו כה משוכנעים שהאיכות הגבוהה של הטילים היא ללא דופי, עד כדי כך שלאחר הטיסות הראשונות של מעבורות החלל הם הסירו את חיישני ההתראה שהיו מותקנים על גבי טילי העזר. לדברי מהנדסי נאס"א שיקולי משקל הם שהכתיבו את הצורך בהסרת החיישנים הללו. אולם לדברי מומחי נאס"א, שצוטטו על ידי רשת הא.בי.סי. אפילו היו החיישנים קולטים סימני אש, היו "המחשבים כשיטות", המותקנים במערכת השליטה של החללית, מונעים ניתוק אוטומטי בין המעבורת לבין מיכל הדלק החיצוני. הסיבה לכך שמערכת החיישנים והמחשבים לא תוכנתו להפריד אוטומטית בין המעבורת לבין המיכל בפרוץ דליקה, היא החשש, שתקלה קטנה באחד החיישנים היתה גורמת להפסקת ההזנקה לאחר שעת האפס, בצורה שתסכן את חיי האסטרונאוטים.

עד היום ביצעו מעבורות החלל האמריקאיות עשרים וחמש טיסות מוצלחות, רובן במשימות של "הצבת" לווייני מחקר, תקשורת וביון בחלל. המעבורות מאויישות בצוותים של 5–8 אסטרונאוטים, בהם אנשי מחקר ואורחים. אחד המבצעים המוצלחים של ה"צ'לאנג'ר" היה באפריל 1984, עת תיקנו אנשי צוות המעבורת לוויין תקשורת בחלל והחזירוהו למסלולו. שנת 1986 היתה אמורה להיות שנת השיא בשיגורי מעבורות לחלל. לא פחות מ־15 טיסות מעבורת תוכננו לשנה זו, כפליים ממספר הטיסות שבוצעו ב־1985.

לא רק לוח הזמנים של 1986 השתבש, אלא כל תוכניות הטיסות בחמש השנים הבאות. בין השאר תכננה נאס"א לשגר לחלל, ב־15 במאי השנה, את טלסקופ החלל העיקרי למעקב אחרי מערכות כוכבים רחוקות, לרבות השביט האלי. בנייתה של מעבורת חלל חדשה תעלה כ־2.2 מיליארד דולר. הדחייה עלולה לפגוע גם בתוכנית השאפתנית של הפנטגון לשגר ב־1988 עשרה לוויינים לחלל.

המהנדס אריאל דום, מומחה לבקרה ולפיקוח על לוויינים, בעל חברת ייעוץ פרטית בתחום זה בקנדה, המקיים בימים אלה סידרת הרצאות במכון לחקר החלל בטכניון, סבור כי אסון ה"צ'לאנג'ר" יביא לרווח בלתי־צפוי דווקא לצרפתים, המתחרים באמריקאים בשיגור לוויינים מסחריים לחלל. הצרפתים אינם עושים זאת באמצעות מעבורות חלל מאויישות, אלא באמצעות טיל השיגור "אריאן".

עלות השיגורים שווה בשתי השיטות, כ־20–30 מיליון דולר השיגור. הן לרוסים והן לצרפתים יש תוכניות העומדות לפני מימוש לבניית מעבורות חלל. הרוסים בונים את ה"פרוטון" והצרפתים את ה"הרמס".

המומחה האורח מדגיש כי לאמריקאים יש תוכניות לבנות מעבורות חלל שלא רק ימריאו כמטוסים אלא אף ינחתו כמטוסים, ואז לא יהיה צורך להשתמש בטילי העזר, שככל הנראה תקלה בהם גרמה לאסון ה"צ'לאנג'ר", ובבכורות הדלק האדירות המכבידות על כלי התעופה. צעד ראשון בכיוון זה יהיה מטוס העתיד שעליו הכריז בשבוע שעבר הנשיא רייגן. שיטוס במהירות הגבוהה פי 25 ממהירות הקול ויגמא את המרחק בין ארה"ב ליפן בשעתיים. המטוס יעשה זאת בגובה של יותר מ־160 ק"מ, שבו יהיה משוחרר ממגבלות האטמוספירה.

הוויאג'ר: במצב בריאות טוב

החללית וויאג'ר שעל מעלליה האפיל במידה רבה האובדן הטרגי של הצ'לנג'ר בשבוע שעבר, סיפקה את נקודות האור היחידות בשעות הקודרות ביותר של תכנית החלל האמריקאית. בעוד החללית מיהרה להתרחק מהמיפגש הקרוב שלה עם אורנוס, היא המשיכה בביצועה המושלם ושיגרה נתונים וצילומים המפוגגים חלק מהמסתורין שאפף את הכוכב הזה.

במעבדת ההנע הסילוני של נאס"א בפסאדינה שבקליפורניה, במעט 3.2 מיליארד ק"מ מהחללית, יכול היה וויליאם מאקלולין, מנהל הנדסת תעופה של וויאג'ר, לדבר רק בסופרלטיבים כאשר בדק את המידע שהגיע. הוא אמר: "אני חושב שזו המשימה המוצלחת ביותר בחלל בכל הזמנים".

ואכן, לאחר סקירה מבריקה של הכוכב יופיטר (צדק) ב־1979 וסטורן (שבתאי) ב־1981 כבר השיגה וויאג'ר רקורד מעורר קנאה, ובמסעה לאורנוס חזרה החללית על השגיה הקודמים הספקטקולריים. בסוף השבוע לפני האחרון היא כבר גילתה עשרה ירחים קטנים של אורנוס ושיגרה חזרה צילומים מפורטים בצורה מדהימה של חמשת הירחים הגדולים יותר הידועים כבר מקודם.

היא צילמה את תשע הטבעות הידועות ומצאה לפחות עוד שתיים. החללית המגוננת גם הצליחה להפיק כמות מדהימה של מידע מאורנוס עצמו על אף העובדה שהכוכב עטוף באטמוספירה ... בצבע כחול־ירוק. מדענים במעבדה בפסדינה נראים מרותקים במיוחד על ידי הצילומים מקרוב של וויאג'ר המראים את חמשת הירחים העיקריים של אורנוס. האכזבה שבהם היא מירנדה, הקרוב ביותר מהירחים הגדולים לכוכב.

מיראנדה, הסביר הגיאולוג לורנס סודרבלום, היא "יצור כלאיים מוזר", המשלב לפחות 10 סוגים שונים של שטח קרקע, כמה מהם דומים ל"עמקים ומירבצים בשכבות של מאדים, לשטח המחורץ של גאנימד (ירח של יופיטר) ושברי השקעים הגיאולוגיים בכוכב מרקורי". סודרבלום אמר כי קודמי האדמה של מירנדה ושלושה מארבעת הירחים הגדולים האחרים "עורבבו בצורה סקטנית באורח קאטאקליזמי" ככל הנראה על ידי השפעת כוח המשיכה החזק של אורנוס, שקוטרו פי ארבעה משל כדור הארץ. הן טיטניה והן אוברון, שקוטר כל אחד מהם הוא כ־1600 ק"מ, הם בעלי מאפייני קרקע בולטים עקיפים. וויאג'ר מצא הר בגובה 4,800 ק"מ על אוברון ועמק המוצא את כל קרקעית הכוכב הנראה לעין של טיטניה. על הירח אריאל שלושה מרגמים קויים נראים כדרכים לעקבות שהותירו על כדור הארץ קרחונים.

נראה שרק אומבריאל שקוטרו 4811 ק"מ והוא מכוסה במכתשים מטאוריטים הנכנסים זה לתוך זה אך שמלבד זה יש לו מאפיינים קרקעיים בולטים אחרים. לא הושפע במידה רבה מכוח המשיכה של אורנוס מסיבות שמדענים אינם יכולים להסביר.

בעוד וויאג'ר חלפה מאחורי אורנוס היא גילתה שהטבעות של כוכב זה שונות במידה רבה מאלו של סטורן הכוללות שפע של חלקיקים קטנים עדינים. הטבעות של אורנוס מורכבות במידה רבה מ"סלעים" כהים שרובם אינם רחבים יותר מ־0.9 מטר. הסובבים את הכוכב אחת לשמונה שעות. מדענים רבים מאמינים כי הם אולי שרידיו של ירח גדול שהתפוצץ במהפך גיאולוגי לפני זמן רב. למעשה אסטרונומים רבים חשדו זה מכבר שהיה מדובר באירוע קטסטרופי, אולי התנגשות בגוף בגודל כדור הארץ אשר הפך את אורנוס על צירו. הציר הסיבובי שלו מאונך לצירים של מרבית שאר הכוכבים. החללית אף העלתה שאלות רבות יותר על אורנוס כאשר גילתה שלכוכב יש שדה מגנטי חזק כמו זה של כדור הארץ. אך על פי אמות המידה של כדור הארץ "העומד על ראשו" כשהקוטב המגנטי הצפוני מרוחק 55 מעלות מהקוטב הרוחני הגיאוגרפי.

עובדה זו הניעה מדענים לעלות השערות, שוויאג'ר קלטה את השדה המגנטי כשהוא בתהליך של היפוך הקוטביות שלו, תופעה אשר אירעה לעיתים קרובות על כדור הארץ לפני כ־700 שנה. השדה המגנטי גם סייע למדענים לחשב את משך היום על פני אורנוס. על ידי איתור פליטות הרדיו המשתנות הנגרמות על ידי פעולת הגומלין של השדה עם הרוח הסולארית כאשר הכוכב מסתובב על צירו, קבעה החללית שהכוכב מסתובב בערך פעם אחת ל־17 שעות. על ידי מעקב אחר עננים באטמוספירה גילתה וויאג'ר רוחות בגובה רב הסובבות את הכוכב במהירות של 220 מייל לשעה. למעלה מכפליים מהירותם עליפני כדור הארץ. ... אחת מ... ממצאי וויאג'ר. לדברי מדען הפרוייקט אדוארד סטון, לאורנוס יש ליבה המורכבת מסלעים ונוזלים ומכוסה על ידי אוקינוס מים עמוק המהול באמוניה נוזלית ועטוף באטמוספירה עבה של 8000 ק"מ הכוללת בעיקר מימן 16%–10% הליום וקצת מתאן וגזים אחרים.

בסוף השבוע שעבר נראה היה שוויאג'ר היא במצב בריאות מושלם. מדענים בטוחים כי היא תמשיך כך לא רק במיפגשה עם נפטון ב־1989 אך אולי עד 2010 כאשר תגיע הרחק מחוץ למערכת השמש. אומר ריצ'רד ליזאר, מנהל הפרוייקט "אין לי שום שאיפה לעשות הרבה יותר מאשר לעקוב אחר התנועה הזו (של וויאג'ר) לאורך כל הדרך עד לתוך החלל שמחוץ למערכת השמש".

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי אשקלון
הודעה בדבר הפקדת תבנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון הופקד שינוי תבנית הקראת שינוי מס. לתבנית מפורטת 4/ 170/03 בנה ביתך באשקלון. ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי:
שינוי תבנית מפורטת שכונת נוחים.
שינוי בגבולות מגרשים.
שינוי יעוד מש.צ.פ. למגורים וקביעת הנחיות בניה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתבנית: שטח התכנית כ־100 (שכ' שמשון דרום)
גוש: 1944 חלקות: 7, 10, 13, 46, 47, 52־54, 63, 65, 67
ח"ח: 3־6, 11, 12, 14, 15, 36, 37, 39, 40־46, 49, 50, 51, 55, 56, 62, 66
גוש: 1945 ח"ח: 2, 74, 13־16, 18־20, 30.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התבנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.
שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז הדרום.

מנהל כח אדם —
מסור מודעתך ב דרושים
בדרושים תקבל יותר
לפרטים נוספים: תל־אביב: 03־622233־4 עדי סאמט
ירושלים: 02־226335־6 אמיר ורון
חיפה: 04־645333־4 אריה טל
04־662571־2

"מרחב" — טרקטור ישראלי חדיש

בימים אלה הוצג בתערוכה במרכז ובמו קבוצה, הטרקטור "מרחב", פרי פיתוח ישראלי. הטרקטור שיוצר ע"י "עשות אשקלון" מציג גישה חדשה בפיתוח טרקטורים. בטרקטור משולבת מערכת בקרה ממוחשבת מרובת־מעבדים לפיקוד ולשליטה בפונקציות שונות של הטרקטור, במערכות ההנעה, ההיגוי ובמערכות הכלים החקלאיים. כל מערכת הבקרה הממוחשבת של הטרקטור פותחה בחברת "פרולוקס" בקרית־ביאליק.

במערכת ההיגוי המהפכנית מרכבת, לראשונה בעולם, היגוי כלי אלקטרוני ממוחשב של 4 גלגלים בו־זמנית. המערכת מאפשרת עבודה במשטרי היגוי שונים: היגוי ידני רגיל; היגוי אוטומטי־תמרון־ביצוע אוטומטי הנבחר ע"י מפעיל הטרקטור מתוך 5 סוגי תמרון קבועים מראש; היגוי אוטומטי־עקיב כשבמשטר היגוי זה נע הטרקטור באופן אוטומטי לאורך תלם שנחרש במעבר קודם; המערכת ניתנת להתאמה לסוגי טרקטורים שונים ולציוד חקלאי, הנדסי ומכבי נייד.

שפת אם וזהות מינית

ילדים ישראלים מגיעים למודעות באשר לזהותם המינית הרבה לפני ילדים אמריקאים או פינים, וזאת משום שבשפה העברית קיימת הדגשה רבה יותר של קטגוריות מיניות מאשר בשפה האנגלית או הפינית — כך עולה ממחקר משותף בתחום הפסיכולוגיה של הלשון (פסיכולינגוויסטיקה), שערך פרופ' אלכסנדר זאב גיורא מהחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה.

המחקר בדק את השפעת השפה על התפתחות האישיות של הילדים. השאלה ששאל עצמו החוקר היתה האם יש חשיבות מבחינת התפתחות האישיות של הילד לשפה שלתוכה הוא נולד. המחקר נערך בישראל, בארה"ב ובפינלנד.

מהמחקר עולה כי ילדים בישראל מגיעים לזהות מינית, דהיינו להכרה בכינויהם (זכר או נקבה) בגיל ממוצע של 22 חודש ורמת המודעות באשר לזהות המינית של ילדים אמריקאים או פינים מתאמת עם זו של ילדי ישראל רק בסוף השנה השלישית ללידתם.

פרופ' גיורא מייחס את השינויים ברמת המודעות לזהות המינית בגיל הרך להבדלים בין השפות. השפה העברית מדגישה קטגוריות מיניות הן בשמות עצם והן בפעלים. בעוד שבשפה האנגלית נטייה זו פחותה וכך בשפות לועזיות אחרות כפינית, סינית, הונגרית ואפילו צרפתית וגרמנית.

במחקר אחר נמצא כי ילדים ישראליים מתקשים לסווג סיווג מדוייק של אירועים מהעבר בהשוואה לילדים אמריקאים וגם זאת בהשפעת השפה, שכן בעברית יש רק זמן עבר אחד.

ממחקריו של פרופ' גיורא עולה כי לאדם יכולה להיות רק שפת אם אחת. גם אם אדם שולט בשתי לשונות בצורה רהוטה רק שפה אחת הוא ידבר במבטא ילידי ואילו באחרות ניכר יהיה מבטא זר. על־פי מימצאי המחקרים, קובע פרופ' גיורא, כי אדם זקוק לשפת־אם לשם גיבוש זהותו ולדעתו לא נעשה בארץ מספיק בתחום זה.

החוקר מציין כי יש להשקיע יותר בתחום לימוד העברית בארץ ולטפח לימוד שפה זו ולהעמידה בעדיפות ברורה על פני לימוד שפות אחרות.

סרטן העצם פותח במעבדה

חוקרים במחלקה למורפולוגיה במכון רפפורט לחקר רפואי שליד הטכניון בחיפה, הצליחו לראשונה בעולם לפתח תהליך סרטן עצם במבחנה. להישג זה עשויות להיות השלכות חשובות על מחקר מחלת הסרטן וכן על אבחון הגורמים הגנטיים הקובעים להתפתחות נורמלית או אבנורמלית של תאים יוצרי עצם.

עורכי המחקר הם הפרופ' מיכאל זילברמן והד"ר אראלה לבנה, שביתפו פעולה עם שני חוקרים ממערב־גרמניה, הד"ר ארפלה והד"ר שמידט. החוקרים נטלו רקמה עוברית בריאה של עכבר, והדביקו אותה בחלקיקי וירוס (אונקוטופיקוזה), שגורם לסרטן עצמות בעכברים כתוצאה מתהליך הקרנה או סרטן שהתפתח באופן ספונטני. שבוע ימים לקח לחוקרים לפתח סרטן ברקמה. הפרופ' זילברמן מסר כי התברר כי לא כל התאים נתקפים על ידי הסרטן אלא התאים העצירים, שכבר קיבלו את הפרוגרמה בגרעין להתפתח לתאי עצם, אך לא הגיעו לשלב התפתחות שבה התכונה הגנטית הגיעה לכלל ביטוי.

הוירוס שיבב את עצמו לתוך הפרוגרמה וגרם טרנספורמציה בתא, במקום שיתפתח כפי שתוכנן, כלומר לתא עצם נורמלי, הוא התחלק בחלוקה לא נורמלית.

זילברמן הסביר כי בידי החוקרים עתה מערכת נקייה, שבאמצעותה אפשר לבדוק גורמים המעורבים בטרנספורמציה של תאים, ולפתח שיטות למניעת התהליך. יהיה אפשר גם ללמוד מהי המערכת בגרעין של התא, האחראית להפיכתו לתא עצם ולא לתא שריר או מוח, או מתא נורמלי לתא אבנורמלי. סרטן העצם (אוסטאוסרקומה) נפוץ בעיקר בקרב ילדים ובגילאי ביניים.

שפעת והלם רעלי הביאו לנפילת אתונה

מדענים אמריקאים סבורים כי המגיפה שגרמה לאתונה ליפול כפרי בשל בידי ספרטה, היתה כנראה שילוב דרמטולי של שפעת והלם רעלי.

קבוצת מדענים מאריזונה בשיתוף עם אלכסנדר לנגמויר, אפידמיולוג של המרכזים לבקרת מחלות ניסו להתחקות אחר המחלה המסתורית שהמיתה אלפי אתונאים במשך המלחמה הפלופונזית הקדומה. תוקידידס, הגנרל האתונאי שהיה להיסטוריון נודע, השאיר לחוקרים הקלסיקאים דיווח מפורט על מגיפה זו, שהתחוללה לפני יותר מ־2,400 שנה. מדם, כיום אין למצוא מחלה בתיאורו שתואם את כל הסימפטומים שהוא מדווח עליהם. רוב המלומדים סברו עד כה שתוקידידס הגזים או שמחלה כזו כבר לא קיימת יותר. הם היו מאוד מעוניינים לזהות את המחלה, על מנת שיוכלו לאמת את דיווחיו של תוקידידס.

התיאורים של תוקידידס הינם העדות היחידה על מלחמה זו, שנמשכה בין שנת 431 לשנת 404 לפני הספירה, והדיווח שלו מעורר מספר חידות שלא נפתרו עד כה. כדם, לנגמויר ועמיתיו למחקר, סבורים כי הפתרון לחידה נעוץ בזיהוי המגיפה כמורכבת משתי מחלות: כאבי ראש קשים, צרידות, שיעולים מטרידים וריח רע מהפה, כל אלה הם סימנים מובהקים של שפעת ויראלית: בעוד שכוויות והקאות, מלוות בצמרמורות, שגם אותן תיאר תוקידידס בכתביו, מצביעות על הרעלה אישית של מערכת העצבים המרכזית.

המקור המתקבל ביותר על הדעת של הרעלה כזאת עשוי להיות נגיף הגורם לדלקת מקומית ומזרים רעל לתוך זרם הדם. המדענים האמריקאים סבורים כי נגיף זה הוא קרוב לוודאי סוג מסויים של סטפילוקוקוס, הגורם להלם רעלי.

אתונאים רבים סבלו גם מגנגרנה בכהונות רגליהם — סימן ידוע במקרים של הלם רעלי. עתה הם מחפשים חולה ברוקמבו עם "סינדרום תוקידידס", על מנת לאמת את התיאוריה שלהם, ופונים לרופאי כל העולם להתאחד בחיפוש אחר חולה כזה.

לאלכס קנדל
משתתפים בצערך על מות
אביך ז"ל
טרנס כללי־תשגיר בע"מ

לאלכס קנדל
אתך באבלך הכבד במות עליך
א ב י ך ז"ל
"דפנה" ויסמן את לביא בע"מ

לשבח אופיר ומשפחתו
תנחומינו על פטירת
האב ז"ל
משפחת ש. זבלודוביץ

לשבח אופיר
תנחומינו הכנים במות
אביך ז"ל
מפעלי חטיבת כור אלקטרוניקה

למשפחת אשל
משתתפים בצערכם על מות
האב ז"ל
משפחת ווקסלר
מושב עידן

לגדעון קוסלר
אתך באבלך הכבד במות
אביך ז"ל
פועלי יקב המרתף 1
פתח־תקוה

לשמואל אלרואי
משתתפים באבלך במות
אמך ז"ל
חברה א"י להתישבות חקלאית בע"מ

למשפחת ססובר
אבלים עמכם על מותו של אבי המשפחה
יעקב ססובר ז"ל
אותו הוקרנו והערכנו במשך שנות היכרות רבות
שבתי ודן מגדל ומשפחותיהם
וחבר אנשי המשרד

על יקירנו
יעקב (ג'ימס) **ססובר** ז"ל
אנו אבלים יחד עם כל בני המשפחה
המשפחות:
פרנקנשטיין, ויגלר, פארן ורייגהרץ

למשפחת ססובר
אתכם באבלכם הכבד
במות אבי המשפחה
יעקב ססובר ז"ל
ביח"ר לשימורים זנלכל בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

למשפחת ססובר
אתכם באבלכם
על פטירת ראש המשפחה
יעקב ססובר ז"ל
סוכנויות פלתורס ביטוח בע"מ
המגן חברה לביטוח בע"מ

למשפחת ססובר
אתכם באבלכם הכבד במות
יעקב ססובר ז"ל
משפחות אלון, אביבי
חברה ימית חיפה בע"מ

למשפחת ססובר
משתתפים באבלכם הכבד
בהלקח מכם ראש המשפחה
יעקב (ג'ימס) **ססובר** ז"ל
אלים אוניות בע"מ

לגדי ומשפחת ססובר
אתכם באבלכם הכבד
בהלקח מכם האב היקר
יעקב (ג'ימס) ז"ל
הנהלת בלובנד תלמה

לגדי ססובר ומשפחתו
משתתפים בצערכם על מות
האב ז"ל
עוזי קסלר
ועובדי טרנס כללי־תשגיר בע"מ

האגודה הישראלית למשפט ימי
מודיעה בצער רב על פטירתו
של סגן נשיא האגודה
יעקב ססובר ז"ל
ומביעה תנחומיה למשפחה האבלה

למשפחת ססובר
וחברת ססובר בע"מ
אתכם באבלכם הכבד במות
י ע ק ב ז"ל
עמיר חברה להספקה בע"מ
חברת שוק חקלאי בע"מ.
הקבוצה הירושלמית ליבוא מיספוא
צנציפר צבי
אוסטרי צדוק
בן אברהם — ועדת הקניות

למשפחת ססובר
אתכם באבלכם הכבד במות האב
יעקב ססובר ז"ל
"דפנה" ויסמן את לביא בע"מ

כלכלה ועסקים

22 מתווכים סולקו ממלד"ן בגלל עבירות אתיות

הפעולה במסגרת מאמצי העמותה לשפר את תדמית המתווכים בארץ

מאת אריה לביא

22 מתווכים החברים בעמותת המתווכים מלד"ן סולקו בשנה האחרונה מהעמותה, על פי פסיקת בדי"נים משפטיים במסגרת האגודה, לאחר שמתווכים אלה חרגו מתקנות האתיקה של העמותה.

יו"ר מלד"ן מרדכי פלס אמר, שהחריגות מתקנות ואתיקה הן מגוונות, החל ב"חסימת" לקוחות מתווכים אחרים, פרסום שאינו אמת, פרסום מודעות בתוספת הודעה "בלי דמי תיווך", ועד לאי תשלום דמי חבר. כמו כן הועמדו למשפט מספר ניכר של חברים עקב חריגות אתיות אחרות, אך פסקי הדין נגד אלה היו חמורים פחות, בדרך כלל קנסות. על פי תקנות העמותה, ניתן להטיל על חברים קנס עד 5000 דולר.

חברי מלד"ן, 300 במספר, חותמים עם הצטרפותם לארגון על שטר בוררות, על מנת להבטיח קיום פסקי הדין נגדם. פלס אומר שהקנסות שהוטלו עד כה על חברי הארגון היו נמוכים בהרבה מסכום השטרות.

סופר "הארץ" מציין, שעמותת מלד"ן משקיעה באחרונה מאמצים רבים בניסיון לשפר את תדמיתם של המתווכים בארץ.

המתווכים שכרו גם את שירותו של הפרופ' אוריאל רייכמן, דיקאן הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב, במטרה להכין טיוטה להצעת חוק שתעוגן למשרד המשפטים. טיוטה ראשונה של ההצעה נמצאת כעת בשלבי ניסוח אחרונים והיא תוגש למשרד המשפטים עד סוף החודש הבא.

הוצאות מימון כבדות הגדילו הפסדי "עפר וסלע" במחצית '85

החברה שימשה בין היתר קבלנית של קלרין ושל חברת נופים בבעלות דני וינמן

מאת אריה לביא

חברת "עפר וסלע" הפסידה במחצית הראשונה של 1985 536 אלף ש"ח לעומת הפסד של 475 אלף ש"ח בכל שנת 1984/85. החברה מסבירה את ההפסד בצמצום הפעילות בענף הבנייה ובהגדלת השימוש בהלוואות ממקורות חיצוניים.

הדו"ח הנומינלי של החברה משקף את נטל הוצאות המימון על החברה: הוצאות המימון הגיעו ליותר משלושה מיליון ש"ח שהן קרוב למחצית מעלויות החברה.

עפר וסלע שימשה כקבלנית של חברת קלרין בשני פרויקטים: מגדלי המלכים בסביניה והדרה הצעירה. באחרונה פנו הכונסים לעפר וסלע בהצעה לגמור את הבנייה באתרים אלה. יצויין שעפר וסלע מקבלת חלק מהתשלום בפרויקט מגדל המלכים בשיטת הברטר: כתמורה דירות נופש. בעבר שימשה עפר וסלע גם קבלנית של ישוב נרפים אותו יזם דני וינמן. בתקופת הדו"ח קיבלה החברה עבודה בהיקף של 2.2 מיליון דולר להשלמת פרויקט נווה עליזה, על שם רעיתו המנוחה של מנחם בגין, זאת לאחר שיזמי פרויקט זה נקלעו לקשיים כספיים.

עפר וסלע הינה בעלת השליטה בחברה קינג מכונות לייצור מנועים בבית שמש. כעת מתנהל מו"מ לכניסת שותף נוסף לחברה על מנת להגדיל את הייצור של החברה.

הרשות לקניות גומלין פרסמה מדריך קניות לקניינים זרים

מאת יהודה שרוני

הרשות לקניות גומלין במשרד התעשיה והמסחר פרסמה בסוף השבוע מדריך ראשון בסוגו המיועד לקניינים זרים. המדריך, בשפה האנגלית נועד לספק לקניינים פוטנציאלים מידע על יצואנים ישראלים בתחומים הטכנולוגיים והוא כולל פרטים על המפעלים ועל תוצרתם. הוצאת המדריך נועדה לסייע ליישם את החלטת ועדת השרים לעניני כלכלה לעודד את רכישות הגומלין. הרשות לקניות גומלין עושה מאמצים לשכנע יצרני חוץ המוכרים פרויקטים גדולים לישראל להעביר חלק מביצוע הפרויקט לפירמות בארץ באמצעות קבלנות משנה.

העורך: נחמיה שטרסלר

מנהלים פורשים מחברות בורסאיות שצברו הפסדים

מאת יהודה שרוני

מנכ"ל חברת כבלים אוריאל תמיר הודיע השבוע על פרישתו מתפקידו כמנכ"ל החברה. תוצאותיה העסקיות של כבלים, הנמצאת בבעלות חברת תדיראן, לא היו טובות בשנים האחרונות והחברה צברה הפסדים. דובר תדיראן סירב לפרט את הסיבות להחלטתו של המנכ"ל לפרוש מתפקידו ואוריאל תמיר עצמו הכחיש בתוקף את ההערכות כאילו התבקש לעזוב את התפקיד. בשיחה עם סופר "הארץ" טען, כי הוא נענה להנהלת החברה להישאר כיועץ עד סוף השנה, כדי שכניסת המנכ"ל החדש לתפקיד תהיה חלקה יותר. את הסיבות להתפטרות לא היה נכון לפרט.

השבוע פרש מתפקידו גם מנכ"ל חברת מוצרי נייר חמן, נסים עבדי. חברת חמן צברה הפסדים בשנים האחרונות, ותוצאותיה העסקיות היו מוצלחות פחות מאלה של המתחרה בה, דפרון. מנכ"ל חמן החדש גד זילברשטיין לא היה נכון להתייחס לסיבות לפרישתו של עבדי. זילברשטיין הודה כי מצבה העסקי של חמן קשה, אך לדבריו, בדו"חות הכספיים בשנתיים האחרונים שהועברו לבורסה נפלה טעות וההפסד האמיתי קטן בהרבה.

דלתא גליל — מהפסד לרווח

ב־1984 הגיעו הוצאות המימון ל־59% מסך ההוצאות — שיעור גבוה במיוחד — אך בסעיף זה כלולות גם הוצאות בגין אחזקת מלאי ★ לחברה פעילות יוצאת דופן בניירות ערך: 28% מהרווח הנומינלי לפני מס מקורו בפעילות זו ★ עקב חוקי העידוד השונים החברה כמעט ואיננה משלמת מס

דו"ח על דו"ח / ניסן כספי ועופר סטובר

הכותבים נמנים עם סגל בית"ס למינהל עסקים, האוניברסיטה העברית ירושלים

קבוצת דלתא גליל נתגבשה כתוצאה ממיזוג, שנערך באוגוסט 1982 בין מפעלי דלתא טקסטיל ומפעלי גליל תעשיות (מולרה). החברה עוסקת בייצור מוצרי הלבשה ושיווקם, ומפעלי החברה ממוקמים בעיקר בצפון הארץ (כרמיאל, נהריה) ומפעל מגבות בעזה. עד למיזוג בידי 82 נוהלו שתי החברות בנפרד, כאשר דלתא טקסטיל רכשה מגליל תעשיות חוטים ותוצרי גלם לייצור ואילו חברות בנות ב"גליל" שיווקו מוצריהן באמצעות חברות בנות של "דלתא". עם המיזוג משלבת דלתא גליל את מפעלי דלתא טקסטיל וגליל תעשיות ופיתוח (נהריה), ו־10 חברות הבנות שלהן ובהן 4 חברות שיווק, וחברות טכנולוגיה עתירות ידע.

השליטה בקבוצה היתה בידי רב לאוטמן ומשפחתו ובידי אליעזר פלג, על ידי אחזקה ישירה ועקיפה. לפני כשנה וחצי פרש מר פלג מהקבוצה.

ייצור לייצוא

הקבוצה משתמשת בשיטה של אינטגרציה אנכית, כלומר היא עוסקת בטוויה, סריגת בדים, צביעה, גמורה ותפירה. החברה מייצרת מוצרי טקסטיל איכותיים ונחשבת לגדולה מסוגה בישראל. אך יש לה מספר חברות מתחרות בתחום ההלבשה התחתונה, גרביים ומגבות.

השפעת הסכם הסחר החופשי עם ארה"ב

החברה משווקת את עיקר תוצרתה לחו"ל (כ־80%) ע"י חברות בנות בשליטה מלאה, למספר לקוחות גדולים בעיקר במערב אירופה. היא השקיעה מאמצים רבים בניסיון לחדור לשוק האמריקאי, אך הגבלות היבוא החמורות לשוק זה מנעו חדירה ממשית אליו. ייתכן וחתימת הסכם הסחר החופשי עם ארה"ב תאפשר לה לחדור בהצלחה לשוק זה.

תוצאות עסקיות ומדיניות חשבונאית

החל בדו"חות שנה זו מדווחת החברה בהתאם לגילוי דעת מס' 36 של לשכת רואי חשבון בישראל. דו"חות מתואמים לאינפלציה. החברה דיווחה ב־1984 על רווח מתואם של 1.254 מיליארד שקל לעומת הפסד מתואם בשנה קודמת של 4.247 מיליארד שקל. אין ספק כי יש כאן שיפור מהותי בתוצאות העסקיות, אולם בחינה מדוקדקת יותר של פרטי הדו"חות מעלה מספר שאלות. החברה ערכה ב־1984 שני שינויים חשבונאיים נוספים בנושאי הטיפול במענק השקעה והטיפול במיסים נדחים. ההשפעה המצטברת של סך כל השינויים היא הקטנת ההון העצמי לתחילת השנה ב־1.589 מיליארד שקל, אולם לא ניתן כל פירוט של ההצגה למפרע, במיוחד במענק השקעה בניכוי מהרכוש הקבוע וההשפעה על תוצאות הדו"ח הכספי בשנה השוטפת.

שיעור הוצאות המימון של החברה מתוך סה"כ ההוצאות גדל בשנים האחרונות בצורה חדה ביותר. בשנה קודמת היו הוצאות המימון כ־36% מתוך סה"כ ההוצאות והעלויות, ובשנת הדו"ח היו הוצאות אלו כ־59% מסה"כ העלויות וההוצאות. אין ספק שזהו שיעור גבוה במיוחד. הרכב סעיף זה מגלם בתוכו הוצאות מגוונות המקשות על ניתוח התוצאות. בסעיף זה כללה החברה הוצאות מימון בגין אחזקת מלאי מיום רכישתו ועד ליום המאזן וכן מרכיב אינפלציוני המתייחס לרכוש הקבוע בתקופת ההפעלה. בנוסף לכן כללה החברה בסעיף זה הוצאות בגין תרגום דו"חות כספיים של החברות הבנות (ראה בהמשך). בעייתיות סעיף זה מחריפה לאור העובדה שסעיף המלאי הוא סעיף מהותי ביותר במאזן — כ־38%, ולא ברור סכום ההוצאות שנזקפו להוצאות מימון בגין סעיף זה והטיפול החשבונאי בהתאם לגי' 36, מרכיב הוצאות מימון ריאליות. יש לציין עוד בהקשר זה, שלעניין המלאי השפעה נוספת על העתודה למיסים נדחים, וכתוצאה מכך השפעה על יתרת ההון לתחילת השנה. שיטת חישוב המלאי המוצג במאזן החברה היא מהותית בקביעת התוצאות העסקיות. החברה נקטה במספר גדול של שיטות הערכת מלאי המוצרים: חלקן במחיר מכירה בניכוי רווח גלום וחלקן בעלויות ייצור מבוצעות בחומרי גלם, עור, אריזה ואחזקה, חלקן מיפ"ו חלקן מלאי בסיסי. לכן קשה לדעת לאיזו שיטה היתה ההשפעה העיקרית על קביעת ערך המלאי. בדו"ח הנומינלי המוצג במסגרת הביאורים התקבלה תוצאה של הפסד בשיעור של 1.167 מיליארד שקל — הפסד שהפך לרווח בדו"ח המותאם. החברה החליטה להעביר חלק מסכום ההתאמה האינפלציונית לקרן לחלוקת מניות הטבה. על פי חוק החברות אין חברה רשאית לחלק דיווידנד אם אין רווח בדו"ח הנומינלי. היוון הרווח המותר אם לצורך חלוקת מניות הטבה שנוי במחלוקת. לשכת רואי חשבון בישראל ביקשה באחרונה חוות־דעת משפטית בנושא זה. בחוות־דעת זו נאמר שהבסיס לחלוקת רווחים הוא הרווח הנומינלי. הלשכה קבעה כי המבקר יביא בחוות דעתו פרטים בדבר מצב שבו החברה סיימה ברווח נומינלי והפסד מותאם, וחילקה רווחים, אולם מצב הפוך כמו במקרה שבכאן אינו מתיישב עם המלצת לשכת רו"ח ופקודת החברות.

פעילות נרחבת בניירות ערך סחירים

מעיין בביאור הון בתנאי הדו"חות הכספיים בערכים נומינליים (היסטוריים), בסעיפי התאמת ההפסד הנומינלי, ניתן לראות כי העודף מהערכת מניות סחירות מהווה כ־28% מסה"כ הרווח הנומינלי לפני מס. נשאלת השאלה האם אין גודלו של מרכיב ההכנסות מניירות ערך גבוה לחברה תעשייתית שרוב הכנסותיה אמורות לבוא מייצור ושיווק, ובייחוד כשמדובר על רווחים שטרם מומשו. יחד עם זאת יש עוד לזכור שרווחים מניירות ערך סחירים שמומשו נכללים כבר בדו"ח רו"ח, כפי הנראה בסעיפי הכנסות אחרות.

תרגום דו"חות כספיים

כזכור, כ־80% מתוצרת החברה מיועדים לייצוא, ולכן יש ליחס חשיבות רבה לאופן בו מתורגמים הדו"חות של החברות הבנות. רוב החברות הללו נמצאות בשליטה מלאה ולכן להנהלה יש מקום לשיקול דעת נרחב, כדי להחליט מי מהבנות תיחשב כזרוע שיווקית ומי מהן עצמאית, ובהתאם לכך יכולה היא לקבוע כיצד לתרגמן. בדו"חות לא ניתן פירוט איזו חברה תורגמה באיזו צורה (האם הפרשי התרגום נזקפו ישירות להון, או שעברו דרך דו"ח רווח והפסד). ניתן אמנם סה"כ הסכום שהועבר ישירות לקרן הון. אך הפרשי התרגום שנזקפו לדו"ח רווח והפסד, נזקפו לסעיף הוצאות מימון המופיע בסכום אחד (ומאד מהותי כזכור), כך שלא ניתן לדעת מה חלקם של הפרשי התרגום בסך כל הוצאות המימון — מידע מאד חיוני במקרה זה.

מיסים

החברה כמעט ואינה משלמת מס כתוצאה מהטבות על פי חוקי עידוד שונים. כמו כן לחברה הפסד מועבר לצורכי מס בניכוי לשמירת הון של כ־2.5 מיליארד שקל המועבר לשנים הבאות. נראה, שמצב זה ישתנה מאוד לאור חוקי שטיינברג. מאחר שלחברה מרכיב נכסים קבועים גבוה מתוך ההון העצמי, מלאי מהותי, וניירות ערך סחירים. ניתוח היחסים הפיננסיים של החברה, מראה על יציבות ביחס השוטף כ־1.2 תוך ירידה ביחס המהיר מ־0.51 ל־0.38. יחס זה נמוך ומשקף את המלאי הגבוה שמחזיקה החברה, והגידול של כ־6% במלאי מסביר את הירידה ביחס זה. לחברה עודף התחייבויות על נכסים צמודי מט"ח, שעשוי לאור המדיניות הכלכלית הורשה לתרום לרווחיות החברה בשנת 85 דרך השפעה על הוצאות המימון. הירידה ביחס חוב ז"א להון באה על ידי הגידול בעודפים בשנה זו.

מבט לעתיד

מרכיב עלויות השכר הגבוה בחברות מסוגה של דלתא (שמשום מה קשה לחלצו מתוך הדו"חות) והתחזקות שערי המטבע האירופיים ביחס לדולר בשנה האחרונה, מאפשרים הגדלת רווחיות החברה על ידי הקטנה בהוצאות אלה. בהקשר זה יש לזכור כי 80% מתוך סה"כ ייצור החברה נועד לייצוא ולכן פגיעת התוכנית הכלכלית היא שולית.

שווי החברה

הערך הנכסי של דלתא גליל ליום המאזן היה 14.758 מיליון דולר לעומת ערך שוק בבורסה של 6.87 מיליון דולר, תופעה המשקפת את תנאי שוק ההון הנוכחיים ואינה חריגה.

עליה רצופה במחיר המניה

מאת יהודה שרוני

דלתא גליל היתה עד אוגוסט 1984 בבעלות אליעזר פלג ורב לאוטמן, כשהאחרון מכהן כמנכ"ל החברה. החודש החליט פלג לפרוש מהחברה על רקע מה שכונה אז "סיבות אישיות". היו שידעו לספר כי פרישתו של פלג קשורה בעובדה כי לאוטמן כמעט ולא דאג לעסקי דלתא, אלא לעסקים אחרים, כמו רנות, שפלג התנגד להם מלכתחילה. באסיפה בהשתתפות עובדיה הבכירים של החברה הבהיר באותה עת לאוטמן כי בכוונתו לנטוש את העסקים האחרים ולהקדיש את מירב זמנו לניהול דלתא גליל.

בתשובה לשאלה האם אינו חושש שמא בחירתו לנשיא ההתאחדות, תפגע שנית בדלתא גליל אמר לי לאוטמן כי הוא יוכל למלא את שתי המשימות כשם שעשה זאת קודמו אלי הורוביץ שכיהן גם כמנכ"ל טבע. לאוטמן הדגיש כי הוא ימשיך לכהן כמנכ"ל במשרה מלאה בדלתא, וכהונתו כנשיא ההתאחדות אף תסייע לדלתא.

הפעילות הבורסאית במניות החברה בנות 1 שקל מזוהה עם חברת ניירות ערך והשקעות מקבוצת כלל, והפעילות במניות בנות 3 שקל מזוהה עם בנק הפועלים ולאומי פיא. גרף המניה שהוכן על ידי "מיטב" מראה כי מניית החברה בת 3 שקל עלתה במהלך 1985, ממחיר של 0.7 סנט למניה בתחילת השנה, למחיר של 1.7 סנט בסופה. אחת הסיבות לעליה נמשכת זו היא השיפור ברווחיות וגידול הייצוא לארה"ב. בשנת 1985 הסתכם הייצוא לארה"ב ב־4 מיליון דולר, ולאוטמן מעריך כי ייצוא זה יגדל השנה ב־30-40 אחוז.

נתונים עיקריים מהדו"חות הכספיים המותאמים, באלפי דולרים

מאזן	31.12.84	31.12.83
רכוש קבוע	17,346	16,439
השקעות	3,690	3,690
רכוש שוטף	28,596	25,881
הון עצמי	14,758	12,649
עתודות	1,920	2,503
התחייבויות ז"א	9,980	10,056
התחייבויות שוטפות	23,629	21,077
רווח והפסד	**1984**	**1983**
רווח לפני מיסים	2037.7	(1750)
מיסים נדחים (חסכון מס)	241	(221)
חלק החברה ברווחי בנות ומסתפות	244	(5121)
רווח נקי (הפסד)	2102	(6650)

שערים יציגים של מטבע חוץ

7.2.86

המטבע		שער	המטבע		שער
ארה"ב	דולר	1.4850	אוסטרליה	דולר	1.0321
בריטניה	לירה	2.0768	דר"א	רנד	.6950
גרמניה מע'	מרק	.6196	בלגיה	10 פרנק	.3029
צרפת	פרנק	.2022	אוסטריה	10 שילינג	.8812
הולנד	גילדן	.5487	איטליה	1000 לירה	.9105
שוויץ	פרנק	.7330	יפן	100 ין	.7785
שוודיה	כתר	.1972	אירלנד	פאונד	1.8758
נורווגיה	כתר	.1996	ספרד	100 פזו	.9848
דנמרק	כתר	.1683	ירדן	דינר	4.0095
פינלנד	מרק	.2771	לבנון	לירה	.5940
קנדה	דולר	1.0547	מצרים	לירה	.8502

שערי מטבע־חוץ 7.2.86

בנק לאומי

המטבע	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	מזומנים קניה	מזומנים מכירה
1 דולר ארה"ב	1.4758	1.4942	1.45	1.52
1 לי"ש	2.0617	2.0874	2.02	2.12
1 מארק גרמני	.6159	.6236	.61	.63
1 פרנק צרפתי	.2008	.2033	.19	.21
1 גילדן הולנדי	.5454	.5522	.54	.56
1 פרנק שוויצרי	.7284	.7375	.72	.75
1 כתר שוודי	.1960	.1984	.19	.20
1 כתר נורווגי	.1982	.2006	.19	.20
1 כתר דני	.1673	.1694	.16	.17
1 מרק פיני	.2753	.2788	.27	.28
1 דולר קנדי	1.0482	1.0612	1.03	1.08
1 דולר אוסטרלי	1.0257	1.0385	.97	1.07
1 ראנד דרא"פ	.6936	.7023	.59	.65
10 פרנק בלגיים	.2974	.3011	.29	.31
10 שילינג אוסטרי	.8756	.8865	.86	.90
1000 לירטי איט'	.9048	.9161	.88	.94
100 ינים יפן	.7743	.7839	.76	.79
1 דינר ירדני	— —	— —	3.99	4.24
1 לירה מצרית	— —	— —	.83	.88

בטחה
ניהול קרנות נאמנות בע"מ.
מקבוצת כלל (ישראל) בע"מ
מודיעה על מבצע עד 18.2.86
50% הנחה
משעור ההוספה
בקרן הנאמנות
כלנית
הקרן משקיעה את נכסיה בעיקר במניות ובניירות ערך הניתנים להמרה במניות.
תל־אביב: רח' קרל נטר 8, טל. 03-201821 | ירושלים: מרכז "כלל", רח' יפו 97, טל. 347 246881-2 02-227161 | רמת־גן: כופר הישוב רח' ארלוזורוב 5, טל. 03-731384 | רמת השרון: רח' אוסישקין 56, טל. 480115 | חיפה: שד' חדר־יוד 7, טל. 389220 04-389205
מודעה זו איננה מהווה הזמנה לציבור לרכוש יחידות השתתפות בקרן.
בינה ★ ליבינאל

ערמון
קרן נאמנות לחלוקת דיבידנד

הודעה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 של חוק ניירות ערך תשכ"ח־1968 בדבר פרסום תשקיף לפיו מוצעות יחידות של הקרן כדלקמן:
החל מיום 9.2.86 שעה 08.30 ועד ליום 30.1.87 שעה 09.45 מוצעות יחידות במספר בלתי מוגבל במחירי יחידה משתנים שייקבעו בתוספת שיעור הוספה כמפורט בתשקיף.

מדיניות ההשקעות של הקרן:
הקרן משקיעה את כלל השקעותיה באגרות חוב מכל סוג לרבות באגרות חוב ובשטרי הון הניתנים להמרה במניות ושמדיניותה, כל עוד שיעור האינפלציה השנתי לא ירד מ־50% אם ההכנסתה תרשה זאת. לפי שיקול דעתו הבלעדי של מנהל הקרן, לחלק מדי חודש בחודשו בכל 5 לחודש, דיבידנד בשעור של לפחות 2% מהערך הנקוב של היחידה לבעלי היחידות בקרן.
בקשות לרכישת יחידות של הקרן ביחד עם התמורה המשוערת בגין מספר היחידות המבוקשות ניתן להגיש למנהל באמצעות בנקאי הקרן – בנק דיסקונט לישראל בע"מ במישרין, או על ידי בנקים אחרים וסוכני ניירות ערך החברים בבורסה לני"ע בת"א.
עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי הבנקים וסוכני ניירות הערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב.
עותק מהתשקיף ומהתיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.
אין לראות בהודעה זו הזמנה לרכוש את היחידות המוצעות.

הנאמנים:
בנק דיסקונט לישראל בע"מ
בנק לאומי לישראל בע"מ

המנהל: אילנות־חברה לניהול קרנות נאמנות של דיסקונט בע"מ
אילנות דיסקונט

טכנוקונסרב
4/9 נובמבר, 1985
מודיע על טכנוקיבוס
4/8 אוקטובר 1986

פיארה די פארמה גאה להודיע על התצוגה הראשונה של טכנוקיבוס, היריד הבינלאומי המוקדש לטכנולוגיית המזון. התצוגה הי־36 של טכנוקונסרב ביססה את פארמה כמרכז טכנולוגיית מזון של העולם. תצוגה זו הראתה את המיטב שיש בעולם במכונות, מפעלים, טכנולוגיה של קציר, עיבוד, שימור, אריזה והובלה של מוצרי ירקות. הצלחתה היוצאת מגדר הרגיל של התצוגה נבעה מארגונה הייחודי במינו; זו הפעם הראשונה הוצגו מיכשור ומכונות לכל מחזור עיבוד המזון, דבר שאיפשר למבקרים וללקוחות פוטנציאליים לקבל תמונה ברורה יותר של התהליך בכל שלביו, החל מבחירת הזרעים וכלה בקציר, אריזה ובקרה.
טכנוקונסרב הקדיש מקום נרחב לטכנולוגיה המתקדמת ביותר כיום. יצרני ... מותאמים לצרכיהן והזמינו מפעלים שלמים ומורכבים.
... בינתיים מארגנת פיארה די פארמה תצוגה המוקדשת לטכנולוגיות מזון בסקטורים של בשר, דגים, קמח, ממתקים ובקבוקים. טכנוקיבוס יאפשר צעד חשוב נוסף לקראת שיתוף פעולה בין מדינות המייצרות מכונות וטכנולוגיה, ומדינות אחרות המכירות את הבסיס לתעשיית מזון חדישה ומודרנית.
(מ)

הקפאת המחירים בוטלה
יציבות המחירים נשמרת בענף הרהיטים

איגוד יצרני מוצרי עץ ורהיטים בישראל
מודה למשרד התעשיה והמסחר
על ביטול הפיקוח על המחירים בענף הרהיטים.
אנו מאמינים בכוחנו
לשמור על יציבות המחירים בענף,
וקוראים לכל חברי האיגוד
לא להעלות את מחירי מוצריהם.
אנו מקווים שהציבור יעריך את המאמץ
שעושה תעשיית הריהוט הישראלית לטובת המשק.

לתשומת לבו!
היום יום א' 9.2.86
תתקיים ישיבת חברי האיגוד
לדיון בנושא יישום שמירת יציבות המחירים בענף.

איגוד יצרני מוצרי עץ והרהיטים בישראל

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ
לרגל עבודות פיתוח במרכזת המשולבת
בירושלים
תחול הלילה בחצות הפסקה של דקות אחדות
בשירותי החירום הטלפוניים בירושלים
הלילה [9.2.86] בין 24.00 ל־24.15
ניתן יהיה להתקשר אל:
● מוקד משטרת ירושלים — 244444
● מגן דוד אדום — 523133
● מכבי אש — 661111

هكذا من الأمل

מכתבים למערכת הארץ

מבט אחר על הרוטציה

קשה לכתוב על הרוטציה בלי להיות מזוהה כיד עם אחד המחנות הפוליטיים.

קשה עוד יותר לשכנע את הקוראים כי כותב שורות אלה מנסה בכנות להציג תפיסה האינטרס לאומי בעניין כה חיוני לעתיד המדינה.

אולם רשמים כביקור שסיימתי זה עתה באירופה, חידדו אצלי את ההכרה כי למדינת ישראל יש היום הזדמנות היסטורית לעצב מחדש את מעמדה הבינלאומי, וחילופי הנהגה בשעה קריטית זו עלולים לקטוע את מה שנראה בתהליך כה מבטיח.

עקבתי מקרוב אחר הצהרותיהם הרשמיות של מנהיגי אירופה, ואחר ביטויי דעת הקהל כפי שהשתקפו באמצעי התקשורת בזמן ביקורו של ראש הממשלה, שמעון פרס, באירופה. פרס החזיר לתפקיד ראש הממשלה בפרט, ולמדיניות הישר־אלית בכלל, את הערכתה של הקהי־לייה האירופית — הערכה שממנה נהנינו עד למלחמת ששת הימים האחרית, ואשר קיבלה צביון שונה, ציני ומתון יותר, בימים הקשים שלאחר מלחמת יום הכיפורים.

כושר העבודה של פרס נוסף לאגדה באירופה. מסירותו הלא־נלאית למען תהליך השלום מחזירה סוף סוף את ההרגשה שהעם בישראל אכן צועד בכיוון הנכון, בניגוד לשליטי מדינות ערב המוא־שמים בגלוי בחוסר רצון ובחוסר יכולת למצוא פתרון לבעיות באזור־נו.

שר החוץ יצחק שמיר, הן מתוקף אישיותו והן מתוקף תפקידו, קשוב מאוד לרחשי לבם של עמי אירופה. אפשר לפתות לצפות ממנו וממפלג־תו לוותר על אינטרס מפלגתי צר לטובת האינטרס הלאומי.

דחייה מרצון של הרוטציה, תוך קביעת מנגנונים שיבטיחו כי האינ־טרסים הלגיטימיים של הליכוד לא ייפגעו וזכות מנהיגו לתפקיד ראש הממשלה תישמר, תהיה מצווה פוליטית מאוד של הבנת צורך השעה של מדינת ישראל, ותתרום תרומה אדירה לביסוס תהליך הד־שוב לעתידה של המדינה.

פוליטיקאי, מעצם הגדרתו, נאור ורגיש ככל שיהיה, מושפע ומונע על־ידי השאיפה לכוח ושלטון. אולם מקור של כוח זה הוא בעם — בהמוני הבוחרים המצפים כי הפו־ליטיקאי יבטא את דעתם ויפעל למימוש האינטרס הציבורי.

הבה ננצל עד תום את ההזדמנות שניתנה לנו. המסע במעלה ההר קשה; הבה לא נחליף את הסוסים באמצע הדרך, שמא תידרדר העגלה.

שמואל פרידמן
תל אביב

החיוב והשלילה — בשתי מערכות המשפט

מבער לקרוא את דבריו של הד"ר אריאל רוזן על בתי הדין הרבניים ("הארץ" 29.1). טיפלתי כנאות תיקי אישות, בבתי הדין ובבתי המשפט, כולל תיקים אישיים שלי, ואני יכול לעמוד על ההבדלים הבוטה שבדברי רוזן, כאילו בבתי הדין הרבניים הכל ביש ובבתי המשפט האזרחיים הכל שפיר.

אין הדבר כך. החיוב והשלילה שורדים בשתי המערכות, במעט באותה מידה. לדוגמה (שרוזן מרגיש אותה): ב"אי־מתן נימוקים בפסקי דין", בתי המשפט לא נופלים בהרבה מבתי הדין הרבניים. את האמרה: "לא באנו כמה בבקשתנו (עתירתנו, תביעתנו, ערעורו) של פלוני ואנו דוחים הבקשה", לא המציאו בתי הדין הרבניים, אלא דווקא בתי המשפט, וליתר־דיוק — בית המשפט העליון. בתי הדין הרבניים עטו על לשון קצרה ובלתי־מנומקת זו כמוצאי שלל רב. לזכותו הבלעדית של בית הדין הרבני יש "לזקוף" את הסגולה "אחרי שמוע... אנו פוסקים (מוליסים) וכו'".

רוזן מאשים את בתי הדין ב"הס־מכות" וב"פקפוקים" לפסוק ולהתנך את הדין. אכן, יש קורטוב של אמת בטענה זו, אך גם "קהל־ישראל" אשם בהסכמות זו שכן, כאשר פוסק בית הדין הרבני חותך את הדין באיזול זה, במקרים מסוימים עטים עליו גורמים שונים, כגם גם בית המשפט העליון כבג"צ או כבית משפט מיוחד, ומבקרים אותו עד כדי בזיון וקצף.

לא בתי־דין משמעתיים לדיינים דרושים לנו, אין הדיינים השודים על סטייה זוטא מהדין עצמו. מה שדרוש לנו, באותה מידה וללא־דוי, היא מערכת (או מערכות) של יודעי דת הדין, מכל השכבות, ולאו דווקא עם "משומרים להבציש" (לשני הכיוונים). מומחים אלה יטפלו בכל מקרה, של כל בית־דין ובית־משפט, אשר יש בו משום עיוות והתרחקות מהמציאות בעטיה של ישיבה על מרומי האולי־מפוס המשפטי.

יצחק א. דגני
טבריה

הידרדרות ענף הבנייה

בשנה האחרונה הסתמנה התגב־רות בהידרדרות ענף הבנייה בארץ. איכות הבנייה יורדת. העבודה נעשית ברובה הגדול על ידי קב־לני משנה ופועלים מהשטחים, במנהלי העבודה אינם הנדסאים או טכנאים מנוסים ובוגרי תכנון כמצמצמים או נסגרים.

הרשויות והיזמים הבונים אדישים לעשיית הביקורת על טיב ואיכות. הישגים שבהם התברכנו בעבר כמו תכנון מתוחכם, ביצוע וביקורת קפדנית על תהליכיו — הולכים ומתמעטים, אם כי הם נשמרים בחלק ממבני הציבור הגדולים ובבנייה פרטית יוקרתית.

למשבר הכלכלי וההשקעות ש־קטנו בבנייה, הצטרפו גורמים סוביק־טיביים שהוסיפו למצבם הקשה של הקבלנים והחברות הקבלניות. רבים מהם הגיעו לפשיטת רגל וחלקם במצב קשה ביותר. כדי לא להתחסל ולספק עבודות לציוד היקר שבר־שותם, לעובדים ולמנגנון, נכנסו קבלנים אלה למצב של תחרות פרועה ומקבלים עבודה לביצוע במ־חירי הפסד.

כדי לעקוף פרסום מכרז כדין, אשר יש לגביו נהלים קבועים בחוק המחייבים כל מערכת ציבורית, כפיצים היזמים מברזים לקבלנים הקודמים "הצעת מחיר" או "הצעת הסכם", או כל דרך אחרת המאפשרת השתחררות מנהלי המכרז הפומבי או המכרז המצומצם. כל זה כדי שיוכלו לאחר קבלת ההצעות לזמן אליהם את הקבלנים בנפרד, לנהל אתם משא ומתן חוזר, ולקבל הנחות נוספות על המחיר בחוזה ההצעה.

מכאן, שעבודות בניין נמסרות לביצוע במחירים לא סבירים ובמק־רים רבים נמסרו עבודות לקבלן ונחתמו חוזים במחירים הנמוכים ב־20—40 אחוזים מהמחיר ההוגן, ויש לכך תוצאות ברורות בטיב ובאיכות הירודה של החומרים והעבודה.

חלק לא קטן מהאחריות רובץ על ארגון הקבלנים, שאינו מתערב בתהליכים המשובשים שפשו לאחר רונה במסירת עבודות לביצוע, ואינו מונע את התחרות הפרועה בין חבריו, או בין חבריו לקבלנים שאינם קבלנים רשומים כדין.

הנוהג הפסול של עיכוב התשלו־מים המגיעים לקבלן למשך חודש עד שלושה חודשים, בתקופה של אינפלציה מסויפת, השתרש והפך לנורמה מקובלת. המתכננים — אדריכלים, מהנדסים ומפקחים, ש־שכרם נגזר באחוזים קבועים מעלות המבנה, מוצאים את עצמם מפסידים והתוצאה היא השקעת פחות משאבים ועבודה בתכנון ובפיקוח.

לעינינו נהרסת מערכת מפוארת של מתכננים ומבצעים, ונבנית מערכת כושלת ומכשילה בענף כה מרכזי. ודורות ישלמו את מחיר המחדלים שנעשו בתקופה האחרונה.

מיכה פרי
תל אביב

בעד או נגד ביטול המבחנים

הידיעה על יום העיון "שימוש במבחני כישור קבוצתיים" שהיה באוניברסיטת בר־אילן בעקבות דו"ח הוועדה של משרד החינוך והתרבות, שהמליצה לבטל שימושם של מב־חנים אלה בבית הספר ("הארץ" 20.1), עיוותה את שהתרחש שם בפועל. אין אני טוען שמה שכתוב אינו נכון, אך אל הסלקציה של מה שנכתב והציטוט שנבחר קשה להתייחס כאל "דברים בדוח זו אמרו אתבול אבטי הדינך".

בכותרת הופיעו המלים "מחנכים מתנגדים". בין הדוברים המצוטטים לא היה אף לא "מחנך" אחד. הדובר בכרבים באוניברסיטה אשר איש מהם לא עבר כ"מחנך" (מורה, מנהל, מפקח).

הכותרת "מבחני משכל גרמו עוול לעשרות אלפי בני נוער" אכנם נאמרה על ידי מישהו. אך אני מבקש שנילי מגדלר, כמו קהל המשתתפים בכנס האנשי המקצוע, הבינו את התכוונות הבוחנו בעוד לות שבדברים, וכמו לב שלדובר לא היה כל ביסוס לטענתו זו. העברת כותרת כזאת לכתבה, יצרה רושם מוטעה על "רוח הדברים" בכנס.

מדוע כל חלקי הכותרת מביאים סיבות נגד המבחנים? הרי רוב הדוברים ביום העיון דברו בעד המב־חנים ונגד מסקנות הוועדה שהמ־ליצה על ביטול המבחנים.

בכתבה עצמה יש סיכום כללי של "רוח הדברים" והוא בעד ביטול המבחנים, וכן מצוטטים בפירוט דברי שלושה פרופסורים: שניים בעד הביטול ואחד נגד. איך זה עומד בפרופורציה עם כ־15 מרצים הדוב־רים בתכנית אשר רק חמישה מהם דיברו בעד הביטול? אלה כללו שלושה מחברי הוועדה אשר החליטה על הביטול, ושני נציגי ההורים אשר יזמו את הפנייה לבית הדין הגבוה לצדק לבטל את המבחנים. יתר על כן, בין תריסר האנשים מהקהל אשר נשאו את דבריהם בשו־ליש האחרון של יום העיון (ודרך אגב, אלה היחידים שאולי אפשר היה לכנותם "מחנכים"), אף אחד לא תמך בביטול המבחנים, וכולם הצביעו על הנזק שייגרם, בעיקר לילדים החלשים הבאים משכבות חברתיות נמוכות, על ידי המלצת הוועדה בנדון.

פרופ' יהודה אמיר
מנהל המכון לקידום האינטגרציה החברתית במערכת החינוך
אוניברסיטת בר־אילן

★

נילי מגדלר מעידה: יום העיון נערך בעקבות החלטת משרד החי־נוך להגביל מאוד את השימוש במב־חני משכל קבוצתיים, בשל הנזק שהם עלולים לגרום לתלמיד.

בעקבות המלצת ועדת מומחים ביום העיון צידדו בהחלטת הוועדה מנכ"ל משרד החינוך, המדען הראשי של משרד החינוך, המדען הראשי לשעבר והפרופסור מאוניברסיטת בר־אילן. הפיסקה "מבחני המשכל גרמו עוול"- נאמרה על ידי הפרופ' ראובן פוירשטיין, שהביא ממצאים על אודות עוול שנעשה למאות יל־דים שסווגו ומוינו במסגרת עליית הנוער. מממצאים אלה הקיש על המערכת כולה.

בחברה טובה על סף הטירוף

בנוח ברבש, במכתבו ("הארץ" 28.1) מכנה "קיצוניות על סף הטירוף" את הצעתי להעברת הע־רבים לארצות השכנות, במסגרת חי־לופי אוכלוסין מוסכמת ובסיוע בינ־לאומי. רצוני להפנותו אל מאמרי "לא נכבד ולא נבזה" ("הארץ", 10.9.85), הכבנו ייוחנה שאני נמצא בחברת "קיצוניים על סף הטירוף" כמו הד"ר ארתור רופין והאביגדור יעקבסון, מראשי "ברית שלום" בשעתם, יוסף ויץ, ברל כצנלסון ומשה שרת, שמדבריהם הבאתי באותו מאמר. ההבדל בין אנשי שלום אלה לבין מנחם ברבש הוא, שלא היו נעולים על קונצפציות. רו־פין ניסה להידבר עם הערבים והיה מוכן לוויתורים מרחיקי־לכת, אך לבסוף הגיע למסקנה עצובה, שמה שהערבים מוכנים להסכים אינו עונה על יעדינו המינימליים.

אפילו הסופר א.ב. יהושע, שב־וודאי אינו חשוד על ברבש כ"קי־צוני על סף הטירוף", מדבר באזור־נה בקול רם על אפשרות של דו קיום בכלל.

צבי שילוח
הרצליה

עיריית ירושלים — המחלקה לתרבות | קול ישראל | הקרן לירושלים

"קול המוסיקה" של "קול ישראל" בשיתוף עם עיריית ירושלים והקרן לירושלים מכריזים על:

תחרות "קול ישראל" לאמן הצעיר
במרכז דיראר בכר — התחרות השנייה 1986

★ מקצועות: פסנתר, צ'לו, זמרה (גברים ונשים)
★ מבנה: שלושה שלבים: מיון, רסיטל, נגינה עם תזמורת
★ גיל: 17—30 (פסנתר וצ'לו), 20—34 (זמרה)
★ מועד ומקום: התחרות תהיה במרכז דיראר בכר בירושלים בימים 27.4—8.5.86
★ פרסים: — פרס ביצוע מטעם "קול ישראל" — זוכה נבחר יהיה הסולן בקונצרט ערב יום העצמאות של התזמורת הסימפונית י־ם רשות השידור
— פרס דיראר בכר ע"ס $3,000 לזוכה נבחר מבין הזוכים במקצועות השונים
— פרסים כספיים לזוכים במקומות הראשונים במקצועות האחרים
★ הרשמה: תקנון, רפרטואר וטפסי הרשמה — במשרדי התחרות "קול ישראל", ת.ד. 1082 ירושלים ובמודיעין "קול ישראל", ירושלים ות"א
★ סיום הרשמה: 31.3.86

הזכות לשינויים שמורה

קולנוע / רחל גודין

יהורם גאון ואביגיל אריאלי — אב ובתו המתבגרת, ב"המאהב"

כנות מכאיבה וניכור

"המאהב", קולנוע שחף, ת"א

בזכותו של אאוס חטיב, תלמיד תיכון ערבי מגלגוליה, נוגע הסרט "המאהב" בנקודה אמיתית כלשהי ברגשותיו של הצופה. נעים — נער ערבי העובד במוסך חוזה לחוויה ארוטית קצרה עם בתו של בעל המוסך — מגולם על ידי אאוס חטיב באופן אמיתי ומרגש. הוא הגיב בד־הייתו אחר הנערה העצמאית במגב־סיים קצרים; אמיתי ומצחיק ביחסיו עם הסבתא השתלטנית (הפגישה בינו ובין פאני לובי"ץ — שני "סיפ־סים" אותנטיים — משחקת היטב); ומכאיב בכנות המובעת במבטו ברגע הפרידה מאבי הנערה, לפני שהוא צועד בדרך חזרה לכפר. אלא שלמרבה הצער נעים אינו הדמות שסביבה סובב הסרט. והסיפור המרכזי — סיפור של משולש רו־מנטי — אינו מצליח לחרוג מתחום המלודרמה השגרתית. גם מבחינת הביצוע וגם מבחינת המשחק, הכש־לון הוא, כמרומזי, זה של מיכל בת־אדם. כבימאית היא מעמידה את הסצינות באופן לא אמיתי ולא מש־כנע. כשחקנית — היא מנוכרת.

כסרט העומד לעצמו, בנפרד מן הסיפור של א.ב. יהושע שעליו הוא מבוסס — "המאהב" הוא מלודרמה שבה המלחמה, או היחסים עם הערבים, אינם באים אלא לשרת את סיפור העלילה. המשולש הרומנטי מורכב מאדם (יהורם גאון), אשתו אסיה (מיכל בת אדם) וגבריאל (רוברטו פולק). אדם הוא בעל מוסך המביא הביתה "קליינט" תמהוני, ארגנטיני במוצאו, כדי שיסייע לאשתו בתרגומים מספרדית לצורך עבודת הדוקטורט שלה. אסיה והב־חור מתאהבים ואינם טורחים להס־תיר את רגשותיהם בפני הבעל או הבת המתבגרת (אביגיל אריאלי). עם פרוץ המלחמה מאלץ אדם את ידידו שבא להסתתר בביתם להתג־יים לצבא. אך רגשי אשמה ואהבתו לאשתו הודיה לגורל מאהבה, גור־מים לו לצאת ולחפש אחר הבחור התמהוני.

דווקא הסיפורים השוליים בסרט יפים. סיפור סבתו הגוססת של גבריאל (פאני לובי"ץ) סיפור הנער הערבי המשך אל בתם של אדם ואסיה; וכן "סיפור לוליטה" של אדם עם הבחורה המתבגרת של בתו (גועה איידיק), מכילים מעט ויזכרות העדודת מן הסיפור המרכזי. היתרון העיקרי של הבימוי בסרט זה הוא בליהוק המוצלח של כמה מתפקידי המשנה. גועה איידיק, בסצינת שהר־גיו את הנגוזה, קודנת הן בעורים. לא קשה להבין את הגבר הנכבש בקסמיה. אאוס חטיב, באמור, מהווה את הנוכחות האותנטית ביותר בסרט. פאני לובי"ץ, המורה הוותיקה למשחק, עושה כאן תפקיד קטן וקריקטורלי, אך יפה, של זקנה אכסצנטרית. יהורם גאון מעביר הם אנושי ובונה דמות שאפשר להבינה מבלי לשפוט את מעשיה, אך רוברטו פולק בתפקיד המאהב, אנמי ומשעמם, ומיכל בת־אדם, בתפקיד הראשי, אינה קיימת כלל כדמות אמיתית על המסך.

התסריט (של מיכל בת־אדם ורבקה קרצנר) מתפקד היטב מב־חינת הפעולה ואין בו הרבה "נקודות מתח". פה ושם ניכרים כאן גם חוש הומור וביקורת עצמית (הבת — עם ערבי, האם — עם "בחור ישיבה", האב — עם קטינה. והכל במשפחה אחת). אך יש פשטנות ומלאכותיות בהכרעות הקולנועיות. כמה מן הצ־לומים בוצעו, כמרומזה, בכוונה שלא הצליחה ליצור אווירה אסתטית (ראה אסיה בחלון ובית המוקף ירק), וכמה סצינות צורמות ביופי שבהן, כגון התנהגותם המגוחכת של הב־אנבים בסלון המשפחתי בימי המלח־מה, או הסצינה בה מבקש רוברטו פולק ממיכל בת־אדם לפשוט את חולצתה. יש משהו צורם בארוטיקה בסרט, ובעיקר בסצינות בין רוברטו פולק ומיכל בת־אדם. ייתכן שהצ־רוף של בימאית־תסריטאית־שח־קנית היה הפעם כבד מדי.

הארץ ממליץ

תל אביב

פסטיבל פליני (אורלי) — בכל יום מימי השבוע — סרט אחר של פליני: במוצ"ש — זכרונות, ביום א' — הליצנים, ביום ב' — סטיריקון, ביום ג' — לילות כביריה, ביום ד' — דולצ'ה ויטה של הרוחות וביום ה' — קזנובה.

מסע עסקים של אבא (פאר) — סרטו השני של הבימאי היוגוסלבי אמיר קוסטוריצה מציג את חייה של משפחה ביוגוסלביה של 1950, מתוך גישה פוליטית, אך גם מתוך רגישות אנושית וראייה חדת־עין של פרטים. סרט יפה בפשטותו.

הרבה ולא כלום (גת) — צירוף מוצלח של תסריט אינטליגנטי, בי־מוי מתוחכם ויפה, ומשחק מצוין של מריל סטריפ, צ'רלס דנס, סר ג'ון גילגוד, טרייסי אולמן וזמר הפופ סטינג. סיפור נוסטלגי על ריגול במלחמת העולם השנייה נעשה לאב־אליה של שיגעון, בבימויו של פרד סקפישי האוסטרלי.

הכבוד של פריצי (לימור) — קו־מדיה שחורה של ג'ון יוסטון ("הצי המלכה", "המלכה האפריקאית", "ה־אוצר של סיירה מאדרה", "האיש שרצה להיות מלך"), על איש ה"מא־פיה" הסיציליאנית בברוקלין, הנא־לץ לבחור בין אהבה ובין "כבוד המשפחה הסיציליאנית". ג'ק ניקול־סון מצוין.

חזרה לעתיד (בן יהודה) — נער חוזר, באמצעות מכונת זמן, לעבר — משנה את ההווה שלו ואת עתידו. סרטו של רוברט זמקיס ("בעקבות האוצר הרומנטי") הוא סרט מהנה בידורי, המתאים לילדים ולמבוגרים כאחד. הכיל מאד, וגם מעניין.

שושנת קהיר הסגולה (סינמה 2) — סרט חדש של וודי אלן, הפעם רק כבימאי ותסריטאי, המערב מציאות ודמיון, אגדה ועובדות. מעשה בדמות בסרט המתאהבת באחת הצופות. היא יוצאת מהמסך כדי לבלבל את היוצרות ולהוכיח שבקולנוע, לפחות, הכל אפשרי. עם מיה פארו — בת זוגו הנוכחית של אלן.

בוזר בי (גורדון) — עימות בין המיתוסים הרומנטיים המניעים את הבריות לבין המציאות, בסרט על חיי הלילה, על אהבה ועל בדידות. הבמאי אלן רודולף, עוזרו לשעבר של רוברט אלטמן, משתמש במו־סיקה, בצילום ובדיאלוגים כדי ליצור אווירה מלנכולית ולהתייחס למסורת הקולנועית של העבר.

ירושלים

חזרה לעתיד (כפיר) — ראה בן יהודה ת"א.

שושנת קהיר הסגולה (סמדר) — ראה סינמה 2, ת"א.

מסע עסקים של אבא (בנייני האומה) ראה פאר ת"א.

חיפה

הכבוד של פריצי (בית העם, קריות) — ראה לימור ת"א.

בירדי (אורלי) — סיפור על ידי־דות, ועל נער שחזר ממלחמת וייטנאם כשהוא סבור שהוא ציפור. סרט המחפש את שורשי השיגעון בתוך ה"נורמלי", בבימויו של אלן פארקר. משחק טוב של ניקולס קייג' ומתיו מודין.

חזרה לעתיד (אמפי) — ראה בן יהודה ת"א.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 4
"לה בוהם"
אופרה ב־4 מערכות מאת פוצ'יני
(גרסה קונצרטית)
הלהקה הלאומית של האופרה העירונית של ניו־יורק
סיקסטן ארלינג? — סיקוט ברגסון
מנצח
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.00 בערב
סדרה 4: יום שני, 10.2.86

קונצרט למנויים מס' 5
"לה בוהם"
אופרה ב־4 מערכות מאת פוצ'יני
(גרסה קונצרטית)
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.00 בערב
סדרה 1: יום ד', 12.2.86
סדרה 2: מוצ"ש, 15.2.86
סדרה 3: יום ב', 17.2.86

קונצרט לנוער מס' 5
אריה ורדי — מנצח
רויטל חכמוב — פסנתר
אילן אשד — חצוצרה
תל־אביב, היכל התרבות, 5.00 אחה"צ
יום רביעי, 19 בפברואר 1986

קונצרט מיוחד
במסגרת "אמנות לעם"
שלום רונלי־ריקליס — מנצח
יצחק מרקובצקי — כנר
שמואל סגל — קריין
דימונה, קולנוע "אולה", 6.30 בערב
יום חמישי, 20 בפברואר 1986

תיאטרוני ישראל
הערב יום א' 9.2
תיאטרון הבימה
נשף הברבורות: 20.30
הפרדס: 20.30
עוולה — בימרתף: 20.30
התיאטרון הקאמרי
קסטנר "הצגה שלא תישכח": 20.30
קידוש — ת' ירושלים: 20.30

נוער מוסיקלי בישראל
היכל התרבות ת"א. טל' 282949, 200911
9.2 — כינוס מועצת יושבי ראש תאי התנועה. היכל התרבות ת"א.
11.2 — סדנת נגינה דרך מאיר ויזל ותג אילת.
* * *
9.2 — הברירה הטבעית בי"ס הגליל, תל־אביב.
10.2 — דואו חלילים בשניים בי"ס תרבות ובי"ס ויתקין, ראשל"צ.
11.2 — דואו בארשבע אולמנא סמולה, ק. מוצקין.
12.2 — האופרה הקומית בי"ס הצבי ישראל, ק. אונו.
13.2 — שלישית ע.ד.י. תיכון רמלה־לוד.
14.2 — תיאטרון תנועה וקול רות אשל בי"ס סלומון, פתח־תקווה.

מוזיאון תל אביב
שדרות שאול המלך
תערוכת ינקל אדלר
הנעילה מחרתיים
יום שלישי 11.2

המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות שליד משרד החינוך והתרבות
מלגות לאמנים בארץ ובחו"ל
המועצה תעניק מלגות להשתלמות בארץ ובחו"ל לשנת 1986/7 לאמנים בתחומי מוסיקה, מחול, קולנוע ואמנויות פלסטיות.
התנאים לקבלת המלגות:
1. המלגות מיועדות לאמנים החיים ופועלים בארץ.
2. המלגות מיועדות להשתלמות מקצועית קצרת מועד ולא ללימודים סדירים.
3. המלגה תוענק רק לאחר שהפונה ימציא אישור מוסמך על התקבלותו להשתלמות.
טפסי הרשמה ניתן לקבל במשרדי המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות רח' תל־חי 3 ת"א. ההרשמה תסתיים ביום ששי ה־2 במאי 1986.

מדריך הארץ

פרק יומי	משנה יומית
ימיה לילה	תמיד ג בד
דף יומי	**הלכה יומית**
ביצה יא	תפלה צג בד

תורנות רופאים

הסבת הטאים בבקרים הדסיבה
מ־8 בערב עד למחרת ב־8 בבקר במוקדת מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
בת ים 781111
הרצליה 052-541333
נתניה 923333
רחובות 084-51335
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08-221022
באר שבע 057-74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 20.00—8.00
בימי ו' — 15.00—8.00
טלפונים: 03-455300, 03-453500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית 24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 03-261111
חיפה 04-672222/3
נתניה 053-35516
באר־שבע 057-418111
מרכז רפואי באר יעקב 08-225958

מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-382611
מרכז סיוע לנפגעי לחץ
מטעם "מקלט"
א ו־ה 11.00—13.00
ב ו־ד 16.00—18.00
טל: 220031
רח' מאזה 13 תל־אביב
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד הסופרמרקט) טל: 294869, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות במקרים דחופים בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03-284649 פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00 שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה, רח' הנמל 26, קומה ג', טל' מס' 04-523-566. שעות הקבלה: כל יום בין 20.00—23.00.
שירן — שירות רפואי בייד
(24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים):
ירושלים, מוקד יום — 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
תל־אביב, מוקד יום — 218820, 218898
מוקד לילה — 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד

תורנות בתי־חולים

תל אביב
ווקה — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים
הדסה ע"כ — (ילדים, עיניים, אא"ג)
שערי צדק — (פנימית־בגים, כירורגית, אורטופדית)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
בני דיזנגוף 174 222386
קופ"ח כללית אמסטרדם 7 225142
רמת גן
השרון ירושלים 23 742047
חולון
אוסוף התפו"ן 52 889153
בת ים
קופ"ח עין יהב 2 884854
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
רחובות
כללית בני משה 452381
נתניה
קופ"ח כללית ברודצקי 31 91123
ירושלים
כרמאות רוממה הר"ג 28 523191
חיפה
יונה אבן סינא 7 672288
הקריות
הרמן סבמת מודיעין קרית מוצקין 715136

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברה, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' — 17.00—20.00.
בוגרשוב 66 ת"א, טל' 03-281228.
חיפה: ימים א' ו־ד' 16.00—19.00 רח' הספורט 14 טל' 81520

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה

17.30 תבל ומלואה. סדרת־טבע
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) ביכור מעולם אחר. סדרה
19.00 (ע) יומן השבוע
20.00 כותרות מבט
20.02 עד פוס. מגאזין לפופ ולבידור
21.00 מבט לחדשות ומוסף "שער ראשון"
21.40 קונצרט חגיגי בשידור ישיר לרגל פתיחת אולם הקונצר־טים ע"ש הנרי קראון.
22.10 משחק הבגידה — מתוך אנגלי
23.00 מה השאלה? — שאלות מעניני דיומא
23.40 פסוקו של יום וחדשות

טלוויזיה לימודית

08.15 תלמוד
08.40 מסך לספרות (יסודי)
09.00 אנגלית ו'
09.20 השעה שלנו — הענק הגנן
10.10 אנגלית ד'
10.30 פותר בתמר
11.00 חשבון ה'
11.15 צרפתית
11.30 בגאוגרפיה ה'־ו'. אפריקה המזרחית
12.00 ספרות (על־יסודי)
12.25 אנגלית ט'
13.00 אנגלית י'
14.00 מועגלי־יסוד ביהדות. וקשרתם לאות
14.20 סאלם העולם
14.40 הדיים בעבי הזרוש — מתורגמן בי־עד
15.00 האנציקלופדיה המצולמת
16.00 רחוב סומסום
16.30 תיבה 2
17.00 ערב חדש

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שחרית מוסיקלית
09.30 הבר: סימפוניה על שיר הים לפסנתר ותז'
12.05 אמנים באולפן
13.00 קונצרט צהריים
15.05 בין הערבים
16.00 קונצרט מנחה
18.30 מוסיקה ליום ראשון
20.08 קונצרט חגיגי לחנוכת ביתה החדש של התזמורת הסימפונית י־ם
22.55 מילון מוסיקלי
23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק

רשת א'

15.30 עולם המדע
16.05 ספרים הם החיים — עם הסופר נתן שחם
17.20 האנציקלופדיה הפתוחה
18.06 מנחת ערב — הווי דתי ומסורת
18.47 פרקי היום בתנ"ך
19.05 מחשבת ישראל
19.30 שידורים לעולים
22.05 תפוח ועץ

רשת ב'

18.06 מסיבת עיתונאים
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 עם ישראל — עניינים יהודיים בעולם
20.05 אזור בשבוע
22.05 תזמורות כלי נשיפה
23.05 צלצול שלישי — שבועון לאמנויות

רשת ג'

19.05 מצעד הזמרים הלועזים
22.05 אורים עתיק — שירים שלא נס ליחם
00.10 סגרי בלאו

גלי־צה"ל

17.30 כוננות — ענייני צבא וביטחון
17.50 יומן ספורט
18.05 רדיו ספורט
19.05 רדיו רדיו
20.05 רחוק מן העין — שירי עמים
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת: צייד הביניים
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 שעת ערבית —

שידורים קבועים

13.30 שידורים בצרפתית
14.00 לבת לבן ולכל המתעניין
17.30 על מספרים ואנשים

רשת א'
07.30 הד שירים — פזמונים ישנים
08.05 הנה — עם בני הגורל
09.05 השיר לא תם
09.30 מגמט
10.30 רדיו קל
11.10 שידור יומי לבתיה"ס
11.30 השכלה ודעת לכל
12.05 פעמי המורה
13.00 שידורים באנגלית

רשת ב'
08.05 סע לשלום
09.05 ביקור בית
10.10 כל צבעי הקשת
12.10 גל פתוח — הרשות תפומתים
13.00 בחצי היום
14.06 יש עניין
15.05 מוספי חדשות
16.05 שירים ושערים
17.10 יומן בכלכלה

רשת ג'
06.11 בוקר לאושר
07.07 שיר בבוקר בבוקר
09.05 מה כבר תשמע
10.05 אגן היום והתיכון
11.05 שעה עם מלאכי חוקיה
12.05 רק מוסיקה
13.05 רק בימי חול
14.06 לי ולך — שיר וברכה
15.05 הרש, הרי"ש והמודרש
16.05 מוסיקה לעניין
17.05 שוקו חם

גלי צה"ל
06.10 צלילי בוקר
06.30 אוניברסיטה משודרת
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר טוב ישראל
09.05 נבון לעבשיו
11.05 טעם של פעם
12.05 להיט לתאבון
13.05 בסגנון ישראלי
15.05 פסקול
16.05 ארבע אחרי הצהריים
17.00 יומן גלי־צה"ל

לוח בתי קולנוע

תל־אביב

אורלי — הליצנים 4.30, 7.15, 9.30
אלנבי — הענקים נגד אלופי המערב 5.00, 7.30, 9.30
אסתר — תפילה למוות 4.30, 7.15, 9.30
בית לסין — מי מפחד מהשכן ממול 11.15 בלילה
בן יהודה — בחזרה לעתיד 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — בוזר בי 4.35, 7.15, 9.30
גת — הרבה ולא כלום 4.30, 7.00, 9.30
דקל — לילות לבנים 7.00, 9.30
דרייב אין — הניגג'ה האמריקאי 7.15, 9.30, נשים להזמנה 12.00
הוד — משאלת מוות 3 4.30, 7.15, 9.30
רב חן: חן 1 — שנת הדרקון 4.15, 7.00, 9.40
חן 2 — גלגלי תהילה 5.00, 7.20, 9.45
חן 3 — סיפורה של מארי 5.00, 7.20, 9.45
חן 4 — ביה"ס לאסירים מתחילים 10.30, 1.30, 4.45, 7.00, 9.40
חן 5 — רומן על במות 10.30, 1.30, 4.45, 7.00, 9.40
לימור — הכבוד של פריצי 4.30, 7.00, 9.30
לב 1 — מסורה 1.30, 4.50, 7.15, 9.30
לב 2 — גורל 2.00, 5.00, 7.30, 9.40
מוגרבי — קומנדו 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א — סהרורים 4.30, 7.15, 9.30
מקסים — קוד השתיקה 4.30, 7.15, 9.30
מרכז החוויה הישראלית — החוויה הישראלית (בעברית) 10.00, 5.00, 10.00 (באנגלית) 9.00, 12.00, 2.00, 6.00, 8.00 (בצרפתית) 7.00, סרן סרן 9.50
סמדר — להב משונן 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — בשם כל בני ביתי 5.00, 8.00
סינמה 2 — שושנת קהיר הסגולה 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק — מאחורי המדרגים 7.00, המלכה האפריקאית 9.30
פאר — מסע עסקים של אבא 4.15, 7.00, 9.30
פריז — עד סוף הלילה 4.00, 7.15, 9.30, 12.00, 2.00, שוער הלילה 11.30 בלילה
צוותא — כמו חלום + נגוע 8.00
צפון — ראן 6.15, 9.30
שחף — המאהב 4.30, 7.15, 9.30
תכלת — צייד הנבאים 5.45, 9.00
המגר (המחודש) רמת אביב — תפוח המכבי 7.00, 9.30
תל־אביב — רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30

רמת השרון

כוכב — רמבו 7.00, אמריקאית 9.30

ירושלים

אדיסון — קומנדו 4.30, 7.00, 9.00
אור גיל — שנת הדרקון 4.00, 6.30, 9.00
אורנע — מה ראו עיני החתול 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון — אידית עירית 5.00, מנהטן 6.45, היו זמנים באמריקה 8.30
בנייני האומה — מסע עסקים של אבא 6.45, 9.15
הבירה — המפתח 4.30, 7.00, 9.00
כפיר — בחזרה לעתיד 4.30, 6.45, 9.00
מיטשל — הרבה ולא כלום 6.45, 9.15
סינמטק — מבחר סרטים. (אולם קטן) 5.00, נשף מכבי האש 7.00, שנות חיינו היפות ביותר (אולם קטן) 8.30, מרד העצורים 9.30
עדן — לילות לבנים 4.15, 6.45, 9.15
סמדר — שושנת קהיר הסגולה 7.00, 9.15
רון — המאהב 4.30, 7.00, 9.00

רמת־גן גבעתיים

אואזיס — שנת הדרקון 6.50, 9.30
אורדע — משאלת מוות 3 7.15, 9.30
ארמון — קומנדו 5.00, 7.15, 9.30
הדר — רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30
לילי — הכבוד של פריצי 7.00, 9.30
רב חן — רמת גן
גן 1 — סיפורה של מארי 5.00, 7.30, 9.40
גן 2 — בירדי 5.00, 7.20, 9.45
גן 3 — גלגלי תהילה 5.00, 7.20, 9.45
גן 4 — הרבה ולא כלום 4.30, 7.10, 9.40
רמת גן — בשם כל בני ביתי 6.45, 9.30
שבים — בחזרה לעתיד 7.15, 9.30

בת־ים

אורנים — בחזרה לעתיד 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30

חולון

ארמון — משחק הדמים 5.00, הבז והאיש השלג 7.00, 9.30
מגדל — שנת הדרקון 7.00, 9.30
מתנס קרית שרת — רסטי ג'יימס 7.30, 9.30
סבוי — רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30
ריבה — המאהב 7.15, 9.30

כפר סבא

חן — רומן הדמים 7.00, 9.15
עמל — שושנת קהיר הסגולה 7.00, 9.15

רחובות

בית העם — קולנוע רגיל 8.00
הדר — הכבוד של פריצי 7.00, 9.15
חן — רוקי 4 7.15, 9.15

חיפה והסביבה

אורה — המאהב 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — בירדי 6.45, 9.15
אמפיתיאטרון — בחזרה לעתיד 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — קומנדו 4.30, 6.45, 9.00
חן — תפילה למוות 4.30, 6.45, 9.00
סינמטק — איש הדרום 9.30
עממי — מסורה 7.00, 9.00
עצמון — משאלת מוות 3 4.30, 7.00, 9.00
פאר — להב משונן 4.30, 6.45, 9.00
קרן אור המחודש — קאוס 6.00, 9.00

רב גת

רב גת 1 — שנת הדרקון 3.45, 6.30, 9.15
רב גת 2 — לילות לבנים 3.45, 6.30, 9.15
רון — רוקי 4 4.30, 6.45, 9.00
שביט — ראן 6.00, 9.00

קריות (חיפה)

אורות — רוקי 4 5.00, 7.00, 9.15
בית העם — הכבוד של פריצי 9.15
הזוהר — רוקי 4 9.15
ניצן — רוקי 4 4.00, 6.00, 8.00
מבין — שנת הדרקון 6.45, 9.15
ספיר — לילות לבנים 6.45, 9.15

הרצליה

דוד — חזרה לעתיד 4.30, 7.15, 9.30
מלון דניאל — גירושין נוסח הוליווד 7.15, 9.30
תיכל — רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — תפילה לדרך 4.30, 7.15, 9.15

נצרת עילית

מתנ"ס בקיביץ — רומן שאול במלחמה 8.00

נתניה

סמדר — אפריקאית בפריז 5.00, 7.00, 9.15
שרון — מסורה 5.00, 7.00, 9.15

חדרה

חן — קוד השתיקה 4.15, 7.00, 9.15